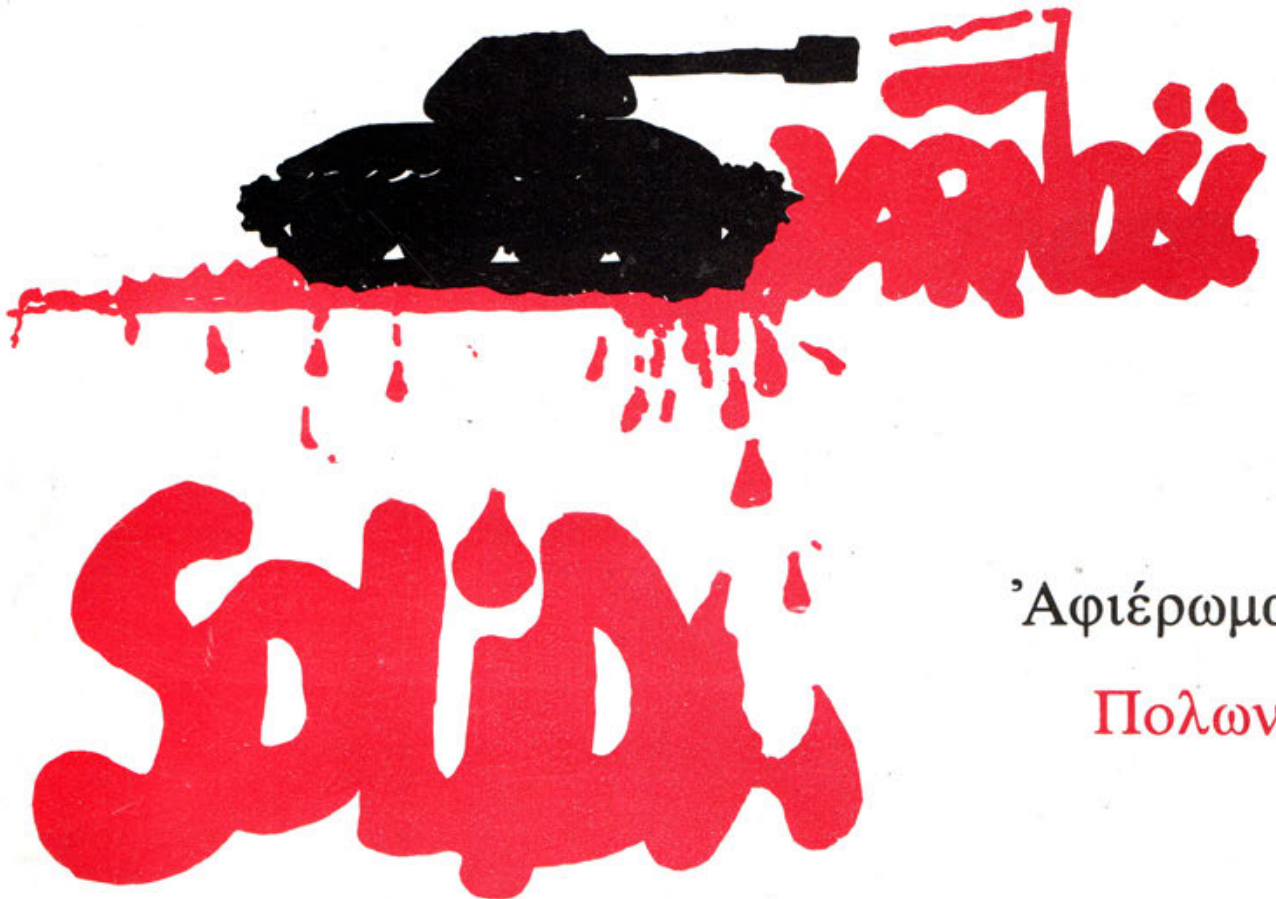

αλληλεγγυη

τρίμηνη έκδοση ενημέρωσης, συζήτησης και συμπαράστασης
στους αγώνες των λαών της ανατολικής ευρώπης

Άφιέρωμα :

Πολωνία

Τσεχοσλοβακία : 5 χρόνια Χάρτας '77 , άγριοι
διωγμοί ρόκ συγκροτημάτων **Γιουγκοσλαβία** :
καταλήψεις κτιρίων **Ρουμανία** : οικονομική
κρίση και εργατικοί αγώνες **Ρωσία** : ή κατά
σταση των μουσουλμάνων, οι άπεργίες του '80

Λίγα λόγια από τή σύνταξη

Όταν πρίν από 3 πάνω-κάτω μήνες πρωτοσυναντήθηκαν καμμιά δεκαριά άτομα (πού αποτελούν και τή συντακτική επιτροπή), στό μυαλό τους δέν είχαν μιά επιθεώρηση για τίς χώρες του "ύπαρκτου σοσιαλισμού"· αυτό πού τούς ώθησε νά συναντηθούν εΐταν τό φαινόμενο "Πολωνία", πού αν και προσφέρει στό παγκόσμιο εργατικό κίνημα μιά πληθώρα έμπειριών και θεωρητικών αναζητήσεων, δέν φαίνονταν νά άγγίζει και τόσο τό κίνημα στην χώρα μας. Ξεκινώντας λοιπόν από τό έρέθισμα "Πολωνία" καταλήξαμε στην αναγκαιότητα μιās ομάδας πού θά εκδιδε κάποιο έντυπο πληροφοριακό για τό τί συμβαίνει στις χώρες του "ύπαρκτου - άνύπαρκτου σοσιαλισμού" και πού παράλληλα θά προσπαθοΐσε νά δημιουργήσει τούς όρους για τήν έκδήλωση διεθνιστικής άλληλεγγΐης στό άντιπολιτευόμενα θΐματα τής κομμουνιστικής - κρατικής γραφειοκρατίας.

Ή άνυπαρξία πληροφορησης για τήν άντιπολίτευση στις χώρες αυτές εΐναι προφανής. Κι αν ο πολωνικός Αΐγουστος και Δεκέμβρης τάραξαν για λίγο τά νερά και πήραν κάποια θέση στις έφημερίδες και τά περιοδικά, ή ένδιάμεση περίοδος εΐταν άπογοητευτική· από έξαφάνιση, στην πιο συνηθισμένη περίπτωση (NEA) μέχρι κάποιες άνταποκρίσεις είδησεογραφικών πρακτορείων - στην καλλίτερη περίπτωση - στό όπισθόφυλλο (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ). Μέ χαρακτηριστική σέ κυνισμό τήν ύπενθύμιση των "NEW YORK TIMES", πού φαίνεται νά εκφράζει και τά ελληνικά συγκροτήματα του Τύπου: "εΐναι πολύ εύκολο νά ξεχνάμε ότι ή ρωσική λέξη για τά πολωνικά εργατικά συμβούλια εΐναι σοβιέτ".

Αΐτή όμως ή άνυπαρξία πληροφορησης αν από τή μιά πλευρά αποτελεί έναν από τούς λόγους έκδοσης αυτού του έντυπου, από τήν άλλη φέρνει τεράστιες δυσκολίες στη δουλειά μας. Κι αν για τήν Πολωνία ύπάρχει πληθώρα ντοκουμέντων σέ διάφορα έντυπα τής δυτικής Εΐρώπης (και τώρα τελευταία και τής Ελλάδας), για τίς υπόλοιπες χώρες του (αν)ύπαρκτου σοσιαλισμού οι πληροφορίες πού βγαίνουν έξω από τά σύνορά τους εΐναι έλάχιστες (έκτός από όρισμένες έξαιρέσεις του τύπου Ζαχάρωφ).

Ή πληροφορηση πού φιλοδοξεΐ νά δώσει ή "Άλληλεγγΐη" δέν εΐναι ένα συνοθύλευμα είδήσεων· πολύ συγκεκριμένα θά προσπαθήσουμε νά δώσουμε μιά άνθολογία ντοκουμέντων πού θά περιγράφουν τόσο καταστάσεις στις χώρες αυτές όσο και τούς προβληματισμούς άτόμων του κινήματος και τάσεων του (όπου έχουν διαμορφωθεί ή διαμορφώνονται) και τήν εξέλιξή τους. Κι ακόμα θά προσπαθήσουμε νά ασχοληθούμε με τίς έξεγέρσεις στό Βερολίνο τό '53, στην Ούγγαρία και Πολωνία τό '56, στην Τσεχοσλοβακία τό '68, στη Βαλτική τό '70, στό Ράντομ και τό Οΐρσους τό '76, στη Πολωνία τον Αΐγουστο του '80 και μετά. Κι αυτό για λόγους ένημέρωσης από τήν μιά μεριά, αλλά και για νά τονίσουμε τά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, από τήν άλλη, πού παίρνουν οι άναταραχές στις χώρες του (αν)ύπαρκτου σοσιαλισμού. Όπου οι κινητοποιήσεις ξεκινάνε από οικονομικά αίτήματα πού μέσα σέ έλάχιστο χρόνο μετεξελίσσονται σέ πολιτικά. Όπου ή εργατική τάξη μέσα από τίς έμπειρίες της συνδέεται με τίς καλύτερες παραδόσεις του έπαναστατικού κινήματος και φέρνει στην επικαιρότητα μιά σειρά από "Ξεχασμένα" πράγματα: τήν αυτοοργάνωση, τά εργατικά συμβούλια, τήν άμεση εργατική δημοκρατία. Κι επιβεβαιώνει με τον πιο δυνατό τρόπο

προβλέψεις που έγιναν πριν από έναμιση αιώνα, πώς η χειραφέτηση της έρ-
γατικής τάξης είναι δουλειά αυτής της ίδιας και όχι βέβαια κάποιων "φω-
τισμένων" γραφειοκρατών.

Ένα δεύτερο επίπεδο δουλειάς είναι αυτό που σχηματικά μπορούμε
νά ονομάσουμε προπαγάνδα και άλληλεγγύη. Καί πρώτα - πρώτα θά πρέπει
νά καταρρίψουμε τό μύθο για τό σοσιαλιστικό χαρακτήρα τών κρατών αυτών.
Θά πρέπει νά κάνουμε καθαρό πώς όχι μόνο δέν είναι σοσιαλιστικά, αλλά
άντίθετα αποτελούν τήν άρνηση του σοσιαλισμού. Τά στρατόπεδα συγκέν-
τρωσης και τά ψυχιατρεία, ή έξόντωση αγωνιστών και ή άνυπαρξία έστω και
τών πιο στοιχειωδών δημοκρατικών δικαιωμάτων δέν μπορούν νά έχουν τή
παραμικρή σχέση μέ τό σοσιαλιστικό όραμα, δέν μπορούν νά αποτελούν τί-
ποτα άλλο από τή δυσφήμισή του.

Τό γεγονός όμως τής απόρριψης του μύθου - ταμπού τής σοσιαλιστικής
φύσης τών χωρών αυτών δέν μάς απαλλάσει από τό πρόβλημα του νά ξεκαθα-
ρίσουμε τίς απόψεις μας πάνω στο θέμα αυτό. Πιστεύουμε πώς τά κείμενα
πού δημοσιεύονται και θά δημοσιευτούν, όπως κι οι συζητήσεις που θά γί-
νουν θά βοηθήσουν σ'αυτή τήν κατεύθυνση. Πάντως σέ καμιά περίπτωση
δέν θεωρούμε κάτι τέτοιο σαν ένα απ'τους κύριους στόχους του περιοδι-
κού. Αντίθετα πέρα απ'τίς όποιεσδήποτε απόψεις μας, θεωρούμε πρωταρ-
χική άναγκαιότητα τήν άλληλεγγύη μέ τους αγωνιστές - θύματα τής γρα-
φειοκρατικής και άστυνομικής καταπίεσης και καταστολής. Κι αυτό γιατί
πιστεύουμε πώς ό σοσιαλισμός είναι μία παγκόσμια υπόθεση και πώς ή διεθ-
νιστική άλληλεγγύη δέν έξαντλείται στα θύματα τής καταστολής τών "κλασ-
σικών" δικτατορικών καθεστώτων τύπου Τουρκίας, Χιλής ή Σαλβαντόρ, αλλά
και στα λιγώτερο γνωστά και κατασυκοφαντημένα θύματα τών δικτατοριών
τής γραφειοκρατίας τών χωρών του (άν) ύπαρκτου σοσιαλισμού.

Σήμερα που ή κατάσταση σέ σχέση μέ τή συμπάρασταση παρουσιάζεται
άρκετα βελτιωμένη (2 έπιτροπές συμπάραστασης για τήν Πολωνία, πορείες,
συζητήσεις, έντυπα, κλπ.) ή άναγκαιότητα του περιοδικού πιστεύουμε πώς
γίνεται μεγαλύτερη κι αυτό γιατί δέν έχουμε καμιά πρόθεση νά τίς ύπο
καταστήσουμε στη δουλειά τους, αλλά αντίθετα νά λειτουργήσουμε συμπλη-
ρωματικά σέ σχέση μ' αυτές, δίνοντας τό άπαραίτητο υλικό και ένα μόνι-
μο έρέθισμα για συζήτηση πάνω στην κατάσταση, τή φύση και τίς προοπτι-
κές τών κοινωνιών αυτών.

Θά πρέπει νά σημειώσουμε έδω ότι πέρα από τίς χώρες τής Ανατολι-
κής Εύρώπης (στις όποιες συμπεριλαμβάνουμε τή Ρουμανία και Γιουγκοσλα-
βία, αφού χρησιμοποιούμε τόν όρο "Ανατολική" όχι μέ γεωγραφική έννοια
άλλά μέ πολιτική) υπάρχει ακόμα μία σειρά από χώρες (Κίνα, Βιετνάμ, Κα-
μπότζη, Άλβανία, Β.Κορέα, Κούβα) όπου ό σοσιαλισμός είναι έξ έσου ά-
νύπαρκτος και που όμως θά είναν άρκετά άπλουστευτικό αν τίς ταυτίσαμε
μέ τίς προηγούμενες. Αυτό που κύρια θά έπιδιώξουμε είναι νά δώσουμε,
όπου αυτό είναι δυνατό, τά άπαραίτητα στοιχεΐα - ντοκουμέντα που θά έ-
πιτρέψουν τήν κατανόηση τής λειτουργίας τών κοινωνιών αυτών και τήν ά-
ποφυγή τής μέχρι τώρα κατάστασης, όπου ή συζήτηση κινιόταν σέ επίπεδο
συνθηματολογίας.

Γίνεται καθαρό λοιπόν πώς αυτό έδω τό έντυπο δέν αποτελεί αυτοσκο-
πό για μάς κι ότι δέν έχουμε καμιά διάθεση νά παραμείνουμε απλά μία
συντακτική έπιτροπή. Κι αν ξεκινάμε χωρίς νά προηγηθεί ένα κάποιο κά-
λεσμα σ'ένα κόσμο που ένδιαφέρεται (και που πιστεύουμε πώς είναι άρκε-
τά μεγάλος), δέν τό κάνουμε από κάποια διάθεση έλιτισμού, αλλά έπειδή
πιστεύουμε πώς είναι άπαραίτητο κάτι τό χειροπιαστό για τήν ένεργοποίη-
σή του.

*Ο πραγματικός υπεύθυνος

Τό περιοδικό αυτό είναι αποτέλεσμα
συλλογικής δουλειάς. Για τό νόμο υπεύ-
θυνος : Σ. Κοντογιάννης, Ατθίδων 115,
Καλλιθέα

Φωτοαναπαραγωγή : Τό έργαστήρι
Πραξίου 12, Κ. Πετράλωνα

Τυπογραφείο : Μ. Παπαδόπουλος
Γ. Αβέρωφ 117, Κορυδαλλός

Για άλληλογραφία : Τ.Θ. 2083, Κ. Ταχυδρομείο,
Αθήνα

Correspondance : P.O. Box 2083, Central Post
Office, Athens, Greece

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΓΙΑ 4 ΤΕΥΧΗ

*Έσωτερικού : Δρχ. 400

*Έξωτερικού : Μετά από συνενόηση

ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑ

Τήν 1η του Γενάρη συμπληρώθηκαν τὰ 5 χρόνια ζωῆς τῆς "Χάρτας '77". Στὰ δύο πρώτα χρόνια τῆς ὑπαρξῆς τῆς ἡ "Χάρτα '77" μπόρεσε νά γίνει ἀρεκέτὰ γνωστή, πράγμα πού ὀφειλόταν ἀπό τή μιά πλευρά στή συμπαράσταση κι ἀλληλεγγύη πού ἐκδηλώθηκε ἀπό τό ἐργατικό κίνημα τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, κι ἀπό τήν ἄλλη στή δημαγωγική ἐκστρατεία πού ἐξαπέλυσε ἡ τότε κυβέρνηση Κάρτερ γιά τὰ "ἀνθρώπινα δικαιώματα". Στή συνέχεια, βέβαια, οἱ ἱμπεριαλιστές καί τὰ φερέφωνα τους, ἀφοῦ δημαγώγησαν καί προσπάθησαν νά ἐκμεταλλευτοῦν τό κίνημα τῆς Χάρτας γιά τοὺς διαπραγματευτικούς τοὺς σκοπούς (Ἐπαναληπτική συνεδρίαση τοῦ Ἐλσίνσκυ τό καλοκαίρι τοῦ '78), σταμάτησαν ν' ἀναφέρονται σ' αὐτήν. Μὲ χαρακτηριστικό τό ἄρθρο τῆς Χέραλντ Τρίμπιουν (τό Φλεβάρη τοῦ '79), πού μέσα στὰ ἄλλα διαπίστωνε πὼς ἡ "Χάρτα '77" δέν εἶναι πλέον σοβαρό κίνημα ἀφοῦ ἐπесе στὰ χέρια ἐξτρεμιστῶν, τροτσικιστῶν, μαοϊκῶν κλπ.

Στό ἄρθρο πού ἀκολουθεῖ προσπαθοῦμε νά ἐξηγήσουμε τόν χαρακτήρα καί τήν ἐπιρροή τῆς "Χάρτας '77" καί νά δώσουμε τό χρονικό της καθὼς ἐπίσης καί τή διεθνιστική ἀλληλεγγύη πού ἀνάπτυξε τό ἐργατικό κίνημα τῆς Δυτικῆς, κύρια, Εὐρώπης γιά τοὺς ἀγωνιστές τῆς Χάρτας.

Τό κείμενο "Ἡ ἀντιπολίτευση ἀπειλεῖται μὲ ἐξαφάνιση" εἶναι ἡ τελευταία ἀνακοίνωση τῆς VONS (ἐπιτροπή γιά τήν υπεράσπιση τῶν ἀδίκων διωκόμενων προσώπων) κι ἔχει ἡμερομηνία 20 Σεπτέμβρη τοῦ 1981 κι ἔχει παρθεῖ ἀπό τή βελγική ἐφημερίδα "La Gauche".

Τέλος, τό τρίτο ἄρθρο ἀναφέρεται στίς διώξεις τὰ 10 τελευταῖα χρόνια τῶν ρόκ συγκροτημάτων στήν Τσεχοσλοβακία κι ἔχει παρθεῖ ἀπό τήν ἀγγλική ἐφημερίδα "Socialist Worker".

5 χρόνια τῆς Χάρτας '77

Μετά τήν εἰσβολή τῶν στρατευμάτων τοῦ Συμφώνου τῆς Βαρσοβίας στήν Τσεχοσλοβακία τόν Ἀύγουστο τοῦ 1968 καί μιά σχετικὰ σύντομη περίοδο "ἑμμοποίησης" πού ἀκολούθησε (διάρκεια 1 χρόνου πάνω-κάτω), σιωπὴ νεκροταφείου φάνηκε νά καλύπτει τή χώρα αὐτή. Ἡ κυβέρνηση Χούζακ πού διαδέχτηκε αὐτήν τοῦ Ντοῦμπτσεκ, βασισμένη σέ μιά σύντομη περίοδο κοινωνικῆς καί πολιτικῆς σταθερότητας, προχώρησε στό ξεκαθάρισμα τοῦ κόμματος καί στή διάλυση τῶν ἄλλων κοινωνικῶν καί πολιτικῶν ὀργανώσεων. Μὲ τή βοήθεια τῆς Μόσχας ἡ γραφειοκρατία κατάφερε νά ὑψώσει αἰσθητὰ τό βιοτικό ἐπίπεδο προσφέροντας μιά σειρά ἀπὸ καταναλωτικά ἀγαθὰ στήν ἐργατική, κυρίως, τάξη. Ἡ ἀνοδος αὐτὴ ἔφτασε ὡς τὰ μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ '70, ὅποτε ἡ γραφειοκρατία μὲ τό ἕνα χέρι ἄρχισε νά παίρνει πίσω ὅσα μὲ τό ἄλλο ἔδωσε. Γιά παράδειγμα ἀναφέρομε ὅτι τό ποσοστὸ αὐξήσεως τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ἐπесе ἀπὸ ἕνα μέσο ὄρο 6,8% πού εἶταν στήν πενταετία 1971-75 στό 3,2% τό 1979, ἡ ἀγροτι-

κή παραγωγή ἐπесе κατὰ 3,9% τήν ἴδια χρονία (σέ σχέση μὲ τήν προηγούμενη), ἐνῶ τὰ χρέη τῆς Τσεχοσλοβακίας στή Δύση ἔφταναν τὰ 3,5 δισεκ. δολλάρια στό 1978 ἀπὸ 0,9 πού εἶταν 5 χρόνια νωρίτερα.

Παράλληλα ἀπὸ τὰ μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ '70 ἀρχίζουν νά γίνονται αἰσθητὰ τὰ πρώτα σκιρτήματα τῆς Τσεχοσλοβακικῆς κοινωνίας. Τό 1976 δικάζεται μιά μουσικὴ ὀμάδα, οἱ "Plastic People" (γιά τήν ὁποία μπορεῖτε νά διαβάσετε ἀναλυτικότερα στό ἄρθρο "1970-1980: 10 χρόνια ἀγρίου κινήτου συγκροτημάτων ρόκ μουσικῆς στή Τσεχοσλοβακία" πού ἀκολουθεῖ). Συγγραφεῖς καί φιλόσοφοι ὅπως ὁ Σέϊφερτ, Κόσικ, Πατόκα, Χάβελ, Μλυνάρ διαμαρτυρήθηκαν στό ἐσωτερικό τῆς χώρας, ἐνῶ στό ἐξωτερικό συμπαραστάθηκαν τό Κ.Κ. Ἰταλίας καί Ἰσπανίας, ἡ Σοσιαλιστικὴ καί ἡ 4η Διεθνῆς καί τό ἴδρυμα Εἰρήνης Bertrand Russel.

Οἱ συζητήσεις πού ἄρχισαν μὲ τήν εὐκαιρία αὐτῆς τῆς δίκης ἀνάμεσα σέ ἀντιπολιτευόμενους ἀγωνιστές, κατάληξαν στή δια

τύπωση της "Χάρτας '77", τό Γενάρη του χρόνου αυτού. Πρόκειται για μιὰ διακήρυξη στις Τσεχοσλοβακικές αρχές, πού απαιτούσε από τήν ηγεσία του κόμματος και από τό κράτος τήν εφαρμογή και τό σεβασμό των πολιτικών ελευθεριών και των στοιχειωδών ανθρώπινων δικαιωμάτων. Στη βάση της διακήρυξης αυτής συγκροτήθηκε ή κίνηση "Χάρτα '77". Στην αρχή τό κείμενο υπογράφονταν από 242 άτομα, πού σήμερα έχουν ξεπεράσει τά 1000. Κι αυτό παρά τήν έκστρατεία έκφοβισμού κι αντιποίνων πού ακολούθησε. Στις δέκα πρώτες μέρες φυλακίστηκαν χωρίς κατηγορία οι Χάβελ, Όρνέστ, Πάβλιτσεκ, Λέντερερ, Βάτουλικ και Πατόκα* ό τελευταίος μή άντέχοντας στις φυσικές και ψυχολογικές κακου-

χίες πέθανε τελικά στις 13 του Μάρτη του ίδιου χρόνου. Στις 18 του Γενάρη απολύθηκε από τή θέση του ό ηγέτης του Κ.Κ. Τσεχοσλοβακίας μέχρι τό '68 Ζντένεκ Μλυνάρ. Παράλληλα κόπηκαν τά τηλέφωνα ατόμων πού υπόγραψαν τό κείμενο της Χάρτας ενώ αρκετοί κατάγγειλαν πώς πιέζονταν νά αναχωρήσουν στο έξωτερικό. Τέλος στις 18 του Φλεβάρη καταδικάστηκαν 4 μέλη της Χάρτας σε ποινές φυλάκισης μέχρι 2,5 χρόνια. Ανάμεσά τους εΐταν και ό Γιαροσλάβ Σαμπάτα.

Στό πρώτο αυτό κύμα καταστολής άντέδρασαν έντονα μιὰ σειρά από πολιτικές δυνάμεις: τά Κ.Κ. Ιταλίας, Γαλλίας, Ισπανίας, Βρετανίας, τό Κ.Κ.Ε.εσ και ή ΕΔΑ στην Ελλάδα, ή 4η Διεθνής, ή εφημερίδα "Μπόρμπα" στό Βελιγράδι κι ακόμα 20 Ούγγροι διανοούμενοι και 22 Πολωνοί αγωνιστές. Θά πρέπει νά σημειωθούν εδώ οι συχνές επαφές αγωνιστών της Χάρτας και του Πολωνικού Κ.Ο.Ρ. στά σύνορα των δύο χωρών.

Τό δεύτερο σημαντικό χτύπημα πού δέχτηκαν οι αγωνιστές της "Χάρτας '77", δόθηκε μέ τή σύλληψη στις 29 του Μάη του 1979 του Πέτρ Ουλ (έκδότη τήν εποχή εκείνη του ένημερωτικού δελτίου της Χάρτας), της Ότκα Μπεντάροβα, της Ντάνα Νέμκοβα, του Λίεσ Λαντισλάβ, της Τζαρμίλα Μπελίκοβα, του Βάκλαβ Χάβελ (έκπρόσωπου τότε της Χάρτας), του Μπέντα Βάκλαβ (έπίσης έκπρόσωπου της Χάρτας) και των Νέμεκ Γίρι, Μάλι Βάκλαβ. Και οι δέκα εΐταν επίσης μέλη της VONS (Έπιτροπή για τήν

υπεράσπιση των άδικο διωκόμενων προσώπων), πού εΐναι και ή πιό δραστήρια έπιτροπή της Χάρτας. Τελικά στις 20 του Δεκέμβρη στο άνωτατο δικαστήριο της Πράγας καταδικάστηκαν οι 5 άπ' αυτούς (Ουλ, Χάβελ, Μπέντα, Μπεντάροβα, Ντιένσμπιερ) σε ποινές φυλάκισης 3 ως 5 χρόνων, ενώ οι υπόλοιποι άφέθηκαν έλεύθεροι κάτω από τή πίεση της άλληλεγγύης πού αναπτύχθηκε στις δυτικές χώρες. Χαρακτηριστικές εΐταν οι κατηγορίες: "σοβαρης μορφης άνατρεπτική δραστηριότητα" και "ένέργειες πού στοχεύουν στην ύπονόμευση της έμπιστοσύνης των πολιτών στα όργανα της κρατικής έξουσίας". Στη δίκη αυτή παραβρέθηκαν συνδικαλιστές και δικηγόροι από συνδικάτα της δυτικής Ευρώπης, πού εΐχαν συναντήσεις και μέ άλλους αντιφρονούντες της Τσεχοσλοβακίας. (Θά πρέπει εδώ νά σημειώσουμε και τήν καμπάνια πού έγινε στην Ελλάδα και πού συγκέντρωσε γύρω στις 2000 υπογραφές, πού ή τσεχοσλοβακική πρεσβεία άρνήθηκε νά παραλάβει).

Η τελευταία επίθεση ενάντια στη "Χάρτα '77" άρχισε εδώ κι έναμису χρόνο. Οι τσεχοσλοβακοί γραφειοκράτες, πού φοβούνται σαν τήν πανούκλα τό πολωνικό μικρόβιο παίρνουν όλοένα και σκληρότερα καταπιεστικά μέτρα. Παρακάτω δημοσιεύουμε κείμενο της VONS μέ ημερομηνία 20 Σεπτέμβρη του 1981, πού αναφέρεται στην ύποτροπή αυτή της καταπίεσης.

Στις 5 Οκτώβρη ένα άνοιχτό γράμμα έκ προσώπων της "Χάρτας '77", πού έκανε τόν άπολογισμό του πολλαπλασιασμού των άυταρχικών μέτρων των τσεχοσλοβακικών αρχών, ύπογράμμισε: "Αν οι αρχές προσπαθούν νά πείσουν ότι στην Τσεχοσλοβακία δέν υπάρχει κα τάσταση παρόμοια μέ της γειτονικής Πολωνίας, πρέπει να μήν ξεχνούν ότι τά πράγματα έφτασαν εκεί πού έφτασαν στην Πολωνία, έπειδή ή κυβέρνηση της δέν έλυσε εγκαίρα τά προβλήματα, κρύβοντας ακόμα και τήν ύπαρξή τους και ότι ή καταπίεση δέ βοήθησε καθόλου στην επίλυσή τους".

*Από τή συνάντηση έκπροσώπων της Χάρτας '77 και του ΚΟΡ στα σύνορα Τσεχοσλοβακίας-Πολωνίας τό Σεπτέμβρη του 1978: από άριστερά Γιόζεφ Κουρόν, Μάρθα Κουμπίσοβα και Βάκλαβ Χάβελ.

Τά άτομα πού σήμερα, μετά από 5 χρόνια ζωής, άπαρτίζουν τήν "Χάρτα'77" προέρχονται πρώτα-πρώτα από τό Κ.Κ. Τσεχοσλοβακίας: στελέχη του προσκείμενα στην πολιτική Ντουμπτσεκ, πού έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην "Άνοιξη τής Πράγας" και πού στην συνέχεια διαγράφηκαν άπ' αυτό. Ύστερα τά επαναστατικά στοιχεία πού αναπτύχθηκαν στην διάρκεια τής "Άνοιξης" και μετά τήν εισβολή μέ τήν έξαφάνιση πολιτικών ομάδων ανεξάρτητων από τό Κόμμα και τέλος άτομα πού η καταπίεση και καταστολή έπιτάχυνε (και πολλές φορές δημιούργησε) τήν πολιτική τους συγκρότηση και ώρίμανση. Αύτά τά τελευταία αποτελούν και τόν κύριο κορμό του κινήματος και προέρχονται τόσο από τό περιβάλλον τής πολιτιστικής άναζήτησης και

τής διάνοησης όσο και από τήν έργατική τάξη των βιομηχανικών πόλεων κυρίως του Τσέχικου τμήματος τής χώρας. Κι άν θάταν πρόωρο νά πούμε πως η "Χάρτα'77" υποστηρίζεται από ένα σημαντικό κομμάτι τής εργατικής τάξης, θάταν άνόητο νά κλείσουμε τά μάτια μας και νά άγνοήσουμε τίς συνειδητές προσπάθειες πού γίνονται για στενότερη σύνδεση μέ τό προλεταριάτο, βήμα άπαραίτητο και για τήν ίδια τήν ύπαρξη τής Χάρτας.

Διεύθυνση για συμπάρασταση:

PEUTR UHL
8-10-1941
PS 1/7, 789 53 NVS MS MIROV
CHECHOSLOVAKIA

Η αντιπολίτευση άπειλείται μέ έξαφάνιση

Τό λιγώτερο έδώ και ένα χρόνο, παρατηρείται μια ύποτροπή τής καταστολής, όχι μόνο από τήν μεριά του δικαστικού μηχανισμού αλλά και από του μή δικαστικού μηχανισμού, άπέναντι στους στρατευμένους σε διάφορες άντικονφορμιστικές δραστηριότητες πολίτες. Ο άριθμός των καταδιωχθέντων είναι άσυνήθιστα μεγάλος σε όλα τά επίπεδα. Σ' αυτές τίς συνθήκες ύπενθυμίζουμε ότι, από τό Μάη, δεκαπέντε πολίτες από τους όποιους όχτώ είναι προφυλακισμένοι κατηγορήθηκαν για άνατρεπτικές ενέργειες έναντίον τής δημοκρατίας. Κινδυνεύουν νά καταδικαστούν σε φυλάκιση από τρία ως δέκα χρόνια. Τόν Ιούνη ο Jiri Gruntorad καταδικάστηκε σε τέσσερα χρόνια και ο Rudolf Battek σε έφτάμισυ χρόνια φυλακή. Στά τέλη του Σεπτέμβρη ο ιερέας Josef Kordik και έξη καθολικοί τής Μοραβίας θά περάσουν από δίκη στό Olomouc. Άνάμεσα στους προφυλακισμένους πού περιμένουν τή δίκη τους είναι οι Jan Litomisky, Frantisek Lizna και Jaroslav Duka.

Όλες οι περιπτώσεις αυτές χαρακτηρίζονται από μια τάση για άπόλυτη δικαστική άθαιρεσία. Τ' άτομα πού "προανακρίνονται" βλέπουν νά τους αποδίδονται έγκληματικές πράξεις σύμφωνα μέ άρθρα του ποινικού κώδικα, ανάλογα μέ τίς ανάγκες του κατηγορητηρίου. Οι περιπτώσεις άσκησης σκληρής φυσικής βίας από τήν άστυνομία στην διάρκεια τής άνάκρισης, οι άδικαιολόγητες σαρανταοχτάρες συλλήψεις, οι κατασχέσεις τής άλληλογραφίας, οι παρακολουθήσεις πολιτών από άστυνομικούς μέ πολιτικά πλλαπλασιάζονται.

Έφιστούμε τήν προσοχή σε μερικές από τίς πιό δραματικές περιπτώσεις: ο Zdenek Benisek βασανίστηκε και έγινε άπόπειρα στραγγαλισμού του ώσπου έχασε τίς αισθήσεις του· ο Vlastimil Tresnak βασανίστηκε επίσης και του προκάλεσαν έγκαύματα μέ έναν άναπτήρα· ο Petr Pospichal βασανίστηκε τρεις φορές τό φθινόπωρο του 1980·

ο Vaclav Maly βασανίστηκε ιδιαίτερα άγρια τόν Δεκέμβρη του 1980. Τή τελευταία βδομάδα ο Karel Freund βασανίστηκε στην διάρκεια τής άνάκρισης. Αύτή τή βδομάδα η άστυνομία συνέλαβε στην άνατολική Βοημία τόν Karel Soucup και τόν ιερέα Andrej Lukasef. Ο Karel Soucup βασανίστηκε συστηματικά τέσσερις όλόκληρες ώρες μέ τρόπο πού ξεπερνάει όλες τίς βιαιότητες πού ξέραμε ως τά τώρα. Έπιπλέον, γνωρίζουμε ότι ύπάρχουν πολλές παρόμοιες περιπτώσεις άτόμων πού βασανίστηκαν στην διάρκεια τής άνάκρισης τά όποια για λόγους πού εύκολα τους καταλαβαίνει κανείς, δέν τολμούν νά καταγγείλουν δημόσια τήν κακομεταχείριση πού υπέστησαν.

Άθθαίρετες έρευνες, έλεγχος ταυτότητας των άτόμων πού βρίσκονται μέσα στό σπίτι - καμιά φορά έπακολουθεί σαρανταοχτάωρη σύλληψη - έχουν γίνει τόν τελευταίο καιρό τόσο συχνές ώστε είναι άδύνατο για ένα στρατευμένο πολίτη νά καλέσει μερικούς φίλους στό σπίτι χωρίς νά διατρέξει σοβαρούς κινδύνους. Αύτές οι έπιδρομές στό σπίτι συχνά συνοδεύονται από παράνομες έρευνες και κατασχέσεις άντικειμένων. Σήμερα δέν ύπάρχει κανένας τρόπος υπεράσπισης έναντία σ' αυτές τίς πρακτικές. Άντίθετα, κάθε άπόπειρα νά υπερασπίσει κανείς τόν έαυτό του επικαλούμενος τους ύπάρχοντες νόμους προκαλεί τά κυνικά και προσβλητικά σχόλια των άστυνομικών. Έχουμε τή βία και τήν άθαιρεσία οι άστυνομικοί δέ θά διστάσουν νά φτάσουν μέχρι τά άκρα.

Αύτή τή στιγμή, δεκαπέντε μέλη τής VONS είναι είτε προφυλακισμένα είτε κατηγορούμενα, περιμένοντας νά περάσουν από δίκη. Όχτώ άλλα μέλη είναι έξόριστα. Στην τωρινή κατάσταση η όργάνωση μιας συνάντησης των μελών τής VONS πού ζούν στην Τσεχοσλοβακία είναι άδύνατη. Έχουμε φτάσει σε τέτοιο σημείο πού δέν ξέρουμε άν, και για πόσο καιρό άκόμα θά μπορούμε νά συνεχίζουμε τίς δραστηριότητές μας.

10 χρόνια άγριου κυνηγητού ρόκ συγκροτημάτων

Στις 15 Νοέμβρη 1981 συνελήφθη από τη Τσεχοσλοβακική αστυνομία ο Ίβαν Τζίρους, μέλος του ρόκ συγκροτήματος "Plastic People". Φέτος κλείνουν 15 χρόνια από τότε που πρωτοφτιάχτηκε το γκρούπ (πού η σύνθεσή του άλλαξε από τότε αρκετές φορές). Άξίζει να ρίξουμε μιά ματιά στην ιστορία του, καθώς και στην ιστορία άλλων γκρούπ και τραγουδιστών πού τά τελευταία δέκα χρόνια έχουν γίνει ένας πόλος συσπείρωσης έναντια στην γραφειοκρατία στο πολιτιστικό, αλλά και στο πολιτικό, επίπεδο.

"Αυτοί οι τύποι είναι περίεργοι. Θέλουν να πάνε φυλακή μόνο και μόνο για κάποιες άρχές τους".

Αυτά ήταν τά λόγια ενός Τσέχου μουσικού αστυνομικού σέ μιά υπόθεση δίκης άντιφρονούντων μουσικών.

Τά θύματα του νέου αυτού κύκλου καταστολής ήταν σέ μεγάλο μέτρο άντεργκράουντ ρόκ συγκροτήματα πού έφράζοντας άντιπολιτευτικές ιδέες κέρδισαν γρήγορα ένα πλατύ άκροατήριο άνάμεσα στή νεολαία.

Οι πρώτες δίκες πού έγιναν ήταν των μελών δύο από τά πιό καλλίτερα γκρούπ τής Τσεχοσλοβακίας. Των "Plastic People of the Universe" και των "DG 307".

Τό νέο αυτό κύμα καταστολής άρχισε μέ τίς συλλήψεις, έρευνες και άνακρίσεις περισσότερων από έκατό άντεργκράουντ μουσικών, πολλών συγκροτημάτων μεταξύ των οποίων τά δύο παραπάνω και οι "Umela Hmota". "Ήδη από τό '76 τρεΐς νέοι ήταν φυλακή, άπλά και μόνο γιατί παρακολούθησαν ένα κονσέρτο σ' ένα κέντρο νεότητας στό Πρέστιτσε κοντά στό Πίλσεν.

Αυτοί οι τρεΐς, οι Κάρελ Χεβελκα, Μιροσλάβ Σκαλίσκυ και Φράντισεκ Στάρεκ, πέρασαν δίκη στις 30/7/77. Καταδικάστηκαν σέ 30 μήνες φυλακή μέ τή κατηγορία ότι έπιχείρησαν "όργανωμένη διατάραξη τής κοινής ήσυχίας".

Στή δίκη των ίδιων των μουσικών ή κατηγορία ήταν "πρόκληση άναταραχής σέ ώρα κοινής ήσυχίας".

"Όμως και τά τρία προαναφερθέντα συγκροτήματα δέν φαίνεται ότι λύγισαν στις διώξεις. Στό κέντρο τής άντίστασης σ' αυτό τό επίπεδο βρίσκονταν οι "Plastic People of the Universe".

Τό συγκρότημα αυτό φτιάχτηκε τό 1967 και στην άρχή περιείχε στό ρεπερτόριό του άμερικάνικα άντεργκράουντ τραγούδια των "Velvet Underground", των "Fugs" και των "Mothers of Invention" του Frank Zappa κα

θώς και λίγα δικά τους.

Τά κονσέρτα τους σύντομα πήραν μιά άντιστασιακή μορφή, καθώς μάλιστα αποτελούσαν πρόκληση για τήν "παραδοσιακή", έπιβεβλημένη από τό κράτος, κουλτούρα.

Μετά τό 1970, οι "Plastic People", άρνούνται συνειδητά να μπούν στό έμπορικό κύκλωμα και χάνουν έτσι τό είδικό στάτους πού είχαν σάν επαγγελματίες καλλιτέχνες. Ή άρνησή τους ήταν τό πρώτο χτύπημα στό νόμο του χούσακ πού άπαγόρευε στά συγκροτήματα τά μακρτά μαλλιά, τούς άγγλικούς στίχους και τό "έκκεντρικό" ντύσιμο.

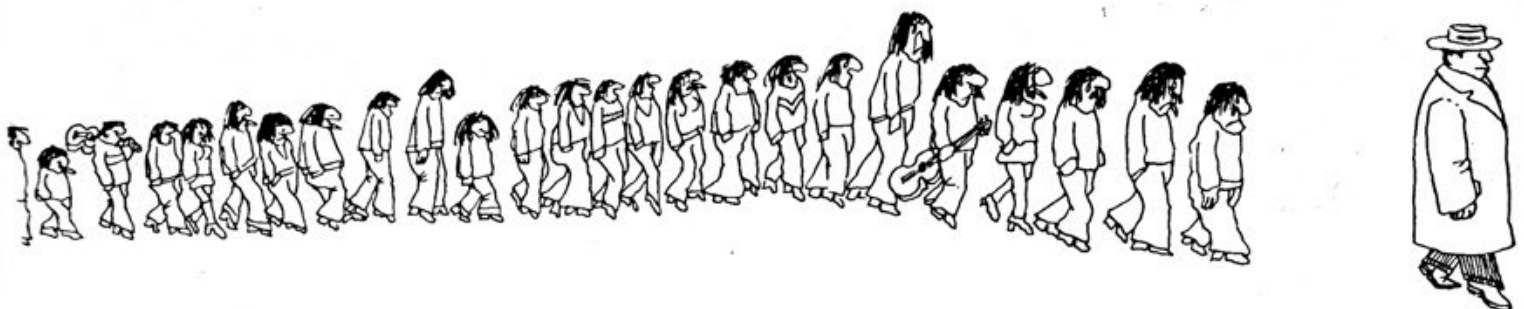
Άπό τό 1973 οι "Plastic People" παύουν να παΐζουν άμερικάνικα και άγγλικά ρόκ τραγούδια, φτιάχνουν άποκλειστικά δικά τους και χρησιμοποιούν στίχους γνωστών Τσέχων ποιητών σάν του Τζίρι Κολάρ και Έγκον Μπόντυ.

Στά μέσα τής δεκαετίας του '70 έχει φτιαχτεί πιά ένας κύκλος μουσικών σάν πόλος συσπείρωσης του όλου κινήματος. Σ' αυτόν εκτός άπ' τούς "Plastic People" συμμετέχουν τά γκρούπ "DG 307", "Umela Hmota" "Midsummer Nights Dream", Μπεράνι και τραγουδιστές όπως οι Κάρασεκ και Σουκούπ.

Τήν ίδια έποχή στό Τσέσκε Μπουντεγιόβιτσε, έκατοντάδες αστυνομικοί διαλύουν βία ένα κονσέρτο όπου οι "Plastic People" θά έπαιζαν άπλά σάν γκέστ-στάρ.

Στή δίκη πού άκολούθησε τουλάχιστον έξη νέοι καταδικάστηκαν σέ φυλάκιση μέχρι ένα χρόνο.

Μετά τό 1979 οι πληροφορίες για τό μουσικό-άντιστασιακό αυτό κίνημα στή Τσεχοσλοβακία γίνονται όλο και λιγώτερες. Τό γεγονός είναι ότι άρκετά μέλη των γκρούπ βρίσκονται ή φυλακή ή υπό έλεγχο μέ αποτέλεσμα να γίνεται άδύνατη ή συνέχιση τής δράσης τους. Είναι γνωστό άκόμα ότι μέλη των "Plastic People" και των "DG 307" έχουν υπογράψει τήν "Χάρτα '77".

Παρακάτω δημοσιεύουμε τούς στίχους από ένα από τὰ πιό γνωστά καί δημοφιλή τραγούδια τους

Τά 100 σημεία

1. Φοβούνται τούς νέρους ἐπειδὴ θυμούνται
2. Φοβούνται τούς νέους ἐπειδὴ εἶναι ἄθῳοι
3. Φοβούνται ἀκόμα καί τὸ σκολιάροπαιδα
4. Φοβούνται τούς νεκρούς καί τὶς κηδεῖες
5. Φοβούνται τούς τάφους καί τὰ λουλούδια πού ἀφήνει ὁ κόσμος
6. Φοβούνται τὶς ἐκκλησίες, τούς παπάδες, τὶς καλόγριες
7. Φοβούνται τούς ἐργάτες
8. Φοβούνται τὰ μέλη τοῦ κόμματος
9. Φοβούνται τὰ μὴ μέλη τοῦ κόμματος
10. Φοβούνται τὴν ἐπιστήμη
11. Φοβούνται τὴν τέχνη
12. Φοβούνται τὰ βιβλία καί τὰ ποιήματα
13. Φοβούνται τὰ θεατρικὰ ἔργα καί τὰ φιλμ
14. Φοβούνται τούς δίσκους καί τὶς κασέτες
15. Φοβούνται τούς συγγραφεῖς καί τούς ποιητές
16. Φοβούνται τούς δημοσιογράφους
17. Φοβούνται τούς ἠθοποιούς
18. Φοβούνται ζωγράφους καί γλύπτες
19. Φοβούνται τούς μουσικούς καί τούς τραγουδιστές
20. Φοβούνται τούς ραδιοσταθμούς
21. Φοβούνται τούς τηλεπικοινωνιακοὺς δορυφόρους τῆς TV
22. Φοβούνται τὴν ἐλεύθερη διακίνηση τῶν πληροφοριῶν
23. Φοβούνται τὴν ξένη λογοτεχνία καί τὶς ἐφημερίδες
24. Φοβούνται τὴν τεχνολογικὴ πρόοδο
25. Φοβούνται τὰ τυπογραφεῖα, τούς πολὺγραφους καί τὶς φωτοτυπίες
26. Φοβούνται τούς δακτυλογράφους
27. Φοβούνται τὶς τηλεφωνογραφεῖες καί τὰ τέλεξ
28. Φοβούνται τὶς αὐτόματες τηλεπικοινωνίες μὲ τὸ ἐξωτερικὸ
29. Φοβούνται τὰ γράμματα
30. Φοβούνται τὰ τηλέφωνα
31. Φοβούνται ν' ἀφήσουν τούς ἀνθρώπους νὰ φύγουν ἔξω
32. Φοβούνται ν' ἀφήσουν τούς ἀνθρώπους νά'ρθουν μέσα
33. Φοβούνται τούς ἀριστεροὺς
34. Φοβούνται τούς δεξιούς
35. Φοβούνται τὴν ἀποχώρηση τῶν Ρωσικῶν στρατευμάτων
36. Φοβούνται τὶς ἀλλαγές στὴν ἡγετικὴ κλίκα τῆς Μόσχας
37. Φοβούνται τὴν ὕφεση
38. Φοβούνται τὶς συνθήκες πού ἔχουν ὑπογράψει
39. Φοβούνται γιὰ τὶς συνθήκες πού ἔχουν ὑπογράψει
40. Φοβούνται τὴν ἴδια τους τὴν ἀστυνομία
41. Φοβούνται τούς κατασκόπους
42. Φοβούνται τούς δικούς τους κατασκόπους
43. Φοβούνται τούς σκακιστές
44. Φοβούνται τούς παίχτες τοῦ τέννις
45. Φοβούνται τούς παίχτες τοῦ χόκεϋ
46. Φοβούνται τὶς ἀθλήτριες γυμναστικῆς
47. Φοβούνται τὸν Ἅγιο Βενίσλας
48. Φοβούνται τὸν ἀφέντη Γιάν Χούς
49. Φοβούνται ὄλους τούς ἁγίους
50. Φοβούνται τὰ δῶρα πού δίνουν στὰ παιδιά στὴ γιορτὴ τοῦ Ἁγίου Νικόλα
51. Φοβούνται τὸν Ἅϊ Βασίλη
52. Φοβούνται τὰ σακκίδια πού ἀφήνει ὁ κόσμος στὸ ἀγαλμα τοῦ Λένιν
53. Φοβούνται τὰ ἀρχεῖα
54. Φοβούνται τούς ἱστορικούς
55. Φοβούνται τούς οἰκονομολόγους
56. Φοβούνται τούς κοινωνιολόγους
57. Φοβούνται τούς φιλόσοφους
58. Φοβούνται τούς φυσιογνώστες
59. Φοβούνται τούς φυσικούς
60. Φοβούνται τούς πολιτικούς κρατούμενους
61. Φοβούνται τὶς οἰκογένειες τῶν πολιτικῶν κρατούμενων
62. Φοβούνται τὸ ἀποψινὸ βράδυ
63. Φοβούνται τὸ αὐριανὸ ξημέρωμα
64. Φοβούνται κάθε μιά μέρα καί κάθε μέρα
65. Φοβούνται τὸ μέλλον
66. Φοβούνται τὰ γηραιά
67. Φοβούνται τὶς καρδιακές προσβολές καί τὴν κύρωση
68. Φοβούνται ἀκόμα καί ἐκεῖνα τὰ ἴχνη συνείδησης πού ἴσως τοὺς ἔχουν ἀπομείνει
69. Φοβούνται ἔξω στοὺς δρόμους
70. Φοβούνται καί μέσα στὸ γκέτο τῶν κάστρων τους
71. Φοβούνται τὶς οἰκογένειές τους
72. Φοβούνται τούς συγγενεῖς τους
73. Φοβούνται τούς παλιούς τους φίλους καί συντρόφους
74. Φοβούνται τούς σημερινούς τους φίλους καί συντρόφους
75. Φοβούνται ὁ ἕνας τὸν ἄλλο
76. Φοβούνται τὸ νερὸ καί τὴ φωτιά
77. Φοβούνται τὴν ὑγρασία καί τὴ ξερασία
78. Φοβούνται τὸ χιόνι
79. Φοβούνται τὸν ἀνεμο
80. Φοβούνται τὴν παγωνιά καί τὸν καύσινα
81. Φοβούνται γιὰ ὅτι ἔχουν πεῖ μέχρι τώρα
82. Φοβούνται γιὰ τὴ θέση τους
83. Φοβούνται τὴν ἀναταραχὴ καί τὴν ἡσυχία
84. Φοβούνται τὴν χαρὰ καί τὴν λύπη
85. Φοβούνται τὸ φῶς καί τὸ σκοτάδι
86. Φοβούνται τὰ ἀστεῖα
87. Φοβούνται τούς ἀμερόληπτους
88. Φοβούνται τούς τίμιους
89. Φοβούνται τούς μορφωμένους
90. Φοβούνται τούς προικισμένους
91. Φοβούνται τὸν Μάρξ
92. Φοβούνται τὸν Λένιν
93. Φοβούνται ὄλους τούς νεκρούς μας πρόεδρους
94. Φοβούνται τὴν ἀλήθεια
95. Φοβούνται τὴν ἐλευθερία
96. Φοβούνται τὴν δημοκρατία
97. Φοβούνται τὴν Χάρτα τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων
98. Φοβούνται τὸν σοσιαλισμὸ
99. Φοβούνται
100. Τί στὸ διάλογο, λοιπόν, τούς φοβόμαστε καί μεῖς;

Ὁ Zdenek Fiser τῶν "Plastic People"
ὁ Michal Otakar τῶν "Umela Hmota"

ΠΟΛΩΝΙΑ

Αφιέρωμα

Δέν νομίζουμε ότι θά υπάρχουν άπορίες γιά τήν αίτια πού μās δόηγησε στό ν'αφιερώσουμε αυτό τό πρώτο τεύχος του περιοδικου μας στη Πολωνική επανάσταση. Όμως, θά προσπαθήσουμε μέσα στις λίγες γραμμές πού ακολουθούν νά θίξουμε τό θέμα, όπως έμεις τό είδαμε.

Κατ'άρχήν, ή Πολωνία ήταν αυτή πού μās ώθησε στό νά βγάλουμε ένα έν τυπο πού ν'αναφέρεται συνολικά στις 'Ανατολικές χώρες.

Πιστεύουμε ότι τό ζήτημα της Πολωνικής επανάστασης δέν είναι απλά και μόνο ένα θέμα διεθνιστικής αλληλεγγύης, τέτοιο πού νά καλύπτεται από μιά ή πολλές έπιτροπές συμπαράστασης και μόνο. Η εξέγερση των Πολωνών εργατών είναι ζήτημα πού χρειάζεται γενικώτερη ανάλυση (μέσα από τά ίδια τά κείμενα των Πολωνών), αν θέλουμε νά είμαστε σε θέση αργότερα νά τήν χρησιμοποιήσουμε σάν έμπειρία κι οδηγό γιά δράση. Τά στοιχεία πού πιστοποιούν αυτή τήν σημαντικότητά της είναι πολλά. Θά περιοριστούμε στα σπουδαιότερα, κατά τήν γνώμη μας:

Η Πολωνική επανάσταση έφερε στό παγκόσμιο εργατικό κι επαναστατικό κίνημα, τήν αφύπνιση της μνήμης του μοναδικου μέσου άμεσης δημοκρατίας, αυτοοργάνωσης και πραγμάτωσης της εργατικής έξουσίας. Οι διεργοστασιακές 'Απεργιακές 'Επιτροπές (MKS), τουλάχιστον σε όρισμένες φάσεις τους, είναι ή εμπραχτη απόδειξη του ότι τά εργατικά συμβούλια μπορούν και πρέπει νά υπάρξουν.

Ταυτόχρονα, οι ίδιες οι συγκεκριμένες ανάγκες της δράσης της 'Αλληλεγγύης, ώθησαν στό ν'άνοιχτεί μέσα στο ίδιο τό συνδικάτο μιά συζήτηση και μιά πρακτική γύρω από τό ποιά μορφή θά πρέπει νά πάρει στις σημερινές συνθήκες ο εργατικός έλεγχος και ή άμεση δημοκρατία. Όδήγησαν δηλαδή στις γνωστές συζητήσεις πάνω στο θέμα της αυτοδιαχείρισης, πού σε όρισμένες περιπτώσεις έγιναν πράξη μέσα απ'τήν αυθόρμητη αντίδραση των εργαζόμενων στη βία της γραφειοκρατίας (Δυστυχώς, δέ μπορέσαμε νά έχουμε στα χέρια μας εγκαιρα μιά ολοκληρωμένη, στο μέτρο του δυνατου, παρουσίαση αυτης της συζήτησης για τήν αυτοδιαχείριση. Έτσι προτιμήσαμε, αντί για μιά άποσπασματική παράθεση κειμένων, νά δώσουμε τη συζήτηση με όσο τό δυνατό περισσότερα ντοκουμέντα στο επόμενο τεύχος).

Τελευταίο χαρακτηριστικό της Πολωνικής επανάστασης, είναι τό γεγονός ότι για πρώτη φορά έμφανίστηκε ένα τόσο ουσιαστικό και, τό σημαντικώτερο, εξέλισσόμενο ρήγμα στο 'Ανατολικό μπλόκ (χωρίς νά υποτιμάμε προφανώς τό πραξικόπημα, πιστεύουμε ότι είναι μιά φάση μόνο αυτής της εξέλιξης). Μετά τις εξέγέρσεις 1953, 1956, 1970, 1976, νομίζουμε, ότι οι δεκαεφτά μήνες της Πολωνίας του 1980-81, είναι αυτοί πού πραγματικά διάλυσαν τό μύθο του "ύπαρχτου σοσιαλισμου". Και πέρα από τις συνέπειες πού μπορεί νά έχει κάτι τέτοιο στο νά κάνει φανερό ποιός είναι ο "σοσιαλισμός" πού ευαγγελίζονται τά κατά τόπους Κομμουνιστικά Κόμματα (κι ιδιαίτερα τά ΚΚΕ), άνοίγει και μιά συζήτηση για τή φύση των χωρών αυτών μέσα σ'όλόκληρη τήν άριστερά. Όσο άφορā αυτή τή συζήτηση, τό περιοδικό μας θά ήθελε νά γίνει και ένα βήμα ανταλλαγής των διαφόρων άπόψεων πού κυκλοφορούν στο άριστερό κίνημα.

Πρός τό παρόν, έμεις περιοριζόμαστε στη παράθεση αυτουσιων κειμένων της Πολωνικής 'Επανάστασης, πού τά επιλέξαμε με βάση, όχι τόσο τήν "άμεση" πληροφόρηση, όσο τή κατά τό δυνατόν συνολικώτερη παρουσίαση των φάσεων πού πέρασε τό κίνημα στη Πολωνία. Τά λιγοστά "δικά μας" άρθρα, χωρίς νά αλλάζουν τό χαρακτήρα του περιοδικου, απλά υποβοηθούν στη καλλίτερη κατανόηση των Πολωνικών κειμένων.

Όπωςδήποτε τό αφιέρωμα έχει αρκετές "έλλειψεις". Πολλά θέματα, βασικά για τήν κατανόηση της εξέλιξης της επανάστασης, απουσιάζουν έμφανεστάτα. Τέτοια είναι: ο ρόλος της εκκλησίας, της 'Ανεξάρτητης Φοιτητικής Ένωσης, της 'Αγροτικής 'Αλληλεγγύης καθώς και ο αντίκτυπος των γεγονότων στα εργατικά κινήματα άλλων χωρών της 'Ανατολικής και Δυτικής Εύρώπης. Ο λόγος αυτης της έλλειψης είναι, εκτός από τις υποκειμενικές μας αδυναμίες από άποψη εγκαιρης ενημέρωσης, τό γεγονός ότι πολλά απ'αυτά τά ντοκουμέντα έχουν ήδη δημοσιευθεί σε διάφορες έφημερίδες και περιοδικά της άριστερας. Γι αυτό, στο τέλος παραθέτουμε ένα συνολικό κατάλογο των ήδη δημοσιευμένων ντοκουμένων.

Μετά τό πραξικόπημα

Τά δυό κείμενα πού δημοσιεύονται σ'αυτή τήν ένότητα αναφέρονται στη κατάσταση του πολωνικού κινήματος μετά τό πραξικόπημα καί στην αντίσταση πού προβάλλει. "Αν καί δέν θέλαμε νά παρουσιάσουμε άρθρα είδησεογραφικά, τό πρώτο πού έχει τίτλο "Ή αντίσταση τής 'Αλληλεγγύης δυναμώνει" είναι είδησεογραφικό, αλλά αναφέρεται σέ γεγονότα άγνωστα στη χώρα μας, πού δείχνουν όχι μόνο πώς ή ομαλοποίηση δέν πέρασε στην Πολωνία, αλλά ότι τό αγωνιστικό πνεύμα των Πολωνών εργατών παραμένει άκμαίο (Πράγμα πού γίνεται άκόμα πιό φανερό από τά γεγονότα τής 28 Γενάρη στό Γκντάνσκ άπ'όπου παραθέτουμε καί άδημοσίευτη στην 'Ελλάδα φωτογραφία). Τό άρθρο έχει παρθεϊ άπό τήν άγγλική εφημερίδα Socialist Challenge.

Τό δεύτερο άρθρο (πού πιστεύουμε ότι αξίζει νά διαβαστεί μέ ιδιαίτερη προσοχή) είναι συζήτηση ανάμεσα σέ τρεις γνωστούς πολωνούς αγωνιστές: τόν Σεβερίν Μπλουστάιν, τόν 'Αλεξάντρ Σμολάρ καί τόν Ζμπίγκνιεφ Κοβαλέφσκι, μέ τή συντακτική έπιτροπή του γαλλικού περιοδικού "Alternative". Οί δυό πρώτοι έχουν μιλήσει στη χώρα μας (τόν περασμένο Γενάρη ο πρώτος καί τό Φλεβάρη του '81 ο δεύτερος), ένώ ο Ζ.Κοβαλέφσκι έχει προσκληθεί νά μιλήσει τό Μάρτη. Ή συζήτηση αυτή δίνει άπάντηση σέ μιά σειρά έρωτηματικά πού έχουν δημιουργηθεί στό καθένα μας.

'Η αντίσταση των εργατών δυναμώνει

'Η αντίσταση των Πολωνών εργατών στό στρατιωτικό νόμο καθημερινά έντείνεται. "Ολα τά σημεϊα δείχνουν ότι τό αγωνιστικό τους πνεύμα δέν έχει καμφθεϊ.

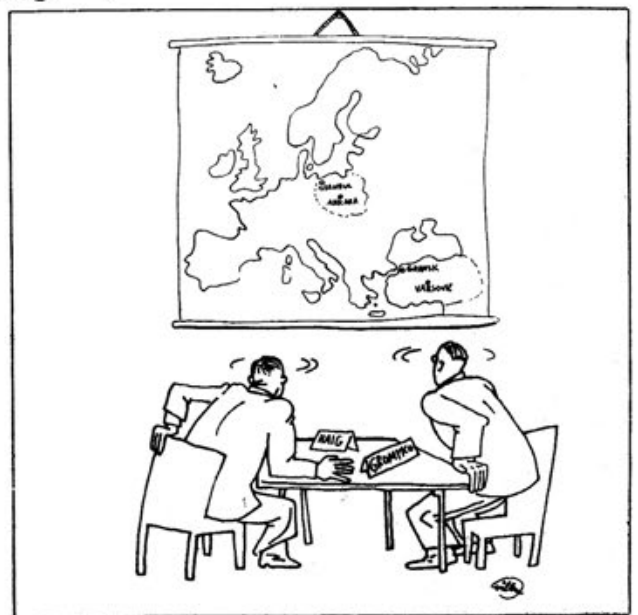
"Ενας έντενης πανεθνικός παράνομος συντονισμός γίνεται μέσω του Ζμπίγκνιεφ Μπούζακ, ήγέτη του τομέα τής 'Αλληλεγγύης στη Βαρσοβία. Στη Βαρσοβία έμφανίζονται ταχτικά δελτία τής 'Αλληλεγγύης, ένώ τό Γ-διο συμβαίνει καί σ'άλλες πόλεις. Στο Λότζ βγαίνει ή "Μαχόμενη 'Αλληλεγγύη", στό Λουμπλίν τό "Από μέρα σέ μέρα", στό Βροκλάβ ή "Μαχόμενη Πληροφόρηση". Ή αντίσταση έχει δυναμώσει σέ τέτοιο βαθμό ώστε νά οργανώνει πρέσ κόνφερανς μέ τό δυτικό τύπο. Στίς 13 Γενάρη αντιπρόσωποι τής 'Αλληλεγγύης στην Βαρσοβία έϊπαν στους δημοσιογράφους ότι κάπου 20000 άτομα είναι οργανωμένα σέ δίκτυα αντίστασης σ'όλη τή χώρα πού σχεδιάζουν νά κρατήσουν ένός λεπτού σιγή στίς μεγαλύτερες έπιχειρήσεις, στίς 13 Φεβρουαρίου. 'Ακόμα υπάρχουν άνεπιβεβαίωτες πληροφορίες για συνεχιζόμενες καταλήψεις στην περιοχή τής Μπιέλοσκο-Μπάλα.

Στό Πόζναν ή κυβέρνηση όργάνωσε μιά έ λεγχόμενη ψευτο-πρέσ κόνφερανς, πού, όμως, κατάληξε σέ φιάσκο. Γιατί οί δυτικοί δημοσιογράφοι πού πήγαν στό γιγαντιαίο εργοστάσιο μηχανημάτων Σεγκιέλσκι, είδαν τους περισσότερους εργάτες νά φορούν κονκάρδες τής 'Αλληλεγγύης. "Ενας εργάτης πρόσθεσε: "Ή 'Αλληλεγγύη είναι ζωντανή καί στό τέλος ή νίκη θά είναι δική μας".

Τά πράγματα χειροτέρεψαν άκόμα περισσότερο για ή κυβέρνηση όταν ο τοπικός ήγέτης τής 'Αλληλεγγύης είπε στους δημοσιογράφους ότι ή δήλωση πού έκανε ότι υποστηρίζει τό καθεστώς, πάρθηκε κάτω από συνθή-

κες ψυχολογικής καί φυσικής βίας. "Τώρα άποσύρω αυτή τή δήλωση" έξήγησε στους δημοσιογράφους.

'Ακόμα καί μέσα στα ίδια τά στρατόπεδα συγκέντρωσης πού οί "ένοικοί" τους φτάνουν τίς 20000, συνεχίζονται οί άπεργίες πείνας. Στο στρατόπεδο, μάλιστα, τής Μπιαζολέκα, κυκλοφόρησε μιά εφημερίδα ή "Έλεύθερη Φωνή" από τους ίδιους τους κρατούμενους.

Στό μεταξύ συνεχίζεται ο διωγμός καί μελών του κόμματος. Τελευταίο θύμα του ο Χένρυ Σαμόνοβιτς, καθηγητής του πανεπιστημίου τής Βαρσοβίας, πού άρνήθηκε νά υποχρεώσει βοηθούς καί φοιτητές νά υπογράψουν "δή

λωση ύπακοης" στο καθεστώς.

Μόνο στά ναυπηγεῖα τοῦ Στετίνου ἔχουν ἀπολυθεῖ 2500 ἐργάτες ἐπειδὴ ἀρνήθηκαν νὰ ὑπογράψουν παρόμοιες δηλώσεις.

Ὁ ἴδιος ὁ Ζμπίγκνιεφ Μπούζακ δὴλωσε σὲ μιά πρόσφατη συνέντευξή του στὴ New York Times, "θὰ εἶμαι σκληρὸς στὴν ἀπάντησή μου. Εἶρω ὅτι πολλοὶ δυτικοὶ πολιτικοὶ πιστεύουν ὅτι ἂν εἴμασταν πιὸ προσεκτικοὶ θὰ εἴχαμε ἀποφύγει τὴν τραγωδία. Ἐγὼ, ὅμως, ξέρω ὅτι "προσοχή" γιὰ μᾶς, θὰ σήμαινε συνεργασία μὲ τὸ κράτος καὶ τὴ κομματικὴ ἐξουσία. Μιά συνεργασία πού θὰ ἦταν ἐνάντια στοὺς

ἐργάτες, τοὺς ἀγρότες, τοὺς διανοοῦμενους".

"θὰ εἴχαμε γίνεи ἕνα κάλυμμα γιὰ τὸ ἔδιο ὀλοκληρωτικὸ σύστημα πού θὰ ἐμφάνιζε ἔτσι ἕνα προσωπεῖο δημοκρατίας. Αὐτὸ εἶναι κάτι ἔξω ἀπὸ μᾶς, ἔξω ἀπὸ τίς ἀρχές τοῦ συνδικάτου μας, τῆς Ἀλληλεγγύης... Πραγματικὰ ἀνεξάρτητα συνδικάτα μποροῦν νὰ ὑπάρξουν μόνο σὲ συνθήκες δημοκρατίας. Γιὰ νὰ συνεχίσει, λοιπόν, τὸ συνδικάτο μας νὰ παραμένει ἀνεξάρτητο πρέπει νὰ παλέψει γιὰ τὴ δημοκρατία μέχρι τὸ τέλος".

"Αὐτὸ πού ἔχουμε νὰ κάνουμε εἶναι ἀγῶνας, ἀγῶνας καὶ ἀκόμα περισσότερο ἀγῶνας".

Ἡ Ἀλληλεγγύη ἀντιμέτωπη μὲ τὴν κατάσταση πολιορκίας

Σ'αὐτὴ τὴ συζήτηση στορογγυλῆς στραπέζης, πού ἔγινε στὸ Παρίσι στίς 27 τοῦ Δεκέμβρη, συμμετεῖχαν ἡ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ περιοδικοῦ Alternative, δύο στελέχη τῆς Ἀλληλεγγύης, μέλη τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Solidarnosc στὴ Γαλλία πού δημιουργήθηκε τώρα, ὁ Σεβερύν Μπλουμστάιν καὶ ὁ Ζμπίγκνιεφ Κοβαλέβσκι, καὶ ὁ Ἀλεξάντερ Σμολάρ, ἐκπρόσωπος τοῦ KOR στὴν Εὐρώπη, μέχρι τὴν πρόσφατη αὐτοδιάλυσή του.

Ὁ Σεβερύν Μπλουμστάιν συμμετεῖχε στὸ φοιτητικὸ κίνημα τοῦ 1968. Φυλακίστηκε γιὰ ἕνα χρόνο, καὶ μετὰ τελείωσε τίς σπουδές του στὴν κοινωνιολογία στὸ καθολικὸ πανεπιστήμιο τοῦ Λουμπλίν. Τὸ 1976, συμμετεῖχε στὴν ἴδρυση τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπεράσπισης τῶν ἐργατῶν, KOR, καὶ ἔγινε ἀρχισυντάκτης τοῦ δελτίου πληροφόρησης τοῦ KOR. Τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1980, ἔγινε συντάκτης τοῦ AS, δελτίου τοῦ Πρακτορείου Πληροφόρησης τῆς Ἀλληλεγγύης. Στὸ Παρίσι ἤρθε μὲ ἀποστολὴ τὸν τελευταῖο Νοέμβρη.

Ὁ Ζμπίγκνιεφ Κοβαλέβσκι ἤρθε μὲ ἀποστολὴ ἀπὸ τὴν Πολωνία στίς 10 τοῦ Δεκέμβρη. Εἶναι μέλος τοῦ Προεδρείου τῆς Ἀλληλεγγύης τῆς περιοχῆς τοῦ Λόντζ. Ἐθνολόγος, ἔχει μείνει τέσσερα χρόνια στὴν Κούβα.

Ὁ Ἀλεξάντερ Σμολάρ (ἰδρυτικὸ μέλος τοῦ περιοδικοῦ L' Alternative) εἶναι ἐρευνητὴς στὸ CNSR (Ἐθνικὸ Κέντρο Ἐρευνῶν τῆς Γαλλίας). Εἶχε φύγει ἀπὸ τὴν Πολωνία τὸ 1971, μετὰ τὴ συμμετοχὴ του στὸ ἀντιπολιτευτικὸ κίνημα πού εἶχε σάν ἀποτέλεσμα τὴ φυλάκισή του. Εἶναι ἰδρυτὴς τοῦ περιοδικοῦ Aneks πού ἐκδίδεται στὴ Δύση στὰ Πολωνικά.

Alternative: -Τὸ στρατιωτικὸ πραξικόπημα ἔπιασε πράγματι τὴν Ἀλληλεγγύη στὸν ὕπνο; Πῶς μπορούμε νὰ ἐξηγήσουμε τὸ γεγονός ὅτι παρ'ὄλο πού εἶχαν προβλεφτεῖ συγκεκριμένους καὶ σαφεῖς μορφές ἀντίδρασης, ὅπως γιὰ παράδειγμα τὸ ἀποδείχνουν οἱ ὀδηγίες γιὰ γενικὴ ἀπεργία πού μοιράστηκαν τὸν περασμένο Μάρτη, παρ'ὄλα αὐτὰ τὸ πραξικόπημα ἦταν τόσο ἀποτελεσματικὸ;

Σεβερύν Μπλουμστάιν: - Οἱ "ὀδηγίες" τίς ὁποῖες ἀναφέρετε ἦταν ὀδηγίες ἀπλά καὶ μόνο γιὰ τὴν ὀργάνωση τῆς γενικῆς ἀπεργίας. Τὸ Μάρτη, αὐτὸ πού δημιουργήθηκε ἦταν ἕνα δίκτυο διασυνδέσεων ἀνάμεσα στίς ἐπιχειρήσεις καὶ τίς ἐπαρχίες, ἀλλὰ σὲ καμμιὰ περίπτωση δὲν ἐπρόκειτο γιὰ ὀδηγίες γιὰ τὸ πῶς νὰ ἀντιμετωπιστεῖ ἡ εἰσβολὴ τῆς πολιτοφυλακῆς μέσα στίς ἐπιχειρήσεις. Εἶναι βέβαιο ὅτι κανένας δὲν ἦταν προετοιμασμένος γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσει μαζικὴ τρομοκρατία σὲ τόσο μεγάλη κλίμακα. Ἡ τρομοκρατία αὐτὴ εἶναι χωρὶς προηγούμενο στὴν πολωνικὴ ἱστορικὴ παράδοση. Ἦταν ἀδιανό-

γη γιὰ τοὺς Πολωνούς. Μόνο ἕνας λατινοαμερικάνος -ἢ ρώσος- στρατηγὸς θὰ μπορούσε νὰ φανταστεῖ ἕνα τέτοιο σενάριο.

Ἡ ἀναπόφευκτη κατάληξη

Τὴν τελευταία περίοδο ἡ συνείδηση τοῦ ἐπικείμενου καὶ ἀναπόφευκτου χαρακτήρα τῆς σύγκρουσης ἦταν γενικὴ. Ἦταν ἀρεκτό νὰ προσέξει κανεὶς τὴν κρατικὴ προπαγάνδα καὶ τίς ἐπίσημες ντιρεκτίβες. Ἀναφέρομαι κυρίως στὴν τέρραστια δημοσιότητα πού εἶχε δοθεῖ στὴ λαθραία μαγνητοφώνηση τῆς τελευταίας συγκέντρωσης τῆς Ἐθνικῆς Ἐπιτροπῆς αὐτὴ τὴ φορά ἡ ἐξουσία ἔκοβε καὶ τὴν τελευταία γέφυρα πού τὴ συνέδεε μὲ τὴν Ἀλληλεγγύη, πράγμα πού μέχρι τότε εἶχε ἀποφευχθεῖ. Ἰδιαίτερα, τὸ μπλοκάρισμα ὀλων τῶν προβλημάτων -καὶ μάλιστα τῶν οικονομικῶν καὶ τῶν πολιτικῶν- ἀπὸ τὴν κυβέρνηση, εἶχε πάρει τέτοια ἔκταση πού ἡ κατάληξη ἦταν ἀναπόφευκτη.

- Όμως η κατάληξη αυτή, θά μπορούσε να είναι η νίκη της Άλληλεγγύης;

Ζμπίγκνιεβ Κοβαλέβσκι: -Μπορώ να πω τί έγινε σέ μάς, στό Λόντζ. Στήν περιφερειακή ήγεσία της Άλληλεγγύης είμασταν πεπεισμένοι ότι η κατάσταση εξέλισσόταν πρός μιά στρατιωτική δικτατορία, όμως πειστεύαμε ότι επρόκειτο γιά μιά μακροπρόθεση διαδικασία. Πιστεύαμε ότι στό βαθμό πού η Άλληλεγγύη έδραιωνόταν, καί συγκέντρωνε τίς δυνάμεις της, τό καθεστώς θά σκληραινεν πρός μιά δικτατορία, πού τήν αποκαλούσαμε πολιτικο-στρατιωτική. Επίσης, αντιματώπιζαμε τήν πιθανότητα ενός πραξικοπήματος, όμως χρονικά δέν τό τοποθετούσαμε στό άμεσο μέλλον. Πιστεύαμε ότι η δικτατορία θά έξαντλούσε όλες τίς δυνατότητες της νομιμότητας, στηριζόμενη, γιά παράδειγμα, στήν ψηφο της Δίαιτας* καί γιά μάς, η ψηφος της Δίαιτας έξακολουθούσε να έξαρτιέται από τό συσχετισμό τών δυνάμεων. Έτσι, πιστεύαμε ότι είχαμε καιρό μπροστά μας γιά να προετοιμαστούμε. Συζητούσαμε τά μέτρα πού έπρεπε να πάρουμε άπέναντι σ'αυτή τήν προοπτική, αλλά όχι συστηματικά. Είχαμε άρχίσει να δημιουργούμε αναπληρωματική ήγεσία, ή να προετοιμάζουμε τήν προστασία ορισμένων τεχνικών μέσων πρώτης ανάγκης γιά να μπορέσουμε να συνεχίσουμε τήν πληροφόρηση σέ περίπτωση πραξικοπήματος. Άποτελεί κοινό μυστικό ότι, έδώ καί κάμποσο καιρό, κρύψαμε σέ σίγουρο μέρος τυπογραφικό ύλικό. Πιστεύω ότι παρόμοια μέτρα είχαν παρθεϊ καί σέ άλλες περιοχές.

Άπόλυτη έμπιστοσύνη στίς δυνάμεις μας

Σ.Μπλουμστάιν: -Περάσατε στή αλήθεια από τίς προθέσεις στή συγκεκριμένη πραγματοποίησή τους;

Ζ.Κοβαλέβσκι: -Ναί, αλλά είχαμε δουλέψει μέ τήν προοπτική της σύλληψης μιάς ήγετικής ομάδας. Τά μέτρα πού πήραμε αποδείχτηκαν άναποτελεσματικά από τή στιγμή πού μάς χτύπησαν σέ όλα τά επίπεδα ταυτόχρονα. Είχαμε προβλέψει, γιά παράδειγμα, ότι σέ περίπτωση σύλληψης της ήγετικής ομάδας της περιοχής, θά τήν αντικαθιστούσαν οι οργανώσεις της Άλληλεγγύης τών μεγάλων επιχειρήσεων πού είχαν συνδεθεϊ μεταξύ τους* σέ περίπτωση σύλληψης τών ήγετικών στελεχών καί τών οργανώσεων αυτών, η ήγεσία θά έπρεπε να αναληφθεϊ από τίς οργανώσεις μικρότερων επιχειρήσεων. Τό σύστημα αυτό θά μπορούσε να λειτουργήσει τό λιγότερο γιά είκοσιτέσσερεις ώρες. Πιστεύαμε, έπαναλαμβάνω, ότι είχαμε καιρό μπρο-

στά μας. Παρ'όλα αυτά τίς τελευταίες βδομάδες έγιναν πολλές συζητήσεις γιά τά μέτρα άσφαλείας πού έπρεπε να πάρουμε, όμως αυτό άπαιτούσε μιά τεράστια οργανωτική καί ύλική προσπάθεια* άλλωστε η κατάληξη σέ μιά σαφή αντίληψη γιά τά μέτρα αυτά, προϋπέθετε τήν έφαρμογή τους, πράγμα γιά τό όποιο χρειαζόταν καιρός.

Σ. Μπλουμστάιν: -Νομίζω ότι πρέπει να γυρίσουμε πίσω, στα γεγονότα του Μπυντκότζ. Άπό τή στιγμή εκείνη, οι δυό μεριές κατέληξαν μέσα από τά γεγονότα αυτά διαμετρικά αντίθετα συμπεράσματα. Η Άλληλεγγύη απέκτησε άπόλυτη έμπιστοσύνη στον έαυτό της* η προειδοποιητική άπεργία ήταν μιά άπίστευτη εκδήλωση της δύναμης της. Άλλά η έξουσία κατάλαβε, επίσης, ότι δέν έπρεπε κατά κανένα τρόπο να δώσει καί τήν παραμικρή εύκαιρία προετοιμασίας στήν Άλληλεγγύη. Ούτε είκοσιτέσσερεις ώρες. Είναι μιά παρατήρηση πού τήν έκανα συχνά στήν Έθνική Έπιτροπή* πολλές φορές συνέβηκε να καταλάβουμε ένα επικείμενο κίνδυνο, αλλά να άμελοθυμε να πάρουμε τά μέτρα μας, γιατί οι ήγέτες είχαν συνείδηση του ότι, πριν άπ'όλα, είχαν πίσω τους όλόκληρη τήν κοινωνία.

"Άλλο σημαντικό σημείο" ήταν αδύνατο να γίνει καμιά δουλειά με μυστικότητα. Παράδειγμα, τὰ προβλήματα με τὶς γραφομηχανές καὶ τούς πολυγράφους. Στό συνδικάτο εἶχαμε συνεχῶς προβλήματα με τὶς γραφομηχανές ἢ μιὰ περιοχὴ ἐποφθαλμιούσε τὴν ἄλλη καὶ κρατοῦσε ζηλότυπα τὸ ὕλικό της· τὸ νὰ κρύψεις, νὰ φυλάξεις ὕλικό χωρὶς νὰ σέ πάρουν εἶδηση, σήμαινε τὴ δημιουργία προβλημάτων, διαμαρτυριῶν ἀπὸ ἄλλες περιοχές, τὴν παρέμβαση μιᾶς ἐπιτροπῆς ἐλέγχου... Ὁ ἴδιος ὁ Σλόβικ, ὁ πρόεδρος τῆς Ἀλληλεγγύης τῆς περιοχῆς τοῦ Λόντζ, ἔθεσε δημόσια τὸ θέμα τῶν ἐξαφανίσεων μερικῶν γραφομηχανῶν στὴν Ἐθνικὴ Ἐπιτροπὴ! Πῶς νὰ ὑπάρξει μυστικότητα σ'αὐτές τὶς συνθήκες;

Θὰ πρέπει, ἀκόμα, νὰ υπογραμμίσουμε ὅτι ὁ δημοκρατικὸς χαρακτήρας τοῦ κινήματός μας μεταφραζόταν σέ μιὰ ἐμμονή σέ δολοκλήρωτικά ἀνοιχτὰ διαδικασίες καὶ στὴν πλήρη δημοσιότητα.

Ἡ δύναμη καὶ τὰ ὄρια τῆς γενικῆς ἀπεργίας

Ἀλεξάντερ Σμολάρ: -Θὰ κάνω μόνο μερικές γενικὲς παρατηρήσεις. Θὰ ἐπανάλθω στὴ σπουδαιότητα τῶν γεγονότων τοῦ Μπυντκότζ, πού εἶναι ἡ στιγμὴ-κλειδί. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ αὐτὴ καὶ μετὰ, τὸ Κράτος χάνει ὀριστικά κάθε ἀξιοπιστία. Δέν ἀπόμεινε ὄρια παρὰ μόνο ἡ πρόσοψη, καὶ τὸ μόνο πού τὴ συγκρατοῦσε ἦταν ἡ ὑποστήριξη τῆς Μόσχας. Ὅπως ἔλεγαν στὴ Βαρσοβία: τὸ Κράτος ἔκανε αἰσθητὴ τὴν παρουσία του μόνο στὴν τηλεόραση, τὸ ραδιόφωνο καὶ τὸν τύπο. Οἱ πάντες εἶχαν πειστεῖ, τελικά, ὅτι τὸ Κράτος δέν μπορούσε νὰ ὑπολογίζει στὴν πολιτοφυλακὴ του 40.000 πολιτοφύλακες εἶχαν γίνει μέλη τῆς Ἀλληλεγγύης! Κατὰ μείζονα λόγο οὔτε καὶ σὸ στρατό: ὁ στρατός, καὶ ἰδιαίτερα οἱ κληρωτοί, πάνω ἀπ' ὅλα ἦταν Πολωνοί· οἱ ἀξίωματικοὶ πάνω ἀπ' ὅλα ἦταν πατριῶτες - ἔστω κι ἂν ὑπῆρχαν μερικές ἀμφιβολίες, γιατί ὅλοι ἤξεραν ὅτι οἱ ἀνώτεροι ἀξίωματικοὶ ἦταν μέλη τοῦ κόμματός καὶ εἶχαν ἐκπαιδευτεῖ στὴ Μόσχα. Μέχρι καὶ ἡ ὑπακοή τῆς Ἀσφάλειας σὸ καθεστῶς εἶχε κλονιστεῖ. Ἐνας καὶ μοναδικὸς κίνδυνος παρέμενε πραγματικὸς: ἕνας τελειωτικὸς διακανονισμός, δηλαδή ἡ σοβιετικὴ ἐπέμβαση. Στὴν προοπτικὴ αὐτὴ, ἡ ἀντίδραση θὰ ἦταν ξεκάθαρη: δολοκλήρο τὸ ἔθνος θὰ ξεσηκωνόταν σάν ἕνας ἄνθρωπος.

Τὸ δεύτερο πράγμα πού πρέπει νὰ υπογραμμιστεῖ, εἶναι ὅτι τὸ μόνο ἀποτελεσματικὸ καὶ καθοριστικῆς σημασίας ὄπλο πού διέθετε ἡ Ἀλληλεγγύη ἦταν ἡ γενικὴ ἀπεργία. Πρέπει, σήμερα, νὰ πάρουμε ὑπ' ὄψη μας ὅτι τὸ ὄπλο αὐτό, παρ' ὅλη τὴ δύναμή του, ἔχει καὶ τὰ ὄριά του. Ἐχει τὴν πλήρη του ἀποτελεσματικότητα ὅταν χρησιμοποιεῖται μὲ ἐπιθετικὸ τρόπο· δηλαδή ὅταν προλαβαίνει τὴ δράση τῆς ἐξουσίας· Μπορεῖ νὰ χρησιμο-

ποιηθεῖ ὅταν οἱ ἄνθρωποι εἶναι στοὺς τόπους δουλειᾶς τους, ὅταν μποροῦν νὰ ἐρθοῦν σέ ἐπαφὴ μεταξὺ τους, ὅταν οἱ διασυνδέσεις λειτουργοῦν. Τελικά ἡ ἐξουσία κατάφερε ἀκριβῶς αὐτό, νὰ κάνει τὴ γενικὴ ἀπεργία ἀδύνατη. Εἶτε τὸ σχέδιο ἐκπονήθηκε στὴ Μόσχα εἶτε ὄχι, ἐγὼ βλέπω σ' αὐτό κυρίως τὴν ἐφαρμογὴ μιᾶς στρατιωτικῆς λογικῆς. Συμφωνῶ λοιπὸν γιὰ τὴ σπουδαιότητα τοῦ Μπυντκότζ καὶ θὰ πρέπει νὰ γυρίζουμε συχνά στὰ γεγονότα αὐτά, πού τὸ μάθημα πού ἔδωσαν χρησιμοποιοῦντο σέ μεγάλο βαθμὸ ἀπὸ τὴν ἐξουσία.

Ἀλλη παρατήρηση: ναί, εἶναι προφανές, ὑπῆρξε αἰφνιδισμός. Εἶναι προφανές ἐπίσης ὅτι ἡ ἐπιχείρηση ἦταν τέλεια προετοιμασμένη, μὲ ὅλη τὴν τεχνικὴ ὑποστήριξη τῶν Ρώσων καὶ τῶν ἄλλων στρατῶν τοῦ Συμφώνου τῆς Βαρσοβίας.

- Τεχνικὴ ὑποστήριξη, ...δηλαδή;

Ἀ. Σμολάρ: -Γιὰ παράδειγμα οἱ τηλεπικοινωνίες· ἂν σκεφτοῦμε τὸ βαθμὸ διεύθυνσης τῆς Ἀλληλεγγύης σέ δολοκλήρη τὴν κοινωνία, ἦταν τελειῶς αδύνατο νὰ μείνουν μυστικὲς τέτοιες προετοιμασίες.

Σ. Μπλουμστάιν: -Ἡ πληροφορία σύμφωνα με τὴν ὁποία οἱ ἀφίσες πού ἀνήγγειλαν τὴν κατάσταση πολιορκίας στὴ Βαρσοβία εἶχαν τυπωθεῖ στὴ Μόσχα μὴ φαίνεται σωστὴ· δέν μπορῶ νὰ φαντασθῶ ὅτι ἕνα τέτοιο μυστικὸ θὰ μπορούσε νὰ μείνει κρυφὸ στὴ Βαρσοβία, ὅπου ἡ Ἀλληλεγγύη εἶχε μέλη σέ ὄλους τοὺς μηχανισμούς.

Οἱ προετοιμασίες τῆς ἐξουσίας

- Μποροῦμε νὰ μιλήσουμε πιὸ συγκεκριμένα γιὰ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ἡ ἐξουσία προετοίμασε τὸ πραξικόπημα;

Σ. Μπλουμστάιν: -Γιὰ παράδειγμα, τὸ φθινόπωρο ἡ στρατιωτικὴ θητεία αὐξήθηκε κατὰ τρεῖς μῆνες, ἐνῶ ταυτόχρονα ἀναβλήθηκε ἡ κατάταξη τῆς καινούργιας κλάσης, πράγμα πού ἀποδείχνει ὅτι ἡ σύγκρουση εἶχε καθοριστεῖ γιὰ πρὶν τὸ τέλος τοῦ ἔτους. Ὑπῆρξαν ἐπίσης δύο σημάδια πού δέν τὰ πήραμε στὰ σοβαρά: οἱ διαδοχικὲς προαγωγές τοῦ Γιαρουζέλσκι, πού τὸν βλέπαμε μόνο σάν μιὰ μαριονέτα· καὶ ἡ δημιουργία ἐτοιμοπόλεμων στρατιωτικῶν τμημάτων (πού χτένιζαν τὴ χώρα): ὅταν στὴ Δύση φώναζαν ὅτι ἐτοιμάζεται στρατιωτικὸ πραξικόπημα, ἔμελλε, στὴ Βαρσοβία, γελοῦσαμε... Τώρα, εἶναι ξεκάθαρο ὅτι ἡ πραγματικὴ δουλειὰ αὐτῶν τῶν

στρατιωτικῶν τμημάτων ἦταν νά κάνουν κα-
ταλόγους τῶν ἀγωνιστῶν.

Τά σχέδια καί ἡ ἡμερομηνία τοῦ πραξι-
κοπήματος εἶχαν καθοριστεῖ πρὶν ἀπὸ πολὺ
καιρὸ, καί τὸ γεγονός ὅτι ἡ κατάσταση εἶ-
χε ἐκτραχυνθεῖ τὶς τελευταῖες βδομάδες δέν
εἶναι καθόλου τυχαῖο. Τὸ ἴδιο χρονικὸ δι-
άστημα, ἡ Ἀλληλεγγύη προσπαθοῦσε, μέ τὴν
ιδέα τοῦ ἐθνικοῦ δημοψηφίσματος γιὰ τὴ
λειτουργία τῆς ἐξουσίας, νά μεταθέσει τὴ
σύγκρουση στὸ πολιτικὸ ἐπίπεδο.

Ζ. Κοβαλέβσκι: - Ἡ ἀπόφαση γιὰ στρα-
τιωτικὸ πραξικόπημα πρέπει νά πάρθηκε ἀκ-
ριβῶς τὴ στιγμή πού ἔπαψε νά ὑπάρχει ἡ ἀ-
πειλὴ σοβιετικῆς ἐπέμβασης: δηλαδή στὰ τέ-
λη 1930 -ἀρχές 1981. Ἐκεῖνη τὴ στιγμή εἶ-
χαν προετοιμαστεῖ τά σχέδια στρατικοποίη-
σης τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων. Διαθέτουμε
πολυάριθμες ἐνδείξεις. Ἦδη ἀπὸ τὸ Γενάρη,
τὴ στιγμή τῆς καμπάνιας γιὰ τὰ ἐλεύθερα
Σάββατα.

Ὅσο γιὰ τὴ δράση τῶν στρατιωτικῶν
τμημάτων, αὐτὸ πού μᾶς ἀποπροσανατόλισε ἦ-
ταν τὸ γεγονός ὅτι στάλθηκαν πρῶτα στὴν
ἄρχαία, δηλαδή ἐκεῖ ὅπου τὸ ἐλεύθερο συν-
δικαλιστικὸ κίνημα ἦταν πολὺ πιὸ ἀδύναμο.
Θεωρούσαμε ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ μιὰ τακτι-
κὴ πού ἀπέβλεπε στὴν περικύκλωση τῶν με-
γάλων βιομηχανικῶν κέντρων. Ἀντίθετα, δέν
ἐκπλαγήκαμε καθόλου ὅταν τὰ τμήματα αὐτά
ἔκαναν τὴν ἐμφάνισή τους στοὺς χώρους τῶν
ἐργοστασίων. Τὴν ἀνοιξὴ εἶχα πεῖ: - Πρα-
σοχὴ τὴ στιγμή πού ὁ στρατὸς θά ἐμφανιστεῖ
γύρω ἀπὸ τὰ ἐργοστάσια... Τὴ διαδικασία αὐ-
τὴ, τὴν ξέρω ἀπὸ τὴ χιλιανὴ καί τὴν ἀρ-
γεντινικὴ ἐμπειρία. Ναι, ἦταν ὁ προάγω-
λος τῆς κατάληψης τῶν ἐργοστασίων. Ἦταν
τὸ ἀπαραίτητο προκαταρκτικὸ στάδιο γιὰ τὴ
γρήγορη ἀνάληψη τοῦ ἐλέγχου τῶν ἐπιχειρή-
σεων γιὰ τὴν ἐξασφάλιση συγκεκριμένων καί
λεπτομερειαικῶν γνώσεων γιὰ τὶς ἐξόδους,
τοὺς χώρους ὅπου θά μπορούσε νά ὀργανωθεῖ
μιὰ πιθανὴ ἀντίσταση καί ἄλλων τεχνικῶν
πληροφοριῶν...

Στὸ Λόντζ, αὐτὰ τὰ στρατιωτικὰ τμήμα-
τα ἐμφανίστηκαν στὰ ἐργοστάσια μόλις τὶς
τελευταῖες δύο βδομάδες καί σέ πολλὰ μόνο
τὶς τελευταῖες μέρες.

Γενικά, οἱ συνδικαλιστές τὰ ἀφῆσαν νά
μποῦν μέσα ἢ προσποιήθηκαν ὅτι τὰ ἀγνοοῦν.
Ἐδῶ κι ἐκεῖ, ἔγιναν μερικές ἐπαφές καί
ἀπόπειρες προπαγάνδας, ἀλλά ὑπῆρξαν ἐπί-
σης καί περιπτώσεις πού διώχτηκαν - ὅπως
στὸ ἐργοστάσιο φορτηγῶν στὸ Λουμπλιν, ὅ-
που ζήτησαν εὐγενικὰ ἀπὸ τὰ τμήματα αὐτά
νά φύγουν καί νά μὴν ξαναγυρίσουν.

Πρέπει ἀκόμα νά ἀναφέρουμε τὶς στρα-
τιωτικὲς προετοιμασίες γύρω ἀπὸ τὰ νευ-
ραλγικά σημεῖα ἔξω ἀπὸ τὶς μεγάλες πό-
λεις, ὅπως γιὰ παράδειγμα ὁ μεγάλος σταθ-
μὸς παραγωγῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, ὅπου
εἶχαν στρατοπεδεύσει κομμάντος δέκα μέρες
πρὶν τὸ πραξικόπημα. Δέν εἶχαμε καταλάβει
γιατί...

- Καί οἱ διεισδύσεις μέσα στὴν Ἀλλη-
λεγγύη;

Σ. Μπλουμστάιν: - Προφανῶς στὴν Ἀλ-
ληλεγγύη εἶχαν διεισδύσει ἀνθρώποι τοῦ κα-
θεστῶτος. Ξέρουμε ὀρισμένες ὀλαφάνερες πε-
ριπτώσεις ὀλόκληροι πυρῆνες τοῦ κόμματος
πῆραν διαταγὴ νά προσχωρήσουν στὴν Ἀλλη-
λεγγύη.

Ζ. Κοβαλέβσκι: - Σέ ἓνα μεγάλο μαζικὸ
κίνημα ἢ χειραγώγηση ἀστυνομικοῦ τύπου δέν
μπορεῖ νά ἀποκτήσει μεγάλη σπουδαιότητα.
Ἡ λαθραία διείσδυση μιᾶς μικρῆς ὀμάδας
εἶναι κάτι, ἀλλὰ ἓνα μεγάλο μαζικὸ κίνημα
δέν μπορεῖ νά χειραγωγηθεῖ ἀπὸ πρακτορες
καί προβοκάτορες ἄυτοῖ τὸ μόνο πού μπο-
ροῦν νά κάνουν εἶναι νά κατασκοπεύουν.

Ἡ στιγμή-κλειδί

Ἄ. Σμολάρ: - Θά ἦθελα νά ἐπανέλθω στὸ
ζήτημα τῆς στιγμῆς - κλειδί, στὴν πρώτη φο-
ρὰ πού καταρτίστηκε ἀπὸ τὸ καθεστῶς σχέ-
διο στρατιωτικοῦ πραξικοπήματος. Πιστεύω
ὅτι αὐτὴ ἡ στιγμή δέν ὑπῆρξε ποτέ. Ἀπὸ
τὴν ἀρχή, ἀντιμετωπίστηκαν διάφορα ἐνδε-
χόμενα (τὰ ἴδια, ἄλλωστε, μέ αὐτὰ πού συ-
ζητήθηκαν στὴ Δύση: σοβιετικὴ ἐπέμβαση, ἐ-
σωτερικὸ πραξικόπημα ἢ περιορισμὸς τῆς
Ἀλληλεγγύης στὸν αὐστηρὰ ὀριοθετημένο ρό-
λο ἐνὸς δικιδικητικοῦ κινήματος). Αὐτὸ πού
παρουσιάζει ἐνδιαφέρον εἶναι νά ξέρουμε
σέ ποιά στιγμή ἀποφασίστηκε ὀριστικὰ τὸ
πραξικόπημα. Αὐτὸ πού ξέρουμε εἶναι ὅτι,
ἀν ἀναλογιστοῦμε τοὺς ἄγῶνες πού ἔγιναν
μετὰ τὸν Αὐγούστο τοῦ 1930 -ἀρχίζοντας ἀ-
πὸ τὴν ἐπίσημη ἀναγνώριση τοῦ συνδικάτου,
τὰ ἐλεύθερα Σάββατα, τὰ γεγονότα τοῦ Μπυντε-
κότς - παρατηροῦμε ὅτι ἡ ἐξουσία ἐπιχειροῦ-
σε μέ ἐπιμονὴ νά συντρίψει τὸ δυναμισμό
τοῦ κινήματος, πράγμα πού εἶχε σάν μονα-
δικὸ ἀποτέλεσμα κάθε φορὰ νά ἐπιταχύνεται
ὁ μετασχηματισμὸς τῆς Ἀλληλεγγύης ἀπὸ δι-
εκδικητικὸ σέ κοινωνικὸ καί πολιτικὸ κί-
νημα. Γιὰ μένα, ἡ ὀριστικὴ ἀπόφαση πρέπει
νά πάρθηκε μετὰ τὴ χρεωκοπία τοῦ Συνεδρί-
ου τοῦ κόμματος, δηλαδή τὸν Ἰούλιο τοῦ
1931. Ὅταν λένε ὅτι ὁ Γιαουζέλσκι ἀπὸ
τὴν ἀρχὴ εἶχε ἀναλάβει τὴν ἀποστολὴ νά
προετοιμάσει τὸ πραξικόπημα, ὑποτιμοῦν τὸ
γεγονός ὅτι τοῦ εἶχε γίνει προσωπικὴ κρι-
τικὴ, ταυτόχρονα μέ τὸν Κάνια, στὸ γράμμα
τῆς σοβιετικῆς ἡγεσίας τὸν Ἰούνη τοῦ 1931.

Σ' ἐκεῖνη τὴ φάση, ὁ στρατὸς τοὺς ὑποστή-
ριξε καί τοὺς δύο. Δέν πιστεύω ὅτι στὴν
περίπτωση αὐτὴ ἐπρόκειτο γιὰ χειραγώγηση.
Ἄν οἱ Σοβιετικοὶ κάνουν κριτικὴ ὀνομα-
στικὰ σέ κάποιον, δέν εἶναι ἐπειδὴ ἔχουν
σάν στόχο νά τὸν κάνουν διάσημο στὴν Πο-

λωνία. Ο Κάνια και ο Γιαρουζέλσκι έξακολουθούσαν να είναι πεισμένοι ότι μπορούσαν να φράξουν το δρόμο στο κίνημα με τις δικές τους δυνάμεις και με πολιτικά μέσα. Πήραν από τους Σοβιετικούς τη συγκατάθεση να οργανώσουν το Συνέδριο του κόμματος. Όμως αν και η ηγεσία απέδειξε ότι ήταν ικανή να οργανώσει το Συνέδριο με τρόπο σχεδόν δημοκρατικό και χωρίς να χάσει τον έλεγχο, το ίδιο το συνέδριο αποδείχτηκε ένα χάπενινγκ· ένα χάπενινγκ χωρίς κανένα πολιτικό αποτέλεσμα για τη χώρα. Ήταν τελείως σουρεαλιστικό: οι κομματικοί κλεισμένοι σε μία αίθουσα, όλος ο κόσμος-ιδιαιτέρα στη Δύση- να θαυμάζει τις δημοκρατικές τους διαδικασίες, χωρίς όμως να παίρνει υπ' όψη του ότι το αποτέλεσμα ήταν μηδέν. Έτσι, μετά τον Αύγουστο η έξουσία, ισχυροποιημένη από την ανανέωση της νομιμότητάς της, πολλαπλασιάζει τις απόπειρες για σύγκρουση. Στις αρχές Αύγουστου απότομα και ανεξήγητα διακόπτονται οι διαπραγματεύσεις ανάμεσα στον ύπουρο Ρακόβσκι και την Άλληλεγγύη. Είναι προφανές ότι εκείνη τη στιγμή είχε παρθεί η απόφαση να συντριβεί η Άλληλεγγύη με πολιτικά μέσα, τώρα ή ποτέ. Δεν τό κατάφεραν. Την ίδια εποχή έγινε η πρώτη σύνοδος του Συνεδρίου της Άλληλεγγύης. Όμως δεν ήταν τό γράμμα στους εργάτες των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης που βάρυνε στη λήψη της απόφασης από την έξουσία. Το Συνέδριο απέδειξε στους ηγέτες του κόμματος ότι η τακτική που έφάρμοζαν μέχρι τότε, όχι μόνο δεν έφραζε τό δρόμο στην Άλληλεγγύη, αλλά και την ένιςχυε· τότε πάρθηκε η απόφαση να συντριβεί όριστικά. Αυτό αποδείχνει η ύστερική στάση του Ρακόβσκι που ξαφνικά δήλωσε ότι στο έξης έπρεπε να αποκλειστεί κάθε πιθανότητα διαπραγματεύσης· περίεργο πράγμα από τη μεριά κάποιου που μέχρι τότε είχε ποντάρει όλη την πολιτική του καριέρα πάνω στις διαπραγματεύσεις.

Τά όρια που δεν έπρεπε να ξεπεραστούν

Alternative: -Θά πρέπει όπωσδήποτε να καθορίσουμε μία στιγμή-κλειδί, ένα σημείο καμπής--τό Μπυντιότς, τό κάλεσμα στους εργάτες των Ανατολικών χωρών, κλπ.- στο όποιο όριστικά η έξουσία έκλινε υπέρ της βίαιης έξουδετέρωσης; Δεν μπορούμε να θεωρήσουμε ότι, τελικά, η απόφαση αυτή της έξουσίας είχε παρθεί από την αρχή, από τότε που έγινε η απεργία στο Γκντανσκ τον Αύγουστο του 1980 και ότι τό μόνο που έκαναν ήταν να περιμένουν, κάνοντας ένα πόλεμο φθοράς; Στην περίπτωση αυτή, η Άλληλεγγύη μόνο από τό γεγονός ότι κράτησε έναμηνιαίο χρόνο, κατάφερε μία νίκη χωρίς προηγούμενο στην ιστορία των κινήματων και των λαϊκών έξεγέρσεων στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Τό έρώτημα αυτό είναι σημαντικό γιατί βλέπουμε να εκφράζεται μία

όλοκληρη "μετριοπαθής" άποψη (όπως του Άντρέ Φοντέν στη Monde) ότι "η Άλληλεγγύη προχώρησε υπερβολικά μακριά", ότι δεν έπρεπε να "ξεπεράσει όρισμένα όρια". Οι Σοβιετικοί και οι φιλο-σοβιετικοί καταγγέλουν τους "έξτρεμιστές της Άλληλεγγύης": "Έτσι τό να λέμε ότι η έξουσία πήρε την απόφασή της εκείνη ή την άλλη στιγμή-κλειδί των διαπραγματεύσεων δεν είναι σάν να ύπονοούμε ότι μία πιό μετριοπαθής στάση της Άλληλεγγύης θά οδηγούσε άλλοι τά πράγματα;

Ποιές είναι οι άπόψεις σας για τό θέμα των "ορίων" που ξεπεράστηκαν και για τό ρόλο των διάφορων αντιτιθέμενων ρευμάτων μέσα στο κίνημα;

Ζ. Κοβαλέβσκι: -Για τό θέμα των "ορίων" που δεν έπρεπε να ξεπεραστούν, πιστεύω ότι τό γράμμα στους εργαζόμενους των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης δεν είχε καθοριστική σημασία. Όσο αφορά τη "ριζοσπαστικοποίηση" θά πάρω τό παράδειγμα της περιοχής μου, όταν στις 2 του Δεκέμβρη η άστυνομία και ο στρατός κατέλαβαν τη σχολή άξιωματικών της πυροσβεστικής στη Βαρσοβία· εκείνη τη στιγμή έμεις στο Λόντζ έκτιμήσαμε ότι η χώρα έμπαινε για δεύτερη φορά σε επαναστατική κατάσταση. Η πρώτη φορά ήταν τά γεγονότα του Μπυντιότς, που η Άλληλεγγύη δεν κατάφερε, ώστόσο, να έκμεταλλευτεί τό επαναστατικό δυναμικό τους. Τέλη Νοέμβρη - αρχές Δεκέμβρη παρατηρήσαμε μία ισχυρή ριζοσπαστικοποίηση της βάσης. Δεν έχει νόημα να μιλάμε για "έξτρεμιστικές" άπόψεις για να χαρακτηρίσουμε τις παρεμβάσεις στη σύνοδο της Έθνικής Έπιτροπής στο Ράντομ· κάτω από την πίεση των μαζών οι διαφορές ανάμεσα στο ριζοσπαστικό και τό μετριοπαθές ρεύμα τείνουν να εξαφανιστούν. Η ριζοσπαστικοποίηση αυτή προέρχεται από ένα αίσθημα άδυναμίας της έξουσίας, από την άνικανότητά της να πάρει θετικά μέτρα, ιδιαίτερα στον τομέα του έφοδιασμού, από την απογοήτευση έξαιτίας της έγκατάληψης, μετά τό Νοέμβρη της οικονομικής μεταρρύθμισης, που είχε δοθεί η ύπόσχεση ότι θά εφαρμοστεί από τό Νοέμβρη του 1982. Τό έπιχείρημα της έξουσίας ότι η κρίση είναι στο έξης υπερβολικά σοβαρή για να ύπάρχει η δυνατότητα πραγματοποίησης μιας οικονομικής μεταρρύθμισης πέφτει στο κενό, άπέναντι σε μία κοινωνία που έχει ενημερωθεί από τους άνεξάρτητους οικονομολόγους που αποδείχνουν την άναγκαιότητα της μεταρρύθμισης. Από τό κάτω έρχόταν ένα γενικό αίσθημα, όχι άποστέρησης, αλλά της άναγκαιότητας της άνάληψης της διαχείρησης των ίδιων τους των ύποθέσεων. Είναι σημαντικό, ότι η ιδέα της ένεργητικής απεργίας που είχαμε προωθήσει τον Αύγουστο, υιοθετείται από τη βάση. Ένεργητική απεργία, δηλαδή η άνάληψη της έξουσίας μέσα στις έπιχειρήσεις από τις απεργιακές έπιτροπές, ο έλεγχος της παραγωγής και της διανομής· με άλλα λόγια η άνάληψη της οικονομικής έξουσίας

από την εργατική τάξη μέσα στο πλαίσιο που δημιουργήθηκε από την 'Αλληλεγγύη και από το αυτοδιαχειριστικό κίνημα. Οι έρευνες που κάναμε ανάμεσα στους συνδικαλιστές δείχνουν ότι το 65% των εργατών ήταν υπέρ της ενεργητικής απεργίας σαν μέσο ριζοσπαστικού αγώνα και μόνο 12% υπέρ της απλής γενικής απεργίας. Στις μεγάλες επιχειρήσεις, το ποσοστό των εργατών που ήταν υπέρ της ενεργητικής απεργίας έφτανε το 80%.

Η πίεση της βάσης

Συμπερασματικά, η πίεση που άσκούσε η βάση για την πραγματοποίηση της οικονομικής μεταρρύθμισης από τη μιά μεριά, η καταστροφική οικονομική κατάσταση και η αδυναμία του κομματικού και κρατικού μηχανισμού από την άλλη, έσπρωχναν την 'Αλληλεγγύη σε ενέργειες που ξεπερνούσαν κατά πολύ τις συνηθισμένες λειτουργίες ενός συνδικάτου ή ενός κοινωνικού κινήματος γιατί μόνο το συνδικάτο φαινόταν ικανό να επιφέρει κάποια βελτίωση στον έφοδιασμό. Στο Λόντζ, το σύστημα του δελτίου απαιτούσε κάθε δυο μήνες πλήρη αναδιοργάνωση και η έξουσία ήταν ανίκανη να προσδιορίσει με ακρίβεια τον αριθμό των απαραίτητων δελτίων, και να οργανώσει τη διανομή τους. Έμεις αναλάβαμε την αποκέντρωση της διανομής, πήραμε το δικαίωμα να τυπώνουμε έμεις, η 'Αλληλεγγύη, τα δελτία κάτω από το στενό έλεγχο του δήμου, και το δικαίωμα να ελέγχουμε την κατανομή των δελτίων για να αποτραπούν οι απάτες. Η 'Εθνική 'Επιτροπή ζητούσε, έδω και πολύ καιρό, τον έλεγχο της διανομής, χωρίς αποτέλεσμα έμεις, στο Λόντζ, τον αναλάβαμε με την έγκριση του δημάρχου. Από τη στιγμή που μπορούσαμε να ασκήσουμε πραγματικό έλεγχο, ο έφοδιασμός βελτιώθηκε αισθητά. Είχαμε ζητήσει, επίσης, να αλλάξει η πολιτική της διανομής της ενέργειας, η οποία, εξαιτίας των μεγάλων έλλείψεων, κατευθυνόταν κατά προτεραιότητα στις εξαγωγικές βιομηχανίες σε τέτοιο βαθμό που οι επιχειρήσεις που παρήγαγαν προϊόντα για τις άμεσες ανάγκες του πληθυσμού ήταν αναγκασμένες σε τεχνική άνεργια. Στις 9 του Δεκέμβρη, την παραμονή της αναχώρησής μου, είχαμε αρχίσει την εφαρμογή ενός σχεδίου ορθολογικής κατανομής της ενέργειας για τις ανάγκες της βιομηχανίας κάτω από τον έλεγχο της 'Αλληλεγγύης. Νά μερικά συγκεκριμένα παραδείγματα της πίεσης που μας έσπρωχνε να είσχωρήσουμε μέσα στις δομές της έξουσας -της οικονομικής έξουσας, όχι της πολιτικής, αλλά τέλος πάντων της έξουσας.

Σ. Μπλουμστάιν: -Τό Λόντζ ήταν μιά περιοχή ιδιαίτερα πρωτοποριακή. Όμως μπορούμε να αναφέρουμε, επίσης, τό παράδειγμα της δημιουργίας σε όλες τις περιοχές της χώρας "έπιτελείων για τό χειμώνα". Όλος ο κόσμος ήταν σύμφωνος, αυτός ο χειμώνας θά περνούσε μόνο με τη βοήθεια της

'Αλληλεγγύης' από την ασφάλεια των περαστικών τη νύχτα, στο βαθμό που η πολιτοφυλακή δέν έκανε τίποτα, ως τις βλάβες των θερμο-ηλεκτρικών σταθμών.

Όμως πρέπει να μιλήσουμε και για τις απεργίες που ο έλεγχός τους ξέφευγε από τη συνδικαλιστική ήγεςία.

Τό σύνθημα ενεργητική απεργία

Ζ. Κοβαλέβσκι: -Ξέχασα να πώ ότι αφού χαρακτηρίσαμε την κατάσταση επαναστατική, αποφασίσαμε να προωθήσουμε μέσα από την πρακτική τό σύνθημα της ενεργητικής απεργίας. Τό σύνθημα αυτό υιοθετήθηκε και σε άλλες περιοχές: έτσι τό Ούρσους είχε προγραμματίσει ενεργητική απεργία για τις 14 του Δεκέμβρη μιά θυγατρική της Χούτα Κατοβίτσε, στη βοϊβοδία του 'Οπόλε, είχε κάνει ενεργητική απεργία στις 8 του Δεκέμβρη. Όσο για μας, είχαμε όρισει την 21η του Δεκέμβρη για όλη την περιοχή μας, ο πρόεδρος μας ο 'Α. Σλόβικ θά παρουσίαζε τό θέμα στην προσεχή σύνοδο της 'Εθνικής 'Επιτροπής για να έχει την έγκρισή της. Πρέπει να τό πούμε ξεκάθαρα, επρόκειτο για επαναστατικές ενέργειες.

Σ. Μπλουμστάιν: -Γιά να επανέλθουμε στο ζήτημα της διάρκειας του αγώνα της 'Αλληλεγγύης και της νίκης που όπωσδήποτε αυτή αποτελεί, είναι ξεκάθαρα ότι η έξουσία προετοίμαζε από την αρχή τη διάλυση της 'Αλληλεγγύης και ότι ποτέ δέν τη θεώρησε πραγματικά έγκυρο συνομιλητή. 'Ας πάρουμε, για παράδειγμα, την πρώτη διεκδίκηση που ικανοποιήθηκε από τις συνομιλίες του Γκντάνσκ, για την αύξηση των μισθών, η έξουσία ένήργησε καταστροφικά, κάνοντας αποδεκτές όλες τις διεκδικήσεις κάθε επίχειρησης, στην προσπάθειά της να βραχυκυκλώσει την 'Αλληλεγγύη που δέν είχε προλάβει ακόμα να οργανωθεί. Αντίθετα, από την πλευρά τους οι συνδικαλιστές ήγεςτες, τους πρώτους έξη μήνες, έκαναν ότι μπορούσαν για να μίν ξεπεράσουν τά όρια του ρόλου του συνδικαλιστή, για να μίν χάσουν από τό μάτια τους την αρχή που είχε καθοριστικό ρόλο στη δημιουργία του συνδικάτου: τον πολιτικό αυτοπεριορισμό. Στη θέση αυτή φυσικά υπήρχε ένα λάθος. Ήταν αδύνατο να περιοριστούν σε τέτοιες θέσεις, γιατί πολύ γρήγορα οι αύστηρα οικονομικές διεκδικήσεις έχασαν κάθε νόημα. Η 'Αλληλεγγύη ήταν η πρώτη που έβαλε τέλος στις διεκδικήσεις που άφορούσαν μισθολογικές αυξήσεις.

“Έπρεπε νά στοχεύσουμε νωρίτερα

στήν πολιτική άπεργία

- Θεωρείτε λοιπόν ότι ήταν λάθος της ‘Αλληλεγγύης νά μείνει τόσο πολύ καιρό σ’ αυτές τίς περιορισμένες θέσεις;

Σ. Μπλουμστάιν: -Ναί, πιστεύω ότι έπρεπε νά στοχεύσουμε στήν πολιτική έξουσία νωρίτερα καί πιό άποφασιστικά.

‘Α. Σμολάρ: -Τούς πρώτους έξη μήνες, ώς τό Μπυντκότζ, μπορούμε νά πούμε ότι ή ‘Αλληλεγγύη ήταν γεμάτη άθωότητα. Πίστευε ότι μπορούσε νά μείνει μέσα στά όρια πού είχαν καθοριστεί στήν άρχή. ‘Η άθωότητα αυτή ήταν δικαιολογημένη έξαιτίας της άισιοδοξίας των ανθρώπων πού είχαν συνείδηση της μεγάλης νίκης πού είχαν πετύχει, ή όποια θά άλλαζε ριζικά τή ζωή τους. ‘Η ‘Αλληλεγγύη παρουσιάζόταν σάν ό έγγυητής αύτης της νίκης. Κανείς δέν ήταν τυφλός για τίς πραγματικές προθέσεις της έξουσίας, αλλά όλοι πίστευαν ότι ήταν ικανοί νά της άποσπάσουν μερικά πράγματα μέ τή λαϊκή πίεση. ‘Η συμφωνία της Βαρσοβίας, τέλη Μάρ-

πρχει, δηλαδή σάν μοναδική άθθεντική όργάνωση της κοινωνίας. Στήν καλύτερη περίπτωση, μπορούσε νά δεχτεί τό συνδικάτο σάν εκπρόσωπο μεμονωμένων συμφερόντων, σέ τόπικό επίπεδο, ή τό πολύ πολύ σέ κλαδικό επίπεδο. Μπορούμε λοιπόν νά πούμε ότι, μέ τήν έννοια αυτή, ή κυβέρνηση είχε άποκλείσει τήν ύπαρξη της ‘Αλληλεγγύης. ‘Ομως ή ιστορία μάς δείχνει ότι υπάρχουν προηγούμενα όπου ή έξουσία άναγκάστηκε νά άνεχτεί όρισμένα φαινόμενα μέ τά όποια δέν ήταν σύμφωνη: για παράδειγμα, τήν άποκολλεκτιβοποίηση των χωραφιών (μετά τό 1956), ή τόν όλοένα καί σημαντικότερο ρόλο της εκκλησίας’ άναγκάστηκε νά συμβιβαστεί μιá χαρά για είκοσιπέντε χρόνια...Δέν μπορούμε λοιπόν νά πούμε ότι τό γεγονός καί μόνο ότι ή ύπαρξη συνδικάτων δέν είναι άποδεκτή από τήν έξουσία τήν έκανε νά άποφασίσει νά άντιμετωπίσει τή σύγκρουση σάν άναπόφευκτη.

‘Η στρατηγική του κόμματος : ή πολιτική του χειρότερου

‘Από τήν άλλη μεριά, δέν μπορούμε νά πούμε ούτε ότι ή ‘Αλληλεγγύη έκανε λάθη.

τη μετά τό Μπυντκότζ (έρευνα για τά γεγονότα καί άναστολή της γενικής άπεργίας) συμβολίζει αυτή τήν περίοδο έμπιστοσύνης καί άισιοδοξίας πού τό ριζοσπαστικό καί καθοριστικό όπλο της γενικής άπεργίας άπορρίπτεται. Για νά άπαντήσουμε στό έρώτημα όπως τό θέσατε: ή άπόφαση για πραξικόπημα πάρθηκε σέ κάποια δοσμένη στιγμή, ή είχε παρθεί από τήν άρχή, πρέπει νά πώ ότι τό έρώτημα αυτό είναι λανθασμένο’ δέν μπορούμε νά περιορίσουμε τό πρόβλημα στις δύο αυτές περιπτώσεις. ‘Από τήν άρχή ήταν ξεκάθαρο ότι ή έξουσία δέν μπορούσε νά δεχτεί τό συνδικάτο μέ τή μορφή πού είχε

βρισκόταν σέ δύσκολη κατάσταση. Θα αναφέρω ένα παράδειγμα: για νά μπορεί νά κινητοποιεί τόν πληθυσμό, ή ‘Αλληλεγγύη ήταν ύποχρεωμένη νά παρουσιάζει θετικές προτάσεις. Στήν άρχή αυτή ή πρόταση ύπήρχε άπό μόνη της’ ή κοινωνία αυτοοργανώνεται. Μετά ύπήρχε τό πρόβλημα των πολιτικών κρατούμενων, της πρόσβασης στα μέσα μαζικής ενημέρωσης’ όλα αυτά άποτελούσαν άθθεντικά αίτήματα, ικανά νά κινητοποιήσουν τίς μάζες. ‘Ομως, μπαίνοντας μέσα στό σύστημα των διαπραγματεύσεων καί στό βαθμό πού οι διαπραγματεύσεις προχωρούσαν, ή ‘Αλληλεγγύη έχασε τήν ικανότητα κινητοποίησης

τών μαζών. Οι νίκες που κατακτήθηκαν με διαπραγματεύσεις δεν είχαν τό ίδιο επαναστατικό δυναμικό. Τό αίτημα για αυτοδιαχείριση αποτελεί ένα παράδειγμα για πολλούς μήνες -κυρίως χάρη στην περιοχή του Λόντζ- κινητοποίησε τις μάζες. Όταν η 'Αλληλεγγύη τό διαπραγματεύεται με τήν Έξουσία, τό αίτημα χάνει τόν επιθετικό του χαρακτήρα, γιατί οι μάζες μπορούσαν να κινητοποιηθούν μόνο με αίτήματα που κατευθύνονταν έναντίον τής Έξουσίας. Νά σέ ποιά παράδοση κατάσταση βρισκόταν τό συνδικάτο. 'Αλλά ταυτόχρονα, οι διαπραγματεύσεις του, οι συμβιβασμοί του δεν μπορούσαν να καταλήξουν σέ τίποτα' ή στρατηγική του κόμματος, που έγινε ιδιαίτερα προφανής μετά τό Συνέδριό του, ήταν ή πολιτική του χειρότερου: άδιαφορία για τή διάλυσή του, άρκει νά διαλυόταν και ή 'Αλληλεγγύη. Έχοντας συνείδηση τής άνημπορίας του, σέ κατάσταση παραλυσίας, τό μόνο όπλο που τό απέμεινε ήταν νά παραλύσει και τήν 'Αλληλεγγύη. 'Ετσι φτάσαμε σέ άνησυχητικά φαινόμενα. Οι δημοσκοπήσεις που γίνονταν άνάμεσα στους συνδικαλιστές έδειχναν ότι οι άνθρωποι πίστευαν όλο και λιγότερο ότι ή 'Αλληλεγγύη ήταν ικανή νά λύσει τά συγκεκριμένα προβλήματα. 'Όστόσο, ή έμπιστοσύνη του κόσμου έμενε άκλόνητη, ήταν ξεκάθαρο ότι σέ περίπτωση κρίσης, όλοι ήταν έτοιμοι νά υποστηρίξουν τό κίνημα' αλλά δεν μπορούμε νά άγνοήσουμε τήν έμφάνιση μιας κάποιας άπάθειας. Για μένα, έδώ πρέπει νά ψάξουμε νά βρούμε τήν έξήγηση των γεγονότων των τελευταίων εβδομάδων.

Ζ. Κοβαλέβσκι: -Τό ότι ο κόσμος πείστηκε ότι τίποτα θετικό δεν μπορούσε νά γίνει χωρίς μία αλλαγή των πολιτικών βάσεων του συστήματος, έγινε ξεκάθαρο τις τελευταίες βδομάδες, όταν τό αίτημα για ελεύθερες έκλογές, που ήδη είχε πολλές φορές προβληθεί στό παρελθόν, έγινε έξαιρετικά δημοφιλές. 'Η πίεση ήταν τόσο ισχυρή που από κανενός τό μυαλό δεν περνοσε πιά ή ιδέα, ότι οι προσεχείς δημοτικές εκλογές τής άνοιξης του 1982 θά γίνονταν όπως συνήθως. Νά που όφειλόταν ο πανικός των άρχων που ήθελαν με κάθε θυσία νά διατηρήσουν τό σύστημα του ένιαίου ψηφοδελτίου. Είχαν αναφέρει ακόμα και τήν πιθανότητα νά καταρτίσουν τά ψηφοδέλτια κάτω από τήν αίγίδα τής μελλοντικής 'Εθνικής Συμφιλίωσης που τότε συζητιόταν, και με τή συνεργασία τής 'Αλληλεγγύης. Ταυτόχρονα, υπήρχαν κι αυτοί που υποστήριζαν, και μάλιστα από όρισμένα έπίσημα μέσα μαζικής έννημέρωσης, ότι σέ περίπτωση που ή κάτάρτιση αυτών των ψηφοδελτίων άποδειχνόταν αδύνατη, ή 'Αλληλεγγύη ήταν σέ θέση νά όργανώσει μόνη της τις εκλογές και νά τις κερδίσει.

'Ομαλοποίηση τύπου Καντάρ :

- Μπορεί ο Γιαρουζέλσκι νά πετύχει μία "όμαλοποίηση" που θά του έπιτρέψει νά άποκαταστήσει τή λειτουργία τής κοινωνίας στην προοπτική ενός συστήματος τύπου Καντάρ (όπως τά κατάφερε αυτός, μετά τή συντριβή τής Βουδαπέστης τό 1956, με κάποια φαινομενική φιλελευθεροποίηση);... 'Ικανοποιώντας έτσι και τις άπαιτήσεις των Σοβιετικών και τά οικονομικά συμφέροντα των Δυτικών;

Σ. Μπλουμστάιν: -Για τήν ώρα, ή έξουσία άσκει τό άπόλυτο μονοπώλιο τής πληροφόρησης και είναι πολύ δύσκολο νά ξέρουμε ποιό είναι τό ήθικό του πληθυσμού -και νά εκτιμήσουμε τό μέγεθος τής αντίστασης. 'Η πραγματικότητα για τήν όποία μπορώ νά μιλήσω είναι για τήν περίοδο τής έντονης δραστηριότητας τής 'Αλληλεγγύης' από τή στιγμή που τό λόγο τόν έχουν τά όπλα, δεν μπορώ παρά νά άπευθυνώ στή φαντασία μου, και άρνούμαι νά τό κάνω... 'Όποια όμως και άν είναι ή διάρκεια τής υπέροχης αντίστασης που παρατηρείται σήμερα, όποιο κι άν είναι τό μέγεθος της, ένα πράγμα είναι βέβαιο: στά επόμενα χρόνια, αυτή ή κοινωνία δεν πρόκειται νά δουλέψει. Μία από τις θεμελιώδεις διαφορές άνάμεσα στή σημερινή Πολωνία και τήν Ούγγαρία του 1956, είναι ότι, όσο άφορά τήν ούγγρική κοινωνία, δεν μπορούμε νά μιλήσουμε για μία κοινωνία όργανωμένη έναντία στην έξουσία όπως είχε γίνει ή πολωνική κοινωνία. Καί ή οικονομική κατάσταση δεν είναι πιά ή ίδια' ή Σοβιετική Ένωση δεν είναι πιά σέ θέση νά συντηρήσει τήν Πολωνία για πολλά χρόνια όπως είχε συντηρήσει τήν Ούγγαρία. 'Επιπλέον, δέ βλέπω τό Γιαρουζέλσκι ικανό νά καταφέρει νά έφαρμόσει, με στρατιωτική ή πολιτική κυβέρνηση, μία οικονομική μεταρρύθμιση τύπου Καντάρ...

'Α. Σμολάρ: -Και ο Καντάρ περίμενε δεκατέσσερα χρόνια μετά τά γεγονότα για νά έπιχειρήσει νά έφαρμόσει τή μεταρρύθμισή του!

Ζ. Κοβαλέβσκι: -Πρίν νά έπιχειρήσει μία οικονομική μεταρρύθμιση, ο Γιαρουζέλσκι θά πρέπει νά συντρίψει τήν αντίσταση, νά εξατομικεύσει τήν κοινωνία και νά καταφέρει νά άποκτήσει μία κάποια κοινωνική βάση. Δέω νά άποκτήσει, γιατί δεν πιστεύω ότι έχει οποιαδήποτε κοινωνική βάση σήμερα. Γι' αυτό θά πρέπει νά δώσει μία πιό πολιτισμένη, δηλαδή πιό πολιτική, μορφή στην κυβέρνησή του. Μόνο κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις, και σ' ένα αρκετά μακρινό μέλλον, μπορεί νά στοχεύσει σέ μία μεταρρύθμιση ούγγρικού τύπου.

'Αλλά αυτό που είναι πολύ πιό σπουδαίο, είναι ή έμπειρία αυτών των χρόνων, που μένει βαθιά ριζωμένη. Είναι, για πα-

ράδειγμα, η γεύση της αυτοδιαχείρισης που απέκτησε ένα μεγάλο μέρος της εργατικής τάξης. Σέ διάφορες επιχειρήσεις, οι εργάτες κατάλαβαν ότι έπρεπε να αποφασίζουν αυτοί οι ίδιοι για τις κύριες παραμέτρους της παραγωγής. Αυτό είχε εκπλήξει τις αρχές που πίστευαν ότι οι εργάτες ενδιαφέρονταν κυρίως για το θέμα της έσωτερικής οργάνωσης, αφήνοντας στα στελέχη και στο διευθυντή το ζήτημα ακόμα και του κανονισμού της επιχείρησης.

Τό ίδιο ισχύει και για την καμπάνια της 'Αλληλεγγύης ενάντια στη Νομενκλατούρα' είχε μεγάλη απήχηση στις μάζες. "Ετσι, άρχισαν να εφαρμόζουν τό διορισμό των διευθυντών μέ διαγωνισμό. "Όλα αυτά, οι Ούγγροι δέν τά είχαν ζήσει τό 1956. "Ακόμα, λοιπόν, κι αν η έξουσία κατάφερνε να έξουδετερώσει τήν αντίσταση, οι συνθήκες θά παρέμεναν πολύ λίγο εύνοϊκές για τήν εφαρμογή μιās οικονομικής μεταρρύθμισης.

Τό κόμμα δέν έχει κοινωνική βάση

- Είπατε ότι η δικτατορία είναι απογυμνωμένη από οποιαδήποτε κοινωνική βάση. Δέ νομίζετε ότι τό κόμμα θά μπορούσε να αποτελέσει κάποια κοινωνική βάση;

Ζ. Κοβαλέβσκι: - "Όχι, τό κόμμα ήταν σέ πλήρη αποσύνθεση. Αútές τις τελευταίες βδομάδες αυτό είχε γίνει κραυγαλέο" όλοκληροι πυρήνες άπειλούσαν να διαλυθούν μόνοι τους αν ό 'Ολζόβσκι έξακολουθούσε να κρατάει τόν έλεγχο των μέσων μαζικής ενημέρωσης. Τό πιό πασίγνωστο παράδειγμα είναι του χαλυβουργείου του Καϊοβίτσε όπου ό αριθμός των μελών του κόμματος μειώθηκε από 4.000 σέ καμμιά είκοσαριά τό Δεκέμβρη. "Όλοένα και περισσότερο τό κόμμα συρρικνωνόταν στό μηχανισμό του. "Ακόμα κι αυτόι που είχαν παραμείνει μέλη του κόμματος ήταν εναντίον της ήγεσίας του, γιατί οι έλπίδες τους είχαν διαψευστεί.

"Ετσι, η βάση αυτή περιορίζεται στό μηχανισμό του κόμματος και στα στοιχεία που παραδοσιακά βρίσκονται στην τροχιά του, όμως αυτό δέν μπορεί να ονομαστεί κοινωνική βάση.

Σ. Μπλουμστάιν: - "Η έμπειρία του 1970 μάς δίδαξε τή σπουδαιότητα των μεγάλων βιομηχανικών συγκροτημάτων. "Από τότε, οικοδομήσαμε ένα πολύ ξεκάθαρο τύπο εργατικής αντιπολίτευσης. Κατακτήσαμε μιá παράδοση εργατικών στελεχών" δέν πρόκειται πιά για καμμιά δεκαριά όπως τό '70, αλλά για ένα όλοκληρο κοινωνικό στρώμα που κανείς δέν μπορεί να τό έξοντώσει τόσο εύκολα. Αυτό, δέν υπήρξε ποτέ στην Ούγγαρία.

'Α. Σμολάρ: - "Η σύγκριση αυτή μέ τήν Ούγγαρία είναι συχνή. Για μένα είναι λανθασμένη. Προφανώς, υπάρχει στό βάθος κάποια αλήθεια" τό ζήτημα είναι να ξέρουμε αν η έξουσία του Γιαρουζέλσκι είναι ίκανή να προτείνει ένα συμβιβασμό που θά του επέτρεπε να διασώσει τά συμφέροντά του, ά-

δρανοποιώντας ταυτόχρονα τήν κοινωνία. "Ενα συμβιβασμό που θά μπορούσε να εξασφαλίσει τή συνύπαρξη της έξουσίας και της κοινωνίας. "Η βάση και τό νόημα του Κανταρισμού βρίσκεται στό σύνθημα που ρίχτηκε τό 1964: "Αυτόι που δέν είναι εναντίον μας είναι μαζί μας" δηλαδή, ακόμα και οι αδιάφοροι, ακόμα κι αυτοί που δέν έχουν καμμιά συμπάθεια για τήν έξουσία. Είναι δυνατό ένα τέτοιο πρόγραμμα στην Πολωνία; Πρώτα πρώτα, πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι η πολιτική κουλτούρα των Πολωνών είναι τελείως διαφορετική. "Από τήν αρχή, οι σχέσεις ανάμεσα στην έξουσία και τήν κοινωνία ήταν βαθιά συγκρουσιακές, και δέν υπάρχουν κίνητρα για να αλλάξει αυτό, αντίθετα. Μέχρι τώρα, η κοινωνία έδειχνε απέναντι στην έξουσία δυσπιστία, φόβο ή αντίπαθεια. Σήμερα έχει προστεθεί ένα καινούργιο στοιχείο που θά είναι δύσκολο να ούδετεροποιηθεί: τό μίσος" ένα ένεργητικό μίσος.

Τό μίσος

Σ. Μπλουμστάιν: - Τό μίσος υπήρχε ήδη στη σταλινική έποχή.

'Α. Σμολάρ: - Ναι, αλλά στην σταλινική έποχή υπήρχε και ό φόβος. Σήμερα, νομίζω ότι ό φόβος υπάρχει, αλλά είναι ένας φόβος φυσικός, μπροστά σέ ένα άμεσο κίνδυνο" αλλά δέν πρόκειται για τό μεταφυσικό φόβο του σταλινικού καθεστώτος, ούτε για τόν τρόπο και τήν παραίτηση μπροστά στον αίώνιο και έπ'άπειρο χαρακτήρα του σταλινισμού.

Δεύτερη διαφορά, όλη η αντίληψη του Καντάρ ήταν θεμελιωμένη πάνω στην οικονομική ανάπτυξη και στις δυνατότητες της αγοράς: δέν θά έχετε έλευθερία, αλλά σέ άντάλλαγμα σάς δίνουμε σαλάμι. "Ηταν αυτό που ό Κρουτσεφ όνόμαζε ό σοσιαλισμός της μπριζόλας. "Η περίοδος της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης που ζούμε σήμερα και τά δεκαπέντε χρόνια που χρειάζονται, αποκλείουν όδύλυτα μιá τέτοια πολιτική. Αυτό σημαίνει ότι όλον αυτό τόν καιρό, η έξουσία δέ θά έχει τίποτα να προτείνει. "Ο θεός να βάλει τό χέρι του να καταφέρει ό πληθυσμός να έπιβιώσει τό χρόνο που έρχεται.

Βρισκόμαστε μπροστά σέ μιá τραγική έπιταγή. "Αν θέλουμε να κερδίσουμε κάτι, ό πολιτικός ρεαλισμός μάς υπαγορεύει να όμολογήσουμε τήν άποτυχία μας. Δέ χρησιμοποιώ τή λέξη άποτυχία μέ τήν έννοια που τή χρησιμοποιεί ό δυτικός τύπος γιατί είναι προφανές ότι η έξουσία δέν κατάφερε να συντρίψει τήν κοινωνία ούτε να τήν υποτάξει, και ότι, όπως είπε ό Μπλουμστάιν, δέν είναι σέ θέση να αναγκάσει τους ανθρώπους να δουλέψουν, ενώ παράλληλα η οικονομική κατάσταση είναι πολύ πιό δραματική απ'ότι ήταν στην Ούγγαρία. "Όμως, είναι προφανές επίσης ότι δέν έγινε γενική άπεργία ούτε η έξουσία κατέρρευσε. Τό να όμολογήσουμε, λοιπόν, μιό μερική άποτυχία είναι η μόνη δυνατή βάση για νέες διαπραγματεύσεις. Και μόνο τό γεγονός ότι η

σης, της νόμιμης αυτοοργάνωσης της κοινωνίας, πιθανόν να δούμε να εμφανίζεται μία επιστροφή σε παράνομες και στρατιωτικές μορφές δράσης. Είναι μία φυσιολογική κοινωνική αντίδραση.

- Στρατιωτική δράση; Με ποιά μορφή;

Σ. Μπλουμστάιν και Α. Σμολάρ: - Τήν τρομοκρατία...

Α. Σμολάρ: -Μπορεί κάτι τέτοιο να θεωρείται άνησυχητικό, αλλά νομίζω ότι αυτή η προοπτική είναι κάτι περισσότερο από μία απλή υπόθεση.

Ζ. Κοβαλέβσκι: -Δέν πρόκειται άναγκαστικά για άτομική τρομοκρατία. Πιθανόν να έχει πλατιά κοινωνική υποστήριξη, μέσα σ' ένα πληθυσμό πού έδω κι ένα χρόνο έχει μάθει στη μαζική δράση...

Σ. Μπλουμστάιν: -Πιθανόν να μαιάζει περισσότερο μέ τή δράση τών παρτιζάνων.

Γιαουζέλσκι = Πινοσέτ ;

- Η σύγκριση του Γιαουζέλσκι με τον Πινοσέτ είναι απλώς ένα σύνθημα, μία δημοσιογραφική φόρμουλα, η έχει ένα συγκεκριμένο νόημα;

Ζ. Κοβαλέβσκι: -Ναι αυτοί οι δικτάτορες έχουν κοινούς πρωταρχικούς στόχους: τή συντριβή του εργατικού κινήματος από τό στρατό. Αντίθετα απ' αυτό πού έγινε στην πρώτη φάση τής ανόδου του φασισμού στην Ιταλία και τή Γερμανία, όπου έπρόκειτο για έναν αγώνα ανταγωνιστικών κοινωνικών δυνάμεων μέσα στις μάζες, η στρατιωτική δικτατορία είναι ικανή να τρομοκρατεί τήν κοινωνία, αλλά δέν είναι ικανή να τήν άροπλίσει ιδεολογικά και ήθικά. Άργά η γρήγορα, οι άξιες πού καταπατιούνται έρχονται στην έπιφάνεια. είμαι πεπεισμένος ότι κάποια μέρα θά αποκατασταθούν τόσο στη Χιλή όσο και στην Πολωνία.

Σ. Μπλουμστάιν: - Ένα κοινό στοιχείο είναι η έξωτερική βοήθεια. Ξέρουμε καλά ποιοί χρηματοδότησαν τήν άπεργία τών φορτηγατζήδων στη Χιλή. Και στις δύο περιπτώσεις, επίσης, τό στρατιωτικό πραξικόπημα συνέτριψε τά κοινωνικά κινήματα πού άποτελοϋσαν παραφωνία μέ τό μοίρασμα του κόσμου σε δύο στρατόπεδα και μέ τις καθιερωμένες ιδεολογίες.

Α. Σμολάρ: - Προφανώς, υπάρχουν κοινά στοιχεία, αλλά θά ήθελα να υπογραμμίσω τις διαφορές. Στην περίπτωση της Χιλής, είχαμε να κάνουμε μέ ένα στρατιωτικό πραξικόπημα έναντιον του Κράτους' στην Πολωνία τό πραξικόπημα είναι δουλειά της ίδιας της έξουσίας και κατευθύνεται έναντιον της κοινωνίας. Μία άλλη διαφορά είναι ότι ο Πινοσέτ, όσο μισητός κι αν είναι, έχει μία κάποια κοινωνική βάση. Ο Κοβαλέβσκι έχει δίκιο να λέει ότι στη Χιλή τό πραξικόπημα στρεφόταν έναντιον του εργατικού κινήματος' στην Πολωνία στοχεύει όχι μόνο τό εργατικό κίνημα, αλλά όλόκληρη τήν κοινωνία. Στην περίπτωση του Πινοσέτ, επίσης, η δικτατορία είναι μία κρούστα, και πάντα υπάρχει έλπίδα να ανατραπεί κάποια μέρα. Η ιστορία είναι γεμάτη παραδείγματα στρατιωτικών δικτατοριών πού στό τέλος καταρρέουν. Στην Πολωνία έχουμε να κάνουμε μέ μία φαινομενικά στρατιωτική δικτατορία' αν ήταν κάτι τέτοιο, αυτό, όσο περιέργο κι αν μάς φαίνεται, θά ήταν κάποια πρόοδος σε σχέση μέ τήν κομμουνιστική έξουσία! θά ήταν μία επιστροφή σε μορφές έναντιον τών οποίων θά ήταν πιά εύκολο να αγωνιστούμε. Αυτό πού φοβάμαι είναι ότι βρισκόμαστε απλώς σε μία μεταβατική περίοδο, πού γρήγορα θά καταλήξει στις χειρότερες κλασσικές μεθόδους τών κομμουνιστικών κυβερνήσεων. Η Σοβιετική Ένωση υπογραμμίζει διαρκώς ότι ο Γιαουζέλσκι ελ-

Γκιντάνσκι 28-29 Γενάρη '82

ναι ο Πρώτος γραμματέας του κόμματος. Είναι λοιπόν υπερβολικά αισιόδοξο να νομίζουμε ότι πρόκειται για μία δικτατορία πού δέ θά θίξει τά τρία βάθα της κοινωνικής οργάνωσης.

Ταυτόχρονα, πιστεύω ότι τό επίπεδο ώριμότητας και οργάνωσης της πολωνικής κοινωνίας καθιστά άδύνατη τήν έκμηδένιση της αντίστασης.

27 του Δεκέμβρη 1981

Προβοκάτσιες

Ήδη από τὰ μέσα Ὀκτώβρη '80, ἓνα μῆνα μετὰ τὴν ὑπογραφή τῆς συμφωνίας τοῦ Γκντάνσκ, μέλη τῆς Ἀλληλεγγύης δήλωναν ὅτι τὰ κομματικά στελέχη στὰ ἐργοστάσια τοὺς ἀντιμετώπιζαν μὲ τελείως προβοκατόρικο τρόπο, μὲ φανερό σκοπὸ νὰ τοὺς ἐκφοβίσουν.

Ἀπὸ τότε, οἱ προβοκατόρικες δραστηριότητες συνεχίστηκαν γιὰ νὰ καταλήξουν στὴ "μεγάλη προβοκάτσια" τῆς 12 Δεκεμβρίου 1981, στὸ στρατιωτικὸ πραξικόπημα.

Πολὺ λίγες ἀπ'αὐτὲς τὶς ἐνέργειες ἐγίναν γνωστὲς στὸ ἐξωτερικὸ. Καί αὐτὲς πού μαθεύτηκαν, ὅμως, ἀρκοῦν γιὰ νὰ "πιστοποιήσουν" τὶς προθέσεις τῆς γραφειοκρατίας.

Τὸ Μάρτη ἡ ἀστυνομία τοῦ Μπουνγκόζ ξυλοκοπεῖ στελέχη τῆς Ἀλληλεγγύης, μεταξὺ τῶν ὁποίων καί τὸν Γιάν Ρουλέφσκι. Στίς 11 τοῦ ἴδιου μῆνα, γίνεται νυχτερινὴ ἐφόρμησι στὸ σπίτι τοῦ Λέσζεκ Μουλόνσκι, ἡγέτη τῆς Ὀμοσπονδίας Ἀνεξάρτητης Πολωνίας καί ἀκολουθεῖ σύλληψή του μὲ ἀφορμὴ μιὰ "ὑποπτη μαγνητοταινία".

Τὸ ἀποκορύφωμα ἦταν ἡ ἐπίθεση τῆς ἀστυνομίας μ' ἐλικόπτερα στὴ σχολὴ Πυροσβεστῶν στίς 2 Δεκεμβρίου 1981.

Τὸ πρῶτο ἀπ'τὰ παρακάτω κείμενα δημοσιεύθηκε στὰ τεύχη 13 καί 14 στίς 5 καί 12 Μάρτη 1981 τοῦ Wolny Zwiazkowies (Ὁ ἐλεύθερος συνδικαλιστής, ὄργανο τῆς Ἀλληλεγγύης τῆς Χούτα Κατοβίτσε, πού βγαίνει σέ 40000 ἀντίτυπα). Πρόκειται γιὰ τὴ καταγραφὴ-μυστικὴ ἠχογράφηση μιᾶς ὀμιλίας τοῦ Andrzej Zabinski, μέλους Π.Γ. τοῦ ΠΕΕΚ πρὸς τοὺς διοικητὲς τῆς πολιτοφυλακῆς καί τῆς πολιτικῆς ἀστυνομίας τῆς περιοχῆς τοῦ Κατοβίτσε. Τὸ κείμενο αὐτὸ ἀναδημοσιεύτηκε εὐρύτητα στὰ συνδικαλιστικὰ δελτία πού κυκλοφόρησαν χωρὶς λογοκρισία. Ἐμεῖς τὸ πήραμε ἀπὸ τὸ Inprecor ἀριθ. 104.

Τὸ δεῦτερο ἀρθρο ἀναφέρεται περισσότερο ἐκτεταμένα σέ δύο ἄλλες προβοκάτσιες στὸ Κατοβίτσε καί τὸ Βροκλάβ πού προετοίμασαν τὸ ἔδαφος γιὰ τὸ Δεκεμβριανὸ πραξικόπημα. Βασίστηκε σέ ἀρθρο τοῦ ἀγγλικικοῦ περιοδικοῦ Socialist Review τοῦ Νοέμβρη 1981.

Νά διαδώσουμε τὶς πιὸ παράλογες φήμες

Ἀνάμεσα στίς διεκδικήσεις τοῦ ἐχθροῦ βρίσκουμε αὐτὴ πού μιλάει γιὰ "αὐτοδιαχειριζόμενα συνδικάτα". Εἶναι σύνθημα τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ ἡ ἐργατικὴ τάξη τὸ ὑποστήριξε μαζικά καί συνεχίζει νὰ τὸ ὑποστηρίζει. Τὸ κάνει γιατί δὲν μᾶς ἐμπιστεύεται πιά. Πιστεύει ὅτι μ'αὐτὸ τὸν τρόπο ἂν ξαναγίνουν μαλακίες τότε τὰ συνδικάτα αὐτὰ θὰ μᾶς ἀλλάξουν τὰ φῶτα. θὰ μᾶς ὑπενθυμίσουν τοὺς σοσιαλιστικούς στόχους τῆς πολιτικῆς μας πού πάντα διακηρύσαμε. Γιατί πάντα εἴχαμε στὸ στόμα μας αὐτὰ τὰ καθήκοντα καί κάναμε τὸ ἀντίθετο(...)

Πιστεύουμε ὅτι καί τὰ μὲν καί τὰ δέ (ἡ "Ἀλληλεγγύη" καί τὰ παλιά συνδικάτα - NDT) εἶναι συνδικάτα ἐργατικά. Λοιπὸν, αὐτὸ πού ἔχει σημασία εἶναι τὰ μέλη τοῦ κόμματος νὰ βρίσκονται καί στὰ δύο. Πρέπει παθεῖ θυσία νὰ ἐμποδίσουμε τὴν ἐμφάνιση μιᾶς κατάστασης ὅπου ἀπ' τὴν μιὰ μεριά θὰ ὑπάρχουν τὰ συνδικάτα τοῦ κόμματος, δηλαδή συνδικάτα μὲ ἐλάχιστα μέλη καί ἀπὸ τὴν ἄλλη συνδικάτα ἐξωκομματικά, δηλαδή ἀντικομματικά(...)

Τί σκοπεύουμε νὰ κάνουμε; Κατ' ἀρχὴν

πρέπει νὰ χτυπήσουμε τὴν ἀποψη γιὰ δημιουργία συνδικάτων σέ τοπικὴ βάση πού ὑποστηρίζει ὁ κ. Βαλέσα ἢ αὐτοὶ πού τοῦ βάζουν τὶς ιδέες. Ἐδῶ βλέπουμε καλὰ(...) ὅτι δὲν καταλαβαίνουν τίποτα ἀπὸ ἐργατικὴ τάξη τὴν στιγμὴ πού προτείνουν ἓνα τέτοιο πράγμα. Τὸ κάνουν ἐπειδὴ τοὺς λείπουν τὰ στελέχη κι ἐπειδὴ θέλουν νὰ ἐγκατασταθοῦν σ' ὀλόκληρη τὴν Πολωνία. Πρέπει νὰ χτυπήσουμε αὐτὴ τὴν ἀποψη ἀπευθύνοντάς τους χιλιάδες ἐρωτήσεις: πῶς συμβιβάζεται κάτι τέτοιο μὲ τὰ προνόμια πού ἀπολαμβάνουν αὐτὴ τὴ στιγμὴ οἱ μεταλλωρύχοι, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ὀργανωθοῦν οἱ μεταλλωρύχοι μαζί μὲ τοὺς κουρεῖς, πού ἄλλοῦ ἔχετε δεῖ τέτοια συνδικάτα...

Αὐτὸ εἶναι τὸ ἀδύνατο σημεῖο τους, πρέπει νὰ τὸ ἐκμεταλλευτοῦμε. Κι αὐτὸ ἀκριβῶς θὰ κάνουμε. Πρέπει νὰ βάσουμε αὐτὲς τὶς ἐργατικὲς ἐπιτροπὲς νὰ ἀπασχολοῦνται μὲ μιὰ τεράστια δουλειὰ γιὰ νὰ μᾶς ἐξηγήσουν, ἔτσι θὰ μπορέσουμε νὰ ἀντιστρέψουμε τὴν κατάσταση. Δὲν θὰ μᾶς ξαναποῦν πιά: "Θέλετε νὰ μᾶς ἀνταποδώσετε τὰ ἴσα!" Δὲν θὰ ξαναπευθύνουν πιά ἐρωτήσεις σέ μᾶς. Πρέπει νὰ μάθουμε τί θὰ πεῖ νὰ ἔχει κανεὶς λίγη ἐξουσία, αὐτὸ θὰ

τούς κόψει τή φόρα(...)

Πρέπει νά παλέψουμε έναντίον τους στά πλαίσια, ἄς πούμε... τῆς νομοθεσίας. Γι'αυτό δέν μπορούμε νά τους παραχωρήσουμε τίποτα μ'εύκολία. Ὁ ἐχθρός πρέπει νά κουραστεῖ, νά βαρεθεῖ.

(...) Εἶναι τρεῖς μέρες πού ὅλες οἱ ἐπιχειρήσεις τῆς Σιλεσίας ξαναπιάσαν τή δουλειά. Σ'ὀλόκληρη τή Πολωνία δέν ἀπομένουνε πιά παρά δέκα ἐπιχειρήσεις πού συνεχίζουν τήν ἀπεργία κι'αὐτές μικρές. Ἡ πιό σκληρή ἀπεργία εἶναι τοῦ ΡΖΥ (Ἀσφάλειες) στό Πρζεμύσλ. Δέν θέλουν νά συμβιβαστοῦν, ἀπαιτοῦν νά πάει ἐκεῖ πέρα μιά κυβερνητική ἀντιπροσωπεία... καλά λοιπόν, αὐτό θά μᾶς χρησιμεύσει γιά νά διαβάλλουμε τίς ἀπεργίες. Δέν ἔσουμε κανένα λόγο νά βιαστοῦμε γιά νά ρυθμίσουμε τήν ὑπόθεση. Ζέρετε ὅμως κάτι, μοῦ φαίνεται ὅτι βιαστήκαμε πολύ νά καταργήσουμε ὅλους αὐτούς τούς ἀναπληρωτές πρωθυπουργούς, ἦταν τόσοι πολλοί! Τώρα θά μπορούσαν νά μᾶς χρησιμεύσουν, θά τούς στέλναμε νά διαπραγματευθοῦν.

Ἐφαρμόζουμε βέβαια τήν ἴδια ταχτική καί μέ τή Χούτα Κατοβίτσε (τή μεγαλύτερη ἐπιχείρηση τῆς Πολωνίας, ἓνα χαλυβουργεῖο πού ἀπασχολεῖ 36000 ἐργαζόμενους — NDT). Πρέπει ἐπί πλέον νά δημιουργήσουμε καί ἓνα κλίμα ἀνασφάλειας, νά διαδώσουμε τή φήμη ὅτι τό σιδηρουργικό αὐτό συγκρότημα δέν πρόκειται νά ἀναπτυχθεῖ ἄλλο. Πρέπει νά βάλουμε τούς ἐργαζόμενους στίς οἰκοδομές νά σκεφτοῦν ὅτι οἱ ἐπιχειρήσεις θά κλείσουν, ὅτι πρέπει νά καθήσουν ἥσυχα γιὰτί ἄλλοιῶς θά πεταχτοῦν στό δρόμο...

Ἐνα ἄλλο ζήτημα εἶναι ἡ κατάργηση τῆς τέταρτης βάρδιας στά μεταλλεῖα (πού πέτυχαν οἱ μεταλλωρύχοι μαζί μέ τή μείωση τοῦ ἐργάσιμου χρόνου στίς ἀρχές Σεπτέμβρη-NDT). Ἐγώ εἶχα ἀντιταχθεῖ σ'αὐτή τήν παραχώρηση... τελικά ὅμως μᾶς ἀνοίγει τό δρόμο γι' ἄλλες δυνατότητες. Πρέπει νά ἀφήσουμε τίς ἐργατικές ἐπιτροπές ν'ἀποφασίζουν ποιός θ'ἀπολυθεῖ. Νά τίς βάλουμε νά κάνουν αὐτή τήν ἀχαρη δουλειά. Αὐτοί δέν ἤθελαν πιά τέταρτη βάρδια... ἔμεῖς δέν ἔχουμε πιά ἀνάγκη ἀπό τόσους ἐργάτες. Καί πρέπει ν'ἀντιταχτοῦμε στίς προσλήψεις παρά τό γεγονός ὅτι ἄλλοῦ χρειαζόμαστε ἐργάτες. Ἀλλά οἱ ἐργατι-

κές ἐπιτροπές πρέπει νά εἶναι αὐτές πού ἀπολύουν. Πρέπει νά τούς φορτώσουμε χιλιάδες ὑποθέσεις, τούς λυπᾶμαι, γιὰτί ὀρισμένοι ἀπ'αυτούς εἶναι καλά παιδιά, θέλουν ὅμως ν'ἀνακατευτοῦν μέ τή πολιτική - χά!χά! - πρέπει νά δοκιμάσουν τί θά πεῖ ἔξουσία. Πρέπει νά τούς δώσουμε παντοῦ χτίρια γιά τὰ γραφεῖα τους, τὰ πιό πολυτελῆ πού ἔχουμε.

Τό λέω πάντα, θά τό ἐπαναλάβω καί τώρα: δέν ξέρω κανένα πού νά μή τόν ἔχει διαφθεῖρει ἡ ἔξουσία, τό μόνο ἐρώτημα εἶναι σέ πόσο χρόνο καί σέ ποιό βαθμό θά γίνεῖ αὐτό - χά!χά! -, ἀρχίζουμε κι ὄλας νά τό βλέπουμε. Τώρα πού ἔχουν στή διάθεσή τους λεφτά, ταξί γιά τό Γκντάνσκ, τηλέφωνα, ἐπαφές μέ τό νομαρχιακό γραμματέα τοῦ ΠΕΕΚ, τόν ἀναπληρωτή πρωθυπουργό, ταξιδεύουν καί ἀρχίζουν νά πετοῦν τὰ λεφτά ἀπ'τὰ παράθυρα καί μετά... βρισκόμαστε λοιπόν στό σωστό δρόμο.

Πῶς θά τελειώσει αὐτή ἡ ἱστορία; Ἐν ὅλα πάνε καλά, μέ τήν ἐπανενοποίηση ὄλων τῶν συνδικάτων, ἀλλά μπορεῖ νά χρειαστοῦν χρόνια γιά νά φτάσουμε ἐκεῖ. Ὁ πρώτος στόχος εἶναι νά μὴν τούς ἀφήσουμε νά ἐπηρεάσουν τούς δικούς μας, ὁ δεύτερος νά καταφέρουμε νά ἐπηρεάσουμε ἔμεῖς τούς τύπους τοῦ ΚΟΡ καί μετά, θά τούς τὰ διαλύσουμε ὅλα μέ τήν ἡσυχία μας.

(...) Ἐνα ἄλλο ζήτημα, πολύ πολύ σημαντικό εἶναι ἡ ἐπίθεση ἐναντίον τῆς νομαρχιακῆ ἐπιτροπῆς τοῦ ΠΕΕΚ. Ἦταν προμελετημένη καί εἶναι σίγουρο ὅτι πέτυχαν διάννα. Τὰ στελέχη τοῦ κόμματος καί τῆς διοίκησης θορυβήθηκαν. Μᾶς ἀγγίξαν τό ἀδύνατο σημεῖο ὅταν εἶπαν: "συμμορία κλεφτῶν"... Ἡ ὑπόθεση Στζσζεπάνσκι* εἶναι ἀληθινή(...) ἀλλά προσπαθοῦν νά τή φουσκώσουν γιά νά πέσουν τὰ σκατά πάνω σ'ὄλους μας(...) Μέ τήν ὑπόθεση αὐτή δέν θά χτυπηθεῖ ἓνα άτομο, θά χτυπηθεῖ ἡ πλειοψηφία. Καί πρόκειται βέβαια γιά μιά ἐπίθεση πού στρέφεται ἐναντίον σ'ὄλα τὰ κομματικά στελέχη.

Ξέρουν ὅτι στήν χώρα αὐτή ὑπάρχουν ἀνθρώποι πού περνοῦν καλά, ὅτι ὑπῆρχε ἀπό μερικούς μεγάλη διάθεση νά πλουτίσουν, ὅτι ὑπῆρχαν πολλές ὑποθέσεις πού ρυθμίζονταν μέ ἀνορθόδοξο τρόπο. Αὐτό εἶναι ἀλήθεια, καί τώρα μᾶς ἐπιτίθενται. Ὁ καθένας ξέρεῖ... ἦταν μικροπράγματα, ἀλλά ὄλοι μας ἔχουμε λερωμένα χέρια, εἶναι ἀλήθεια, δέ μπορούμε νά τό κρύψουμε... Ἀλλά προσέχτε αὐτό πού λέω, ἡ στάση τοῦ κόμματος πρέπει νά εἶναι ξεκάθαρη

* Μασιέζ Στζσζεπάνσκι, πρῶν διευθυντής τῆς πολωνικῆς Ραδιοφωνίας-τηλεόρασης: ἔχει ἔξασφαλίσει γιά τόν ἑαυτό του μιά φουσκωμένη σύνταξη, ἀφοῦ ἔκανε χιλιάδες καταχρήσεις. (βλέπε σελ. 40)

ρη: υπερασπιζόμαστε τὰ στελέχη, αὐτὴ εἶναι ἡ βασικὴ γραμμὴ μας(...)

Ὅλες οἱ δραστηριότητές μας εἶναι πρὸς αὐτὴ τὴ κατεύθυνση, καὶ οἱ φήμες...οἱ φήμες δὲν μᾶς ἐνοχλοῦν. Ἡ γνώμη μου ἐξάλλου εἶναι πὼς πρέπει νὰ διαδώσουμε τίς πιὸ παράλογες φήμες. Γιατὶ ἔτσι μᾶς δίνεται ἡ εὐκαιρία νὰ σαρώσουμε τὰ πάντα στὴ συνέχεια. Γέλασα πολὺ ὅταν μοῦ τηλεφώνησε κάποιος ἀπὸ τὸ Ὀπόλ καὶ μοῦ εἶπε ὅτι εἶχα στὴν ἴδι οκτησία μου 20 ἑκτάρια γῆς σὲ μιά ζώνη κρα

τικῆς ἐκμετάλλευσης κι ὅτι αὐτὰ μοῦ ἔδιναν ἔσοδα 600000 ζλότου. Μιά ἄλλη φορά ἔμαθα ὅτι σύμφωνα μὲ τίς φήμες ἡ γυναίκα μου τὸ εἶχε σκάσει γιὰ τὴν Ἀνατολικὴ Γερμανία... Τέτοιες φήμες νὰ κυκλοφοροῦν, εἶναι πρὸς ὄφελός μας...

ANDREJ ZABINSKI

Κατοβίτσε, Σεπτέμβρης - Ὀκτώβρης 1980

Οἱ περιπτώσεις Βροκλάβ καὶ Κατοβίτσε

Τὰ γεγονότα τοῦ Μπυντγκόζ τὴν ἄνοιξη τοῦ '81 δὲν ἦταν τὰ μόνον παραδείγματα προβοκάτσιας ἀπ'τὴ πλευρὰ τῆς γραφειοκρατίας στὴν Πολωνία. Τὸ σκληροπυρηνικὸ φιλορωσικὸ φόρουμ "ἀγνόησε" ἀκόμα καὶ τίς ἐπίσημες κρατικές προτάσεις γιὰ ὀμαλοποίηση καὶ προσεταιρισμὸ τῶν πιὸ μετροπαθῶν μελῶν τῆς Ἀλληλεγγύης, τὴν περίοδο τοῦ φθινοπώρου '81. Ἐχοντας σὰ βάση δύο πόλεις τῆς Σιλεσίας, τὸ Κατοβίτσε καὶ τὸ Βροκλάβ, προχώρησε σὲ προβοκάτσες ἐναντίον τῆς Ἀλληλεγγύης προετοιμάζοντας τὸ πραξικόπημα καὶ τὴ δικαιολόγησή του.

Στὸ Βροκλάβ, ἡ ἀστυνομία συνέλαβε μέλη τῆς Ἀλληλεγγύης πού μοίραζαν προκηρῦξεις, διαλέγοντας τὴν ὥρα πού οἱ δρόμοι ἦταν γεμάτοι κόσμο. Μποροῦσε νὰ τοὺς συλλάβει εὐκολώτερα δύο ὥρες νωρίτερα, ὅμως ἐπέλεξε ἐσκεμμένα τὴν ὥρα τῆς κυκλοφοριακῆς αἰχμῆς ἀκριβῶς γιὰ νὰ δημιουργηθοῦν ἐπεισόδια, πράγμα πού, σ'ἕνα μέτρο, καὶ πέτυχε. Πλήθη κόσμου συγκεντρώθηκαν καὶ πολιόρκησαν τὰ γραφεῖα τῆς ἀστυνομίας, ἐνῶ μέλη τῆς ἡγεσίας τῆς τοπικῆς Ἀλληλεγγύης προσπαθοῦσαν νὰ τὰ καθησυχάσουν. Τελικὰ τὰ ἐπεισόδια ἀποφεύχθηκαν.

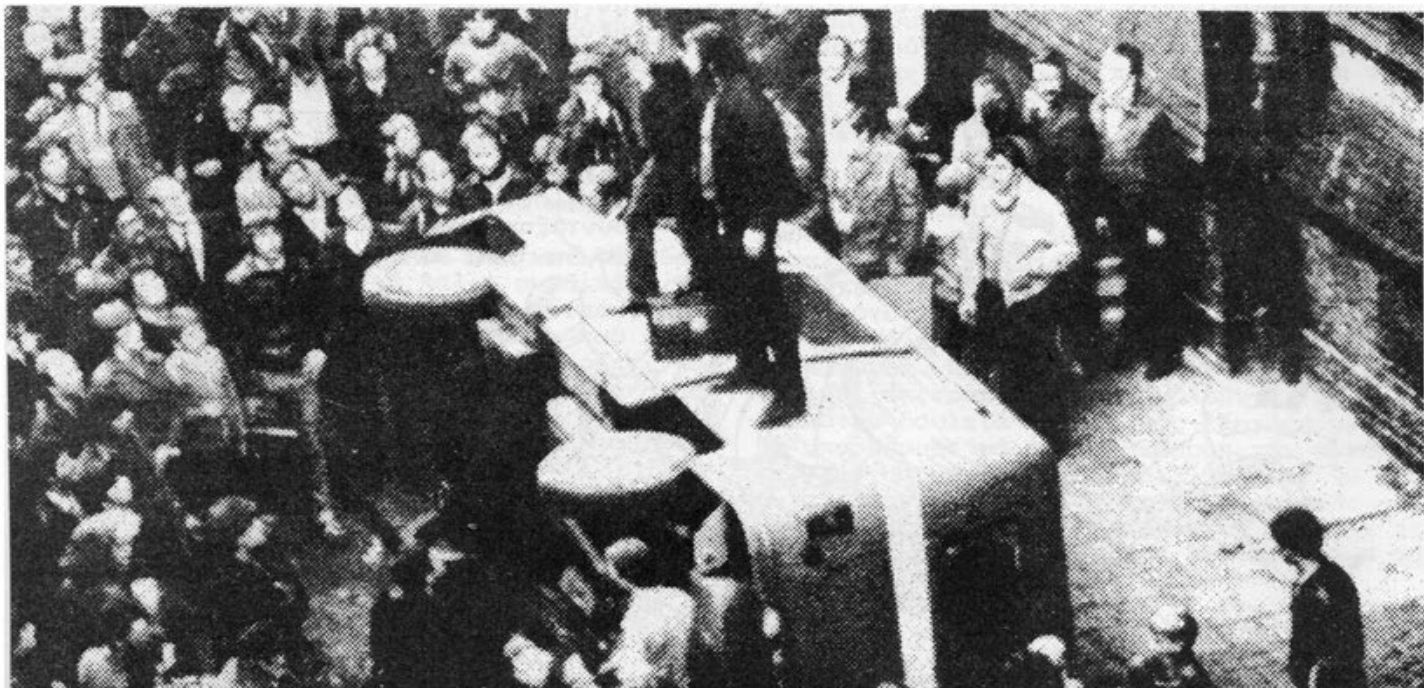
Δέ συνέβη, ὅμως, τὸ ἴδιο καὶ στὸ Κατοβίτσε, ὅπου μετὰ ἀπὸ παρόμοια ἐπιχείρηση τῆς ἀστυνομίας, χιλιάδες ἐργάτες ἀνέτρεψαν ἀστυνομικὰ λεωφορεῖα(!), ἀναψαν φωτιές γιὰ ν'ἀντιμετωπίσουν τὰ δακρυγόνα, ἐφτιαξαν ὁδοφράγματα καὶ τελικὰ κατάρθωσαν ν'ἀ

πελευθερώσουν τοὺς συλληφθέντες.

Σὰν νὰ μὴν ἐφθάναν τὰ παραπάνω γιὰ νὰ ἐξαγριώσουν τοὺς ἐργάτες, μέλη τοῦ φόρουμ προσπάθησαν νὰ καταλάβουν ἕνα γραφεῖο τῆς Ἀλληλεγγύης στὸ Κατοβίτσε καὶ νὰ καταγγείλουν μέσα ἀπ'αὐτὸ μὲ προκηρῦξεις καὶ τὸ συνδικάτο καὶ τοὺς ὑπουργοὺς πού, κατὰ τοὺς σκληροπυρηνικοὺς, ἐπέδιδεσαν συμβιβασμὸ μὲ ἐκκλησία καὶ Βαλέσα.

Μιά ἄλλη προβοκάτσια ἐγίνε τὰ ξημερῶματα τῆς 27 Ὀκτώβρη, τὴν ἡμέρα τῆς γενικῆς ἀπεργίας μιᾶς ὥρας. Σὲ ὁμάδα ἀνθρακωρῶν πού βρισκόταν στὴν εἴσοδο ὄρυχείου, ρίχτηκε βόμβα μὲ δηλητηριώδες ἀέριο (τὸ ἀέριο ὀνομάζεται διχλωροδιαιθυλοσουλφίδιο, ἔχει ὀσμὴ μουστάρδας καὶ εἶναι ἐξαιρετικὰ δηλητηριώδες). Παρόμοιες βόμβες χρησιμοποιοῦσαν οἱ φασιστικὲς ὁμάδες Πατρίς καὶ Ἐλευθερία στὴ Χιλὴ καὶ Μαῦρη Τάξη στὴν Ἰταλία πού εἶχαν ἐκδόσει καὶ βιβλιαράκια μὲ μεθόδους προβοκάτσιας, πού ὅπως φαίνεται ἀποδείχτηκαν χρήσιμα στὸ φόρουμ.

Ἄν στὰ παρακάτω προσθέσουμε καὶ τὴν ἐπίθεση τῆς ἀστυνομίας μ'ἑλικόπτερο στὴν καταλειμμένη ἀπὸ σπουδαστές Σχολὴ Πυροσβεστῶν, ἔχουμε καθαρὴ εἰκόνα τῆς κατάστασης πού ἐπέδιδεσαν νὰ δημιουργήσουν ἐκεῖνοι πού μετὰ τὸ πραξικόπημα κατηγόρησαν τὴν Ἀλληλεγγύη ὅτι σκόπευε νὰ δημιουργήσει ταραχές μετὰ τὸ δημοψήφισμα πού θὰ ὀργάνωνε γιὰ τὸ θέμα τῆς αὐτοδιαχείρισης.

‘Ο χαρακτήρας τής ‘Αλληλεγγύης

"Καί, τέλος πάντων, ας μή ξεχνάμε ότι ο Πολωνικός στρατός είναι τελείως διαφορετικός από τούς στρατούς στή Δύση. Είναι λαϊκός στρατός, σοσιαλιστικός"

(‘Από τό Κέντρο Μαρξιστικών έρευνών ο Ζορμπάλας στή συζήτηση πού διοργάνωσε ή ΕΡΤ λίγο μετά τό πραξικόπημα)

"‘Ο κομμουνισμός δέ ριζώνει μέ τή βία... "Ας αφήσουμε στους Πολωνούς τή φροντίδα νά πραγματώσουν τήν έπιθυμία τους νά θεμελιώσουν μιάν έξουσία εργατικών συμβουλίων καλλίτερη από τή δική μας... Πρέπει νά μήν αποφασίζουμε καί διατάζουμε από τή Μόσχα, αλλά νά καταλαβαίνουμε τίς φάσεις ανάπτυξης τών άλλων χωρών"

(Είσηγηση του Λένιν για τό πρόγραμμα του κόμματος στις 19/3/1919)

"Όποιος περιμένει νά γίνει μιá "καθαρή" επανάσταση δέν πρόκειται νά δεϊ ποτέ του μιá τέτοια (Λένιν). ‘Ο χαρακτήρας τής κάθε εξέγερσης έχει τά δικά του ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, πού άπορεύουν από τήν παράδοση καί τίς έμπειρίες της.

Κανείς δέν άμφισβητεί τήν έπιρροή πού έχει ή καθολική έκκλησία στή Πολωνική κοινωνία. Καί είναι γεγονός ότι οι εργάτες, ταυτίζουν τό Μαρξισμό λίγο πολύ μέ τήν κυρίαρχη ιδεολογία τής κεντρικής γραφειοκρατίας.

"Όμως υπάρχει κάτι πού είναι χαρακτηριστικό συστατικό κάθε επαναστατικής διαδικασίας. Κάτι πού είναι σύμφυτο τής πάλης για εργατική έξουσία. Καί αυτό είναι ο άμεσος εργατικός έλεγχος, πού πραγματώνεται μέσα άπ'τή δομή τών εργατικών συμβούλων μέσα άπ'τήν αυτοδιαχείρηση. Καί κανείς δέ μπορεί ν'άρνηθει τό γεγονός ότι ή ‘Αλληλεγγύη τουλάχιστο προσπάθει, όχι μόνο ν'ανοίξει μιá συζήτηση, αλλά καί νά κάνει πράξη τά παραπάνω.

Τά κείμενα πού άκολουθούν είναι άπό τήν έφημερίδα τής ‘Αλληλεγγύης του Στετίνου Jednosc (‘Ενότητα) για τήν όποία προηγείται ένα έκτενές επεξηγηματικό σημείωμα.

Τά άρθρα "Ποιος είναι ποιος;" καί "Τό εργατικό συνδικαλιστικό κίνημα ‘Αλληλεγγύη κι ο Σοσιαλισμός", καί τά δύο πάρθηκαν άπό τό Labour Focus on Eastern Europe.

Τό τρίτο κείμενο είναι μιá προκήρυξη τής ‘Αλληλεγγύης του Στετίνου για τίς εκλογές στό συνδικάτο. Τό δημοσιεύουμε γιατί πιστεύουμε ότι δείχνει τό πνεύμα μέ τό όποιο ή ‘Αλληλεγγύη προσπαθεί νά διαμορφώσει στά μέλη της μιá συνείδηση, πού ν'άπομακρύνει τίς όποιες εσθήποτε προοπτικές γραφειοκρατικοποίησης καί ύποκατάστασης. Πάρθηκε άπό τό Labour Focus on Eastern Europe.

Jednosc: ένα πετυχημένο εργατικό έντυπο

τής ‘Αλληλεγγύης του Στετίνου

Τό JEDNOSC, άπό τίς άρχές του Δεκέμβρη 1980, έχει γίνει ή πιό ουσιαστική φωνή τής ‘Αλληλεγγύης σ'όλοκληρη τή χώρα. Είναι ένα σαφώς προλεταριακό έντυπο όσον άφορά τήν έξωτερική του εμφάνιση μέ άρθρα πού προωθούν τή φύση τής εργατικής τάξης σάν τήν ήγέτιδα δύναμη στήν κοινωνική καί πολιτική ζωή.

Δέν είναι άπλά ένα δελτίο αλλά μιá ολοκληρωμένη έφημερίδα καί περιέχει όχι μόνο επίσημες ανακοινώσεις τής ‘Αλληλεγγύης καί ρεπορτάζ, αλλά καί πιό μεγάλα άρθρα θεωρητικού περιεχομένου, συζητήσεις, γράμματα άναγνωστών, ποιήματα, κλπ. Πάνω άπ'όλα, οι έκδότες του JEDNOSC έχουν ξεκινήσει μιá άμεσα ιδεολογική "συζήτηση-πρόκληση" μέ τά επίσημα τοπικά μέσα μαζικής ένημέρωσης καί τίς πολιτικές άρχές, έκφράζοντας καθαρά άπόψεις πάνω στήν οικονομική κρίση, τή φύση του σοσιαλισμού, τό ρόλο τής εργατικής τά-

ξης, τών μέσων ενημέρωσης και ακόμα πάνω στον κοινωνικό χαρακτήρα της ίδιας της κυβέρνησης. Έτσι είναι τό πιο προωθημένο έντυπο τής 'Αλληλεγγύης στον άγώνα της και στο ιδεολογικό πεδίο αλλά και στην καθημερινή δραστηριότητα.

Έξ ίσου αξιοσημείωτο είναι τό γεγονός ότι οι έκδότες τής εφημερίδας έδωσαν μ'έπιτυχία τήν τεχνική και πολιτική μάχη για να κάνουν τό JEDNOŚĆ ένα μαζικό έντυπο. Όταν αντιμετώπισαν άμέτρητα προβλήματα στην έκδοση του έντυπου άρχισαν να τό τυπώνουν σε μιά κοντινή κωμόπολη. Όταν μπόρεσαν ν' άρχίσουν τό τύπωμα στο Στετίνο στηρίχτηκαν στην έντονη ύποστήριξη τών έργατων μιάς χαρτοβιομηχανίας, πού δέχτηκαν να παράγουν έξτρα χαρτί δουλεύοντας τά Σάββατα, για να υπάρχει ύλικό για τήν εφημερίδα. Όταν έτοιμάστηκε τό φύλλο πού αναφερόταν στην επέτειο τών γεγονότων του 1970 ή άστυνομία ταλαιπάρησε πολύ τούς έκδότες και αυτό θά οδηγούσε σε μιά άπεργία στα ναυπηγεΐα τής πόλης. Οι έκδότες, όμως, αντιμετώπισαν τό πρόβλημα μόνοι τους και αντί για 15000 φύλ

λα (πού ήδη είναι πολλά για τό μέσο έθνικό επίπεδο τών δυνατοτήτων τής 'Αλληλεγγύης) τύπωσαν 50000 φύλλα τήν ημέρα τής επέτειου. Μετά τά Χριστούγεννα τό JEDNOŚĆ άρχισε να τυπώνεται σε 100000 φύλλα χωρίς να δίνει σημάσια στις έπιτροπές λογοκρισίας. Όταν οι άρχές προσπάθησαν ν' άσκήσουν λογοκρισία, ή 'Αλληλεγγύη έκλεισε σ'άπάντηση τόν επίσημο τύπο τής πόλης.

Ταυτόχρονα οι εργάτες τών ναυπηγείων Βάρσκι τής πόλης έχουν τό δικό τους έντυπο τό KOMMUNIKAT, πού έκδότης του είναι ο Στάρσκυ Βισνιέφσκι τής 'Αλληλεγγύης, και πού βγαίνει σε 6000 αντίτυπα σχεδόν καθημερινά σε μηχανή όφσετ μέσα στα ναυπηγεΐα. Περιέχει κόμικς και συζητήσεις καθώς και πληροφόρηση από τήν ήγεσία και τή βάση τής 'Αλληλεγγύης.

(Από τό 'Αγγλικό περιοδικό "LABOUR FOCUS ON EASTERN EUROPE" με περιεχόμενο πληροφόρηση από τήν 'Ανατολική Εύρώπη).

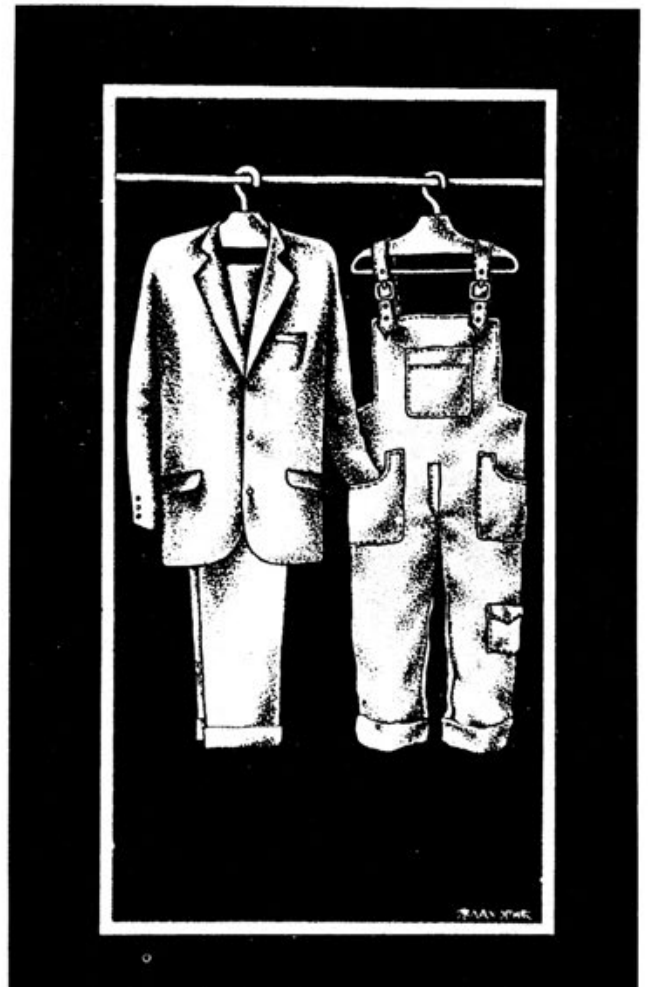
Ποιός είναι ποιός

"Για μās, ο Κομμουνισμός δέν είναι ένα κρατικό στάδιο πού πρέπει να επιφέρουμε, ούτε ένα ιδανικό προς τό όποιο πρέπει να κατευθύνουμε τήν πραγματικότητα. Αυτό πού έννοούμε με τόν Κομμουνισμό είναι τό πραγματικό κίνημα πού καταλύει τό δοσμένο στάτους κβό"

- Κάρλ Μάρξ

Ένα φάντασμα πλανιέται πάνω άπ' τήν Πολωνία - τό φάντασμα τών αντισοσιαλιστικών δυνάμεων. Καθένας πού έχει ένα διεφθαρμένο και μικροαστικό στυλ σκέψης και ζωής να υπερασπίσει, έχει συσπειρωθεί σ' ένα ιερό πόλεμο έναντι α' αυτό τό φάντασμα. Βάζουν ταμπέλες σε κάθε ένα πού σκέπτεται διαφορετικά από κείνους. Σάν να κατέχει μιά όμάδα ανθρώπων τήν "πατέντα" του σοσιαλισμού και όλο τό υπόλοιπο έθνος να πρέπει να υπακούει παθητικά σ' ένα φανταστικό κόσμο πού υποτίθεται ότι θά έπρεπε να είναι ή πραγματικότητα χωρίς μάσκες.....

Όμως ο χειρότερος άπ'αυτούς τούς τρόπους σκέψης είναι ή άπόδοση, πού χρησιμοποιήθηκε από τόν πόλεμο και μετά, τής ταμπέλας "αντισοσιαλιστικές δυνάμεις" στο ίδιο τό εργατικό κίνημα. Έχει δεϊ ποτέ κανείς ένα άθηντικό εργατικό κίνημα, πού σκοπεύει στην άπελευθέρωση του προλεταριάτου, να έχει και αντισοσιαλιστικό χαρακτήρα; Γιατί ή πραγματική άπελευθέρωση του

προλεταριάτου μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο πάνω στο δρόμο της κοινωνικοποίησης (κάτι τελείως διαφορετικό από την κρατική ιδιοκτησία) των μέσων παραγωγής. Είναι απαραίτητο για τους εργάτες και για τους αγρότες να γίνουν οι πραγματικοί κάτοχοι των μηχανών και των εργαλείων με τα όποια δουλεύουν και της γης που καλλιεργούν. Ζητούν οι εργάτες μια έγγυηση του δικαιώματός τους να αποφασίζουν για τα πιο καθοριστικά προβλήματα της ζωής τους που έρχονται σε πλήρη αντίθεση με τον προσωπικό αριβισμό που αποσκοπεύει στην κατάληψη διευθυντικών θέσεων στον κρατικό ή οικονομικό μηχανισμό. Ποθούν: η κυβέρνηση, η διοίκηση και οι άλλοι οργανισμοί να γίνουν γνήσια αντιπροσωπευτικοί και η φωνή των συμπερόνων αυτών των ανθρώπων που με την σκληρή καθημερινή δουλειά τους "γίνονται η βασική προϋπόθεση της ύπαρξης του έθνους". Αυτό το κίνημα, καθώς είναι φανερό, είναι σοσιαλιστικό στην ουσία του και ό καθένας που δεν μπορεί να τό δεϊ έτσι είναι καταδικασμένος να παραμείνει στο πεθώριο της σύγχρονης ιστορίας, μακριά από το δημιουργικό ρεύμα της ιστορίας.

Είναι άπιδανο οι άνθρωποι που φωνάζουν για αντισοσιαλιστικές δυνάμεις να έννοούν κάτι άλλο λέγοντας σοσιαλισμό; Πολλές φορές στην ιστορία της ιδεολογίας κάποιιοι έτρεξαν να δηλώσουν ότι βρήκαν τον ένα και μοναδικό τρόπο για τό χτίσιμο του σοσιαλισμού και την λύση σ' όλα τά ανθρώπινα προβλήματα. Οι φεουδαρχικές ιδεολογίες μιλούσαν για σοσιαλισμό μετά την άστική έπα-

νάσταση στη Γαλλία· οι μικροαστοί τό ίδιο ήθελαν να αναδιοργανώσουν τον κόσμο σύμφωνα με τις δικές τους σοσιαλιστικές φαντασιώσεις· κάποτε η Γερμανική φιλοσοφία θεώρησε την αντίληψη της για τό σοσιαλισμό σαν την μόνη "αύθεντική" και η άστική τάξη μέχρι σήμερα μιλά για κάποιο δικό της σοσιαλισμό, που σκοπεύει να διατηρήσει τη παλιά τάξη πραγμάτων στον κόσμο. Για να μη μιλήσουμε για τον ούτοπικό σοσιαλισμό και όλους αυτούς που στη διάρκεια αίωνων έχουν διαστρεβλώσει, παραμορφώσει, κατακρεουργήσει τά ανθρωπιστικά ιδανικά του προοδευτικού σοσιαλισμού της εργατικής τάξης.

Ποιές είναι έν τοιαύτη περιπτώσει οι αντισοσιαλιστικές δυνάμεις; Αυτοί που άπεροούν νομίζουμε ότι είναι εύκολο να τό καταλάβουν!

Ποιά, όμως, είναι η σημασία του γεγονότος ότι τό εργατικό κίνημα με τό δυναμα Άλληλεγγύη έπιζητεί ένα προοδευτικό σοσιαλισμό; Με τί θα μοιάζει αυτός ο σοσιαλισμός; Τί έγγυάται ότι α ύ τ ό ς θά είναι ο πραγματικός; Μιά τέτοια έγγυηση μπορεί να δοθεί μόνο από τό ίδιο τό έθνος, από την δράση των ίδιων των εργατών μέσα από την πραγματοποίηση των έπιθυμιών τους και όχι μέσα από τις φωνές των έπαγγελματιών κοινοβουλευτικών. Τά ιδανικά του προλεταριάτου δεν μπορεί να είναι "λανθασμένα" γιατί αναπτύσσονται άμεσα μέσα άπ' την εργασία, άπ' αυτό τό πράγμα που κάνει ένα ανθρώπινο δν να είναι άνθρωπινο δν.

Άλληλεγγύη και Σοσιαλισμός

"Μέχρι τώρα όλα τά κινήματα ήταν ή κινήματα μειοψηφιών ή κινήματα για τά συμφέροντα μιας μειοψηφίας. Τό προλεταριακό κίνημα είναι ένα γιγαντιαίο κίνημα που εκπροσωπεί τά συμφέροντα της πλειοψηφίας"

- Κάρλ Μάρξ

Στις τρεις δεκαετίες που πέρασαν από την ίδρυση της Λαϊκής Δημοκρατίας της Πολωνίας, η εργατική τάξη κατάλαβε ότι δεν μπορεί άπλά να έπαφίεται στις ύποσχέσεις και την καλή θέληση της άρχουσας τάξης, που τά συμφέροντά της έρχονται σε καθαρή αντίθεση με εκείνα των εργατών, των αγροτών και των διανοομένων. Οι εργάτες της Βαλτικής τον Αύγουστο του 1980 άπαίτησαν οι ύψηλά ιστάμενες άρχές να άποδεχτούν την ύπαρξη των "ανεξάρτητων από τό κόμμα και την εργοδοσία συνδικάτων". Τό ανεξάρτητο και αυτο-

διαχειριζόμενο συνδικάτο "Άλληλεγγύη" ήταν μια πραγματικότητα. Έκτοτε τό Σωματείο μας δυνάμωσε και δυναμώνει συνεχώς χάρις την μαζική ύποστήριξη που παίρνει από τις πλατιές μαζες του εργαζόμενου λαού.

Οι κρίσιμες αλλαγές που λαμβάνουν χώρα είναι η άπόδειξη του μετασχηματισμού της Πολωνικής εργατικής τάξης από μια τάξη κλεισμένη στον έαυτό της, σε μια τάξη για τον έαυτό της, σε μια τάξη που κατέχει όχι μόνο την εργατική δύναμη αλλά και την δύναμη της φαντασίας, την εύφουςια και την στοχαστική ικανότητα, άποφασιστική στη δουλειά και την πάλη για την άπελευθέρωση της, σε μια τάξη αυτοπειθαρχημένων και σταθερών ανθρώπων που, χάρις στο σωστό τρόπο σκέψης τους ταυτίζονται με τον παγκόσμιο άγώνα των έθνών έναντια στην άδικία, σε

μιά τάξη ανθρώπων που καταλαβαίνουν την απαιτητική ανάγκη να εισαγάγουν μακροπρόθεσμες και ριζοσπαστικές αλλαγές στις σχέσεις παραγωγής και στο σύνολο του εποικοδομηματος.

Η σκέψη της Πολωνικής εργατικής τάξης χαρακτηρίζεται από μιά καθαρότητα και σοφία, ακριβώς όπως η δράση της χαρακτηρίζεται από τήν σταθερότητα και τόν ήρωισμό του Προμηθέα. Οι Πολωνοί προλετάριοι δεν έχουν αταπάτες, και αυτό σημαίνει ότι γνωρίζουν πώς πρέπει να συνεχίσουν τήν δράση τους προς τό σκοπό τής πλείριας απελευθέρωσης τής εργασίας από τούς περιορισμούς που τής επιβάλλονται, περιορισμούς που διαποτίζουν τόσο τις σχέσεις παραγωγής, όσο και τό εποικοδομημα.

Τό ιστορικό προτσές μέσω του οποίου μιά, περισσότερο παρά ποτέ δυναμωμένη, εργατική τάξη δημιουργεί ρήγματα στους περιορισμούς στην παραγωγή, τήν ανταλλαγή και τήν κατανάλωση συνεχίζεται αδιάκοπα για χρόνια τώρα. Τό εργατικό κίνημα αυξάνει συνεχώς τήν ισχύ του και τό συνδικάτο "Αλληλεγγύη" αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτού του προτσέσου. Ταυτόχρονα δυναμώνει και ανάμεσα στους διανοούμενους ή πεποίθηση για τή σπουδαιότητα του ρόλου τής εργατικής τάξης. Η συνείδηση των διαφόρων ομάδων διανοουμένων μεγαλώνει τόσο γρήγορα ώστε απ' ότι φαίνεται δεν απέχει πολύ από μιά προλεταριοποίηση. Στο μεταξύ τό συνδικάτο "Αλληλεγγύη" κερδίζει και νέους σύμμαχους στο πρόσωπο των εργαζόμενων (προοδευτικών) διανοουμένων.

Δέν μπορούμε, όμως, να αγνοήσουμε και τις αλλαγές που συμβαίνουν και μέσα στην ίδια τήν εργατική τάξη. Ήξελλισονται άργά, ένω ταυτόχρονα θά απαιτήση άρκετό χρόνο και δουλειά ό σχηματισμός μιός πραγματικά προοδευτικής μορφής όργάνωσης ένός άνεξάρτητου άγροτικού κινήματος.

"Άσχετα από τό πώς βλέπει κανείς τήν σημερινή πραγματικότητα, τό κλειδί για τήν κατανόησή της βρίσκεται στους μακροχρόνιους άγώνες του Πολωνικού προλεταριάτου για τήν απελευθέρωση τής εργασίας. Τί έμπεριέχει αυτός ό άγώνας;

"Αν άπαντήσουμε ότι τό περιεχόμενό του είναι ό άληθινός, μή διαστρεβλωμένος σοσιαλισμός δεν θά έχουμε έξηγήσει και πολλά πράγματα. Έπομένως θά προσπαθήσουμε να δώσουμε μέ λίγα λόγια τήν ούσία αυτού του άγώνα.

Τό δικαίωμα στην άτομική ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής καταργήθηκε στή χώρα μας όταν ή παραγωγή πέρασε στα χέρια τής κρατικής έξουσίας. Αυτά τά γεγονότα είναι κοινώς άποδεκτά στην Πολωνία. Τό πρόβλημα ξεκινά όταν ή επίσημη προπαγάνδα δηλώνει σ' όλόκληρο τό έθνος ότι στην Πολωνία τά μέσα παραγωγής βρίσκονται κάτω από κοινωνική κατοχή. Θεωρητικά, στο σοσιαλισμό τά μέσα παραγωγής θάπρεπε να είναι κοινή κατοχή αυτών που στην πραγματικότητα τά χρησιμοποιούν, δηλ. τής εργατικής τάξης. Όμως, αν ή κοινωνική κατοχή των μέσων πα-

ραγωγής είναι ένα πραγματικό γεγονός και όχι μόνο μιά προπαγανδιστική διακήρυξη τό-

ΤΟ ΝΙΣ, ΑΛΕ ΜΑΜΥ ΖΑ ΤΟ SOCJALIZM!

"Δέ* τρέχει τίποτα!" Έχουμε σοσιαλισμό...!

τε τό περιεχόμενό της είναι ό έλεγχος του καθένα πάνω στην εργασία του, έλεγχος και πλήρες δικαίωμα να αποφασίζει πάνω στο κοινωνικό ύποκείμενο αυτής τής εργασίας" σημαίνει μιά δομή νομικών και πολιτικών κανόνων σε άρμονία μέ τις άνάγκες του κόσμου τής εργασίας.

Η πρακτική κατοχή και ή κοινωνική κατοχή των μέσων παραγωγής είναι δυό διαφορετικές άντιλήψεις που ποτέ δεν πρέπει να συγχέονται. Τά μέσα παραγωγής μπορεί να κατέχονται από τό κράτος, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι είναι κατά συνέπεια και κοινωνική ιδιοκτησία τής εργατικής τάξης.

Θά προσπαθήσουμε τώρα να άπαντήσουμε στο έρώτημα που έπισημάναμε προηγουμένως γύρω από τήν λογική των άιτημάτων τής εργατικής τάξης.

Αυτή ή εργατική τάξη, δρώντας σ' ένα σύστημα όπου ή άτομική ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής έχει νομικά (και μόνο νομικά!!!) καταργηθή, παλεύει ένα συγκεκριμένο άγώνα για κοινωνικό έλεγχο των υπό κρατική κατοχή μέσων παραγωγής, του οποίου τά γεγονότα του 1956, 1970, 1976 και 1980 είναι παραδείγματα και διακηρύξεις του προτ-

σέσου της απελευθέρωσης της εργατικής τάξης. "Αν αυτή είναι η ουσία των εργατικών αγώνων, τότε το συνδικαλιστικό κίνημα "Αλληλεγγύη" είναι ένα σοσιαλιστικό κίνημα με την κυριολεξία του όρου.

Παραπέρα, ο σοσιαλισμός δεν είναι μια κατάσταση αλλά ένα προτσές ιστορικής αλλαγής που πραγματοποιείται από την ιστορική πρωτοβουλία της εργατικής τάξης, στην προσπάθειά της να ενισχύσει την δική της εργασία με την κοινωνικοποίηση των υπό κρατική κατοχή μέσων παραγωγής.

Εκατάδρο συμπέρασμα απ' τα παραπάνω βγαίνει ότι το σοσιαλιστικό συνδικαλιστικό κίνημα "Αλληλεγγύη" θα αντιταχθεί απόλυτα και ουσιαστικά σε κάθε μορφή παρασιτισμού πάνω στον ζώντα οργανισμό της εργασίας δηλαδή του έθνους. Ό στοχαστής που ελπίζει ότι στις κοινωνίες "οι κηφίνες σκοτώνουν αυτούς που δουλεύουν" είχε δίκιο.

Στην μεταπολεμική Πολωνία, η εργατική τάξη λειτουργώντας μέσα σε συνθήκες όπου η κυβέρνηση είχε καταργήσει την ατομική ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής, έπεσε θύμα της διαδικασίας ανάπτυξης ενός διοικητικού και διευθυντικού μηχανισμού. Για χρόνια αυτός ο μηχανισμός ενέτεινε το μονοπώλιό του, επωφελούμενος από τα προνόμια και την έπιτροπή που έξασφάλιζε για τον ίδιο στην νομική και πολιτική δομή του κράτους.

Αλλά ακόμα και αν δεν έχει καμιά νομική βάση για ιδιωτική χρήση των κρατικοποιημένων μέσων παραγωγής, στην πράξη ούτε λίγο ούτε πολύ παίζει τον ρόλο του ατομικού κατόχου των σοσιαλιστικών μέσων παραγωγής. Είναι αναγκασμένος να πάρει υπό τον έλεγχό του αυτά τα μέσα, ενάντια στα συμφέροντα της Πολωνικής εργατικής τάξης.

Ο κόσμος της εργασίας τώρα απαιτεί την ουσιαστική επιστροφή αυτής της παράνομα αποκτημένης ιδιοκτησίας. Ακόμα παραπέρα, αυτός ο κόσμος έχει μπροστά στα μάτια του ένα βιβλίο που λέει ότι ο σοσιαλισμός πρέπει ν' αποδίδει σ' αυτόν που τα χρησιμοποιεί πραγματικά τα μέσα παραγωγής, ή

Τό παραπάνω κείμενο είναι μια διακήρυξη της Συντονιστικής Έπιτροπής των Έργαζομένων στα πέντε Πανεπιστήμια και Κολλέγια της Περιοχής του Στετίνου (διοικητικό προσωπικό, καθηγήτριες, παρασκευαστές, βοηθοί). Δημοσιεύτηκε στη τοπική έφημερίδα της Αλληλεγγύης, τό JEDNOSC, και αναδημοσιεύτηκε στο KOMMUNIKAT, τό δελτίο των εργατών των ναυπηγείων Βάρσκι του Στετίνου.

καλύτερα τό δικαίωμα νά αποφασίζει ότι άφορά τόν ίδιο, τήν εργασία του και τό κράτος.

Τό γεγονός ότι η άρχουσα τάξη έπικαλείται τόσο συχνά τά συμφέροντα της εργατικής τάξης (πού τόσες φορές πρόδωσε !!!) ή τό γενικό έθνικό καλό, δεν σημαίνει τίποτα. Κανένας στοιχειωδώς έξυπνος άνθρωπος δεν παίρνει τέτοιες δηλώσεις στά σοβαρά. Μπορούμε, όμως, νά είμαστε εύτυχεϊς πού, σε συνθήκες όπου η καπιταλιστική ιδιοκτησία έχει καταργηθεί, η άρχουσα τάξη μαζί με τίς κοινωνικές ομάδες πού έχουν τά ίδια συμφέροντα μ' αυτήν, δεν μπορεί πιά νά έπεκτείνει τό μονοπώλιο της έξουσίας της για νά σκλαβώσει τελείως τόν Πολωνικό κόσμο της εργασίας, τίς εργαζόμενες τάξεις του Πολωνικού έθνους. Και νά βρεθεί σε άκόμα πιο δύσκολη θέση αν συνεχίσει νά κυβερνά με τίς παλιές μεθόδους.

Τό συνδικαλιστικό κίνημα "Αλληλεγγύη" θα τό κάνει αυτό με έπιτυχία χάρις στην σοσιαλιστική κοινωνική τάξη πραγμάτων. Τό σημερινό πρόγραμμά της είναι μια γνήσια άπάντηση στην παραμόρφωση και την διαστροφή της βάσης του συστήματος πού ζούμε.

Τό ανεξάρτητο και αυτοδιαχειριζόμενο συνδικάτο "Αλληλεγγύη" παίρνει πάνω του την ευθύνη της υπεράσπισης των συμφερόντων της εργατικής τάξης. Η εργατική τάξη θα φτάσει άργά ή γρήγορα μέσα από ένα δρόμο ριζοσπαστικοποίησης στη ρίζα του κακού.

Η ιστορία των άπεργιακών αγώνων είναι τό άνοιχτό βιβλίο της Πολωνικής εργατικής τάξης.

Οι προλετάριοι δεν έχουν τίποτα νά χάσουν σ' αυτόν τόν άγώνα παρά μόνο τήν άθλιότητά τους.

Διαπανεπιστημιακή Συντονιστική Έπιτροπή "Αλληλεγγύη"
Τομέας Στετίνου

Solidarność

Προκήρυξη για τις εκλογές του συνδικάτου

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΣΤΕΤΙΝΟΥ

Έκλογές της Άλληλεγγύης

Διαβάστε αυτό πριν ψηφίσετε!

Άνεξάρτητο Συνδικάτο "Άλληλεγγύη"

ΣΚΕΦΘΕΙΤΕ ΠΡΙΝ ΣΤΑΥΡΩΣΕΤΕ ΕΝΑ ΥΠΟΨΗΦΙΟ!

ΣΚΕΦΘΕΙΤΕ ΠΡΙΝ ΨΗΦΙΣΕΤΕ!

Καθημερινά έρχεσαι να δουλέψεις και γνωρίζεις τους ανθρώπους στον τόπο δουλειάς σου.... Πόσο καλά όμως τους ξέρεις; Ποιοί είναι οι άνθρωποι που ζητούν τον σταυρό σου στο ψηφοδέλτιο;

ΠΗΡΕΣ ΥΠ' ΟΨΗ ΣΟΥ ΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ
ΣΕ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΒΑΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΤΗΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ;

- Έμφανίζει δουλοπρεπή συμπεριφορά απέναντι στους ανώτερους του, κολακεύει τους συναδέλφους του και φέρεται άσχημα στους κατώτερους του;
- Λέει τί σκέφτεται κάτω από οποιοσδήποτε συνθήκες, ακούει προσεκτικά ότι έχουν οι άλλοι να πουν;
- Θά αντιπροσωπεύσει τὰ δικά ΣΟΥ συμφέροντα στις διαπραγματεύσεις με την εργοδοσία με ένα προκαθορισμένο από σένα τρόπο και χωρίς κανένα συμβιβασμό;

Κρίνε τους ανθρώπους στη βάση των έργων και όχι των λόγων τους!!!!

ΘΥΜΗΣΟΥ: τὰ πάντα σήμερα κρέμονται από σένα.

ΘΥΜΗΣΟΥ: αν εκλέξουμε σαν ηγεσία του σωματείου τους καλλίτερους, τους τιμιώτερους, αυτούς με το μεγαλύτερο θάρρος και τους πιο ασυμβίβαστους από μας, αυτούς που ταυτίζονται με τις ιδέες της Άλληλεγγύης και της κοινωνικής δικαιοσύνης, τότε η μεγάλη ευκαιρία που μας παρουσιάστηκε με τον "Πολωνικό Αύγουστο" θά αποβεί στο καλό όλων μας, όλης της εργατικής τάξης της Πολωνίας.

ΘΥΜΗΣΟΥ: ανεύθυνος ηγέτης μπορεί να είναι εμπόδιο στην εξέλιξη της ανανέωσης και να μας έγkataλείψουν στα κρύα του λουτρού.

ΘΥΜΗΣΟΥ: σ'αυτές τις εκλογές η ευθύνη ανήκει σε σένα, γιατί έχεις την ελευθερία να υποδείξεις τους υποψήφιους που θέλεις και να ψηφίσεις σύμφωνα με τη συνείδησή σου.

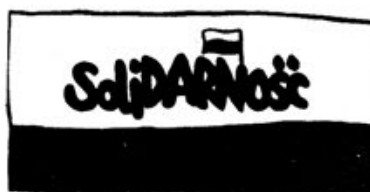
ΞΑΝΑΣΚΕΨΟΥ ΤΟ!

ΑΝ ένας υποψήφιος είναι μέλος κάποιας πολιτικής οργάνωσης σκέψου αν εκμεταλλεύτηκε την ιδιότητά του σαν μέλος αυτής της οργάνωσης για να αποκτήσει ιδιαίτερα αξιώματα και αν πραγματικά έξυπνηρέτησε τὰ ιδανικά της εργατικής τάξης.

ΑΝ ο υποψήφιος δηλώνει Χριστιανός σκέψου αν πραγματικά τρέφεις εκτίμηση για τον ίδιο. ΣΚΕΨΟΥ, μήν παρασύρεσαι από την φευγαλέα συμπάθεια ή φιλία! Μήν αφήσεις να σε κοροϊδέψουν με φτηνές συναισθηματικές δηλώσεις!

ΑΣ ΕΚΛΕΞΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΠΟΥ ΘΑ
ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΠΑΝΤΑ ΣΤΟ ΠΛΕΥΡΟ ΜΑΣ!!!

Άνεξάρτητο Συνδικάτο "Άλληλεγγύη"
Τοπική Έπιτροπή Στετίνου

Ἡ μάχη γιά τά ἐλεύθερα Σάββατα

Στίς 10 Γενάρη ἡ Ἀλληλεγγύη καθιερώνει στή πράξη τήν ἀργία τοῦ Σαββάτου καλώντας τήν ἴδια μέρα σέ ἀπεργία, πού σημειώνει 100% ἐπιτυχία.

Οἱ ἐπόμενες μέρες χαρακτηρίζονται ἀπό ἀλλεπάλληλες ἀπεργίες γιά τό ἴδιο θέμα καί τελικά στίς 31 Γενάρη ἀποφασίζονται 3 στά 4 Σάββατα τό μήνα ἐλεύθερα.

Τήν ἴδια ἐποχή ὁ Ριζοσπάστης ἔγραψε:

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 8/2/81

Τίτλος: "Ἐπάρχει κίνδυνος γιά τήν ἀνατροπή τοῦ σοσιαλιστικοῦ συστή-
τος;"

...Ἄλλα αὐτά (πού προτείνει ἡ Ἀλληλεγγύη), κάτω ἀπό τό γενικό τίτλο ὅτι οἱ ἐργάτες πρέπει νά συγκυβερνοῦν, ἤχοῦν ὄχι ἀσχημα καί πολλές φορές γίνονται εὐκολώτερα δεκτά ἀπό τήν φωνή τῶν ὑπεύθυνων πολιτικῶν δυνάμεων τῆς χώρας πού κάνουν ἐκκλήση στή λογική καί τόν πατριωτισμό, νά σταματήσει ἡ ἀναταραχή, ν' ἀρχίσει ἡ δουλειά... Ἐτσι παρυσιάζονται (ἡ Ἀλληλεγγύη) μέ ἀνεύθυνα καί πολλές φορές προκλητικά συνθήματα. Ρίχνουν, λοιπόν, τό δημαγωγικό σύνθημα γιά 40 ὥρες βδομαδιατική δουλειά πού φυσικά συγκινεῖ τούς ἐργαζόμενους, γιά νά ἀπαιτήσουν τήν ἴδια στιγμή τήν ἀποφυλάκιση τῶν ἀντισοσιαλιστικῶν στοιχείων, τήν ἴδρυση Ἀγροτικῆς Ἀλληλεγγύης καί τήν διείδουση, κι ἀργότερα ἴσως τήν κυριαρχία στήν τηλεόραση καί τήν ραδιοφωνία... Οἱ σύντροφοι καί ἄλλοι δημοκράτες πού ἀνησυχοῦν, κάνουν σκέψεις γιά ἐνδεχόμενες δυναμικές λύσεις... Κύρια πατριῶτες ὄχι ἀπό τήν Πολωνία ἀλλά ἀπό ἄλλες χώρες ρωτᾶνε: Μά τί περιμένει ἀκόμα ὁ στρατός κι ἀστυνομία; Ἀντί γιά δουλειά κηρύσσονται συνέχεια ἀπεργίες πού παραλύουν τήν παραγωγή. "Ἄς μπεῖ ἐπιτέλους τάξη!..."

Καί ἡ "τάξη" ἐπιτέλους μπῆκε! Ἀμέσως μετά τό πραξικόπημα ἀνακοινώθηκε ὅτι οἱ ὄρες δουλειᾶς αὐξάνονται μέχρι 12 ἡμερησίως, τά ἐλεύθερα Σάββατα καταργοῦνται, ἐνῶ σέ "εἰδικές" περιπτώσεις θά ὑπάρχει καί ... Κυριακάτικη ἐργασία.

Παρακάτω δημοσιεύουμε ἕνα κείμενο μέ μιά συνέντευξη τῶν ἀνθρακωρῶν τοῦ Debiensko πάνω στό θέμα. Πάρθηκε ἀπό τό Inprecor ἀριθ. 112.

Ἀλληλεγγύη, τό ὄνομα τοῦ συνδικάτου μας

δέν εἶναι μιά κούφια λέξη

Ἡ μάχη γιά τά ἐλεύθερα Σάββατα δέν πρόκειται νά πάρη τέλος. Ὅπως θυμώσατε, τόν Αὐγουστο, ἀπέναντι στίς κυβερνητικές πιέσεις καί ἀπέναντι στήν εὐρύτητα τῆς κρέσης, ἡ διεύθυνση τῆς Ἀλληλεγγύης κάλεσε τούς ἐργάτες νά δεχτοῦν νά δουλέψουν ὄχι τά Σάββατα ὡς τό τέλος τῆς χρονιάς.

Νά ὁμως πού ἡ Κυβέρνηση ὑπέβαλε καί πάλι, στά τέλη τοῦ Σεπτεμβρίου, ἕνα σχέδιο νόμου πού ἤδη εἶχε ἀπορριφθῆ ἀπό τό συνδικάτο αὐτή τήν Ἀνοιξη, καί πού ἀποτελεῖ ξεκάθαρη προσπάθεια διαφθορᾶς τῶν ἀνθρακωρῶν. Τό σχέδιο αὐτό, πράγματι, προβλέπει τριπλό μεροκάματο γι' αὐτούς πού θά δεχτοῦν νά δουλέψουν τίς ἀργίες.

Ἡ ἀπάντηση τῶν ἐργατῶν πού θίγει αὐτό τό σχέδιο νόμου - οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἤδη δουλέψει δυό Σάββατα τό Σεπτέμβρη - δέν ἀργησε. Στό ἀνθρακωρυχεῖο τοῦ Debiensko, ὅπου συζήτησα μέ τούς ἐκπροσώπους τοῦ ἐργατικοῦ Συμβουλίου καί τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἀλληλεγγύης στήν ἐπιχείρηση, ἐργάνωσαν δημοψήφισμα καί εἶπαν "Ὄχι!".

"Ἄν δεχτοῦμε, αὐτό θά 'ναι τό τέλος τῆς Ἀλληλεγγύης. Κατάλαβες; θά κερδίσαμε σέ δυό μέρες περισσότερο ἀπ' ὅσο κερδίζουμε τίς πέντε κανονικές ἐργασίμες μέρες. 600% τοῦ μεροκάματος. Προσπαθοῦν νά μᾶς ἐξαναγκάσουν νά δουλεύουμε τίς ἀργίες, ἐνῶ μιά ἀπό τίς βασικές διεκδικήσεις μας

είναι η μείωση του χρόνου εργασίας για ν' αγωνιστούμε ενάντια στις αρρώστιες και τ' ατυχήματα που φτάνουν σε άπιστευτα ύψηλους αριθμούς στον τομέα μας. Προσπαθούν να μας δελεάσουν με την ιδέα ότι έτσι θα μπορέσουμε να αγοράσουμε μια τηλεόραση, ένα ψυγείο, που ο καθένας ονειρεύεται.... Καί η υγεία μας; Καί η οίκογένειά μας; Καί κυρίως η ένότητα με τους άλλους εργάτες; Θέλουν να μας διασπάσουν, πρέπει όμως να τους εμποδίσουμε με κάθε θυσία. Είναι αλήθεια ότι σε πολλά άνθρακωρυχεία του Κάτοβιτς και του Μπιτόμ όπου τὰ κλαδικά συνδικάτα έχουν μιὰ κάποια επιρροή, οι εργάτες δέχτηκαν αυτή τὴν αγοραπωλησία (...). Όμως σέ μᾶς, εἴχαμε τόν καιρό νά τό συζητήσουμε καλά καί τό 90% τῶν εργατῶν τάχτηκε ἐναντίον τῆς κυβερνητικῆς πρότασης στό δημοψήφισμα πού ὀργανώσαμε στό άνθρακωρυχείο στίς ἀρχές τοῦ μήνα. Καί πρέπει νά πείσουμε καί τούς ἄλλους νά κάνουν τό ἴδιο."

ΜΑΡΞΙΣΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

στην **Αλληλεγγύη**
αλληλεγγύη

έκδοση της επιτροπής **Αλληλεγγύη** στον Πολωνικό λαό
ΑΘΗΝΑ • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1988

η πολωνία της εξέγερσης

αίτιες και χαρακτηριστικά της πολωνικής επανάστασης
κειμένα - νηοούμενα - στοιχεία

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ

- Ζεράρ Μαντέλ - Κριστιάν Βόγκτ
ΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ
- Ζόρζ Λαπασάντ
ΒΙΟΝΕΡΓΕΙΑ
"Η θεωρία και η πρακτική του Β. Ράικ και των
διαδόχων του
- Μελανί Κλάιν - Τζόαν Ριβιέρ
ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΜΙΣΟΣ
"Η ανάγκη τῆς ἐπανόρθωσης
- Τεό Ντήτριχ
ΤΟ ΕΝΕΡΓΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
τοῦ σοβιετικοῦ παιδαγωγοῦ Π.Π. Μπλόνακι
- Σοσιαλιστικό Κόμμα Γαλλίας
15+1 ΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
- Καρντέλι - Ζούκιν - Μάρκοβιτς
ΓΙΟΥΓΚΛΟΣΛΑΒΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
"Υπέρ και κατά

- "Επιλογή-σύνθεση κειμένων: Πιέρ Σάμουελ
ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ
Τί είναι και τί θέλει ἡ οἰκολογία
- Κρίς Χάρμαν
Ο ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ
ΣΤΗΝ ΙΡΛΑΝΔΙΑ
- Γκράμι, Λαπασάντ, Λεφέβρ, Μπουρντέ, Σαμπι
ΑΡΘΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
- Κίνημα για τὴν Πληροφόρηση τῶν Δικαιωμά-
των τῶν Στρατιωτῶν
ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤῶΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤῶΝ
- Μιχάλης Κατσαρός
10 ΑΡΘΡΑ ΕΛΕΥΘΕΡῶΝ ΚΟΜΜΟΥΝΑΡΙῶΝ
- Θανάσης Σκρουμπέλος
τὰ ΦΙΔΙΑ - σὲν ΚΟΛΩΝΟ
- Λευτέρης Ξανθόπουλος
ΤΑ ΑΝΤΙΨΥΧΑ

Ἡ ἀντιπολίτευση μέσα στό ΠΕΕΚ

Ἐνα ἀπό τὰ χαρακτηριστικά στοιχεῖα τῆς Πολωνικῆς ἐπανάστασης ἦταν ὅτι ἐπηρέασε σέ μικρό ἢ μεγάλο βαθμό καί τὰ ἴδια τὰ μέλη τοῦ κόμματος.

Στή προσπάθειά μας νά δώσουμε μιὰ ὀλοκληρωμένη εἰκόνα τοῦ μεγέθους, ἀλλά καί τῆς ποιότητος αὐτῆς τῆς "διάβρωσης" δημοσιεύουμε δύο ἐνδεικτικά κείμενα.

Τό πρῶτο εἶναι ἕνα χρονικό τοῦ "κινήματος γιά ὀριζόντιες διασυνδέσεις" στό ΠΕΕΚ κ' ἔχει πληροφοριακό χαρακτήρα. Πάρθηκε ἀπό τό ἀγγλικό περιοδικό "Labour Focus on Eastern Europe".

Σέ πολλά μέρη οἱ ἀπεργίες τοῦ Αὐγούστου '80 καθοδηγήθηκαν ἀπό κοιματικά μέλη. Ἐνα τέτοιο μέρος εἶναι τό Τόρου. Ἡ τοπική Διεργασιακή Ἀπεργιακή Ἐπιτροπή (ΜΚΖ) προωθήθηκε ἀπό ἕνα μέρος τοῦ κόμματος, τόν Ζμπίγνιεφ Ἰβάνωφ, πού σύντομα ἐγινε γνωστός σ' ὀλόκληρη τῆ Πολωνία σάν ὁ "ἰδρυτής" ἐνός νέου κινήματος γιά δημοκρατικές ἀλλαγές καί ἐργατικό ἔλεγχο στό Κ.Κ.

Μετά τό τέλος τῶν ἀπεργιῶν τοῦ Αὐγούστου, ὁ Ἰβάνωφ ἐκλέχθηκε πρῶτος γραμματέας τῆς κοιματικῆς ὀργάνωσης στό ἐργοστάσιό του. Τό κίνημα πού ξεκίνησε ἀπό αὐτόν καί τούς συντρόφους του ἔσπλωθηκε σύντομα σέ τουλάχιστον 17 Πολωνικές ἐπαρχίες. Δημιούργησαν τήν ἐπιλεγόμενη Συμβουλευτική Ἐπιτροπή, ξεκινώντας ἀπό μιὰ ἰδέα πού ρίχτηκε στίς συζητήσεις τῆς ΜΚΖ τοῦ Τορούν στή διάρκεια τῶν ἀπεργιῶν. Ἀντί τῶν ἀποκλειστικά κάθετων διασυνδέσεων τῶν Κοιματικῶν ὀργανώσεων βάσης μέ τὰ ἀνώτερα καθοδηγητικά ὄργανα, προσπάθησαν νά κτίσουν ὀριζόντιες διασυνδέσεις ἀνάμεσα στίς ὀργανώσεις βάσης μέσω τῆς Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ὁ μοναδικός ὀρος συμμετοχῆς στήν Συμβουλευτική Ἐπιτροπή ἦταν ἡ κοιματική ὀργάνωση νά ἔχει ἐκλέξει δημοκρατικά τόν γραμματέα τῆς. (ὁ ἀντίστοιχος ὀρος γιά συμμετοχή στίς ΜΚΖ ἦταν ὅτι τό ἐργοστάσιο ἔπρεπε νά ἔχει ἤδη κατέβει σέ ἀπεργία). Πολύ σύντομα ὅλες οἱ κοιματικές ὀργανώσεις στό Τορούν συνδέθηκαν μέ τήν Ἐπιτροπή τῆς ὁποίας τὰ μέλη ἔφτασαν τίς 7000 σέ συνολικό ἀριθμό κοιματικῶν μελῶν τῆς πόλης 17000. Ἡ Συμβουλευτική ἔτσι μετατράπηκε σ' ἕνα ἐναλλακτικό κοιματικό ὄργανο ἀπέναντι στήν Ἐπιτροπή Πόλης.

Ἡ μάχη πού ἔδωσαν οἱ Συμβουλευτικές Ἐπιτροπές στηρίχθηκαν στήν πρότασή τους γιά ἕνα ἔκτακτο Συνέδριο τοῦ κόμματος. Ταυτόχρονα συνδέθηκαν μέ τήν πάλη γιά ἀπόκρουση τῶν σχεδίων τῆς ἡγεσίας γιά ἀντεπίθεση στήν Ἀλληλεγγύη στό ὄνομα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἴδιου τῶν κόμματος. Ἡ βάση τοῦ

κόμματος ἀντιμετώπισε μιὰ ἐμφανῆ κρίση βλέποντας τό τεράστιο χάσμα ἀνάμεσα σ' αὐτήν καί τούς μή κοιματικούς ἐργάτες. Ἐτσι ἡ προπαγάνδα γιά Ἐκτακτο Συνέδριο συνδέθηκε μέ τήν καμπάνια γιά μιὰ ριζοσπαστική μεταρρύθμιση τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Κόμματος, ἐκδημοκρατισμό καί γιά πλησίασμα τῆς μεγάλης μάζας τῶν μή κοιματικῶν ἐργατῶν.

Ἡ φράξια τοῦ Κάνια ἀρχικά ἀντέδρασε στό αἴτημα γιά ἔκτακτο Συνέδριο, ὑποστηρίζοντας ὅτι ἀν γίνονταν θά κυριαρχοῦσε ἡ σκληροπυρηνική τάση. Τελικά, ὅμως, τό χεῖ μῶνα ἡ Κεντρική Ἐπιτροπή συμφώνησε νά προχωρήσει σέ Συνέδριο, ἐνῶ ταυτόχρονα καταδίκασε τίς ὀριζόντιες διασυνδέσεις σάν παρὰβίαση τοῦ δημοκρατικοῦ συγκεντρωτισμοῦ. Στίς 24 Νοέμβρη 1980 ἡ Ἐπιτροπή Ἐλέγχου τοῦ Κόμματος διέγραψε τόν Ἰβάνωφ στή βάση ὅτι παρέκλινε "τῆς κοσμοθεωρίας τοῦ Μαρξισμοῦ - Λενινισμοῦ" (εἶχαν μιὰ φωτογραφία του ὅπου κοινοῦσε μπροστά στήν πύλη τοῦ ἐργοστασίου στή διάρκεια τῶν ἀπεργιῶν), καθώς καί πάνω στή βάση τοῦ φραξιονισμοῦ.

Ὁ ἀγῶνας, ὅμως, δέν σταμάτησε. Ὁ Ἰβάνωφ συνέχιζε νά λειτουργεῖ σάν κοιματικό μέλος καί τό "ὀριζόντιο" κίνημα πού μετονομάστηκε σέ "κίνημα ἐνάντια στό μηχανισμό" ἔσπλωθηκε καί σ' ἄλλα κέντρα. Στήν ἐπαρχία τοῦ Μπυντγκόζ καί τοῦ Λότζ, τὰ ἐργοστάσια Φόνικα καί Μαρτσλεύφσκι ἦταν ἡ κινητήρια δύναμη. Ἀπό τό Νοέμβρη (σύμφωνα μέ τήν "Le Monde") μπῆκαν στό χορό τό Ράντομ, τό Κατόβιτσε καί ἡ Κρακοβία. Στίς ἀρχές τοῦ 1981 τό κίνημα ἔσπλωθηκε στό Γκντάνσκ, τό Στετίνο, τό Πούλαβου, τό Πόζναν καί τό Παμπιανίτσε.

Τό χαρακτηριστικό τῶν ἐπιτροπῶν τοῦ κινήματος ἦταν ὅτι μέλη τους ἦταν τὰ μεγάλα βιομηχανικά συγκροτήματα, τὰ πανεπιστήμια καί τὰ κολλέγια. Στό Τορούν, ἕνας καθηγητής φιλοσοφίας ἡλικίας 29 χρονῶν ὁ Λέχ Βιτκόφσκι, ἔπαιξε μαζί μέ τόν Ἰβάνωφ τόν ἡγετικό ρόλο στίς διαδικασίες τοῦ κινήματος. Πυρῆνες δημιουργήθηκαν καί σ' ἄλλα πανεπιστήμια

μια, ενώ μεγάλη ιδεολογική έπιρροή είχε στο κίνημα τό Σίγμα Κλάμπ του πανεπιστημίου της Βαρσοβίας μέ τό δελτίο του "Κοινή Συζήτηση" (Αυτό τό δελτίο αναδημοσίευσε πολλά κείμενα από τό Τορούν και άλλα κέντρα, όργάνωσε συζητήσεις σέ σχέση μέ τίς μεταρρυθμίσεις στό καταστατικό του Κόμματος, για τό Μαρξισμό, τό Καθολικισμό και τόν κοινωνικό χαρακτήρα του Πολωνικού κράτους). Τό Σίγμα Κλάμπ αναπτύχθηκε σάν ήμι επίσημος όργανισμός στό Πανεπιστήμιο της Βαρσοβίας τήν δεκαετία του 1970-1980. Τό 1979 όργάνωσε μιά "άναπαράσταση" του 10ου Συνεδρίου του ΚΚΣΕ, έπειδή πολλοί σπουδαστές τό θεωρούσαν σάν τό κεντρικό σημείο της ιστορίας του Μπολσεβίκικου κόμματος. Τό άκροατήριο έπρεπε νά συμμετέχει σέ κάποια από τίς φράσεις - τήν 'Εργατική 'Αντιπολίτευση, τήν ομάδα Τρότσκι - Μπουχάριν ή τήν ομάδα του Λένιν. Μετά έπακολούθησε ψηφοφορία πάνω στό θέμα των συνδικάτων μέ βάση τίς διάφορες γραμμές που αναπτύχθηκαν στό 10ο Συνέδριο του ΚΚΣΕ. 'Η έπιρροή του Σίγμα Κλάμπ είναι δυνατή άνάμεσα στους σπουδαστές ενώ μέλη του μιά φεμινιστική ομάδα (βλέπε κείμενο φεμινιστικής ομάδας πανεπιστημίου Βαρσοβίας).

Στίς άρχές του Μάρτη, οι έργοστασιακές κομματικές όργανώσεις που συμμετείχαν στό "κίνημα ένάντια στό μηχανισμό", σχεδίαζαν νά προχωρήσουν σ'ένα έναλλακτικό συνέδριο στό Τορούν, σ'άπάντηση στην άναβολή του έκτακτου Συνεδρίου του Κόμματος από τό Μάρτη στόν 'Ιούλη. Τελικά άποφάσισαν νά μή κάνουν τό Συνέδριο γιατί τότε θά διαγραφόντουσαν όλοι σάν "άνοιχτά φραξιονιστές".

Τό κίνημα είχε ξεπλωθεί άρκετά στίς άρχές της 'Ανοιξης. Στά τέλη του Μάρτη, πε-

ρισσότερες από 14000 ξεχωριστές άτομικές προτάσεις για άλλαγές στό Καταστατικό είχαν πλημμυρίσει τά γραφεία της Κ. 'Επιτροπής. Ταυτόχρονα τό 'Ανώτερο Κομματικό Σχολείο (πού έλεγχόταν από τήν Κεντρική 'Επιτροπή) δημοσίευσε ένα προσχέδιο καταστατικού που περιείχε, άνάμεσα σ'άλλα και τήν νομιμοποίηση των όριζόντιων διασυνδέσεων. Οι άντιδράσεις του κομματικού μηχανισμού ήταν ύστερικές και ό Κοτσιόλεκ, ό γραμματέας της Κ.Ο.Β. Βαρσοβίας δήλωσε ότι "μιά έπίθεση στό μηχανισμό είναι και έπίθεση ένάντια στό Κόμμα", έκφράζοντας και τήν άποψη της Κεντρικής 'Επιτροπής.

Τά αίτήματα που πρόβαλλε τό "κίνημα ένάντια στό μηχανισμό" ήταν πάνω κάτω τά έξης: άπολογισμό όλων των στελεχών στα όργανα που τους έξέλεξαν' έκλογές των γραμματέων από τή βάση' κατάργηση των "έπιδομάτων καριέρας" των στελεχών του μηχανισμού' περιορισμός του χρόνου παραμονής κάποιου στη θέση του γραμματέα' μυστική ψηφοφορία' άνακλητότητα των στελεχών' έλεύθερη έπιλογή ύποψηφίων, κλπ. κλπ.

Ταυτόχρονα ύπήρχαν ένδείξεις ότι γινό ντουσαν κινήσεις για άναγνώριση πολιτικών τάσεων μέσα στό κόμμα, πράγμα που θά όδηγούσε σέ μιά συνολική άλλαγή στην λειτουργία του πολιτικού συστήματος. Σίγουρα, προς τό παρόν τό μόνο που μπορούμε νά πούμε είναι ότι, τό "κίνημα ένάντια στό μηχανισμό" ύπάρχει, στόν βαθμό που ύπάρχει τό κίνημα της 'Αλληλεγγύης, που είναι και αυτό που τό έσπρωξε στη δράση ένάντια στην κεντρική γραφειοκρατία. Σέ ποιό βαθμό αυτό τό κίνημα θά έμποδίσει τό κόμμα νά προχωρήσει σ'άντεπίθεση ένάντια στην 'Αλληλεγγύη, είναι μάλλον άγνωστο.

"Ένας "δυναμικός" αντιπολιτευόμενος

Τό κείμενο πού ακολουθεῖ εἶναι ἀπό μιὰ συνέντευξη τοῦ E. Szumowski, διευθυντή τῆς σημαντικότερης ἡμερησίας τῆς Κρακοβίας, τῆς Gazeta Krakowska, καί ὁπαδοῦ τῆς "κίνησης γιά τήν ἀνανέωση" στά πλαίσια τοῦ ΠΕΕΚ. Οἱ ἀπόψεις του, πολύ διαφορετικές ἀπό τοῦ Ἰβάνοφ (βλ. βιβλιογραφία σελ.65), ἀντικατοπτρίζουν τά αἰσθήματα πού φαίνεταινά κυριαρχοῦν στούς περισσότερους "ἀντιπολιτευόμενους" μέσα στό ΠΕΕΚ πού ὀργάνωσαν συγκεντρώσεις στίς διάφορες πόλεις τῆς Πολωνίας τό Μάρτη τοῦ 1961.

Γιά τίς ἐκλογές στό κόμμα

"Γιά μένα, ἡ ἐξέλιξη τῆς κατάστασης ἐξαρτᾶται ἀπό τίς ἐξελίξεις μέσα στό ΠΕΕΚ. Ὑπάρχουν διαφορετικές ἀπόψεις γιά τόν τρόπο ἐκδημοκρατισμοῦ τοῦ κόμματος, ἀλλά πρέπει νά εἶμαστε ρεαλιστές. Τό ΠΕΕΚ ἔχει μιὰ καλήεὐκαιρία νά ξανακερδίσει τή χαμένη ἐπιβολή του πάνω στήν κοινωνία ἂν ἀφήσει κατά μέρος τίς διοικητικές μεθόδους πού χρησιμοποιοῦνταν μέχρι σήμερα. Ἄν τό κόμμα ἀποδειχτεῖ ἱκανό νά ἐφαρμόσει ἕνα πρόγραμμα ἀποδεκτό ἀπ' ὄλους, τότε θά μπορέσει νά ἀξιώσει νά ξαναπάρει τόν ἡγετικό ρόλο πού τοῦ ἀρμόζει. Ἄλλά γιά νά γίνει αὐτό πρέπει νά καθοδηγεῖται ὄχι ἀπό ἕνα μηχανισμό, πού τίς διοικητικές μεθόδους του τίς ξέρουμε πολύ καλά, ἀλλά ἀπό ἀνθρώπους πού τό προσωπικό τους κύρος εἶναι ἀναγνωρισμένο, ἀκόμη κι ἀπ' αὐτούς πού δέν εἶναι μέλη τοῦ κόμματος.

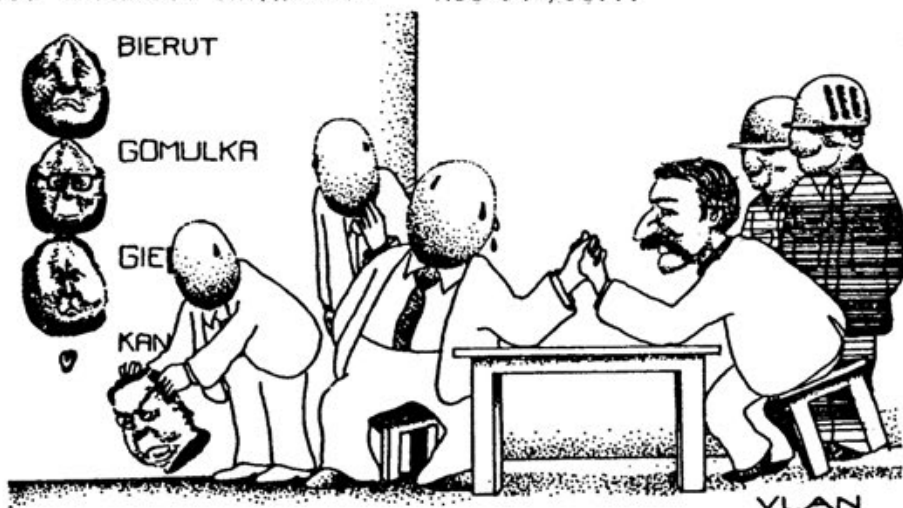
Ἀπό τή μεριά μου, εἶμαι αἰσιόδοξος. Πιστεύω ὅτι οἱ εὐκαιρίες πού μᾶς δίνει τό Συνέδριο πού θά γίνει σύντομα γιά μιὰ τετοια ἀλλαγῆ, εἶναι τεράστιες. Δέ βλέπω πῶς τά ἡγετικά στελέχη θά μπορούσαν νά ἀπορρίψουν τήν ἀπαίτηση τῆς βάσης γιά δημοκρατικές ἐκλογές. Σέ ὄλους τούς πυρήνες, σέ ὄλες τίς ὀργανώσεις βάσης, τοῦ κόμματος, ὑπάρχει ἡ ἴδια τάση. Ἐδῶ, στήν Κρακοβία, ὅπως καί στό Ταρνῶ καί σέ ἄλλες πόλεις τῆς περιοχῆς ἡ τάση μας ἀντιπροσωπεύει ἤδη πάνω ἀπό τό ἕνα τρίτο τῶν μελῶν τοῦ κόμματος, ποσοστό πού ἀπαιτεῖται γιά τή διεξαγωγή ἐκλογῶν στή διάρκεια ἐνός τοπικοῦ συνεδρίου σύμφωνα μέ τίς διατάξεις τοῦ παλιοῦ καταστατικοῦ. Ἄλλά δέν ὑπάρχει οὔ-

τε καν ἀνάγκη νά μαζέψουμε ὑπογραφές ὅπως οἱ σύντροφοί μας τοῦ Κοζνακ, γιατί ἡ ἡγεσία μας εἶναι πολύ ἀνοιχτή στίς ἀπαιτήσεις μας. Εἶμαι πεισμένος ὅτι ἡ Κεντρική Ἐπιτροπὴ δέν μπορεῖ παρά νά πάρει μιὰ ἀπόφαση πρὸς αὐτὴ τήν κατεύθυνση. Γιατί ἡ πλειοψηφία θέλει αὐτές τίς ἐκλογές. Ἄκόμα κι ἂν τώρα ὑπάρχουν συγκρούσεις μέ τήν ἡγεσία γιά ὀρισμένα θέματα, αὐτοὶ πού εἶναι ἐναντία στίς ἐκλογές θά χάσουν τή μάχη, γιατί ἡ δύναμη εἶναι μ' αὐτούς πού θέλουν τή δημοκρατία..."

Σχετικά μέ τήν ὑπόθεση μιᾶς σοβιετικῆς εἰσβολῆς

"Βέβαια, ὑπάρχουν ὀρισμένοι κίνδυνοι ἂν θέλουμε νά τὰ ἀλλάξουμε ὅλα ταυτόχρονα. Πρέπει νά προχωρήσουμε βήμα-βήμα. Πρέπει νά ἀντικαταστήσουμε ὀρισμένα άτομα, νά καταλάβουμε ὅτι πρόκειται γιά μιὰ διαδικασία. Ὁ ρεαλισμός δέ λείπει ἀπό τίς γραμμές μας. Θά χρειαστεῖ πάνω ἀπό δύο βδομάδες γιά νά ἀνοικοδομήσουμε τό κόμμα. Ἄλλά τά μέλη τοῦ κόμματος εἶναι ἐξυπνοὶ ἀνθρώποι. Σέβονται τούς ἡγέτες πού εἶναι ἀναγνωρισμένοι ὡς τέτοιοι.

Δέν μπορῶ νά βεβαιώσω ὅτι οἱ Ρῶσοι δέν θά ἐπέμβουν. Ἄλλά δέν ἔχουν ἐπέμβει μέχρι τώρα... Βέβαια, πάντα μποροῦν νά γίνουν ἀτυχήματα, ἀλλά οἱ Πολωνοὶ ξέρουν ὅτι ὁ γείτονας τους ὑπάρχει ἢ θά φερθοῦν λογικά! Δέν μπορούμε νά συγκρίνουμε τήν τωρινὴ κατάσταση στήν Πολωνία μέ ὅ,τι ἔχει συμβεῖ σέ ἄλλες ἀνατολικές χώρες σέ ἄλλες ἐποχές..."

Γιά τόν πλουραλισμό καί τόν ήγετικό ρόλο τοῦ κόμματος

"Πλουραλισμός; Ποιός πλουραλισμός; Εἶναι βλακεία νά σκεφτόμαστε ὅτι αὐτοί πού ὑποστηρίζουν τό σοσιαλισμό θά μπορούσαν νά θέλουν νά ὀργανωθοῦν ἔξω ἀπό τό ΠΕΕΚ. Στήν περίπτωση αὐτή, θά ἐπρόκειτο γιά ἕνα φαινόμενο καταστροφικό γιά ὀλόκληρη τή χώρα. Πρέπει ὅμως νά πιστέψουμε στό ρεαλισμό τῶν Πολωνῶν. Ἄλλωστε, δέν εἶναι παρά ἕνα ψεύτικο πρόβλημα πού τό βάζουν ἄνθρωποι πού θέλουν νά ἔχουν ἀντιλήψεις τῆς μόδας. Εἶναι τό ἴδιο μέ τίς φαντασιοπληξίες γιά τήν ἀλλαγὴ τοῦ ὀνόματος τοῦ κόμματος. Γιά μένα, αὐτοί πού βεβαιώνουν ὅτι θά φύγουν ἀπό τό κόμμα ἂν δέν θεσμοποιηθεῖ ἀμέσως ἡ δημοκρατία, εἶναι πολύ κακοί στρατηγοί. Δέν ἔχουν καταλάβει ὅτι θά γίνουν βαθιές ἀλλαγές χάρις στίς ἐκλογές... Ἡ πρόκειται γιά ὀπορτουниστές, ὅποτε ἂν φύγουν ἀπό τό κόμμα τόσο τό καλύτερο...

"Ὁχι, ὁ ἡγετικός ρόλος τοῦ κόμματος θά

παραμείνει ὅπως ἦταν μέχρι τώρα, ἢ μάλλον θά γίνει αὐτός πού ἔπρεπε νά εἶναι. Μέ τήν προϋπόθεση ὅτι ἡ εἰρήνη θά διατηρηθεῖ στή χώρα αὐτή. Βέβαια, τό κόμμα πρέπει νά ἀποδειχτεῖ ἱκανό νά κερδίσει τή συναίνεση τῆς κοινωνίας. Ἄλλά, γιά μιὰ ἀκόμα φορά, πρέπει νά ἐπικρατήσῃ ἡ λογική. Ἰδιαίτερα ἡ "Ἀλληλεγγύη" πρέπει νά δείξει ρεαλισμό. Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι τό μέλλον θά δικαίωσῃ τήν αἰσιοδοξία μου καί ὅτι τό κόμμα θά ἐπιβεβαιώσῃ τόν ἡγετικό του ρόλο..."

Γιά τόν Ἰβάνοβ καί τήν ἐπιτροπή συντονισμοῦ τοῦ Torun

"Δέν ξέρω. Πρέπει νά περιμένουμε τήν ἀπόφαση τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐλέγχου τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΠΕΕΚ..."

Ἡ συνέντευξη πάρθηκε ἀπό τήν Jacqueline Allio Κρακοβία, 15 Μαρτίου 1980

Τό πρόβλημα τοῦ ἐπισιτισμοῦ

Στίς 28/12/81, ἴσως ὀρισμένοι πρόσεξαν μιὰ εἰδησούλα στίς ἐφημερίδες πού ἀναφερόταν στό ναυάγιο ἑνός πλοίου νότια τῆς Κρήτης. Αὐτό πού θά κινούσε τήν προσοχή, ὅμως, ἦταν ἡ πληροφορία ὅτι τό πλοῖο μετέφερε τόνους ζάχαρης ἀπό τήν ... Πολωνία, στή Συρία. Τήν ἴδια ὥρα, ἡ ζάχαρη στήν Πολωνία ἐξακολουθεῖ νά σπανίζει καί νά διανέμεται μέ κουπόνι. Οἱ λόγοι δέν εἶναι ἀγνωστοί.

Κατ'ἀρχήν ἡ οἰκονομία τῶν χωρῶν σάν τήν Πολωνία ἔχει οὐσιαστικά μιὰ καί μοναδική κατεύθυνση. Τήν παραγωγή γιά τήν παραγωγή, πού σημαίνει διόγκωση τοῦ τομέα παραγωγῆς μέσων παραγωγῆς εἰς βάρος τῆς κατανάλωσης. Φυσικά ἡ ζάχαρη πού ἐξάγεται εἶναι πιό χρήσιμη, ἀπ' τή ζάχαρη πού ... τρώγεται, ἐπειδή ἡ πρώτη φέρνει δολλάρια στή γραφειοκρατία.

Ὅμως, πέρα ἀπ'αὐτά τά γενικά, ἡ γραφειοκρατία χρησιμοποίησε τήν τεχνική δημιουργία ἔλλειψης ἀγαθῶν σάν προβοκάτσια γιά νά πιέσῃ τήν Ἀλληλεγγύη στή μεταξὺ τους διαμάχη.

Βέβαια, τά ἀποτελέσματα ἦταν διαμετρικά ἀντίθετα. Τό γεγονός τῆς ἔλλειψης καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ἔβαλε στήν Ἀλληλεγγύη τό πρόβλημα τῆς διανομῆς τους καί ἐγίνε ἔτσι ἡ βάση γιά νά ξεκινήσῃ ἡ σημαντική συζήτηση γύρω ἀπ'τό θέμα τῆς αὐτοδιαχείρισης.

Τό πρῶτο ἀπό τά κείμενα πού δημοσιεύουμε εἶναι τῆς Πολωνέζας Ἄννα Πατσούσκα καί ἀναφέρεται στίς ἔλλειψεις εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης. Πάρθηκε ἀπό τήν Ἐπαναστατική Πρό(σ)κληση ἀριθ. 3.

Ἡ λογική τοῦ παράλογου

"Ὅταν τό ΚΚ κατέλαβε τήν ἐξουσία στήν Πολωνία, οἱ παραδοσιακοί ὀργανισμοί ὀργανώθηκαν "διαφορετικά" καί σέ πολλούς ἀπό αὐτούς δόθηκαν καινούργια ὀνόματα. π.χ. τά "χασάπικα", ὀνομάστηκαν "καταστήματα κρέατος".

Σήμερα, ἂν ρωτήσετε ἕνα Πολωνό θά σᾶς πεῖ λυπημένα ὅτι πρίν ἀπ'τόν πόλεμο εἶχαν "χασάπικα" μέ κρέας μέσα, ἐνῶ σήμερα ἔχουν "καταστήματα κρέατος" πού μέσα ἔχουν μόνο χασάπηδες!

Τ'ἀστεῖα γιά τό κρέας εἶναι πολλά. Τό ἴδιο, ὅμως, τό κρέας δέν εἶναι καθόλου ἀστεῖο. Εἶναι μάλλον ἀνύπαρχτο. Τό βοδινό καί τό χοιρινό εἶναι ἀδύνατο νά τά προμηθευτεῖς. Στά μεγάλα Σούπερ-Μάρκετ τοῦ Λονδίνου μπορεῖς νά βρεῖς 20 εἶδη διαφορετικῶν Πολωνέζικων λουκάνικων πού οἱ ἴδιοι οἱ Πολωνοί δέν ἔχουν ἀντικρῦσει ποτέ τους. Στήν Βαρσοβία μπορεῖς ἀκόμα νά βρεῖς κοτόπουλα (πολύ ἀκριβά βέβαια), ἀλλά μόνο ἐπειδή ὁ τομέας αὐτός τῆς κτηνοτροφίας εἶναι τελείως ἰδιωτι-

κός. Τά αυγά πού τρώνε οί Πολωνοί είναι χαρκτηριστικά γιά τό ελάχιστο μέγεθος τους (τά μεγάλα πάνε γιά έξαγωγή). Από τυρί υπάρχει μόνο φέτα κι αυτή άκριβή. Οί πατάτες σπανίζουν. Ψάρια μπορείς νά φάς μόνον άν ψαρέψεις ό ίδιος (στήν άγορά υπάρχουν μόνο λίγα ποταμίσια). Τά ίδια ισχύουν γιά τό καφέ, τό τσάϊ, τή σοκολάτα και τό βούτυρο.

Και ταυτόχρονα γιά ν'άγοράσεις ότιδήποτε πρέπει νά σταθείς στήν ούρά. Οί νοικοκυρές περνούν δυό τό λιγώτερο ώρες κάθε μέρα στίς ούρές γιά τρόφιμα. Αυτοί πού δέν μπορούν έπειδή εργάζονται, πληρώνουν ήλικιωμένους συνταξιούχους γιά νά τούς κάνουν τά ψώνια.

Πολλά προϊόντα μπορούν νά βρεθοούν στά καταστήματα PEWEX πού ιδρύθηκαν τό χειμώνα του '76. Άλλά οί τιμές είναι διπλάσιες και πληρωταίες μόνο σέ σκληρό νόμισμα (μάρκα ή δολλάρια).

Ο μέσος χρόνος άναμονής στή λίστα γιά ένα διαμέρισμα είναι τέσσερα χρόνια. Πολλά νέα ζευγάρια ζούν μέ τούς συγγενείς τους. Υπάρχει περίπτωση νά περιμένει κανείς και δέκα χρόνια γιά μιά κατοικία, έκτός άν έχει δολλάρια γιά νά πληρώσει τό νοίκι σέ ειδικές εργατικές κατοικίες. Τό ίδιο ισχύει και γιά τήν άπόκτηση αυτοκινήτου. Πρέπει νά βρείς τά λεφτά, νά τά δώσεις, νά έξηγήσεις πώς τά βρήκες, και νά περιμένεις. Αν ή έξήγηση δέν άποδειχτεί ικανοποιητική τότε δέν παίρνεις αυτοκίνητο και χάνεις και τά λεφτά.

Φυσικά όλα τά παραπάνω είναι ότι χρειάζεται γιά ν'άναπτυχτεί ή διαφθορά. Η συνταγή γιατρού από μόνη της δέν άρκει γιά νά πάρεις φάρμακα. Χρειάζεται νά πληρώσεις γιά νά μή φύγεις μ'άδεια χέρια. Αν ό γιατρός θεωρείται πολύ καλός (ύψηλότης, κλπ), πρέπει νά πληρώσεις μέ ξένο συνάλλαγμα. Παντού κυριαρχεί τό λάδωμα.

Κομπίνες, κλοπές, μαύρη άγορά και μίζερια. Όλα, όμως, διορθώνονται άν γίνεις μέλος του Κόμματος. Η κομματική ταυτότητα σου δίνει τό δικαίωμα νά ψωνίζεις σ'είδικα μαγαζιά όπου διάφορα προϊόντα είναι ακόμα

Από διαδήλωση γιά τήν πείνα

διαθέσιμα. Τά παιδιά σου μπορούν νά παρακολουθοούν ειδικά σχολεία και σύ νά τρώς κρέας, τυρί και φρέσκα λαχανικά.

Πρόταση γιά ένα σχέδιο έκτακτης άνάγκης

Τό δεύτερο είναι ένα άπόσπασμα από τό άρθρο του Josef Kusmierek, δημοσιογράφου γιά οικονομικά θέματα και σοσιαλιστή άγωνιστή έδώ και πολλά χρόνια, έμπυχωτή του Έθνικού Γραφείου Έργατικής Έπικαιρότητας (KARA), πού δημοσιεύτηκε στό Niezależność (Άνεξαρτησία), τό καθημερινό δελτίο της Άλληλεγγύης της περιοχής της Βαρσοβίας, άρ.167 της 6ης Νοέμβρη 1981. Ο συγγραφέας σκιαγραφεί τό ρόλο ενός σχεδίου έκτακτης άνάγκης.

Η πεποίθηση -άκατανόητη γιά μένα και καταστροφική γιά τήν αυτοδιαχείριση και συνεπώς και γιά τούς εργαζόμενους, και γενικότερα γιά τούς πολίτες- σύμφωνα μέ τήν όποία οί άρχές βρίσκονται στήν ύπηρεσία του λαού, ή έμπιστοσύνη στήν καλή τους θέληση και στήν ικανότητά τους νά δρούν, είχαν σαν άποτέλεσμα νά ξαναβρεθοούν τά αυτοδιαχειριστικά όργανα χωρίς τή δυνατότητα νά άντιδράσουν μπροστά στήν κατάρρευση του συστήματος του

δελτίου τροφίμων.

Στήν κατάσταση αυτή τό πρώτο και τό μόνο άποφασιστικό καθήκον των αυτοδιαχειριστικών όργάνων είναι ή έξασφάλιση της επιβίωσης των εργαζομένων, δηλαδή ή έξασφάλιση της άπαραίτητης παραγωγής τροφίμων. Γιά νά έπιτευχτεί ό στόχος αυτός πρέπει:

1. Νά δημιουργηθεί μιά διαεπιχειρησιακή έπιτροπή άνεφοδιασμού στό επίπεδο της πόλης.
2. Νά κατατεθοούν στήν έπιτροπή αυτή προ-

τάσεις για προϊόντα που μπορούν να παραδοθούν ως το τέλος αυτού του οικονομικού έτους, δηλαδή ως το τέλος του 'Ιούνη του 1982'

3. Νά κινητοποιήσουμε τις επιχειρήσεις ώστε να αποκτήσουν την ικανότητα να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στους τομείς της κατεργασίας μολύβδου, της ηλεκτροτεχνικής, των υγειονομικών εγκαταστάσεων και των απλών αυτομάτων μηχανισμών, που μπορούν να συνεισφέρουν στην προετοιμασία χορτονομής, καθώς και στην κατασκευή ξηραντηρίων.

4. Νά διαθέσουμε για πούλημα ή για νοίκιασμα στους γεωργούς όλα τα τρακτέρ που χρησιμοποιούνται μέχρι σήμερα στις επιχειρήσεις και στα έργα οδοποιίας καθώς και τον μεγαλύτερο δυνατό αριθμό ημιφορτηγών τύπου Zuc και Nysa'

5. Νά κάνουμε απογραφή της δυνατότητας επίσκευής και συντήρησης των αγροτικών μηχανημάτων μέσα στις επιχειρήσεις'

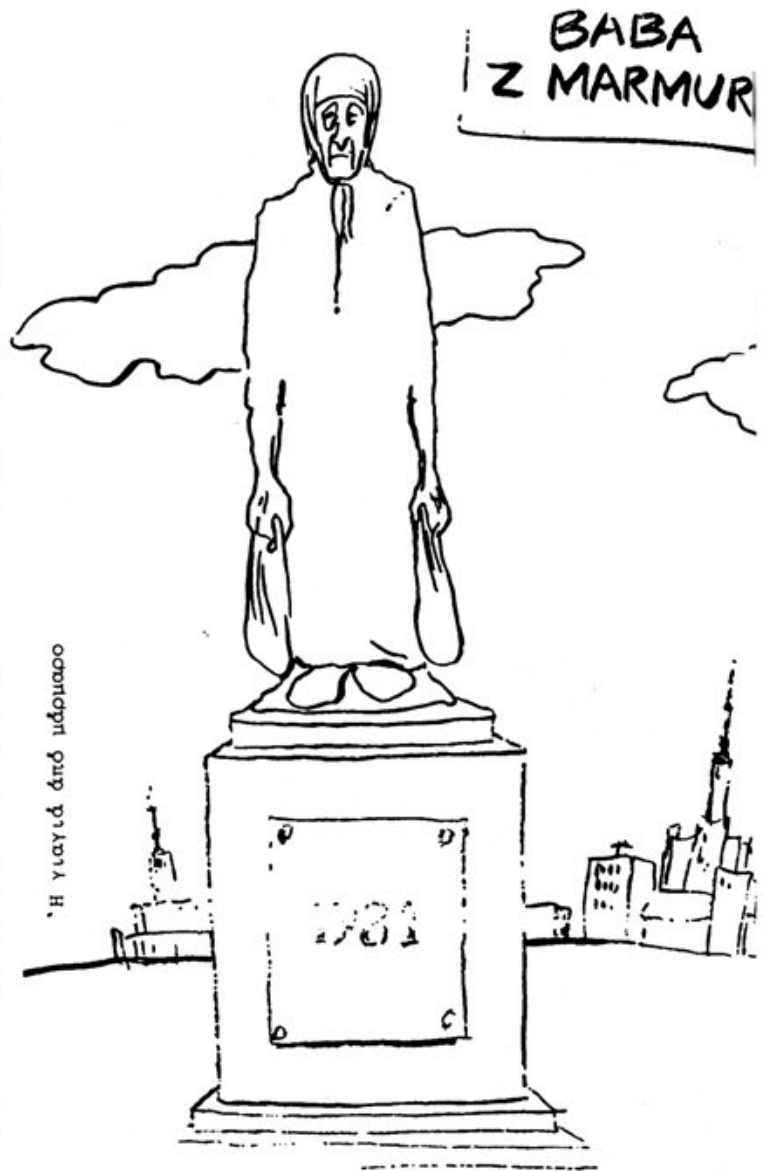
6. Νά αναπτύξουμε τη συνεργασία με το μηχανισμό του συνεταιρισμού Spolem με στόχο να χρησιμοποιηθεί το δυναμικό του για τη διανομή εμπορευμάτων' σε περίπτωση άρνησης, αδράνειας ή απόπειρας σαμποτάζ να θέσουμε το συνεταιρισμό κάτω από τον έλεγχό μας'

7. 'Αφού κάνουμε απογραφή του δυναμικού παραγωγής και παροχής υπηρεσιών, να έρθουμε σε επαφή με το μηχανισμό των συνεταιρισμών των χωρικών, που θα μπορούσαν να οργανώσουν την αγορά τροφίμων από τους χωρικούς σε αντίλλαγμα για τα προσφερόμενα εμπορεύματα. Νά υποχρεώσουμε το μηχανισμό αυτών των συνεταιρισμών και άλλων θεσμών να δημιουργήσουν σε τοπικό επίπεδο κέντρα κατάψυξης του κρέατος.

8. Νά δημιουργήσουμε επαφές με παρόμοιες επιτροπές, ιδιαίτερα με την επιτροπή του Κατόβιτσε και του Λότζ, με στόχο την ανάληψη της ευθύνης της διανομής των προϊόντων τους, δηλαδή κάρβουνου και ύφαντουργικών'

9. Νά δημιουργήσουμε επαφές με τις περιφερειακές επιτροπές που έχουν στην περιοχή τους επιχειρήσεις οικόδομικής ξυλείας. Μέσα στα εργοστάσια, να αναπτύξουμε την παραγωγή στεγαστικών υλικών και ελαφρών προκατασκευασμένων σπιτιών, κατάλληλων για αγροτικές κατασκευές. Νά χρησιμοποιήσουμε μέρος των μέσων μεταφοράς για τη διάθεση των εμπορευμάτων από την πόλη στο χωριό και από το χωριό στην πόλη.

10. Στις μεγάλες πόλεις, ίσως θα είναι αδύνατο να εξασφαλίσουμε τη διανομή τροφίμων. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να μετατρέψουμε τα

εστιατόρια που τώρα είναι κλειστά και δ-λες τις καντίνες των επιχειρήσεων σε λαϊκές καντίνες' τα συμβούλια, στην περίπτωση αυτή, θα αναλάβουν τη διανομή των εισιτηρίων διατροφής.

11. Νά γίνει ένα σχέδιο εκκένωσης των κτιρίων και των οικοδομικών τετραγώνων που η θέρμανσή τους θα αποδειχτεί αδύνατη, σε περίπτωση που ο χειμώνας θα είναι ιδιαίτερα βαρύς.

Josef Kusmierek
"Niezaleznosc" άφ. 167
6 του Νοέμβρη 1981

Πώς ζούν οι γραφειοκράτες

Διωγμένος από τους όμοιους του, ο Maciez Szczepanski, πρώην διευθυντής της Πολωνικής ραφιο-τηλεόρασης, απολάμβανε την παχυλή του σύνταξη.

Δυστυχώς, μή βρίσκοντας άλλο τρόπο να γλυτώσουν από την όργη των εργατών και για να σώσουν το τομάρι τους, οι φίλοι του τον έσυραν στα δικαστήρια. "Έγινε μια απογραφή της περιουσίας του. 'Ο κατάλογος που ακολουθεί δεν είναι παρά ένας πρόχειρος απολογισμός. Λέει πολλά πράγματα για "τους δεσμούς ανάμεσα στο Κόμμα και την εργατική τάξη", όπως τους βλέπουν οι γραφειοκράτες.

Αυτός ο κύριος διέθετε:

- μιιά φάρμα δεκαέξη έκτάρια, μέ έντεκα άλογα ράτσας, άξίας 336000 ζλότους (μέσος επίσημος μισθός: 5000 ζλότους).
- ένα μικρό άνάκτορο κοντά στη Βαρσοβία.
- ένα σπίτι μέ είκοσι τρία δωμάτια στην περιοχή του Bieszczađy, όπου μπορεί κανείς νά κυνηγήσει άρκοϋδες (άγγελία στην έφημερίδα "Κανάρ Άνσενέ").
- μιιά βίλλα στά προάστια της Βαρσοβίας, μέ κλειστή πισίνα καί σάουνα, άνάμεσα στό προσωπικό συγκαταλεγόταν καί "τέσσερις έγχρωμες πόρνες".
- μιιά κατοικία σαφάρι στό Ναϊρόμπι (Τανζανία, Άφρική).
- ένα άκίνητο για νοίκιασμα στη Βαρσοβία, πού είχε άποκλειστικά γκαρσονιέρες.
- μιιά σειρά από χοιροτροφεία.
- τρία άεροπλάνα, έφτά άυτοκίνητα (άνάμεσα στά όποια μιιά Μερσεντές καί μιιά ΒΜW).
- δύο γιώτ.

Έκτός άπ'αυτά, πρέπει νά προσθέσουμε: μιιά αίθουσα προβολών έφοδιασμένη μέ έννιακόσιες κασσέτες βίντεο (όλες πορνό, οι καλλιτεχνικές άνησυχίες του κυρίου ήταν περιορισμένες) μιιά πισίνα, μιιά σάουνα καί μιιά αίθουσα "ταϊλανδέζικου μασάζ" μέσα στό κτίριο της πολωνικής ραδιο-τηλεόρασης, για τόν κύριο καί τούς φίλους του.

Ο Szezrepanski στη δίκη του

Άστυνομία, στρατός: πρώτες κινήσεις

Παρακάτω δημοσιεύουμε δύο κείμενα άρκετά διαφορετικά μεταξύ τους: μιιά συνέντευξη μέ πολωνούς άστυνομικούς (άπό την άγγλική έφημερίδα "Socialist Challenge"), ένημερωτική γύρω άπό τίς προσπάθειες πού έκαναν νά συνδικαλιστούν καί μιιά εϊδηση (άπό τό περιοδικό In press αριθ. 112) γύρω άπό κάποιες τοπικές, περιορισμένες καί, όπως τελικά άποδείχτηκε, πολύ καθυστερημένες κινήσεις στό στρατό.

Ένας άπό τούς στόχους καί των δύο προσπαθειών ήταν ν'άποτραπεί μιιά πιθανή χρησιμοποίηση τους ενάντια στό έργατικό κίνημα. Άς σημειωθεί έδω, ότι λίγο καιρό πριν άπό τό πραξικόπημα, παρατάθηκε η στρατιωτική θητεία, όπως φαίνεται καί στό κείμενο, ενώ υπάρχουν ένδείξεις ότι τμήματα του στρατού άρνήθηκαν νά ύπακούσουν στις έντολές του στρατιωτικού συμβουλίου. Όστόσο, όμως, ο στρατός καί η άστυνομία έμειναν "πιστοί" στην άρχουσα τάξη. Τό πρόβλημα του κράτους καί ειδικώτερα του στρατού καί της άστυνομίας προβάλλει πίσω άπό κάθε έργατική διεκδίκηση. Ίσως στό μέλλον μπορέσουμε νά δημοσιεύσουμε περισσότερα κείμενα για τόν προβληματισμό καί την πρακτική της Άλληλεγγύης προς αυτή την κατεύθυνση.

Άστυνομικοί παλεύουν για άνεξάρτητο συνδικάτο

Η παρακάτω συνέντευξη άπαγορεύτηκε άπό την κρατική λογοκρισία καί άποσύρθηκε άπό τό επίσημο δελτίο της Άλληλεγγύης της 2 Οκτωβρίου 1931. Πάρθηκε άπό άστυνομικούς πού παρακολούθησαν τό συνέδριο της Άλληλεγγύης καί ζήτησαν συμπαράσταση στον άγώνα τους για άνεξάρτητο σωματείο.

Είμαστε παιδιά έργατών, άγροτών καί υπαλλήλων. Έπιθυμούμε η δουλιά της άστυνομίας νά είναι η διατήρηση της τάξης καί της δημόσιας ασφάλειας καί όχι νά έχουμε καθήκοντα άπό τά όποια έπωφελούνται μόνο ώρισμένα άτομα.

- Ποιά είναι αυτά τά άτομα;

Αυτοί πού έχουν την ευθύνη για τό 1956, τό 1968, τό 1970 καί τό 1976, όταν, αντί

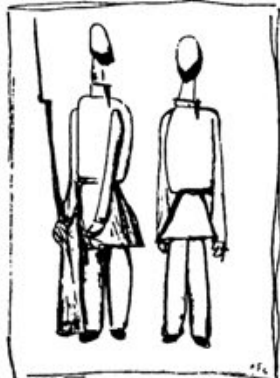
ν'άσχοληθούν μέ τά αίτια της κρίσης πού όδήγησε στις ταραχές, κατέβασαν στους δρόμους θωρακισμένα άυτοκίνητα. Σέ τελευταία άνάλυση τό συμφέρον όλόκληρης της κοινωνίας είναι καί δικό μας.

Η άνάγκη νά φτιάξουμε δικιά μας συνδικαλιστική όργάνωση έγινε αίσητή στη βάση της άστυνομίας έδω καί πολύ καιρό. Στο Λουμπλίν, για παράδειγμα, ξεκινήσαμε τό Σεπτέμβρη του 1980 στη βάση των κομματι-

κων οργανώσεων, επειδή οι περισσότεροι αστυνομικοί είμαστε μέλη του κόμματος.

Οργανώσαμε συγκεντρώσεις στις οποίες πήρε μέρος πολύς κόσμος. Παράλληλα διατυπώσαμε όρισμένα αιτήματα που τα στείλαμε στον Υπουργό και τον τοπικό διοικητή.

Δέν πήραμε απάντηση, ενώ ταυτόχρονα ασκήθηκαν διώξεις απέναντί μας. Ο κόσμος μας έφτυνε. Πολλές φορές με την κυριολεξία της λέξης. Φτάσαμε στο σημείο να φοβόμαστε να κυκλοφορήσουμε με στολή. Όλα αυτά μας οδήγησαν να αναρωτηθούμε για τα αίτια αυτής της λαϊκής αντιπάθειας. Θέλουμε, λοιπόν, να ξεκαθαρήσουμε στο κοινωνικό σύνολο ποιό είμαστε και τί κάνουμε.

- Πώς αναπτύχθηκε το κίνημά σας;

Τό συνδικαλιστικό κίνημά μας, σαν τέτοιο, άρχισε ν'αναπτύσσεται σε διάφορες περιοχές, χωρίς κανένα συντονισμό. Κανείς μας δέν ήξερε τίποτα για τον άλλο. Στο Λότζ, μετά από μία συγκέντρωση δυσαρεστημένων αστυνομικών, δημιουργήθηκαν επιτροπές πρωτοβουλίας για νά έλέγχουν τίς δραστηριότητες του τοπικού διοικητή.

Στό Κατόβιτσε έφτιαξαν μία ίδρυτική επιτροπή για δημιουργία σωματείου. Τό ίδιο έγινε στην Κρακοβία και στό Λουμπλίν στις 29 Μαΐου.

Μετά απ'αυτά οργανώθηκε μία συγκέντρωση σε πανεθνικό επίπεδο από την επιτροπή των αστυνομικών-μελών του κόμματος, που έγινε στις 25 Μαΐου στη Βαρσοβία. Παρά τό σαμποτάζ που της έγινε, αντιπροσωπεύτηκαν

Δέν θέλουμε νά χτυπήσουμε τά αδέρφια μας

Καθώς προωθείται ολοένα και περισσότερο στην πολιτική σκηνή, ο στρατός παύει νά είναι ταμπού για τούς αγωνιστές της Άλληλεγγύης. Αυτό δείχνει τό τηλεγράφημα που στάλθηκε από τό συνδικάτο Άλληλεγγύη της χαλυβουργίας Huta Batory του Κατόβιτσε σε όλες τίς επιχειρήσεις: "Πρέπει νά οργανώσουμε συζητήσεις με τούς φαντάρους που πάνε νά καταταγούν, όπως κάναμε στην επιχείρησή μας στις 20 του Οκτώβρη με θέμα: Ποτέ πιά οι στρατιώτες δέν πρέπει νά χρησιμοποιήσουν βία έναντια στους εργαζόμενους όπως έγινε τό 1956, 1970 και 1976. Οργανώστε παρόμοιες συναντήσεις στις επιχειρήσεις σας."

Η πρόταση αυτή συμπίπτει με τίς πρώτες κινήσεις μέσα στον ίδιο τό στρατό. Έτσι, η επιμήκυνση της στρατιωτικής θητείας κατά δύο μήνες, για αυτούς που έχουν

σ'αυτήν τουλάχιστον πέντε έπαρχίες. Ο υποδιοικητής της αστυνομίας υποσχέθηκε νά ικανοποιήση διάφορα αιτήματα, κατορθώνοντας έτσι νά αναβληθεί ή συγκέντρωση για την 1η Ιουνίου.

Τήν ημέρα αυτή έγινε ή συγκέντρωση και αντιπροσωπεύτηκαν σ'αυτή όλες οι έπαρχίες με 2000 αντιπροσώπους που μαζί τους έφεραν καταλόγους των υποστηρικτών τους με τά ονόματα και τά επίθετά τους, τό βαθμό, τη θέση, τον τόπο διαμονής και τίς υπογραφές τους.

- Πόσοι αστυνομικοί αντιπροσωπεύτηκαν κατά τη γνώμη σου;

Σαράντα δύο χιλιάδες. Και μόνο τότε καταλάβαμε τό μέγεθος του κινήματος. Έκλεχτήκαμε από τούς αντιπροσώπους στό προεδρείο. Η συζήτηση κράτησε ολόκληρη τη νύχτα (...)

Η γενική πολιτική κατάσταση την εποχή εκείνη ήταν άβεβαιη, τό Συνέδριο του Κόμματος πλησίαζε και πήραμε και ένα γράμμα από μία κυβερνητική επιτροπή που μας υποσχόταν άμνηστία.

Αντί για αυτό στις 17 Ιουνίου μας άπόλυσαν χωρίς καμμία έξήγηση. Μας έξαναγκασαν νά υπογράψουμε μία δήλωση, όπου λέγαμε ότι παραιτούμαστε από τό σωματείο. Πολλοί άρνήθηκαν και πολλαπλασίασαν τίς δραστηριότητές τους.

- Πόσοι άπολύθηκαν;

Γύρω στους 500, ήθελαν νά χτυπήσουν τό κίνημά μας με οποιοδήποτε κόστος.

- Τί τούς φόβιζε περισσότερο;

Κατ'άρχήν, ή θέλησή μας νά μή γίνουμε μηχανή καταστολής στις κοινωνικές διαμάχες. Ακόμα ή επιθυμία μας νά άποκτήσουμε ανεξάρτητο σωματείο και νά έλέγχομε οι ίδιοι τίς υποθέσεις μας.

Θέλουμε ο νόμος νά ίσχύει τό ίδιο για τον καθένα. Θέλουμε τό σοσιαλισμό, αλλά ένα σοσιαλισμό όχι συγκεντρωτικό, αλλά αυτόδιαχειριστικό. Δέν υπάρχει βάση για κατηγορία ότι είμαστε "αντισοσιαλιστικά στοιχεία".

υπηρετήσει ήδη τά δύο χρόνια, έγινε πολύ άσχημα δεκτή. Αυτό δείχνει τό γράμμα των στρατιωτών του στρατοπέδου του Lublin.: "Οι άρχές έλπίζουν ότι σαν "μή μολυσμένοι" ακόμα από την Άλληλεγγύη, θά εκτελέσουμε οποιαδήποτε διαταγή, αν γίνουν έξεγέρσεις, χωρίς νά σκεφτούμε τίποτα. Δηλώνουμε ότι, αν και δέν μπορούμε ακόμα νά γραφτούμε στό συνδικάτο, είμαστε με όλη μας την καρδιά μαζί σας. Δέ θά γίνουμε εργαλείο στα χέρια της έξουσίας. Δηλώνουμε ότι δέν θέλουμε νά αγωνιστούμε έναντι των εργατών, θέλουμε νά τούς υπηρετήσουμε και θά τό κάνουμε!" Τό συνδικαλιστικό δελτίο της Βαρσοβίας που δημοσίευσε τό άπόσπασμα αυτό - Niezalezność της 21ης Οκτώβρη - προσθέτει ότι οι στρατιώτες του Lublin "άπευθύνονται σε όλη την κοινωνία και ζητούν τη βοήθειά της." Και επίσης: "Παρόμοια μηνύματα έρχονται και από άλλες περιοχές..."

Τό 1ο έθνικό συνέδριο τής 'Αλληλεγγύης

Οι συζητήσεις για τό συνέδριο τής 'Αλληλεγγύης είχαν ξεκινήσει ήδη από τό καλοκαίρι του '81. 'Η δξυνση τής οικονομικής κρίσης, οι ούρές στά μαγαζιά, ή πεΐνα, λειτούργησαν σάν καταλύτες στους προβληματισμούς των πολωνών εργαζόμενων. 'Η διάτρητη γραφειοκρατία πού ούτε ήθελε αλλά ούτε και μπορούσε νά ικανοποιήσει ακόμα και τίς στοιχειώδεις ανάγκες των μαζών θάπρεπε νά δώσει τή θέση της στά συμβούλια των εργαζομένων. 'Ετσι ή απάντηση στά προβλήματα πού έβαζε ή αυτοδιαχείρηση αποκτούσε ζωτική σημασία για τήν 'Αλληλεγγύη.

Σ'αυτό τό σημείο και παράλληλα μέ τά γυμνάσια του σοβιετικού στόλου στή Βαλτική, άρχισε στίς 5 του Σεπτέμβρη στό Γκντάνσκ τό συνέδριο, μέ τή συμμετοχή 900 περίπου αντιπροσώπων, πού εκπροσωπούσαν 12 εκατομμύρια εργαζόμενων. Παραβρέθηκαν πολλοί εκπρόσωποι από συνδικάτα του έξωτερικού και κανέναν από τίς χώρες του (άν) ύπαρκτου σοσιαλισμού - μέ έξαιρέση τή Γιουγκοσλαβία. 'Οπως και τόν Αύγουστο έτσι και τώρα οι συζητήσεις μεταδίδονταν μέ μεγάφωνα στους χώρους έξω από τήν αίθουσα συνεδριάσεων.

Τό συνέδριο έγινε σέ δυό φάσεις: ή πρώτη από τίς 5 ως τίς 10 του Σεπτέμβρη και ή δεύτερη από τίς 26 ως τίς 7 του 'Οκτώβρη. Κι αυτό για νά επιστρέψουν οι αντιπρόσωποι στίς οργανώσεις τους, νά τίς ενημερώσουν και νά αναεώσουν τήν έντολή για τή δεύτερη φάση, ό που ψηφίστηκαν κι οι πιό ούσιαστικές αποφάσεις.

Οι αποφάσεις ήταν: ή απόφαση για τήν έλεύθερη μετανάστευση, για τήν προκήρυξη έλεύθερων εκλογών για τή Δίαιτα (Βουλή), τό πρόγραμμα, ή απόφαση για τήν αυτοδιαχείρηση, ή τελική διακήρυξη, τό πρόγραμμα τής 'Αλληλεγγύης και ή έκκληση στους εργάτες των ανατολικών χωρών. Στο συνέδριο επίσης αναγγέλθηκε ή αυτοδιάλυση του ΚΟΡ από τόν εκπρόσωπό του και έκδοτή τής έφημερίδας Robotnik ('Εργάτης), Ε.Λιπίνσκυ.

'Η πρώτη απόφαση για τήν αυτοδιαχείρηση ψηφίστηκε στίς 8 Σεπτέμβρη. Στο ένδιάμεσο των δυό φάσεων διάστημα ό ήγέτης του συνδικάτου Βαλέσα, διαπραγματευόμενος μέ τήν κυβέρνηση, κατέληξε στήν ύπογραφή συμφωνίας πάνω στο θέμα αυτό, πού ή Δίαιτα έσπευσε νά ψηφίσει μιά μέρα πριν τήν έναρξη τής δεύτερης φάσης. Σ'αυτήν, παρά τή ζωνή αντίδραση αρκετών αντιπροσώπων, ψηφίστηκε μιά δεύτερη απόφαση, πού στή συνέχεια ανατράπηκε από μιά τρίτη, τή γνωστή σάν "διακήρυξη των τριών". Πρόκειται για μιά δήλωση των Κοβαλέφσκι, Καρπίνσκι και Ντύνερ, πού τελικά ψηφίστηκε από τό 1/5 των συνέδρων.

Παρά τήν κατακραυγή πού ξεσηκώθηκε ενάντια του, ό Δέχ Βαλέσα κατόρθωσε νά έπανεκλεγεί, ενώ οι αντίπαλοί του Γκιούρτζικ, Ρουλέφσκι και Γκβιάζντα συγκέντρωσαν τό 45% των ψήφων συνολικά.

Τέλος τό πρόγραμμα πού ψηφίστηκε αποτελείται από 37 θέσεις και τά κεφάλαια:

1. Ποϋ είμαστε και ποϋ πάμε.
2. Τό συνδικάτο μπροστά στήν τωρινή κατάσταση τής χώρας.
3. Τό συνδικάτο μπροστά στήν κρίση και τήν οικονομική μεταρρύθμιση.
4. Μιά κοινωνία άλληλέγγυα, μιά κοινή πολιτική.
5. 'Η αυτοδιαχειριζόμενη δημοκρατία.
6. Τό συνδικάτο μας.
7. Τό καινούργιο κοινωνικό συμβόλαιο.

Τό πρόγραμμα παρουσιάζει σημαντικό ενδιαφέρον αλλά ή δημοσίευσή του ήταν αδύνατη απ' τή μεριά μας και λόγω έκτασης και λόγω καθυστέρησης τής άφιξης του στα χέρια μας. 'Απ' ό τι όμως ξέρουμε, έχει προγραμματιστεί ή έκδοσή του από τό περιοδικό "ό πολίτης".

Στή συνέχεια παραθέτονται: ή πρώτη απόφαση για τήν αυτοδιαχείρηση, ή έκκληση στους εργάτες τής 'Ανατολικής Εύρώπης (άπό τήν α' φάση) και ή τελική διακήρυξη και "ή δήλωση των τριών" (άπό τή β' φάση του συνεδρίου). Είναι κείμενα παρμένα από τό περιοδικό "Inprecor" άριθ. 109 και 110 και, άν και ξαναδημοσιευμένα, κρίναμε πώς είναι άπαραίτητα για τό σχηματισμό μιās συνολικής αντίληψης για τήν "Αλληλεγγύη". Τέλος παραθέτουμε ένα κείμενο πού προσπαθεί νά δώσει τίς άπόψεις των τριών συνυποψηφίων του Βαλέσα, στο συνέδριο του Γκντάνσκ.

SOLIDARNOSĆ

Πρώτη απόφαση για την αυτοδιαχείριση

Οι αντιπρόσωποι του ανεξάρτητου και αυτοδιαχειριζόμενου συνδικάτου 'Αλληλεγγύη για το 1ο έθνικό του Συνέδριο, καλούν τους αγωνιστές του συνδικάτου και όλους τους εργαζόμενους να υπερασπίσουν την εργατική αυτοδιαχείριση. Οι αρχές, πανικόβλητες μπροστά στην ανάπτυξη και το δυναμισμό της αυτοδιαχείρισης, προσπαθούν να την εξουδετερώσουν στερώντας τα συμβούλια των εργαζομένων από το δικαίωμα να διαχειρίζονται την επιχείρηση και ιδιαίτερα από το δικαίωμα να διορίζουν και να ανακαλούν τον διευθυντή.

Πίσω από την υπεράσπιση της συλλογικής και κρατικής ιδιοκτησίας, κρύβονται τα έγκληματικά συμφέροντα του γραφειοκρατικού μηχανισμού του κόμματος και του Κράτους που θέλουν να μας επιβάλλουν. 'Η πρόσφατη υπεράσπιση της νομενκλατούρας είναι ακόμα ένα βήμα στα πλαίσια της προσπάθειας για τη διατήρηση του συστήματος της επιλογής των στελεχών, έξ αιτίας του οποίου οι υπεύθυνοι της οικονομίας, διορισμένοι με πολιτικά κριτήρια, έχουν οδηγήσει την οικονομία μας στη σημερινή καταστροφή.

'Η επίσημη προπαγάνδα ισχυρίζεται ότι το κυβερνητικό σχέδιο νόμου έχει κατανοηθεί και έχει γίνει αποδεκτό από την πλειοψηφία της κοινωνίας. Σ' αυτή την κατάσταση, το Συνέδριο -σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 3 του Συντάγματος της λαϊκής Δημοκρατίας της Πολωνίας (ΛΔΠ) που καθορίζει ότι "οι νόμοι της ΛΔΠ είναι η έκφραση των συμφερόντων και της θέλησης του εργαζόμενου λαού" - άπευθύνεται στη Δίαιτα της ΛΔΠ και ζητά την προκήρυξη, μέσα σε συγκεκριμένη προθεσμία, έθνικού δημοψηφίσματος για τις αρμοδιότητες των συμβουλίων των εργαζομένων. Το δημοψήφισμα αυτό, θά πρέπει προφανώς να γίνει πριν την ψήφιση του νόμου για τις επιχειρήσεις και του νόμου για την αυτοδιαχείριση από τη Δίαιτα της ΛΔΠ. Τα συνδικάτα πρέπει να συμμετέχουν στη διατύπωση των ερωτημάτων και στη διαδικασία του δημοψηφίσματος.

Το Συνέδριο αποφασίζει επίσης ότι, σε περίπτωση άρνησης των οργάνων του Κράτους να προχωρήσουν σε δημοψήφισμα, το συνδικάτο θά οργανώσει δημοψήφισμα ανάμεσα στο προσωπικό των επιχειρήσεων.

Οι αντιπρόσωποι του 1ου έθνικού Συνεδρίου ελπίζουν ότι οι βουλευτές θά πάρουν υπ' όψη τους τη θέληση των εργαζομένων και θά καταλήξουν σε μία απόφαση σύμφωνη με τις απόψεις τους. Γι αυτό οι αντιπρόσωποι του 1ου έθνικού Συνεδρίου άπευθυνόμενοι στη Δίαιτα ζητούν να μη ψηφίσει τους νόμους αυτούς με τη διαδικασία που θέλει να επιβάλλει η κυβέρνηση. 'Η ψήφιση ενός σχεδίου νόμου αντίθετου με τη θέληση των εργαζομένων θά προκαλούσε δξυση της έντα-

σης, θά έκανε πιο δύσκολη την άνοιχοδόμηση της κατεστραμμένης οικονομίας και θά έξαφάνιζε τελείως την έμπιστοσύνη της κοινωνίας προς τη Δίαιτα.

'Η ενέργεια αυτή της Δίαιτας θά άφηνε να πάει χαμένη η ιστορική εύκαιρία να προχωρήσει η χώρα σε μία δημοκρατική μεταρρύθμιση και να δει η κοινωνία την άναγκαιότητα να χαράξει μία αυτόνομη δραστηριότητα. Οι αντιπρόσωποι του Συνεδρίου δηλώνουν ότι το συνδικάτο δέ θά έγκαταλείψει τον άγώνα για μία άθθεντική αυτοδιαχείριση και ότι θά υπερασπίσει με όλα τα μέσα τα μέλη του ένάντια στις συνέπειες μιας μεταρρύθμισης που δέ θά γινόταν άποδεκτή από την κοινωνία. 'Υπογραμμίζουμε με σοβαρότητα ότι σε περίπτωση ψήφισης του νόμου για την αυτοδιαχείριση με μορφή αντίθετη με τη θέληση των εργαζομένων, το συνδικάτο θά βρεθεί υποχρεωμένο να τον μπούκοτάρει και να δράσει για να έξασφαλίσει την έλευθερία δραστηριότητας των άθθεντικών αυτοδιαχειριστικών συμβουλίων.

Φωτογραφία του Συνεδρίου

'Η θέση του συνδικάτου μας όσον άφορά τους νόμους για την αυτοδιαχείριση και τις κρατικές επιχειρήσεις περιέχεται στην άπόφαση του Συνεδρίου της 3ης του Σεπτέμβρη 1931. 'Ηταν λοιπόν γνωστή στη Δίαιτα της Λαϊκής Δημοκρατίας της Πολωνίας, η όποια, στις 25 του Σεπτέμβρη 1981, ψήφισε το νόμο για τις κρατικές επιχειρήσεις και το νόμο για την αυτοδιαχείριση των εργαζομένων στις κρατικές επιχειρήσεις.

'Η Δίαιτα άπέρριψε στο ψήφισμά της το συμβιβασμό που είχε γίνει άποδεκτός από το προεδρείο της 'Εθνικής Συντονιστικής 'Επιτροπής σχετικά με τον τρόπο διορισμού του διευθυντή της επιχείρησης. 'Ο συμβιβασμός αυτός ήταν ώστόσο μία σημαντική ύ-

ποχώρηση από τή μεριά του συνδικάτου σε μιά προσπάθεια να διευθετηθούν οι διαφορές χωρίς προσφυγή σε νέους αγώνες. Ή Δίαιτα δέν πήρε επίσης υπ' όψη της τίς θέσεις του συνδικάτου για μιά σειρά άλλα σημαντικά σημεία πού άφορούν τήν αυτοδιαχείριση και τήν άυτονομία των έπιχειρήσεων.

Παρ' όλα αυτά, τό Συνέδριο, μέσα σε ένα πνεύμα συμφιλίωσης δέν άπορρίπτει τούς νόμους αυτούς στό σύνολό τους.

Σέ συμφωνία μέ τήν προηγούμενη άπόφαση, τό Συνέδριο άποφασίζει να υποβάλλει σε δημοψήφισμα μέσα στις έπιχειρήσεις τίς παραγράφους των δύο αυτών νόμων πού άπομακρύνονται ξεκάθαρα από τίς θέσεις του συνδικάτου και βάζουν σε κίνδυνο τήν αυτοδιαχείριση και τήν άυτονομία των έπιχειρήσεων και έπομένως άμφισβητούν τήν οίκονομική μεταρρύθμιση.

Θέλουμε να γίνουν τροποποιήσεις στους δύο αυτούς νόμους στα έξης σημεία:

1. Στίς διατάξεις πού άφορούν τή διαχείριση τής έπιχείρησης.

Τό Συνέδριο θεωρεί ότι πρέπει τό ίδιο τό προσωπικό να διαχειρίζεται τήν έπιχείρηση άποφασίζοντας για όλες τίς σημαντικές υποθέσεις.

2. Στόν κανονισμό πού άφορά τή σύνθεση τής έπιτροπής προετοιμασίας του διαγωνισμού για τήν έκλογή του διευθυντή, ή όποία παρουσιάζει τίς ύποψηφιότητες για αυτή τή θέση.

Θεωρούμε ότι ο καθορισμός και ή σύνθεση αυτής τής έπιτροπής άποτελεί νόμιμο δικαίωμα του συμβουλίου των έργαζομένων και μόνο αυτού.

3. Στήν παράγραφο πού καθορίζει τίς έπιχειρήσεις στις όποιες ο διευθυντής θα πρέπει να διορίζεται και να άνακαλείται από τίς άρχές.

Τό Συνέδριο θεωρεί ότι ο κατάλογος αυτός πρέπει να περιλαμβάνει μόνο τίς βιο-

μηχανίες πολεμικού ύλικού και τίς έπιχειρήσεις πού υπάγονται στα Ύπουργεία Οίκονομικών και Δικαιοσύνης και λειτουργούν στις φυλακές.

4. Στήν παράγραφο πού έπιτρέπει στις άρχές να έπιβάλλουν στις έπιχειρήσεις ιδιαίτερα καθήκοντα.

Πιστεύουμε ότι αυτό δέν πρέπει να γίνεται παρά μόνο σε περίπτωση φυσικής θεομηνίας ή για καθήκοντα πού έπιβάλλονται από τίς άμυντικές άνάγκες τής χώρας. Σε όλες αυτές τίς περιπτώσεις οι άρμόδιες άρχές πρέπει να έξασφαλίζουν τά άπαραίτητα ύλικά μέσα και να καλύπτουν όλα τά έξοδα για τήν επέκταση αυτών των καθηκόντων.

5. Στόν κανονισμό πού έπιτρέπει να έπιβληθεί σε μιά έπιχείρηση ή ένταξη της σε ένα συνεταιρισμό έπιχειρήσεων.

Τό Συνέδριο θεωρεί ότι ένας τέτοιος νόμος δέν μπορεί να άφορά παρά μόνο τίς έπιχειρήσεις πού άναφέρθηκαν στό σημείο 3.

Ή Έθνική Έπιτροπή θα παρουσιάσει στή Δίαιτα τά άποτελεσμάτα του δημοψηφίσματος και θα καταθέσει μιά πρόταση ζητώντας τήν τροποποίηση των νόμων πού άφορούν τίς κρατικές έπιχειρήσεις και τήν αυτοδιαχείριση σ' αυτές.

Τό Συνέδριο θεωρεί ότι τό περιεχόμενο των διαταγμάτων για τήν έφαρμογή των δύο νόμων πού προαναφέρθηκαν και των νόμων πού τούς συνοδεύουν θα έπρεπε να άποφασιστεί από κοινοβίό μέ τά συνδικάτα.

Στά πλαίσια του άγώνα για τήν αυτοδιαχείριση των έργαζομένων και για τήν κοινωνικοποίηση των έπιχειρήσεων, τό συνδικάτο θα συνεχίσει να δρα σύμφωνα μέ τή θέληση των έργαζομένων. Τό συνδικάτο διαβεβαιώνει τούς έργαζομένους ότι θα κάνει όλες τίς άπαραίτητες ένέργειες για τήν υπεράσπιση τής αυτοδιαχείρισης.

Τό Συνέδριο καλεί όλους τούς έργαζόμενους να δημιουργήσουν άθθεντικά αυτοδιαχειριστικά όργανα στή βάση των άποφάσεων του συνδικάτου.

Κάλεσμα στους έργάτες τής άνατολικής ευρώπης

Οι συγκεντρωμένοι στό Γκντάνσκ αντιπρόσωποι για τό 1ο έθνικό Συνέδριο του άνεξάρτητου και αυτοδιαχειριζόμενου συνδικάτου "Άλληλεγγύη" άπευθύνουν χαιρετισμό και έκφράζουν τή συμπάραστασή τους σε όλους τούς έργάτες τής Άλβανίας, τής Βουλγαρίας, τής Τσεχοσλοβακίας, τής Λαϊκής Δημοκρατίας τής Γερμανίας, τής Ρουμανίας, τής Ούγγαρίας και σε όλες τίς ένότητες πού άπαρτίζουν τήν Σοβιετική Ένωση.

Σάν πρώτο άνεξάρτητο συνδικάτο στήν μεταπολεμική μας ιστορία, είμαστε βαθιά πεισμένοι για τήν κοινότητα τής πορείας μας. Σας διαβεβαιώνουμε ότι, αντίθετα μέ

τά ψέματα πού διαδίδονται στις χώρες σας, ή Άλληλεγγύη είναι ή άθθεντική έκφραση των έργαζομένων, έχει δέκα έκατομμύρια μέλη και έχει δημιουργηθεί μετά από έργατικές άπεργίες. Ο στόχος μας είναι ο άγώνας για τή βελτίωση των συνθηκών ζωής για όλους τούς έργαζόμενους.

Ύποστηρίζουμε αυτούς από σας πού έχουν πάρει τόν δύσκολο δρόμο του άγώνα για ένα έλεύθερο συνδικαλιστικό κίνημα. Έλπίζουμε ότι σύντομα οι αντιπρόσωποί μας θα συναντηθούν μέ τούς δικούς σας για να ανταλλάξουν τίς συνδικαλιστικές τους έμπειρίες.

Δεύτερη απόφαση για την αυτοδιαχείριση

Σε όλοένα και μεγαλύτερο αριθμό καταφθάνουν από τις επιχειρήσεις ανησυχητικά νέα, που αναφέρονται στην προσπάθεια του κρατικού μηχανισμού να καταπνίξει την ανάπτυξη ενός γνήσιου αυτόνομου κινήματος για την αυτοδιαχείριση.

Οι διευθυντές των επιχειρήσεων στέλλουν υπηρεσιακά σημειώματα για το σχηματισμό επιτροπών οργάνωσης έκλογων για τα εργατικά συμβούλια, κάτω από την προεδρία του πρώτου γραμματέα της επιτροπής επιχείρησης του ΠΕΕΚ. Αγνοείται η ύπαρξη των ιδρυτικών επιτροπών αυτοδιαχείρισης, που έχουν δημιουργηθεί με πρωτοβουλία των εργαζομένων. Οι ενέργειες αυτές γίνονται με την κάλυψη της κυβέρνησης.

Τό Συνέδριο θεωρεί ότι οι νόμοι για την αυτοδιαχείριση και για τις κρατικές επιχειρήσεις δέν δίνουν στους διευθυντές το δικαίωμα να επεμβαίνουν στη διαδικασία διαμόρφωσης των αυτοδιαχειριστικών οργάνων. Τα υπηρεσιακά σημειώματα που αναφέρουμε πα-

ραπάνω έρχονται σε μετωπική σύγκρουση με τις στοιχειώδεις αρχές της εργατικής αυτοδιαχείρισης.

Τό Συνέδριο απαιτεί τό άμεσο σταμάτημα αυτής της πρακτικής. Τό Συνέδριο δηλώνει ότι ή 'Αλληλεγγύη αναγνωρίζει μόνο τά εργατικά συμβούλια που σχηματίστηκαν από τούς εργαζόμενους χωρίς καμιά ανάμειξη της διοίκησης. Καλεί τούς εργαζόμενους να μπούκοτάρουν τά αυτοδιαχειριστικά όργανα που έχουν σχηματιστεί με πρωτοβουλία των διευθυντών και να αναπτύξουν την αυτόνομη δραστηριότητα για να οίκοδομήσουν και να δυναμώσουν τό γνήσιο αυτοδιαχειριστικό εργατικό κίνημα.

Zbigniew M. KOWALEWSKI (Λότζ)
Janusz KAPPINSKI (Λιούμπλιν)
Jerzy DYNER (Βαρσοβία)

Γκτάνσκ, 3 του 'Οχτώβρη 1951

Τελική δήλωση

Ο άπώτερος στόχος του ανεξάρτητου συνδικάτου "Αλληλεγγύη" είναι ή δημιουργία των προϋποθέσεων για μία άξιοπρεπή ζωή, σε μία Πολωνία οικονομικά και πολιτικά κυρίαρχη, για μία ζωή άπελευθερωμένη από τή φτώχεια, τήν έκμετάλλευση, τό φόβο και τό ψέμα, σε μία κοινωνία δημοκρατικά οργανωμένη και δίκαιη. Σήμερα τό έθνος περιμένει:

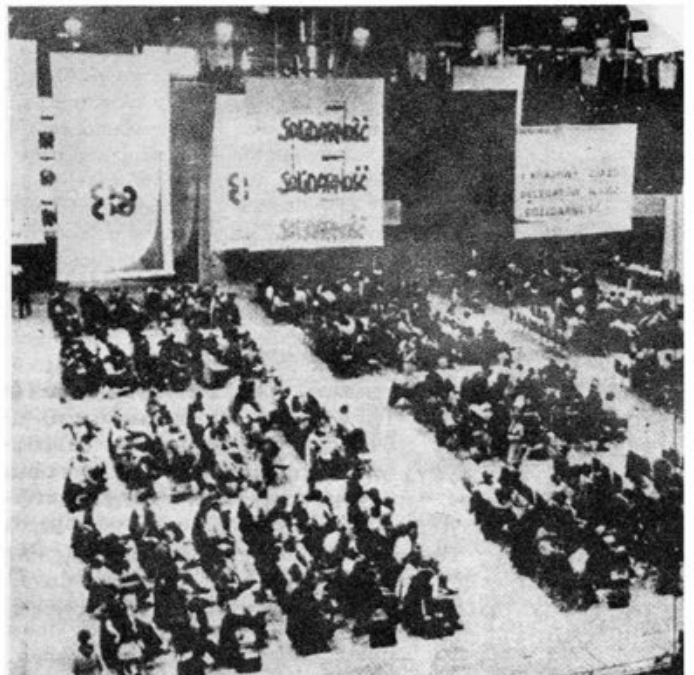
1. Τή βελτίωση του έφοδιασμού σε τρόφιμα με τήν εφαρμογή ενδξ-ελέγχου στην παραγωγή, τή διανομή και τις τιμές, σε συνεργασία με τήν Αγροτική Αλληλεγγύη.

2. Μία οικονομική μεταρρύθμιση, με τή δημιουργία αυθεντικών αυτοδιαχειριστικών συμβουλίων στις επιχειρήσεις και με τή διάλυση της κομματικής Νομενκλατούρας.

3. Τήν αλήθεια, με τόν κοινωνικό έλεγχο στα μαζικά μέσα ενημέρωσης και τήν εξέλειψη των ψεμμάτων στην εκπαίδευση και τήν πολωνική κουλτούρα.

4. Τή Δημοκρατία, με τήν καθιέρωση ελεύθερων έκλογων για τή Δίαιτα και για τα λαϊκά συμβούλια.

5. Τή δικαιοσύνη, με τή διασφάλιση της ισότητας όλων απέναντι στο νόμο, τήν άπε-

Φωτογραφία του Συνέδριου

λευθέρωση δσων φυλακίστηκαν για τίς ιδέες τους και τήν υπεράσπιση δσων διώκονται για τίς πολιτικές, έκδοτικές ή συνδικαλιστικές τους δραστηριότητες.

6. Τήν προστασία τής υγείας του έθνους, μέ τήν προστασία του περιβάλλοντος, τήν αύξηση τών πιστώσεων για τίς υγειονομικές υπηρεσίες και τήν έγγυση τών δικαιωμάτων τών μειονεκτούντων ατόμων μέσα στην κοινωνία.

7. Κάβρουνο για τόν πληθυσμό και τή βιομηχανία, μέ τήν παροχή έγγυσεων στους άνθρακωρύχους για ίκανοποιητικές συνθήκες ζωής και δουλειάς.

Θά πραγματοποιήσουμε αυτούς τούς στόχους μέ τήν ένότητα του συνδικάτου και τήν άλληλεγγύη τών μελών του. Οί ένέργειες διαφόρων δυνάμεων πού δημιουργούν ένα αλ-

σθημα έξωτερικού κινδύνου δέν πρόκειται νά μάς πτοήσουν ούτε θά μάς άποτρέψουν από τό νά άγωνιστούμε για τά ιδανικά του Αύγουστου του 1920, για τήν πραγματοποίηση τών συμφωνιών του Γκντάνσκ, του Στεττίνου και του Γιαστρζέμπιε.

Γιούρτσικ, Ρουλέφσκι, Γκβιάζντα

Στό παρακάτω κείμενο προσπαθούμε νά δώσουμε μία εικόνα τής άντιπολίτευσης ένάντια στό Βαλέσα, πού στό συνέδριο τής Άλληλεγγύης έκφράστηκε από τούς Γιούρτσικ, Ρουλέφσκι και Γκβιάζντα. Καί οί παραπάνω τρεις άνάπτυξαν θέσεις σαφέστατα ριζοσπαστικώτερες του Βαλέσα στό επίπεδο τής άγωνιστικότητας. Όπωςδήποτε δέν αποτελεί ολοκληρωμένη παρουσίαση, άφου δέν θίγει τό βασικό θέμα τών διαφωνιών πάνω στό ζήτημα τής αυτοδιαχείρισης. Τό άρθρο αυτό βασίστηκε σέ κείμενο του άγγλικού περιοδικού Socialist Review του Δεκέμβρη 1981.

Ένώ ή αντίθεση στό Βαλέσα ύπήρχε πραγματικά και ήταν έξαπλωμένη μέσα στό συνδικάτο, μέ τίποτα δέ μπορούμε νά πούμε ότι ήταν οργανωμένη, ότι είχε τέλος πάντων κάποια συνοχή. Στό συνέδριο ύπήρξαν και τρεις άλλοι διεκδικητές τής προεδρίας τής Έθνικής Έπιτροπής. Ό Μάριαν Γιούρτσικ άπ'τό Στεττίνο, ό Γιάν Ρουλέφσκι άπό τό Μπυντγκόζ κι ό Άντρέι Γκβιάζντα. Κι οί τρεις είχαν άρκετά κοινά μεταξύ τους και μέ τόν Βαλέσα. Κατ'άρχήν κανείς δέν μίλησε άνοιχτά για άνατροπή του συστήματος. Όλοι μίλησαν για "αυτοδιαχείριση" και τό μοναδικό σημείο όπου ύπήρξαν διαφωνίες ήταν τό άν ό πραγματικός έλεγχος από τούς εργάτες θά έπρεπε νά έπιτευχθεί μαχητικά ή μέσω συζητήσεων.

Οί σημαντικώτερες, όμως, διαφωνίες έκφράστηκαν στό θέμα τής έσωτερικής δημοκρατίας στό συνέδριο και στις σχέσεις του μέ τό κράτος. Άπ'ότι φαίνεται, πάντως, κανείς άπ'τούς τρεις ύποψήφιους δέν έπεδίωκε πραγματικά νά πάρει τή προεδρία, παρά νά έκφράσει άπλά μερικές άντιθέσεις. Ό φόβος μπροστά σέ μία πιθανή διάσπαση του συνδικάτου κάνει άκόμα και τούς πλέον μαχητικούς έπικριτές του Βαλέσα νά είναι συκρατημένοι. Άκόμα και ό Κάρολ Μοντζελέφσκι, όταν παραιτήθηκε τό χειμώνα έξ αίτίας τής άναστολής άπό τό Βαλέσα τής προγραμ-

ματισμένης γενικής άπεργίας, έλεγε: "Είναι λάθος έστω και νά μιλάμε για διαιρέσεις στην Άλληλεγγύη... Αυτό πού πρέπει όλοι νά κάνουν είναι νά ύποστηρίξουν τό Βαλέσα".

Μάριαν Γιούρτσικ

Πήρε τούς περισσότερους ψήφους μετά τόν Βαλέσα. Όταν ρωτήθηκε άν ήταν υπέρ μιας κυβέρνησης έθνικής σωτηρίας, άπάντησε: "Δέν ύπήρξα ποτέ πολιτικός. Είμαι συνδικαλιστής. Υπερασπίζομαι τήν εργατική τάξη. Θέλω νά παίρνουμε τόν μισθό πού άναλογεί στή δουλειά μας και ν'άνεβάσουμε τή ποιότητα τής ζωής μας. Αυτόι είναι οί στόχοι μου".

Σίγουρα οί άπόψεις του Γιούρτσικ ξεπερνούν αυτή τήν άπλοϊκή άπάντηση. Στό συνέδριο έπέμεινε πολύ στό θέμα του έλεγχου τής ήγεσίας του συνδικάτου άπό τή βάση του. Άντέδρασε, άκόμα, έντονα στους συμβιβασμούς και τίς ύποχωρήσεις πού έγιναν. Ζήτησε έλεύθερες εκλογές για τή Πολωνική βουλή και τήν δημιουργία νέας κυβέρνησης πού νά προέρχεται άπ'αυτή.

Ό άπλοϊκότητα του Γιούρτσικ άντισταθμίζεται άπ'τό γεγονός ότι είναι βετεράνος

συνδικαλιστής των ναυπηγείων του Στετίνου και μέλος της απεργιακής επιτροπής στην έξεγερση του 1970. Στο Στετίνο εκδίδεται από την Άλληλεγγύη ή εφημερίδα Jednosc (Ενότητα) που είναι από τα λίγα έντυπα του

Γιούρτσικ

συνδικάτου που προχώρησαν σε μαρξιστικές αναλύσεις για τη Πολωνική κατάσταση (βλεπε άρθρα "Ποιός είναι ποιός;" και "Εργατικό Συνδικάτο Άλληλεγγύη και Σοσιαλισμός").

Γιάν Ρουλέφσκι

Ήταν ένας από τους συνδικαλιστές της Άλληλεγγύης που χτυπήθηκαν από την αστυνομία στο Μπυντγκόζ. Από τότε κέρδισε τη φήμη του ριζοσπαστικού στοιχείου.

Ρουλέφσκι

Τό καινούργιο στοιχείο που ο Ρουλέφσκι έφερε στο συνέδριο ήταν ο αντι-Ρωσικός λόγος του που έσπασε τό ταμπού που υπήρχε μέχρι τότε και άφησε να εκφραστεί η αντιπάθεια για τους Ρώσους που τρέφει τόν έντονο

Πολωνικό έθνικισμό. Ο λόγος αυτός του κόστισε αρκετούς ψήφους, ήταν όμως από τους σημαντικώτερους, γιατί έθετε τις διεθνείς προεκτάσεις του Πολωνικού ζητήματος, αν κι επέμεινε περισσότερο "στις σχέσεις της Πολωνίας με τό Ρωσικό Ιμπεριαλισμό", με λιγότερες αναφορές στη Δύση.

"Τά μέσα μαζικής ενημέρωσης θά με κατηγορήσουν ότι ξέφυγα απ'τά συνδικαλιστικά όρια. Κυρίες και κύριοι, τά προβλήματα του συνδικάτου πρέπει να είδωθούν από ένα πλατύτερο πρίσμα. Πρέπει να έρευνήσουμε την έξωτερική πολιτική και κανείς δέν μπορεί να μάς απαγορεύσει να εκφράζουμε τή γνώμη μας για αυτά τά ζητήματα. Ή έξωτερική πολιτική συνδέεται με οικονομικά ζητήματα και με τούς έξοπλισμούς. Ή δραστηριοποίησή μας, ο έλεγχος και ή διαμόρφωση τής κοινής γνώμης πάνω σε θέματα έξωτερικής πολιτικής, σημαίνει έλεγχο στον κρατικό προϋπολογισμό, στό ποιά ποσά ξοδεύονται για έξοπλισμούς και ποιά για τις ανάγκες των έφτά εκατομμυρίων Πολωνών που ζούν σε συνθήκες πείνας".

Άντρέι Γκβιάζντα

Ή περισσότερο διαμορφωμένη τάση είναι αυτή γύρω από τόν Άντρέι Γκβιάζντα. Τή λένε "ώστερισμό" (άπό τή σημασία του επίθετου του Γκβιάζντα, που στά Πολωνικά σημαίνει "άστέρι"). Σ'ή τάση έχει τις χειρότερες σχέσεις με τούς δικτάτορες του Βαλέσα. Ο ίδιος ο Γκβιάζντα δικαιολόγησε τούς λίγους ψήφους του, λέγοντας ότι όφείλονται στις συκοφαντίες που διέσπειραν έναντίον του οι "Βαλεσικοί".

Γκβιάζντα

"Όπως και οι δύο προηγούμενοι έτσι κι ο Γκβιάζντα επέκρινε τήν έλλειψη δημοκρατίας στο συνδικάτο, όμως, ή δική του επίθεση ήταν πολύ πιο έντονη και περισσότερο "πολιτική", απ'ότι των δυό άλλων. Είπε, αναφερόμενος στο Βαλέσα ότι είναι:

"...ένας δικτάτορας, που επειδή δέν έχει άστυνομία ή στρατό μαζί του αναγκάζεται να παλεύει να διατηρήσει και τή δημοτικότητά του και να έχει καλές

σχέσεις με την Έξουσία. Για να μη διακινδυνέψει τη θέση του ακολουθεί πολιτική συνεργασίας και προχωρά σε όλο και μεγαλύτερους συμβιβασμούς, μέχρις ότου οι εργάτες αρχίσουν να δυσφορούν και να ξεχειλίσουν. Τότε για να μην χάσει τη δημοτικότητά του αλλάζει γραμμή και μπαίνει μπροστά στην εξέγερση. Μιά τέτοια πολιτική, όμως, είναι καταστροφική και για το συνδικάτο και για τη χώρα ολόκληρη. Είναι πολιτική χάους που παίζει ανάμεσα στα δύο άκρα. 'Απέχει πολύ από τη πολιτική που θα έπρεπε να έχει μια δημοκρατική οργάνωση, δηλ. μια πολιτική που θα μπορούσε να μεταβάλλεται ανάλογα με την έπιρροή που θα έχουν οι εκάστοτε τάσεις και διαφορετικές ομάδες. Τά παραδείγματα άφθονοῦν. 'Ο Βαλέσα, που αποκήρυξε πρόσφατα όλες τις άπεργίες και τα νέα αίτήματα που έβαζαν, υποστήριξε τις άπεργίες στα λιμάνια και στη ΔΟΤ (άεροπορική έταιρεία), άκριβώς έπειδή εκεί οι εργαζόμενοι έδειξαν μεγαλύτερη άποφασιστικότητα κ' ή δημοτικότητα του είχε αρχίσει να πέφτει".

"... 'Η δικτατορία στο σωματείο μας είναι ά αναγκαίος και ικανός παράγοντας για την ένσωμάτωση της 'Αλληλεγγύης στο σύστημα".

"... Πιστεύω ότι είναι λάθος να πιστεύουμε ότι θα ήρεμήσουμε την Έξουσία κάνοντας υπαναχωρήσεις... Δέν άποφεύγουμε τη σύγκρουση υποχωρώντας, οι παραχωρήσεις μας οδηγούν κοντύτερα στη σύγκρουση..."

Μ'αυτές τις άπόψεις συμφώνησαν όχι μόνο οι Γιούρτσικ και Ρουλέφσκι, αλλά και ένας μεγάλος άριθμός άντιπροσώπων.

'Η μεγαλύτερη άδυναμία της τάσης Γκβιάζντα ήταν ή άρνησή της να δράσει οργανωμένα μέσα στο συνδικάτο. 'Ο ίδιος ό Γκβιάζντα, έλεγε:

"Πιστεύω ότι άν δέκα έκατομμύρια άνθρωποι άποφασίσουν για κάποιο λόγο να μην άνατρέψουν τη κυβέρνηση, τότε ούτε χίλιοι αίμοδιψείς άρχηγοί δέν μπορούν να κάνουν τίποτα. 'Αντίθετα, άν δέκα έκατομμύρια κόσμος θέλει την άνατροπή, τότε ούτε οι πιο συμβιβασμένοι άρχηγοί δέν μπορούν να την άποτρέψουν"

Αυτό είναι γενικά σωστό, όμως, από μόνο του δέν λέει και πολλά. 'Οπως έλεγε κι ένας άντιπρόσωπος, φίλος του Γκβιάζντα, μετά τό συνέδριο:

"'Ο 'Αντρέι είναι πολύ έντάξει τύπος, αλλά έχει ένα κακό: δέν ξέρει να προωθεί τις θέσεις του"

ROBOTNIK 11 * VI * 1980
51/52

STRAJKOWY BIULETYN INFORMACYJNY

≡ **SOLIDARNOSĆ** ≡

STOCZNIJA GDARSKA - Dzień 25 sierpnia 1980 r.

№ 8

'Απόψεις μέσα στο πολωνικό κίνημα

Σ'αυτή την ένότητα έπιχειρούμε μια πρώτη παρουσίαση των άπόψεων που έμφανίστηκαν στο πολωνικό κίνημα πάνω στο σύνολο των προβλημάτων που μπήκαν (αυτοδιαχείρηση, ένθνικό προοπτικές της χώρας κλπ). Κι αυτό με κριτήριο ένα μίνιμουμ άπήχησης κι έπιρροής που είχαν αυτές οι άπόψεις μέσα στους εργάτες. Στο έπόμενο τεύχος έλπίζουμε να μπορούμε να συμπληρώσουμε την ένότητα αυτή, δίνοντας έτσι μια ολοκληρωμένη λίγο πολύ άποψη για τις πολιτικές άντιλήψεις με βάση κείμενα των ίδιων των πολωνών (κι όχι με άρθρα είτε άνταποκριτών-στην καλύτερη περίπτωση-ή δικά μας-στη χειρότερη-που και στις δύο περιπτώσεις έμπεριέχεται τό σπέρμα είτε προκαταλήψεων είτε μιας προσηματισμένης έντύπωσης και αντίληψης).

Τό άρθρο "Πολωνία: ή καλύτερη λέξη για τό τί συμβαίνει είναι έπανασταση" είναι παρμένο άπ'τό άμερικάνικο περιοδικό Intercontinental Press 'Αρ. 19 του 1981. Τό έπόμενο " 'Αλληλεγγύη και ΚΟΡ: μια συζήτηση στο Γκντάνσκ" είναι παρμένο άπ'τό Labour Focus on Eastern Europe (άνοιξη 1981) και τό "Συνομοσπονδία 'Ανεξάρτητης Πολωνίας" άπό την έφημερίδα Rouge.

Κουρόν: η καλύτερη λέξη για τό τί συμβαίνει είναι επανάσταση

(Η συνέντευξη αυτή με τον J. Kuron πάρθηκε στη Βαρσοβία στις 2 Μαΐου 1981 από τους George Saunders και De Aum Rathbun).

- Ποιά είναι η εκτίμησή σας για την τωρινή κατάσταση στην Πολωνία;

Η κατάσταση είναι πολύ πολύπλοκη. Νομίζω, μπορεί να περιγραφεί ως έξηξ: Η καλύτερη λέξη για τό τί συμβαίνει, -μέ όλες τις επιφυλάξεις- θά ήταν επανάσταση. Ο όρος πρέπει να χρησιμοποιηθεί με επιφύλαξη γιατί δέν εκφράζει παρά μία αναλογία, και οι αναλογίες ποτέ δέν μπορούν να εφαρμοστούν ακριβώς. Τήν ονομάζω επανάσταση διότι, πραχτικά, είναι ένα κίνημα ολόκληρης της πολωνικής κοινωνίας, ή οποία προσπαθεί να αλλάξει τή ζωή της συνολικά. Θά έλεγα ότι βασίζεται σε μία ήθικη επανάσταση του κόσμου. Ο κόσμος αποφάσισε ότι είναι πλέον αδύνατο να συνεχίσει να ζεί όπως πρώτα. Υπάρχει ή γενική πεποίθηση ότι ο τρόπος ζωής, στον οποίο είχαμε έξαναγκαστεί, ήταν αντίθετος με οποιαδήποτε από τις βασικές ανθρώπινες αξίες, και ή προσπάθεια να αλλάξουμε τή ζωή μας σε όλους τους τομείς ξεκινάει από αυτήν τήν πεποίθηση. Αυτή ή αλλαγή στη θεώρηση, τήν οποία έγω ονομάζω ήθικη επανάσταση, έπηρεάζει όλες τις ανθρώπινες σχέσεις - κοινωνικές, πολιτικές και όλες τις άλλες.

Αυτό τό κίνημα προφανώς ένσωματώνεται πρώτα από όλα στο ανεξάρτητο συνδικάτο Άλληλεγγύη, αλλά επίσης στην Άγροτική Άλληλεγγύη, τήν Άνεξάρτητη Φοιτητική Ένωση κλπ. Αυτές είναι οι οργανωτικές μορφές του κινήματος. Αυτό τό κίνημα βρίσκεται σε κάθε δυνατή σφαίρα της ζωής-στις εργασιακές σχέσεις, στην περιοχή της εργατικής αυτοδιαχείρισης, στη Βουλή, στα συμβούλια των πόλεων, στην πολιτιστική ζωή και τήν εκπαίδευση, τά σχολεία, τά θέατρα, τή φιλολογία, τό σύστημα των όρφανοτροφείων- σε κάθε σφαίρα της ζωής. Για αυτό τό, ονομάζω επανάσταση. Και αυτή ή αλλαγή συμβαίνει με μεγάλη ταχύτητα.

Η παλιά τάξη πραγμάτων έχει πραχτικά πάψει να υπάρχει. Πρέπει να δημιουργήσουμε μία νέα. Αυτή είναι ή πρώτη, προσεγγιστική απάντηση στην ερώτησή σας.

Και τώρα πρέπει να έξηγησουμε τήν πολυπλοκότητα της κατάστασης. Νομίζω ότι ή βασική περιπλοκή της κατάστασης, είναι τό γεγονός της Σοβιετικής κυριαρχίας στην Πολωνία. Υπάρχει ή γενική συναίσθηση του γεγονότος ότι μία μέρα μπορεί να έμφανιστούν τά τάνκς, και τότε θά αρχίσει ο πολωνικός πόλεμος, πού θά είναι μία τραγωδία για τό έθνος μας. Αυτό πρέπει να αποφευχτεί. Συγχρόνως όμως, ή επανάσταση δέν

μπορεί να σταματήσει, γιατί κανένας δέν μπορεί να σταματήσει μία επανάσταση.

Έχω γράψει ένα άρθρο για τό ζήτημα της σοβιετικής είσβολής, στο οποίο είχα εκφράσει μία γνώμη για τό τί πρέπει να γίνει σε σχέση με αυτό. Τό άρθρο αυτό κυκλοφόρησε εύρύτατα, και έξακολουθεί να μάς άπασχολεί τό ίδιο έρώτημα. Τώρα θά ήθελα να τό ξεκαθαρίσω. Οι προϋποθέσεις για αυτό τό σχέδιο -και τό θεωρώ προηγούμενο σχέδιό μου- για τό πώς θά αποφύγουμε μία είσβολή έχουν ως έξηξ: Η Σοβιετική Ένωση ζητάει πολιτικές έγγυήσεις για τή στρατιωτική της κυριαρχία πάνω στην Πολωνία. Αυτή είναι ή minimum απαίτησή τους. Πίστευα ότι ή διακύρωση της συμφωνίας του Gdansk, πού άγνωρίζε τον ήγετικό ρόλο του κόμματος, θά ήταν ή αναγκαία έγγυηση. Έπρεπε να συνοδεύεται από έναν άυστηρό όρισμό του τί σημαίνει αυτός ο πολιτικός ή γεγοτικός ρόλος. Τό διατύπωνα ως ακόλουθος: Τό κόμμα θά είχε αποκλειστικό έλεγχο πάνω στο στρατό, τήν έξωτερική πολιτική και τήν άστυνομία, ιδιαίτερα τήν πολιτική άστυνομία. Όμως αυτό δέ σημαίνει ότι θά μπορούν να διαμορφώνουν τό νόμο όπως θέλουν. Πρέπει να υπάρξουν έγγυήσεις για Άνεξάρτητα δικαστήρια, και δικαστικό έλεγχο της άστυνομίας. Επίσης, τό κόμμα και ή κεντρική διοίκηση, δηλαδή ή εκτελεστική έξουσία, θά έπρεπε να ακολουθούν μία πολιτική έναρμονισμένη με τις επιθυμίες της κοινωνίας. Πίστευα ότι μέσα σε αυτό τό πλαίσιο θά μπορούσαμε να χτίσουμε τή δημοκρατία μας από τά χαμηλότερα επίπεδα της κοινωνίας, έντείνοντας τον κοινωνικό έλεγχο των μέσων παραγωγής.

Όλο αυτό τό πρόγραμμα άχρηστεύτηκε, γιατί μία επανάσταση ξέσπασε στο κόμμα. Γιατί ολόκληρη αυτή ή ιδέα βασιζόταν στην ύπόθεση της έμπιστοσύνης της Σοβιετικής Ένωσης στο κόμμα. Και στην τωρινή φάση φοβάμαι πώς αυτή ή ύπαρξη έμπιστοσύνης είναι πλέον αδύνατη.

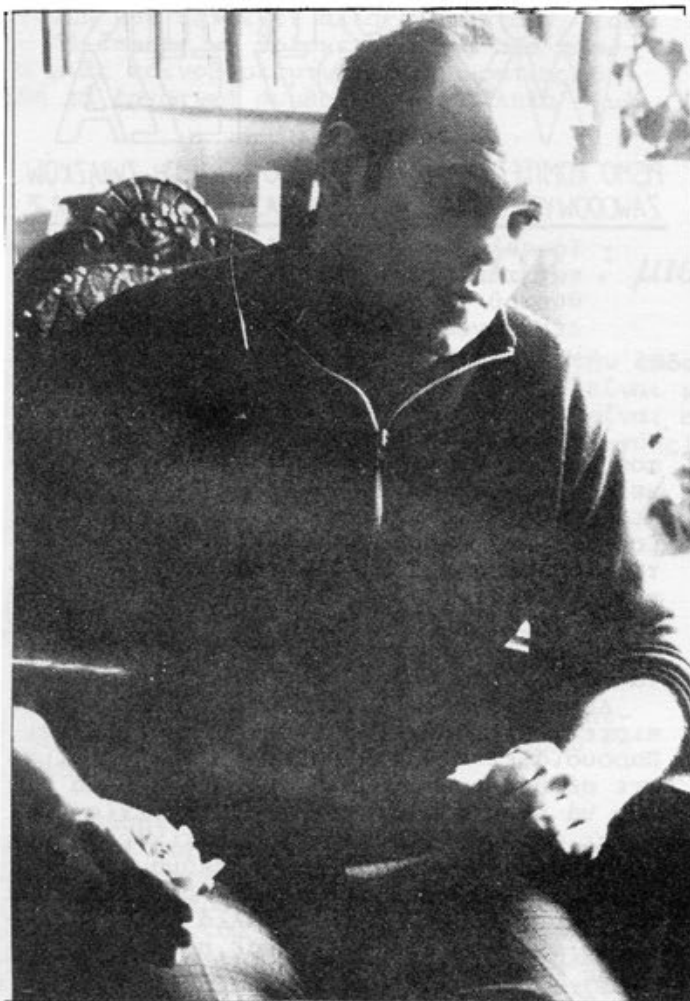
Λόγω του έξωτερικού κινδύνου, ή επανάσταση πρέπει να αυτοπεριοριστεί. Στην αρχή κανένας δέν ήξερε αν ήταν δυνατόν να αυτοπεριοριστεί ή επανάσταση. Γενικά, οι επαναστάσεις δέν είναι σε θέση να αυτοπεριορίζονται. Όμως, κατά τή γνώμη μας, ήταν μέσα στις δυνατότητές μας. Πιστεύω ότι ίσως θά μπορούσαμε να τό είχαμε κάνει. Ο αυτοπεριορισμός της επανάστασης ίσως να ήταν πιθανός. Όμως τώρα δέν έχουμε άπάντηση στο βασικό έρώτημα, πώς θά γίνει

αυτό τό πράγμα.

Ἡ ἐπανάσταση αὐτή ἔφτασε στό κόμμα καί τώρα προχωράει μέσα στό κόμμα. Καί δέν ξέρω ἀκόμα τί θά πρέπει νά γίνει σ' αὐτή τήν κατάσταση. Νομίζω ὅτι ὑπάρχουν πολλές διαφορετικές γνώμες, ἀλλά εἶναι πολύ νωρίς γιά νά τίς συζητήσουμε. Καί αὐτή εἶναι ἡ ἀπάντηση στήν ἐρώτησή σας γύρω ἀπό τήν κατάσταση στήν Πολωνία (...)

- Ποιός εἶναι ὁ ρόλος τοῦ KOR μέσα στήν Ἀλληλεγγύη, καί ποιὰ εἶναι ἡ σχέση μεταξύ KOR καί Ἀλληλεγγύης;

Κατά τή γνώμη μου, τό KOR θά ἔπρεπε νά εἶχε διαλυθεῖ στήν ἀρχή τοῦ τελευταίου Σεπτεμβρίου, γιατί τό KOR εἶχε ἐκπληρώσει τό σκοπό του. Πρακτικά τό κίνημα συνολικά κάνει ὅ,τι τό KOR παλιότερα. Στήν πραγματικότητα, ὅλο τό KOR βρίσκεται μέσα στήν Ἀλληλεγγύη.

Γιάσεκ Κουρόδν

Ὅμως, εἶναι μάλλον ἀπίθανο νά μπορέσει νά διαλυθεῖ τό KOR σάν ὀργάνωση, λόγω τῆς φυσικῆς ἀδράνειας τῶν ὀργανώσεων αὐτοῦ τοῦ εἴδους. Στήν πραγματικότητα συνεχίζει νά ὑπάρχει χωρίς ξεχωριστό πεδίο δραστηριοτήτων. Τό KOR δέν ἦταν ποτέ πολιτικό κόμμα. Καί δέν μπορεῖ νά εἶναι, γιατί σύμφωνα μέ τό πρόγραμμά του, ἦταν ὀργανωμένο σάν σῶμα πού θά ἦταν πάνω ἀπό τήν πολιτι-

κή. Αὐτή τή στιγμή δέν ὑπάρχει ἀνάγκη γιά πολιτικά κόμματα, ἀλλά γιά πολιτικές τάσεις ἢ ὁμάδες ἢ κάτι τέτοιο. Καί τό KOR δέν εἶναι σέ θέση νά ικανοποιήσει αὐτή τήν ἀνάγκη. Τό γεγονός αὐτό εἶναι κάτι πού δημιουργεῖ διαιρέσεις μέσα στό KOR.

- Παίξαν τά μέλη τοῦ KOR κάποιοι ἰδιαιτέρου ρόλο κατά τή διάρκεια τῶν ἀπεργιῶν τοῦ Αὐγούστου;

Κατ'ἀρχήν, ἀπό τόν Ἰούλιο πού ἀρχισαν οἱ ἀπεργίες, ὀργανώσαμε ἕνα κέντρο πληροφοριῶν, πού μάζευε ὅλες τίς δυνατές πληροφορίες γύρω ἀπό τίς ἀπεργίες καί τοὺς ἔδινε δημοσιότητα. Ὅχι μόνο τόν Αὐγούστο, ἀλλά ἤδη ἀπό τόν Ἰούλιο, ὅταν κυρησσόταν μιὰ ἀπεργία κάπου στή χώρα, ὁ κόσμος ἐνημερωνόταν ἀμέσως καί γιά αὐτήν τήν ἀπεργία καί γιά ὅλες τίς προηγούμενες καί γιά τά αἰτήματα. Κυκλοφόρησαν φύλλα τοῦ "Robotnik" (Ἔργατης) πού περιείχαν "ἡμερολόγια ἀπεργιῶν" (χρονολογίες τῶν γεγονότων) καί τά αἰτήματα τῶν ἐργατῶν σέ κάθε ἐργοστάσιο.

Αὐτό εἶναι πολύ σημαντικό. Παλιότερα (τό 1970 καί 1976) γινότουσαν διαδηλώσεις, ἐμπρησμοί κομματικῶν χτιριῶν, κλείσιμο σιδηροδρομικῶν γραμμῶν κλπ. Ἐκτός τῶν ἄλλων, αὐτές ἦταν προσπάθειες γιά νά δοθεῖ δημοσιότητα, προσπάθειες ἐπικοινωνίας. Οἱ ἐργάτες δέν ἦταν σέ θέση νά καταλάβουν ἀπλά καί μόνο τά ἐργοστάσια, γιατί ὁ ὑπόλοιπος πληθυσμός δέν θά μάθαινε τί συνέβαινε. Χάρη στίς προσπάθειές μας, ὁ καθένας μάθαινε κάθε ἀπεργία καί κάθε ἀλλη δραστηριότητα. Καί αὐτή ἦταν μιὰ πολύ σημαντική προϋπόθεση πού ἐπέτρεψε στοὺς ἀπεργούς νά παραμείνουν στά ἐργοστάσιά τους.

Θά πρέπει νά προστεθεῖ ὅτι κατά τή διάρκεια τῶν τεσσάρων προηγούμενων χρόνων τό KOR εἶχε βάλει σάν στόχο νά πείσει τόν κόσμο γιά μιὰ κεντρική ἰδέα, πού θά μπορούσε νά ἐκφραστεῖ ὡς ἑξῆς: "Μήν καίτε τίς κομματικές ἐπιτροπές: ὀργανώστε δικές σας ἐπιτροπές". Ἡ ἰδέα αὐτή διαδόθηκε πολύ στήν κοινωνία μας, σὺν τό ὅτι οἱ πληροφορίες πού παρεῖχε τό KOR ἦταν πολύ καλές.

Λόγω αὐτῶν, μᾶς καλούσαν οἱ ἀπεργιακές ἐπιτροπές καί ζητοῦσαν νά τοὺς συμβουλευομε καί νά τοὺς βοηθάμε, πράγμα πού κάναμε. Ἀνάλογα μέ τή γνώση μας γύρω ἀπό τίς ἀπεργίες, καί τήν ἀπεργιακή μας πείρα, δημοσιεύσαμε αἰτήματα πανεθνικῆς κλίμακας τρεῖς φορές. Στήν πραγματικότητα, οἱ κύριες ἀπεργίες, μέ τή μεγαλύτερη σημασία, ὅπως τοῦ Ursus, Lublin καί τοῦ Gdansk, καθοδηγήθηκαν ἀπό ἄτομα συνδεδεμένα μέ τό KOR.

- Μέσω τοῦ Robotnik;

Ναί, ἀλλά καί μέσω τοῦ Bogdan Borusewicz, ἕνα μέλος τοῦ KOR πού ἦταν παρατηρητής στήν ἀπεργιακή ἐπιτροπή τοῦ Gdansk. Εἶχε σταλεῖ ἀπό τό KOR στήν περιοχή τοῦ Gdansk σάν ἐκπρόσωπός του. Μετά τήν ἀπομόνωσή μας (μέ ἀλλεπάλληλες 48ωρες συλλήψεις) ἄλλα ἄτομα στάλθηκαν ἀπό τό πληροφοριακό κέντρο τοῦ KOR γιά νά ὀργα-

νώσουν ένα πληροφοριακό κέντρο στο ναυπηγείο.

Εκτός του Borusewicz, υπήρχαν άλλα τρία μέλη του KOR στο ναυπηγείο του Gdansk (Ewa Milewicz, Mirosław Chojecki και Konrad Bieliński)-όλοι προερχόντουσαν από τη συντακτική μας επιτροπή- οι όποιοι έβγαζαν την έφημερίδα 'Αλληλεγγύη.

- Έχει υπάρξει, από τον Αύγουστο, καμμία καινούργια διακήρυξη αρχών, εκ μέρους του KOR;

"Όχι, αλλά πρόσφατα μιά σειρά από θέσεις παρουσιάστηκε για συζήτηση στην 'Αλληλεγγύη, ένα σχέδιο προγράμματος για να υιοθετηθεί από την 'Αλληλεγγύη. (Δημοσιεύτηκε στο τεύχος Νο 3 της βδομαδιατικής 'Αλληλεγγύης). Αυτό είναι ένα κείμενο πολύ σημαντικό.

Είναι ένα κείμενο, με τό οποιο ταυτίζομαι απόλυτα. Είναι ένα πρόγραμμα για τον έκδημοκρατισμό της χώρας. Έγινε στόχος έντονης επίθεσης από τις κομματικές αρχές εδώ και στο έξωτερικό.

- Τι απάντηση δίνετε σ'αυτούς που σας κατηγορούν, εσάς και άλλους σαν αντισοσιαλιστικά στοιχεία;

Με ρώτησε τό ίδιο πράγμα χτές ένας δημοσιογράφος του Gzaz (Χρόνος), ενός έπίσημου, εβδομαδιαίου περιοδικού του Gdansk, με κομματικό προσανατολισμό. Δέν ξέρω αν ή συνέντευξη θά δημοσιευτεί. Η απάντηση ήταν, πώς εάν τό καθεστώς κάτω από τό οποιο ζούμε τά τελευταία τριάντα έξη χρόνια είναι σοσιαλισμός, τότε είμαι αντισοσιαλιστής.

- Ποιός είναι ο ρόλος της 'Ομοσπονδίας για μιά 'Ανεξάρτητη Πολωνία (KPN), της οποίας οι ήγέτες έχουν τώρα συλληφθεί;

Αυτός είναι ο μόνος ρόλος που έπαιξε αυτή ή ομάδα. Για κάθε πρακτικό σκοπό ήταν ανύπαρκτοι πριν συλληφθούν. Από τότε που οι αρχηγοί φυλακίστηκαν και παρουσιάστηκε ανάγκη αγώνα για να ελευθερωθούν, ξαφνικά άρχισαν να υπάρχουν (σαν παράγοντας πολιτικής σημασίας). Και δέν μπορώ να προκαθορίσω ποιά θά είναι ή κατάσταση αφού άφεθούν. Είναι έξαιρετικά άνίκανοι πολιτικά, και μπορεί να μήν καταφέρουν να χρησιμοποιήσουν τό πολιτικό κεφάλαιο που συσσωρεύτηκε, σαν αποτέλεσμα της σύλληψής τους. Συγχρόνως όμως, πιστεύω πώς για ένα τμήμα της πολωνικής κοινωνίας υπάρχει ή ανάγκη για τέτοιου είδους έθνικιστικό ρεύμα. Αυτό είναι και ή πηγή της υποστήριξης σ'αυτούς. Στην πραγματικότητα, ή συντηρητική πτέρυγα του κόμματος θέλει να χρησιμοποιήσει τον ίδιο έθνικισμό, μιά και ξανάφτιαξαν την όργάνωση Grunwald, της ό-

ποιας τά μέλη αυτοαποκαλούνται "Έθνικοκομμουνιστές". Αυτό δέν είναι παρά ένας ακόμα χειρότερος Έθνικοσοσιαλισμός.

- Είναι αυτή ή αντισημίτικη, φιλοσοβιετική όργάνωση, για την όποια έχουμε άκουστά;

Ναί.

- Και τί ρόλο παίζουν;

Μέσα στο μηχανισμό αυτού του ολοκληρωτικού κινήματος (δηλ. του έπίσημου κόμματος) ο φασισμός γεννιέται αυτόματα. 'Αλλά δέν έχει καμμία πιθανότητα έπιτυχίας μέσα στην κοινωνία, εκτός των άλλων γιατί ενώ αυτοί πραγματικά είναι 'έθνικοκομμουνιστές, κανείς δέν μπορεί να πεί ποιανού έθνους. (Σ.Σ.: Έννοεί ότι είναι ρωσόφιλοι).

ROBOTNIK WYBRZEZA

PISMO KOMITETU ZAŁOZYCIELSKIEGO WOLNYCH ZWIĄZKÓW
ZAWODOWYCH WYBRZEZA MAJ 1980 NR 7

- Τό πολωνικό κίνημα έχει τή συμπάθεια και την υποστήριξη -τμημάτων του πληθυσμού- από όλα τά μέρη του κόσμου. Δέν έννοώ τις κυβερνήσεις. Ποιός είναι, κατά τή γνώμη σας, ο καλύτερος τρόπος για να βοηθήσει ο κόσμος των άλλων χωρών την 'Αλληλεγγύη;

Η προσωπική μου γνώμη είναι ότι αυτό που συμβαίνει τώρα στην Πολωνία έχει θεμελιακή σημασία για όλόκληρο τον κόσμο· πιστεύω ότι ή αλληλεγγύη του κόσμου είναι ίσως τό πιο σημαντικό. Και ντρέπομαι, γιατί είναι πραγματικά ένα πάρα πολύ σημαντικό ζήτημα, για τό οποιο δέν μπορώ να πώ πολλά. Νομίζω ότι ο κόσμος θά 'πρεπε να ξέρει όσο τό δυνατόν περισσότερα για μās, τά πάντα. Θά 'πρεπε να μās καταλαβαίνει.

Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, γιατί πιστεύω ότι ο δυτικός τύπος μās βλάπτει. Παρουσιάζει την κατάσταση μās σαν να είμαστε σέ θέση να σταματήσουμε τό κίνημα και σαν να ήταν άδικαιολόγητο να συνεχίσουμε. Είναι σαν να δικαιολογεί ο δυτικός τύπος μιά επέμβαση που δέν έγινε ακόμα.

Τό κύριο σημείο είναι ότι δέν μπορούμε να σταματήσουμε γιατί ή παλιά τάξη πραγματών έχει καταρρεύσει, και πρέπει να χτίσουμε μιά νέα. Είναι αδύνατο για μιά κοινωνία 35 εκατόμμυριών να ζήσει χωρίς κοινωνική τάξη, χωρίς θεσμούς κοινωνικής ζωής.

Πρέπει ο κόσμος των δυτικών χωρών να καταλάβει ότι ή Σοβιετική Ένωση έξαρτάται πάρα πολύ από τις δυτικές κυβερνήσεις και για αυτό ή πίεση του κόσμου στις κυβερνήσεις του, για την υπεράσπισή μας, είναι πολύ σημαντική. Οι δυτικές κυβερνήσεις θά ήταν σέ θέση να έμποδίσουν τή σοβιετική επέμβαση, με τή συνδυασμένη προσπάθειά τους. Θέλω να τονίσω, ότι δέν τους καλώ

νά κυρήξουν πόλεμο.

Αυτά είναι όλα όσα είχα νά πω για τήν ερώτησή σας. Πολλά ακόμα θά μπορούσαν νά ειπωθούν, αλλά ή όπτική μου γωνία είναι τόσο πολωνική, ώστε μου είναι πολύ δύσκολο νά μιλήσω σάν νά είμουνα στή θέση σας.

- Σέ τί έχουν αλλάξει αί απόψεις σας από τότε πού μέ τόν Karol Modzelewski γράψατε τό 1965 τήν "Ανοιχτή Έπιστολή";

Θά 'ταν πολύ δύσκολο για μένα νά σας απαντήσω, γιατί θά χρειαζόταν μιά πολύ πλατιά θεωρητική συζήτηση. Από τότε έχω πάψει νά είμαι Μαρξιστής, και ο Κάρολ τό ίδιο, τουλάχιστον μέ τήν έννοια πού έλεγε και ο Μάρξ: "Δέν είμαι Μαρξιστής". Αύτή είναι μιά θεωρητική συζήτηση, πού δέν θά είχαμε άρκετό καιρό νά τήν κάνουμε. Όσον άφορά τίς πραχτικές προτάσεις του βιβλίου ή γνώμη μου δέν έχει αλλάξει, έκτός του ότι θά έπρεπε νά βρίσκεται μέσα στά πλαίσια μιάς κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, δηλαδή τά έργατικά συμβούλια παράλληλα μέ

τό κοινοβούλιο. Κοινοβούλιο δέν προτείνουμε στό βιβλίο. Και ο Κάρολ και έγώ τό θεωρήσαμε λάθος, τρείς μέρες ήδη άφου έκδόθηκε τό βιβλίο.

Τό άλλο σφάλμα ήταν ότι παραβλέψαμε τελείως τό έθνικό ζήτημα, ένα παράδειγμα τής κλασσικής μυωπίας του Μαρξισμού. Στην Πολωνία, είναι ένα θεμελιακό ζήτημα. Αυτό ήταν ένα βασικό λάθος τής άνάλυσης.

- Τό 1965 είσαστε άπόλυτος για τήν άνάγκη δημιουργίας ενός νέου κόμματος. Πώς βλέπετε σήμερα αυτό τό ζήτημα;

Η διαφορά τής τότε μέ τήν τωρινή κατάσταση είναι σημαντική. Τό 1965 έλεγε ότι έπρεπε νά γίνει επανάσταση στή Σοβιετική Ένωση και τήν Πολωνία, ή στην Πολωνία και κάθε άλλη χώρα του σοβιετικού μπλόκ. Σήμερα κάνουμε τήν επανάσταση στην Πολωνία. Και σ' αυτή τήν πραχτική κατάσταση, πρέπει νά έχω υπ' όψη μου τήν ύπαρξη τής Σοβιετικής Ένωσης, και τό γεγονός ότι βάζει έναν περιορισμό στό πολιτικό μου πρόγραμμα. Η διαφορά είναι ότι αυτό τότε ήταν λόγια, ενώ τώρα είναι πράξεις.

'Αλληλεγγύη και KOR : μιά συζήτηση στό Γκντάνσκ

(Αύτή ή συνέντευξη δημοσιεύτηκε στην εβδομαδιαία επίθεώρηση του Γκτάνσκ, Czas - (Οί Καιροί) τό Δεκέμβρη του '80. Ο Κέσικ είναι μέλος του KOR και έχει σχέση μέ τά άγροτικά προβλήματα. Ο Μπόγκνταν Μπορούσεβιτς είναι στό KOR και στην ήγεσία τής 'Αλληλεγγύης. Οί άλλοι όμιλητές είναι ήγέτες τής 'Αλληλεγγύης).

Czas:

- Θά θέλαμε νά μάθουμε πώς έρμηνεύετε τόν ήγετικό ρόλο του κόμματος.

Βαλέσα: "Czas"-τί είναι αυτό: Τί κίνημα υποστηρίζετε;

- Τήν εποχή μας, τό σήμερα.

Βαλέσα: Οί δηλώσεις σας είναι πολύ επικίνδυνες. Η όλη συνέντευξη είναι πολύ επικίνδυνη. Αφήστε με ήσυχο.

- Φοβάσαι;

Βαλέσα: Δέ φοβάμαι. Υπάρχουν πολλά προβλήματα πού πρέπει νά ληφθούν υπ' όψη σε σχέση μέ τήν ερώτηση για τόν ήγετικό ρόλο του κόμματος... θά μπορούσαμε νά μιλάμε για ώρες, αλλά μιά τέτοια κουβέντα θά σφάλωνε σε πολλά σημεία και τέτοια ήδη υπάρχουν πολλά. Κάθε επιπρόσθετο εμπόδιο θά δημιουργούσε παραπάνω καχυποψία. Άνησυχείτε για τήν κατάσταση, έτσι δέν είναι;

- Όμως αυτό είναι ένα ερώτημα πού υπάρχει στό μυαλό του καθένα: Γιατί άποφεύγετε νά έπιστημάνετε τόν "ήγετικό ρόλο του κόμματος" στό καταστατικό σας;

Λίς: Είναι τελείως άπλό, ο ήγετικός ρόλος του κόμματος...

Βαλέσα: "Ε, Μπόγκνταν, αυτό είναι επικίνδυνο."

Λίς: Γιατί επικίνδυνο; Τό κόμμα έχει ήγετικό ρόλο, αλλά στό κράτος. Όμως, τά συνδικάτα είναι ένας οργανισμός μέ τή δική του διαχείριση.

Γκβιάζντα:...και άυτόνομια.

Λίς: Δέ θά ήταν άυτόνομα άν υπάρχει κάτι σάν "τόν ήγετικό ρόλο του κόμματος" στα σωματεία... Σ' αυτή τήν περίπτωση θά 'ταν άκόμα πιο δύσκολο νά άντιληφτείς ότι οί άξιωματούχοι του κόμματος δέν έπιτρέπεται νά κρατούν θέσεις στα σωματεία.

Βαλέσα: Αφήστε με μ' αυτές τίς ερωτήσεις. Έχουμε άρκετά προβλήματα μέ τήν όργάνωση των σωματείων.

- Ποιά είναι αυτά όνομαστικά;

Βαλέσα: Τέλος πάντων, ο,τιδήποτε γράφεις άπ' αυτή τή συνέντευξη θά λογοκριθεί τελικά.

- Δέν θά κάνουμε συζήτηση περί άνέμων και ύδάτων. Η κυβέρνηση υποστηρίζει ότι έχει τηρήσει τή συμφωνία (μετά τίς άπεργίες του καλοκαιριού του '80) μέχρι και τό τελευταίο της σημείο. Και σεΐς διαφωνείτε μ' αυτό.

Βαλέσα: Ο κόσμος βλέπει μερικά από τά αίτήματά μας σάν νά μήν άνταποκρίνονται στην παρούσα πολιτική κατάσταση. Δέν ζητ τόν καπιταλισμό, ξέρουμε ότι ή σημερινή κοι-

ωνική κατάσταση είναι σχετικά καλή για μας. Αυτό που πραγματικά θέλουμε είναι να την καλυτερέσουμε. Και πάνω σ'αυτό θέλουμε να έχουμε μια ειλικρινή συνομιλία με τον Πρωθυπουργό Πενκόφσκι.

Γκβιάζντα: Κάνεις τελείως λάθος. Μπορείς να μιλήσεις για πάρα πολλά πράγματα στον κόσμο, αλλά μόνο για πολύ λίγα με τον πρωθυπουργό.

Βαλέσα: Ο πρωθυπουργός πρέπει να είναι ρεαλιστής, να ξέρει για τό τί τρέχει.

- Στην έκτελεστική σας επιτροπή υποστηρίζετε ανθρώπους που έχει λεχτεί ότι ανήκαν στην αντιπολίτευση. Είναι καλό για σας να κάνετε κάτι τέτοιο, λαμβανομένης υπ' όψιν της σημερινής συγκυρίας;

Βαλέσα: Τί είναι όλα αυτά, κυρίες και κύριοι... Ανήκω στην αντιπολίτευση, στά έλευθερα συνδικάτα. Όλοι έμεις αντιμετωπιζόμαστε σαν αντιπολίτευση. Θά πρέπει να όρίσει κανείς τον όρο "αντιπολίτευση", γιατί πολύ λίγοι άνθρωποι γνωρίζουν την πραγματική σημασία του. Έγώ για παραδειγμα, δέν ήξερα τίς θέσεις του KOR.

Λίς: Δέν ρωτάμε κανένα ή καμιά αν είναι μέλος του κόμματος ή του KOR. Τά σωματεία δέν αντιπροσωπεύουν ένα πολιτικό πρόγραμμα αλλά μια κοινωνική όργάνωση.

Βαλέσα: Η όλη υπόθεση βασίζεται στο γεγονός ότι τό KOR μάς έμαθε τή δουλιά. Τώρα οι μαθητές ξεπέρασαν τούς δασκάλους τους. Ούτε ό Αντρ έί ούτε έγώ, ούτε κανείς άλλος στό κίνημα μας δέν μπορεί να ξεχάσει αυτούς που τού άνοιξαν τά μάτια. Τό πρόβλημα είναι αν έχει καν τό δικαίωμα να τούς ξεχάσει. Πιστεύω ότι δέν τό έχει.

Γκβιάζντα: Είδικά αν έχει κρεμασμένη στό πέτο του τήν κονκάρδα τής "Αλληλεγγύης".

- Τί σημαίνει τό KOR για τήν Άλληλεγγύη;

Βαλεντίνοβιτς: Η κοινωνική αλλαγή που συνέχεια επεκτείνεται σήμερα, άφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, στους ανθρώπους του KOR. Σάν εργάτρια τούς χριστώ εύγνωμοσύνη για αυτό. Κατ' αρχήν οι αντιπρόσωποι του μας υπερασπίστηκαν στό Ράντομ - μετά τίς άπεργίες του 1976. Μετά επέκτειναν τίς δραστηριότητές τους και σ' άλλα μέρη. Όχι μόνο υπερασπίστηκαν τούς εργάτες, αλλά τούς έμαθαν και πώς ν' άμύνονται άπέναντι στά άντίποινα. Όταν άρχισε να παρουσιάζεται μια κοινωνική ένταση, αυτοί είχαν ήδη δημιουργήσει όμαδες τόσο όργανωμένες ώστε να έπηρεάζουν τήν εξέλιξη τών γεγονότων. Σ' αυτούς όφείλεται τό ότι οι άπεργίες του '80 γίναν τόσο ειρηνικά.

Γκβιάζντα: Τό KOR δίδαξε τον κόσμο ότι υπάρχουν και άλλες μέθοδοι ν' αντιμετωπίζεις τήν έξουσία έκτός άπ' τά κοκταίηλ μολότωφ.

Μπορούσεβιτς: Τά μαθήματα τής ιστορίας είναι άνεξάρτητα άπ' τό KOR. Ο Δεκέμβρης του 1970 μάς έδωσε ένα τέτοιο μάθημα. Στην πραγματικότητα δέν ήταν και τόσο ξεκάθαρο ότι εκείνη ή κατάσταση θά ξαναεμφανιζόταν. Καθώς, όμως, αυτές οι όμαδες ίδρύθησαν μέσα στή φωτιά τών άπεργιών, μπόρεσαν να δουν ότι οι άρχές που είχαν έπεξεργαστεί άρχισαν να μπαίνουν σε κάποια πραχτική. Η έμπειρία μας άποδείχτηκε μεγάλο κέρδος για μάς. Ξεκινώντας δηλαδή από τήν άρχη να μη διακινδυνεύουμε μια συνολική σύγκρουση. Η ιδέα τής κατάληψης τών εργοστασίων ήταν ή ιδέα τών έλεύθερων συνδικάτων.

- Ποιά είναι περίπου ή εξάρτηση τών συνδικάτων άπ' τό KOR;

Μπορούσεβιτς: Οι άρχές θεώρησαν τά έλεύθερα συνδικάτα σαν μια άπό τίς πιο επικίνδυνες μορφές αντιπολίτευσης άκριβώς λόγω τής δραστηριότητάς τους ανάμεσα στους εργάτες.

Βαλεντίνοβιτς: Ο Κουρόν μάς έίπε ότι αυτό που έπρεπε να φτιάξουμε ήταν επιτροπές, όχι να τίς κάψουμε όπως στην περίπτωση του 1970. Τήν άποψη αυτή τήν οικειοποιήθηκαν οι εργάτες μας έδω στην άκτή τής Βαλτικής τό 1976. Έτσι φτιάχτηκαν τά πρώτα έλεύθερα σωματεία και ό Μπορούσεβιτς ήταν αυτός που πρόσφερε τά πιο πολλά: αυτός προσκάλεσε εκείνους τούς ανθρώπους που μάς δίδαξαν πώς να υπερασπιζουμε τά δικαιώματά μας.

- Ποιά ήταν ή σχέση του KOR με αυτά τά πρώτα έλεύθερα συνδικάτα;

Μπορούσεβιτς: Οι αντιπολιτευτικές δραστηριότητες στους διάφορους κύκλους κατά περιοχή ήταν τελείως αυτόνομες και άνεξάρτητες. Δέν όργάνωσα τά έλεύθερα συνδικάτα με τήν καθοδήγηση του KOR, αλλά άπό τίς πρωτοβουλιακές ένεργειες που προέρχονταν άπ' τή βάση.

Κέσικ: Τό KOR βοήθησε αυτούς που αυτοοργάνωνονταν.

Πιενκόφσκα: Η έπιοσή του KOR στην κοινωνική άναστάτωση ήταν τεράστια. Το γεγονός ότι ή άπεργία τελείωσε έτσι - και όχι άλ-

Άννα Βαλεντίνοβιτς

λιώς- οφείλεται, σέ τελευταία ανάλυση, σ' αυτούς.

Κέσικ: Τά αίτήματα πού τώρα αναγνωρίζονται σάν δικαιολογημένα είχαν τεθεί από τό ΚΟΡ χρόνια τώρα.

Γκβιάζντα: Ή αντιπολίτευση ήλθε σάν αποτέλεσμα τής βίαιης ἐγκρίδρυσης του συνολικού οικονομικού καί πολιτικού ἐποικοδομηματος

Μπορούσεβιτς: Δέν πιστεύω ότι τά αποτελέσματα των τελευταίων γεγονότων ήταν αποκλειστικά δουλιά του ΚΟΡ. Βασίζονταν τό ίδιο σέ μιá τεράστια κοινωνική δυσφορία πού δυνάμωνε γιά χρόνια. Ή ειρηνική εξέλιξη τής άπεργίας -αυτό οφείλεται στό ΚΟΡ.

- Έχετε κάποια δικιά σας αντίληψη γιά τό σοσιαλισμό;

Μπορούσεβιτς: Τό ΚΟΡ δέν έχει καμιά πολιτική αντίληψη, γιατί δέν είναι πολιτική οργάνωση. Ή πλειοψηφία των ανθρώπων μας έχει ένα σοσιαλιστικό υπόβαθρο, υπάρχουν όμως καί μερικοί πού άρνούνται νά καταταγούν κάπου. Μπήκαν στό κίνημά μας σέ μιá κοινωνική βάση. Γενικά υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός ανθρώπων πού δέν έχουν ένα πολιτικό πρόγραμμα, αλλά απλά ένα κοινωνικό. Καί είναι ένάντια στή πολιτικοποίηση του ΚΟΡ. Είμαι καί εγώ ένας απ'αυτούς.

Κέσικ: Καί 'γώ τό ίδιο. Πολιτικοποίηση του ΚΟΡ θά σήμαινε καί τό τέλος του. Ήπειδή άκριβώς οι πολιτικές ιδέες των ανθρώπων πού συνυπάρχουν στό ΚΟΡ είναι υπερβολικά έτερογενείς.

Μπορούσεβιτς: Πιστεύω ότι είναι καιρός νά διαμορφώσουμε μιá πολιτική αντίληψη. Αύτή τή στιγμή ό κόσμος περιμένει από μας περισσότερο από ότι μπορούμε νά προσφέρουμε κανονικά, ή κοινωνία έπρεπε νά έστιάζεται στό κόμμα. Στην Πολωνία σήμερα, όμως, ή κοινωνία συγκεντρώνεται γύρω από τά έλεύθερα συνδικάτα. Καί αυτό είναι κακό. Ήπομένως, ή αναγκαιότητα νά μορφοποιήσουμε ένα πολιτικό πρόγραμμα γίνεται όλο καί πιό έντονη. Ήσως νά 'ταν καλό τό κόμμα νά

Γκβιάζντα, Βαλέσα, Λίς, Μπορούσεβιτς, Πιενκόφσκα
στή συνέντευξη

μπορούσε νά καθοδηγήσει καί νά μάζε άπαλλάξει από τό βάρος των κοινωνικών προσδοκιών πού περιμένει ό κόσμος από μας. Θά τό κάνει όμως; Στά μάτια του κόσμου τά νέα συνδικάτα είναι ή πανάκεια, πού θά κάνει τό κάθε τι: τά νέα συνδικάτα πρέπει νά παίξουν τό ρόλο τους σάν σωματεία, νά εί-

ναι ένα πολιτικό κόμμα, νά συμμετέχουν στή διαχείριση τής χώρας καί νά δρούν σάν πολιτοφυλακή -όλα αυτά είναι μεγάλο πρόβλημα γιά μας.

- Βασικά τό ΚΟΡ μπορεί έξ ίσου νά πάψει νά υπάρχει.

Κέσικ: Φυσικά ναι.

Μπορούσεβιτς: Δέν ξέρεις πώς θά 'ρθουν τά πράγματα. Δέν πρέπει νά προδικάζεις όποι-αδήποτε αυτοδιάλυση.

Κέσικ: Έάν ειμασταν σίγουροι ότι τά πολιτικά αντίποινα θά έπαιρναν τέλος...

Μπορούσεβιτς: Έν πάσει περιπτώσει, δ'έσσεκ Μοσζούλσκι είναι ακόμα φυλακή.

Κέσικ: Μολονότι κανείς στό ΚΟΡ δέν ταυτίζεται μέ τίς ιδέες του καί τή δραστηριότητά του, έχουμε άποφασίσει νά τόν υπερασπιστούμε. Καί τό ΚΟΡ τό δήλωσε αυτό άμέσως μετά τή σύλληψή του.

Μπορούσεβιτς: Τό όλο ζήτημα άρχισε, όταν έδωσε μιá συνέντευξη στό Σπήγκελ, όπου έλεγε ότι δέν αναγνωρίζει τήν κυβέρνησή μας. Είναι έλεύθερος νά τό κάνει, είναι υπόθεσή του καί δέν είναι λόγος γιά τίς άρχές νά τόν κυνηγούν.

Γκβιάζντα: Απλά πρέπει νά υπακούει σέ συγκεκριμένους νόμους.

Κέσικ: Τό σύνταγμα μας δέν έπιβάλλει όμοφωνία τής γνώμης. Όμως, έπιβάλλει ό κόσμος νά μήν προσπαδεί χρησιμοποιώντας βία νά διαλύσει τήν κοινωνική τάξη. Ό Μοσζούλσκι δέν φαίνεται νά έχει οργανώσει κάποιο κίνημα τέτοιου είδους.

Μπορούσεβιτς: Γιά νά ξανάρθουμε στό ΚΟΡ - απλά μιá νέα κοινωνική δυσφορία άρχισε νά παίρνει σάρκα καί όστά. Στό ΚΟΡ υπήρχαν καμιά 30ριά άνθρωποι, δεκαπέντε απ'αυτούς ήταν πάνω από 70 χρονών.

Κέσικ: Τί μπορούν στ'άλήθεια νά πετύχουν 30 άνθρωποι ανάμεσα σε 35 εκατομμύρια κόσμο...

Μπορούσεβιτς:...έκτός άν βρουν ύποστήριξη από τήν κοινωνία συνολικά

Κέσικ: Απλά ειμασταν ύποχρεωμένοι νά δρούμε μέ τόν ένα ή τόν άλλο τρόπο...

Μπορούσεβιτς:...γιά νά προπαγανδίζουμε τά συνθήματά μας.

Πιενκόφσκα: Όταν ό τύπος έπετίθετο στόν Κουρόν καί τόν Μίτσνικ, προσπαθούσε νά άπογοητεύσει τό ΚΟΡ. Τό αποτέλεσμα, όμως, ήταν οι ίδρυτικές έπιτροπές τής Άλληλεγγύης νά έρχονται σέ μας καί νά μας ρωτούν τί είδους οργάνωση ειμασταν.

Μπορούσεβιτς: Αυτό πού έπιζητούν οι άρχές είναι, ένώ τό όλο κίνημα έχει νομιμοποιηθεί, τό ΚΟΡ νά συνεχίσει νά είναι παράνομο. Γιά πολλά χρόνια κανείς δέν άσχολόταν μ'αυτό, τώρα όμως πολλοί θά ήθελαν νά δούν μιá άνοιχτή αντιπαράθεση ιδεών ένός αντιπροσώπου του ΚΟΡ καί ένός ιδεολογικού καθοδηγητή του κόμματος.

- Δέν φοβάστε τή γραφειοκρατικοποίηση;

Μπορούσεβιτς: Πρέπει νά διαφυλάξουμε τίς δημοκρατικές λειτουργίες όπως περιγράφονται στό καταστατικό. Φυσικά, μπροστά στά φωτογραφικά φλάς καί στά μικρόφωνα ό καθένας μπορεί εύκολα νά παρεκκλίνει- σέ τελευταία ανάλυση άνθρωποι ειμαστε.

Συνομοσπονδία 'Ανεξάρτητης Πολωνίας

Ἡ Συνομοσπονδία 'Ελεύθερης Πολωνίας δημιουργήθηκε τὴν 1η τοῦ Σεπτέμβρη τοῦ 1979, τὴν διάρκειά μιᾶς συγκέντρωσης ἀντιφρονούντων, πού παρακολούθησαν 3000 ἄτομα, στὴ Βαρσοβία. Ἡγέτης τῆς εἶναι ὁ Leszek Moczulski, πού εἶναι καὶ συγγραφέας τοῦ βιβλίου "Ἐπανάσταση χωρὶς Ἐπανάσταση". Ἡ Κ.Ρ.Ν. ἔπαιξε σημαντικό ρόλο μέσα στὴν Ἀλληλεγγύη: ἔσπρωξε τὸ Συνέδριο νά υἱοθετήσῃ τὸ αἴτημα γιὰ ἐλεύθερες ἐκλογές καὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς ἔλεγχαν τὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν ἐπιτροπῶν ὑπεράσπισης τῶν φυλακισμένων. Κι ἀκόμα εἶχε ἀποκτήσῃ μιὰν ἀξιόλογη δύναμη στοὺς φοιτητές· οἱ διαδηλώσεις τους εἶχαν σάν κύριο αἴτημα τὴν ἀπελευθέρωση τῆς φυλακισμένης ἡγεσίας τῆς Κ.Π.Ν.

Ἡ συνέντευξη μέ τὸν Moczulski πού ἀκολουθεῖ πάρθηκε τηλεφωνικὰ τὸν Σεπτέμβρη τοῦ 1979 γιὰ τὴ γαλλικὴ ἑφημερίδα "Rouge".

Γιατί ἀναγγεῖλατε τὴ δημιουργία νέου πολιτικοῦ κόμματος;

Ἡ ὕπαρξη πολιτικῶν κομμάτων πού θά δροῦν ἀνοιχτὰ εἶναι τὸ μόνο μέσο γιὰ τὴν ἐπανασυγκρότηση καὶ ἐπαναθεσμοποίηση τῆς πολιτικῆς ζωῆς στὴν Πολωνία. Μιά ἀτομικοποιημένη κοινωνία εἶναι ἀνίσχυρη ἀπέναντι στὴν γερὰ ὀργανωμένη ἐξουσία. Ἡ δὲ τελευταία, ἔχει κάθε δυνατότητα ν'ἀποπροσανατολίζει, νά κρατᾷ ἐν σιωπῇ καὶ νά καταστρέφει τὴ κοινωνία. Ὁ ρόλος ἐνός πολιτικοῦ κόμματος εἶναι νά τὰ ἐμποδίζει ὅλα αὐτά.

Ἄλλὰ ἤδη ἡ "Ἐπιτροπὴ Κοινωνικῆς Ἀυτοάμυνας" (KSS/KOR) καὶ τὸ "Κίνημα γιὰ τὴν ὑπεράσπιση Ἀνθρώπινων καὶ Πολιτικῶν Δικαιωμάτων" (ROPCIO), ἂν καὶ δέν εἶναι ἐπίσημα "πολιτικά κόμματα" εἶχαν κάποια ἀποτελεσματικότητὰ στὸ ἔργο τους. Τί τὸ νεώτερο περιέχει ἡ δική σας πρωτοβουλία;

Τόσο τὸ KSS/KOR ὅσο καὶ τὸ ROPCIO λειτουργοῦν, ὅπωςδήποτε, σάν πολιτικὲς δυνάμεις. Συγχρόνως ὅμως δηλώνουν τὸν ἀπολίτικο χαρακτήρα τους, ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι οἱ στόχοι τους εἶναι κυρίως ἀνθρωπιστικοί - πάλι ἐνάντια στὴν καταπίεση, γιὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα, γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ στὴν πράξη νομοθεσιῶν πού ἀναγνωρίστηκαν ἀπὸ τὶς Ἀρχές κλπ. Καὶ τὰ δύο παραπάνω κινήματα ἔχουν δηλώσει καθαρά ὅτι στόχος τους δέν εἶναι νά πάρουν τὴν ἐξουσία. Ἄλλὰ ἓνα πολιτικὸ κόμμα εἶναι κάτι τελείως διαφορετικό. Ἀντίθετα, τὸ πολιτικὸ κόμμα πρέπει νά ἐπιδιώκει τὴν ἐξουσία γιὰ νά μπορέσῃ νά μεταρρυθμίσει τὴν σημερινὴ κοινωνία σύμφωνα μέ τὸ πολιτικὸ του πρόγραμμα.

Ποιοί εἶναι οἱ σκοποὶ τοῦ ΚΡΝ;

Ἀναφέρονται καὶ προωθοῦνται μέ μιὰ ἰδεολογικὴ πλατφόρμα δέκα σημείων. Τὸ πιὸ σημαντικό σημεῖο εἶναι αὐτὸ πού ἀναφέρει ὅτι: "Δέν πρέπει νά χαθεῖ ἡ εὐκαιρία γιὰ τὴν δημιουργία μιᾶς τρίτης Πολωνέζικης ἀνεξάρτητης δημοκρατίας. Ὁ μόνος δρόμος γιὰ νά ἐπιτευχθεῖ αὐτός ὁ σκοπὸς εἶναι νά δοθεῖ τέλος στὴν Σοβιετικὴ κυριαρχία πού διενεργεῖται σήμερα μέσῳ τῆς χρεωκοπημένης ἐξουσίας τοῦ ΠΕΕΚ.

Μέ ἄλλα λόγια, θέλουμε νά ἐγκαθιδρύσουμε ἓνα πολιτικὸ σύστημα τὸ ὁποῖο θ'ἀποκλείει

τὴ διαχείριση τῆς ἐξουσίας ἀπὸ ἓνα μόνο κόμμα, ὁποιοσδήποτε καὶ νάναι ὁ χαρακτήρας του. Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ τὴν ἡγεμονία ἐνός ἐξωτερικοῦ παράγοντα.

Τὸ θέμα τῆς ἰδιοκτησίας τῶν μέσων παραγωγῆς ὑπολογίζεται πάντα σάν ἓνα μεγάλη σημασίας στοιχεῖο γιὰ τὸ καθορισμὸ τοῦ χαρακτήρα ἐνός κόμματος. Ποιὸ εἶναι τὸ πρόγραμμά σας σχετικὰ μ'αὐτὸ τὸ θέμα;

Τὸ κόμμα μας εἶναι ἀνομοιογενές γι'αὐτὸ ἔχει καὶ τὸ ὄνομα "ὁμοσπονδία". Τὸ πρῶτο ἀρθρο στὸ καταστατικὸ μας δηλώνει: "Τὸ ΚΡΝ εἶναι κόμμα συνεργαζόμενων ομάδων οἱ ὁποῖες εἶναι τόσο πολιτικά, ὅσο καὶ ἰδεολογικά αὐτόνομες, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ομάδων ἐκείνων πού στὴν ἐξέλιξή τους θ'ἀποφασίσουν νά μεταρρυθμιστοῦν καὶ νά γίνουν ἀνεξάρτητα πολιτικὰ "κόμματα". Μερικὲς ὁμάδες πού συμμετέχουν στὸ ΚΡΝ, περισσότερο δέ, τὸ Κίνημα τῶν Πολωνῶν Σοσιαλιστῶν - τὸ ὁποῖο ἔχει κυρίως τὴ βάση του στοὺς ἐργάτες σιδήρου στὴ NOWA HUTA (μιὰ ἀχανὴς ἔκταση μεταλλείων στὰ προάστεια τῆς CRACOW), στὸ KATOWICE, LUBLIN, καὶ πρόσφατα στὸ LODZ νομίζουν ὅτι εἶναι ἀπαραίτητο νά κτισθεῖ ἓνα πραγματικὸ σοσιαλιστικὸ σύστημα.

Αὐτὸ θά συμπεριλαμβάνει ὄχι μόνον τὴν πλήρη κοινωνικοποίηση τῶν μέσων παραγωγῆς, ἀλλὰ ἐπίσης ἓνα σύστημα ἐργατικῆς αὐτοδιαχείρισης, ἢ καλύτερα τὴν διακυβέρνηση τῶν συνεταιρισμένων παραγωγῶν πάνω στὰ μέσα τῆς παραγωγῆς.

Ἄλλες ὁμάδες ὅμως, πού βλέπουν ὅτι ὁ κρατικὸς ἔλεγχος τῆς οἰκονομίας ὀδηγεῖ στὸ δλοκληρωτισμὸ, ἀντιμετωπίζουν τὸν κίνδυνο νά δοῦν ἓνα μεγάλο τομέα τῆς οἰκονομίας μέ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία.

Ἐγὼ ὁ ἴδιος, γνωρίζω ἀπὸ τὰ γεγονότα τὰ ἐξῆς: "σήμερα ἡ Πολωνέζικη οἰκονομία - ἕκτος ἀπὸ τὴν γεωργία - ἀνήκει στὸ κράτος. Καὶ ἐάν ἀκόμα κάποιοι ἤθελε νά τὴν ἐπιστρέψῃ σὲ ἰδιωτικὰ χέρια, δέν ὑπάρχουν ἰδιοκτῆτες στοὺς ὁποίους θά μπορούσε νά τὴν ἐπιστρέψῃ. Δέν ὑπάρχουν κοινωνικὲς δυνάμεις, οὔτε κεφάλαιο νά δημιουργήσῃ καπιταλιστικὸ τομέα μαζί μέ τὸν τομέα τῆς κρατικῆς ἰδιοκτησίας, τὸν ὁποῖο κανένας ὅπωςδήποτε δέν θάθελε νά ἀποεθνικοποιήσῃ.

‘Από τή μεριά τῶν γυναικῶν

Ἡ Πολωνική ἐπανάσταση δέν εἶναι μιὰ διαδικασία περιορισμένη ἀνάμεσα στά ναυπηγεῖα τοῦ Γκντάνσκ καί τ'ἀνθρακωρυχεῖα τῆς Σιλεσίας. Ἡ ἐκρηξη ἐπηρέασε συνολικά τήν Πολωνική κοινωνία, δίνοντας τή δυνατότητα σέ κάθε καταπιεσμένο ἀπό τή γραφειοκρατία κοινωνικό στρώμα νά ἐκφραστεῖ μέ τόν ἕνα ἢ τόν ἄλλο τρόπο.

Τό ἀναμφισβήτητο γεγονός, ὅτι ἡ θέση τῆς γυναίκας στίς Ἀνατολικές Χῶρες δέν διαφέρει καί πολύ ἀπό τή Δύση (ἀν δέν εἶναι χειρότερη), φαίνεται τόσο καθαρά στά δύο παρακάτω κείμενα, ὥστε κάθε δικό μας σχόλιο περιττεύει. Μέχρι τώρα τά μόνα κείμενα γυναικείου προβληματισμοῦ πού ἐφθασαν στή Δύση, ἦταν αὐτά τοῦ Ρωσικοῦ φεμινιστικοῦ περιοδικοῦ "Ἀλμανάκ - Γυναίκα καί Ρωσία", τοῦ ὁποῖου μέρος θά προσπαθήσουμε νά δημοσιεύσουμε σ'ἐπόμενο τεῦχος.

Τό πρῶτο κείμενο εἶναι μιὰ συνέντευξη τῶν ἐργατριῶν τῆς κλωστοῦφαντουργίας Ζυραρντόφ πού ἀπεργοῦσαν στίς 23 Ὀκτώβρη 1981. Πρωτοδημοσιεύθηκε στό περιοδικό τῆς Βαρσοβίας "Niezależność" ἀριθ. 153 καί ἀναδημοσιεύτηκε στό "Imprecor" ἀριθ. 112 .

Τό δεύτερο κείμενο, ἀπό τά παρακάτω εἶναι ἀπό μιὰ φεμινιστική ὁμάδα πού φτιάχτηκε στό Πανεπιστήμιο τῆς Βαρσοβίας. Ἐμεῖς, τό πήραμε ἀπό τό ἀγγλικό περιοδικό "Labour Focus on Eastern Europe".

Παρά τόν διαφορετικοῦ εἶδους προβληματισμό τους, καί τά δύο ἀρθρα μᾶς δίνουν μιάν ἀρκετά συνολική εἰκόνα γιά τή θέση τῆς γυναίκας στήν Πολωνία.

Μιλᾶνε οἱ ἐργάτριες τοῦ Ζυραρντόφ

Στό δελτίο τῆς Ἀλληλεγγύης τῆς Βαρσοβίας, τῆς 23 τοῦ Ὀκτώβρη τοῦ 1981, δημοσιεύτηκε ἕνα ἀρθρο γιά τήν ἀπεργία στήν κλωστοῦφαντουργία τοῦ Ζυγαρντόφ. Ὁ συγγραφέας τοῦ ἀρθρου, ὁ J.Klosinski, γράφει : "εἶναι ἡ πρώτη μέρα τῆς ἀπεργίας στήν ἐπιχείρηση κλωστοῦφαντουργικῶν τοῦ Ζυγαρντόφ. (ἡ ἀπεργία ἀρχισε στίς 14 τοῦ Ὀκτώβρη.) Ἄς ἀκούσουμε αὐτές τίς γυναῖκες πού λένε ὅτι δέν εἶχαν ἄλλη λύση ἀπό τήν ἀπεργία ὡς τή τελική νίκη."

"Τρῶμε ὅλη μας τή μέρα στά μαγαζιά περιμένοντας ψόφιες ἀπό τήν κούραση στίς οὔρες. Ἐρχόμαστε στό ἐργοστάσιο καί δέν ξέρουμε οὔτε κάν ἀν θά βροῦμε στήν καντίνα σάντουιτς μέ ξυτισμένο τυρί (τόσο ξυτισμένο πού οὔτε οἱ γάτες δέν τό τρῶνε) καί ταγκιασμένο βούτυρο. Δέν ξέρουμε ἀν θά βροῦμε νά βάλουμε κάτι στό στόμα μας."

"Ἄμα θέλω ν' ἀγοράσω κρέας τῆς Τρίτης, πρέπει τῆς Δευτέρας, στίς ἔξι τό πρωί, νά μῶ στήν οὔρα καί νά περιμένω μιὰ μέρα καί μιὰ νύχτα. Καί τῆς Τρίτης, μπορεῖ νά τά καταφέρω νά ψωνίσω κάτι, μπορεῖ καί ὄχι. Οἱ πρῶτοι πέντε τῆς οὔρας κάτι θά βροῦν ν' ἀγοράσουν, οἱ ὑπόλοιποι θά μέινουν ρέστοι. Καμμιά φορά ἐφοδιάζουν τά μαγαζιά μέ πέντε κιλά σαλάμι. Οἱ συνταξιούχοι πού κάθονται μόνιμα στήν οὔρα, μέρα καί νύχτα, τά καταφέρνουν πότε-πότε νά ἀγοράσουν κάτι, γι' αὐτούς πού δουλεύουν ὁμως δέ γίνεται τίποτα."

"Παίρνουμε ἕνα πακέτο μαργαρίνη τό μήνα, ἐνῶ στήν Βαρσοβία βρίσκεις καί χωρίς δελτίο τροφίμων. Αἰσθανόμαστε ριγμένοι σέ σχέση μέ τή Βαρσοβία. Ἐκεῖ μπορεῖς νά ἀγοράσεις γλυκά ἢ καφέ μέ τά κουπόνια τῆς Βότκας, σέ μᾶς τίποτα. Μερικές ἀπό ἐμᾶς δουλεύουν στό Ζυγαρντόφ, ἀλλά μένουν στό νομό Βαρσοβίας, ὁμως στή πόλη μου, γιά πα-

ράδειγμα, τά δελτία τροφίμων τοῦ Ζυγαρντόφ δέν ἰσχύουν."

"Τί νά μᾶς κάνει ἕνα κιλό ἀλεύρι τό μήνα ; Οὔτε γιά ἕνα γλυκό δέν φτάνει, ὁμως τό ἀλεύρι τό σπαταλοῦν. Χθές, ἡ πωλήτρια ἀνοιξε μπροστά στά μάτια μας ἕνα τσουβάλι μέ ἀλεύρι, ἦταν σκουλικιασμένο."

"Καί τί γίνονται τά ἄλλα προϊόντα ; Ὡστόσο, τά ἐργοστάσια ἐξακολουθοῦν νά παράγουν (...) Οὔτε βελόνες υπάρχουν, οὔτε κλωστή, οὔτε σεντόνια, οὔτε πετσέτες, οὔτε κάλτσες, οὔτε ἐσώρουχα. Μά ὅλα αὐτά ἐμεῖς εἴμαστε πού τά παράγουμε καί ἔχουμε ἀυξήσει τή παραγωγή Λοιπόν ;"

"Θά συνεχίσουμε τήν ἀπεργία ὅσο οἱ ἀρ-

χές δέν αναλαμβάνουν συγκεκριμένες δεσμεύσεις. Ἡ ζωή μας πρέπει νά βελτιωθεῖ. Οὐτε σαπούνι νά πλυθοῦμε δέν ἔχουμε. Ὅπου καί νά πᾶς τά παιδιά ἔχουν ψεῖρες. Τά παιδιά ἀφήνουν τό σχολεῖο γιά νά περιμένουν στήν ούρά. Ξέρουν ὅτι στό σπίτι λείπουν τά πάντα, ἅμα καταφέρουν καί ἀγοράσουν κάτι τρελαινόμεστε ἀπό τή χαρά μας"

"Αὐτά ἐγιναν συνηθισμένα πράγματα γιά τά παιδιά (...). Γιά νά ἀγοράσω παπούτσια ἔχω μείνει στήν ούρά τρεῖς μέρες καί τρεῖς νύχτες ἀπό τή Παρασκευή ὡς τήν Δευτέρα.

"Ἀπό τόν πολύ κόσμο ἔσπασε ἡ βιτρίνα καί ἐγινε ἡ ἐξῆς σκηνή: τά παιδιά καταφέρανε νά μπουῖν ἀπ' αὐτή τή σπασμένη βιτρίνα καί ν' ἀγοράσουν παπούτσια γιά τή μάνα τους. Θεέ μου, τρελάθηκα ἀπό τή χαρά μου!"

"Niezalezność", ἀρ. 153
Βαρσοβία, 23 Ὀκτώβρη 1981

Φεμινιστική ομάδα φοιτητριῶν τῆς Βαρσοβίας

Πρός τό τέλος τοῦ Νοέμβρη τοῦ 1980 στή λέσχη Σίγμα (Sigma Club) στό Πανεπιστήμιο τῆς Βαρσοβίας, συγκεντρώθηκαν γύρω στίς 100 γυναῖκες γιά νά ἰδρῦσουν τή πρώτη φεμινιστική ομάδα στή Πολωνία. Ἡ Χριστίνα Κοβάλεφσκα, μιά ἀπό τίς ἰδρύτριες τῆς ομάδας, μίλησε στήν Ἰμπα Πάλμε τοῦ περιοδικοῦ *Genstimppe* τῆς Βιέννης.

"Ἐρευνοῦμε τήν ἐμπειρία τῶν φεμινιστριῶν τῆς Δύσης, ἀλλά φυσικά πρέπει νά προσαρμόσουμε τά μαθήματα ἀπ' αὐτά τά κινήματα στίς πολύ εἰδικές συνθήκες τῆς Πολωνίας. Ἐχουμε ἤδη μερικές ἐπαφές, ἀλλά χρειαζόμαστε ὅσο περισσότερη πληροφόρηση γίνεται γύρω ἀπό τά γυναικεῖα κινήματα σ' ἄλλες χώρες."

Τί σχεδιάζει νά κάνει αὐτή ἡ γυναικεῖα ομάδα; Σύμφωνα μέ τή Χριστίνα, "θέλουμε νά ἐκδόσουμε μιά γυναικεῖα ἐφημερίδα καί νά φτιάξουμε ἕνα γυναικεῖο θέατρο. Μέχρι τώρα ἔχουμε κάνει μιά σοβαρή δουλειά γύρω ἀπό τήν ἱστορία τῆς γυναίκα, τήν σκέψη τῆς καί τή ζωή τῆς. Πρὸς τό παρόν σχεδιάζουμε ἕνα κύκλο σεμιναρίων γύρω ἀπ' τίς Πολωνίδες γυναῖκες πού κατάρθωσαν νά σπάσουν τό παραδοσιακό μοντέλο ὑπαρξης καί νά γίνουν καλλιτέχνες ἢ ἐπιστήμονες. Ἀκόμα θέλουμε νά φτιάξουμε μιά φεμινιστική γκαλερί."

Ἡ ομάδα ἔχει ἤδη ἐτοιμάσει μιά λίστα αἰτημάτων πού θά ἤθελε νά τά συζητήσει στά ἐργαστάσια μέ τήν Ἀλληλεγγύη. (Τά αἰτήματα εἶναι στό τέλος τοῦ κειμένου.)

"Θέλουμε ν' ἀναπτύξουμε καί νά δυναμώσουμε τό γυναικεῖο κίνημα καί 'δῶ. Ἄρθρα, προπαγάνδα, θέατρο, ἐφημερίδες - ὅλα αὐτά θά μᾶς βοηθήσουν νά βάλουμε τέρμα στή παραδοσιακή προκατάληψη γιά τή γυναῖκα. Ἀλλά γιά ὅλα αὐτά χρειαζόμαστε ἀνυπερθέτως τήν βοήθεια τοῦ Δυτικοῦ γυναικεῖου κινήματος."

Αὐτό πού χρειάζονται πάνω ἀπ' ὅλα οἱ γυναῖκες τῆς Βαρσοβίας εἶναι πληροφοριακό ὑλικό: βιβλία, περιοδικά, φιλμ, βίντεο καί κασέτες πού ἔχουν σχέση μέ τά προβλήματα καί τή θέση τῶν γυναικῶν.

Τά αἰτήματα τῆς ομάδας

1. Ἡ δυνατότητα διακοπῆς τῶν σπουδῶν γιά τίς σπουδάστριες πού εἶναι πάνω ἀπό 3 μηνῶν ἐγκυοί.
2. Περισσότερη ἀναφορά στίς γυναῖκες στά βιβλία ἱστορίας.
3. Τό ξεκίνημα μιᾶς πλατιᾶς ἐρευνας γιά τή θέση τῆς γυναίκα.
4. Ἀνάπτυξη τῆς γυναικεῖας συνείδησης καί ἐπέκταση τῶν δικαιωμάτων τους.
5. Πληροφόρηση τῆς κοινωνίας γύρω ἀπό τή θέση καί τό ρόλο τῆς γυναίκα.
6. Ἐπέκταση τῶν ὑπηρεσιῶν.
7. Μιά καμπάνια γιά πιά δημιουργική ὀργάνωση τοῦ ἐλεύθερου χρόνου, πού θά ὀδηγήσει σέ μιά πολύπλευρη ἀνάπτυξη τῆς προσωπικότητας στό διανοητικό, καλλιτεχνικό καί φυσικό πεδίο.
8. Ἀνέβασμα τοῦ κοινωνικοῦ κύρους τῶν ἀνύπαντρων, χωρισμένων ἢ μέ ὁποιοδήποτε τρόπο ἀδέσμευτων γυναικῶν καί μιά καλλιτέρεψη τῆς οἰκονομικῆς τους κατάστασης.
9. Ἴση ἀντιμετώπιση ἀπό τό νόμο τῶν σχέσεων ἀσχετα ἀπό τό ἂν ἔχει ὑπάρξει γάμος.
10. Ἀνέβασμα τῆς ἀνδρική αἰσθησης γιά ὑπευθυνότητα ὅσο ἀφορᾷ τά παιδιά καί τήν ἐκτροφή· σήμερα οἱ γυναῖκες μόνες τους ὑποφέρουν τά ψυχολογικά καί ἠθικά προβλήματα πού συνδέονται μέ μιάν ἐκτροφή.
11. Περιορισμός τοῦ ὑπεροπτικοῦ καί πατερναλιστικοῦ τρόπου συμπεριφορᾶς ἀπέναντι στίς γυναικεῖες ομάδες.
12. Μέτρα ἐνάντια στίς ἀναστολές πού ἐμποδίζουν κάθε δημιουργική γυναικεῖα προσπάθεια στό σχολεῖο καί τήν οἰκογένεια· ἐνάντια στίς χυδαῖες ἀπόψεις καί τούς τραυματικούς μύθους, σάν τήν ἰδέα ὅτι οἱ γυναῖκες εἶναι εὐτυχισμένες νά βρίσκονται σέ κατώτερη θέση, ἢ ὅτι ἡ ἐπιπολαιότητα καί ἡ διανοητική κατωτερότητα εἶναι σύμφυτες στή γυναῖκα.

Οι σκοποί μας -

θέλουμε όσο περισσότερες γυναίκες γίνεται να συμμετέχουν στην πάλη ενάντια στη συνεχιζόμενη εκμετάλλευση και άδικία.

- * Τά επιδόματα πρέπει να ισχύσουν και για τους δύο γονείς και να μπορεί οποιοσδήποτε απ' τους δύο να τά εισπράξει όποτε θέλει.
- * Μηνιαίο επίδομα και κοινωνικές παροχές για τις νοικοκυρές.
- * Ίσο μισθό για άνδρες και γυναίκες με τη ίδια ειδικότητα και την ίδια προϋπηρεσία· σήμερα οι μισθοί είναι μικρότεροι στα λεγόμενα γυναικεία επαγγέλματα που απαιτούν, όμως, τον ίδιο βαθμό πνευματικής και φυσικής προσπάθειας.
- * Ζητούμε γυναίκες και άνδρες να έχουν τό ίδιο κοινωνικό και οικονομικό στάτους σ' οποιοδήποτε επάγγελμα ή γραφείο.

Θέλουμε να διαδώσουμε τις ιδέες μέσα από

1. Μιά φεμινιστική έκδοση.
2. Ένα φεμινιστικό θέατρο.
3. Μιά φεμινιστική γκαλερί.
4. Συγκεντρώσεις, σεμινάρια και συζητήσεις με τις γνωστές γυναίκες που προπαγανδίζουν φεμινιστικές ιδέες, ασχολούνται με τη ψυχολογία και τά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των γυναικών, κλπ.
5. Μιά κεντρική πηγή πληροφόρησης που θα καλύπτει τά φεμινιστικά κινήματα· σημαντικές γυναικείες μορφές του παρελθόντος και του σήμερα· τή θέση τής γυναίκας σήμερα στη Πολωνία και στο κόσμο.
6. Έπαφή με τά φεμινιστικά κινήματα σ' άλλες χώρες. Υπάρχει ήδη έπαφή με κινήματα τής Δ.Γερμανίας, Γαλλίας κι ΕΣΣΔ.
7. Θέλουμε να προστατεύσουμε τά γυναικεία συμφέροντα· παλεύουμε για τήν ανάπτυξη τής γυναικείας συνείδησης, τήν ολοκλήρωση τής γυναικείας κουλτούρας, τών επιστημονικών, κοινωνικών και ύπαρξιακών αναγκών των γυναικών μέσα από τήν παρουσίαση αύτων των συγκεκριμένων άναγκών.

Μιά γυναίκα πάει μιά μέρα στο γιατρό:

- Γιατρέ, εξέτασέ με!
 - Κάνετε λαθος κυρία μου.
- Δέν είμαι παρά ένας άπλός κτηνίατρος.
Δέ δέχομαι άνθρωπος γι' άσθενείς.
- Μά, άκριβώς γιατρέ,
Αισθάνομαι σά ζωο.

Τό πρωί όταν ξυπνάω, πιστέψτε-με,
Τρέχω πάνω-κάτω μέσα στο σπίτι,
Λαχανιασμένη σαν ένας σκύλος ή ένα γατί,
Πηγαίνω τρέχοντας σαν άλογο στη δουλειά μου,
Κρεμιέμαι απ'τό λεωφορείο σαν πίθηκος,
Φορτώνομαι σά καμήλα,
Ύπερασπίζω τό συζυγικό μου βίο σά λιονταρίνα,
Γυρνώντας απ'τή δουλειά, τό βράδυ, κοιμάμαι όρθια,
Κι άκούω τόν άντρα μου να μουρμουρίζει,
"Κοιμήσου, κουκουβάγια!"

Δώστε μου λοιπόν,
Ένα φάρμακο θαυματουργό,
Πού θά μέ κάνει πλάσμα ανθρώπινο.

Από τό δελτίο τής "Άλληλεγγύης" τοϋ Γκντάνσκ στις 26 Αύγουστου 1980.

Πρίν τό πραξικόπημα

Ἡ περίοδος μετά τό συνέδριο τῆς Ἀλληλεγγύης μέχρι τό στρατιωτικό πραξικόπημα ἐλάχιστα ἔχει ἀπασχολήσει τά ἑλληνικά ἔντυπα στ' ἄρθρα τους γιά τήν Πολωνία. Κι ὁμως εἶναι μιά περίοδος πού οἱ πολωνικοί προβληματισμοί ἔκαναν ἄλλα, μέ θετικό καταλύτη τό ἐπισιτιστικό πρόβλημα. Κι ἔτσι δικαιολογεῖται ὡς ἕνα βαθμό, τόσο ἡ ἐπιλογή τῆς γραφειοκρατίας γιά πραξικόπημα, ὅσο καί ἡ χρονική στιγμή πού τό ἔκανε. Ἀλληλεγγύη σέ μιά σειρά πόλεις εἶχε δημιουργήσει ἕνα αὐτόνομο ἀπό τό κράτος μηχανισμό διανομῆς προϊόντων διατροφῆς, ἐνῶ στά πολιτικά τῆς αἰτήματα συμπεριλαμβάνονταν ἡ διενέργεια ἐλεύθερων ἐκλογῶν γιά τή Δίετα καί ὁ σχηματισμός ἀπ' αὐτήν νέας κυβέρνησης.

Στό πρόβλημα τῆς διανομῆς ἀναφέρεται τό ἄρθρο τῆς μόνιμης ἀνταποκρίτριας (ἀπ' τῆς ἀπεργίης τοῦ Αὐγούστου '80) τοῦ *Inprecor* στή Πολωνία καί καλύπτει τό θέμα μέχρι τίς τελευταῖες μέρες πρίν τό πραξικόπημα (ἔχει γραφεῖ στίς 10 Δεκέμβρη). Τό ἄρθρο "Ἡ χώρα μας ὁδηγεῖται σέ κρίσιμη κατάσταση" ἔχει δημοσιευθεῖ στό καθημερινό δελτίο *Wiadomo sci Dnia* τῆς Βαρσοβίας στίς 23 Ὀκτώβρη.

Παραμονές πραξικοπήματος

Βαρσοβία - Τετάρτη 2 Δεκέμβρη

Μιά σφιχτή ζώνη περίπου 6000 πολιτοφυλάκων κυκλώνει τή σχολή τῆς πυροσβεστικῆς τῆς πρωτεύουσας.

Μιά ἐπιχείρηση τῶν δυνάμεων τῆς τάξης, ἡ μεγαλύτερη μετά τά γεγονότα τῆς Βαλτικῆς τοῦ 1970, ὅπως λένε μερικοί.

Ἐνῶ ἡ ἐνεργητική ἀπεργία πού ἔχει κηρυχθεῖ ἀπό τούς σπουδαστές, πού ἀρνοῦνταν τό στρατιωτικό καθεστῶς πού οἱ ἀρχές ἤθελαν νά ἐπιβάλουν μέ κάθε τρόπο στή σχολή τους, δι-
αρκεῖ ἐδῶ καί μιά βδομάδα.

Τά πράγματα εἶναι ἔτοιμα νά ἐκραγοῦν. Ἡ κυβέρνηση δήλωσε ὅτι ἡ σχολή διαλύθηκε. Ὁ ἐπίσημος τύπος μιλά γιά "πρώην σπουδαστές" τῆς πυροσβεστικῆς σχολῆς. Ἡ σχολή τελικά θά ἐκενωθεῖ ἀπό τήν ἀστυνομία χωρίς ἐπεισόδια. Ἀλλά ὅλοι σκέφτονται ὅτι θ' ἀρκέσουν μερικές ὥρες, ἴσως καί μερικά λεπτά παραπάνω, γιά νά ξεσπάσει ἡ ἐξέγερση.

Ἡ γραφειοκρατία ἐπιτίθεται

ἀλλά τά περιθώριά της εἶναι περιορισμένα

Ὁ σκοπός ὅλης αὐτῆς τῆς ἐπιχείρησης; "Πρόκειται γιά μιά ἐπίδειξη δύναμης" δηλώνει ἀπαθέστατα Στέφαν Ὀλζόφσκι, μέλος τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου, ὅταν ρωτήθηκε γι' αὐτό τό θέμα. "Τελικά θά παρατηρήσατε ὅτι δέν ἔγινε χρήση βίας"...

Ἡ πρόκληση δέ θά μπορούσε νά 'ναι πιό φανερή.

Πολλοί θά σκεφτοῦν ὅτι ἔφτασε ἡ στιγμή τῆς τελικῆς ἀναμέτρησης.

Λοιπόν ὄχι. Τίς ἐπόμενες μέρες ἡ γραφειοκρατία κερδίζει στά σημεῖα ὑποχρεώνοντας ἕνα ἀριθμό διαγραμμένων φοιτητῶν νά ὑπογράψουν ἕνα χαρτί πού ζητάει τήν κατάταξή τους σέ μιά καινούργια Σχολή Πυροσβεστῶν καί τήν ἀποδοχή ἀπό μέρος τους τοῦ παραστρατιωτικοῦ καθεστώτος τῆς Σχολῆς. Ἀλλά ἡ ἀποφασιστικότητα πού ἔδειξε ἡ ἡγεσία τῆς Ἀλληλεγγύης ἀπέναντι σ' αὐτή τή πρόκληση θά ὑποχρεώσει τή κυβέρνηση νά διστάσει. Ἡ ἡμερήσια διάταξη τῆς 18ης συνόδου τῆς Δίετας πού καλέστηκε γιά τίς 15 Δεκέμβρη καί δημοσιεύτηκε στό τύπο τῆς 9ης δέν λέει τίποτα γιά τή συζήτηση πάνω στό θέμα τῶν "εἰδικῶν ἐξουσι-

ων" πού τόσο συζητήθηκαν στήν 6η ὁλομέλεια τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΠΕΕΚ, ὑποχρεώνοντας τά μέλη της στό συνέδριο νά ψηφίσουν μιά ἀπόφαση πρὸς αὐτή τή κατεύθυνση. Ἡ πρώτη ἀνάγνωση τοῦ νόμου γιά τά συνδικάτα ἀναγγέλθηκε μάλιστα γιά τήν ἐπόμενη τῆς συνόδου τῆς Δίετας πού προβλεπόταν γιά τίς 21 Δεκέμβρη. Ἀκόμα μιά φορά δισταγμοί;

Ὅπωςδήποτε οἱ διαφωνίες μέσα στούς κόλπους τοῦ ΠΕΕΚ καί τῆς ἐξουσίας ἐνίσχυσαν τήν ἐντύπωση ἐνός συνεχιζόμενου δισταγμοῦ. Ἡ διχόνοια ἀνάμεσα στίς διάφορες φράξιες τῆς γραφειοκρατίας ἐκφράζεται καθαρότητα στόν τύπο στό θέμα "Μετωπο Ἐθνικῆς Συμμαχίας"¹. Ἀλλά κάτω ἀπ' τή Σοβιετική ἐπιτήρηση δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι, σημαντικοί παράγοντες τῆς κυβέρνησης (ἀνάμεσα στούς ὁποίους στρατιωτικοί πού κατέχουν ἰσχυρότατες θέσεις), εἶναι ἔτοιμοι νά δυνάμωσουν τίς ἐπιθέσεις τους κατά τῆς Ἀλληλεγγύης καί τῶν ἐργαζομένων καί νά συντρίψουν τό μαζικό κίνημα. Πράγματι, αὐτό πού ἐδῶ κι ἕνα χρόνο βεβαιώνουμε, ὅτι δηλαδή ἡ ἀναμέτρηση πού ἔχει ἀρχίσει στή Πολωνία ἀνάμεσα στίς μᾶζες καί τή γραφειοκρατία

πού βρίσκεται στην έξουσία, είναι ζήτημα ζωής και θανάτου για την τελευταία, τώρα άποκτά την πραγματική του διάσταση.

Είναι εύφημισμός να πούμε ότι τό Κόμμα έχει χάσει έδαφος μετά τό Συνέδριο του Καλοκαιριού.

Μέσα στις μεγάλες επιχειρήσεις ή όργάνωση του ΠΕΕΚ άπλά είναι πιά άνύπαρχτη, άν έξαιρέσουμε τά μόνιμα στελέχη του. Στο Ηυτα Katowice, τή δεύτερη σέ σπουδαιότητα χαλυβουργία τής χώρας, πού άπασχολεί 16000 έργαζόμενους, τό κόμμα δέν έχει πιά πάνω άπό 24 μέλη, σύμφωνα μέ άξιόπιστες πηγές. Έξ άλλου, ή ύπαρξη του ΠΕΕΚ, άμφισβητείται και άπό τήν άρνηση τών έργατικών συμβουλίων νά πληρώνονται άπό τό προϋπολογισμό τής έπιχείρησης τά στελέχη μιās τέτοιας όργάνωσης πού δέν αντιπροσωπεύει πιά σχεδόν τίποτα². Καί τίς περισσότερες φορές, άν ένα κόμμα χάσει τά μόνιμα στελέχη του, χάνει τά πάντα.

Η κατάσταση έχει γίνει άρκετά κρίσιμη, ώστε νά αναγκασθεί ή Tribuna Ludu ν'άναφέρει άπ'τίς στήλες της τ'άποτελέσματα όρισμένων γκάλοπ πού όργανώθηκαν σέ πολλές έπιχειρήσεις, όπως στήν "Roporzycie" στό Zywiec, όπου 970 έργάτες σέ σύνολο 1103 έγκυρων άπαντήσεων, τάχθηκαν έναντίον τής χρηματοδότησης τών δραστηριοτήτων του κόμματος άπό τήν έπιχείρηση, ώστε οι δραστηριότητες αυτές νά γίνονται άποκλειστικά έξω άπό τίς ώρες εργασίας και για νά πάψει πιά νά ζητείται ή συμβουλή τών κλιμακίων του ΠΕΕΚ για κάθε θέμα πού άφορά τή ζωή τής έπιχείρησης³. Αυτό πού άμφισβητείται έδω όσο άφορά τήν ήγεσία του ΠΕΕΚ είναι ούτε λίγο ούτε πολύ ή άπώλεια τής κοινωνικής βάσης - έστω και περιορισμένης - πάνω στήν όποία συνέχιζε νά στηρίζεται μέσα στις επιχειρήσεις. Σήμερα ή εικόνα τής "άσώματης κεφαλής" έχει γίνει πραγματικότητα. Δέν ύπάρχει τή στιγμή αυτή καμιά άμφιβολία ότι οι "σκληροί" - οι πιο διαυγεΐς και κυνικοί μέσα σ'αυτό τό μηχανισμό πού έχει σαπίσει άπ'τούς άνίκανους - θά τά παίξουν όλα για

όλα για νά σώσουν τίς θέσεις τους.

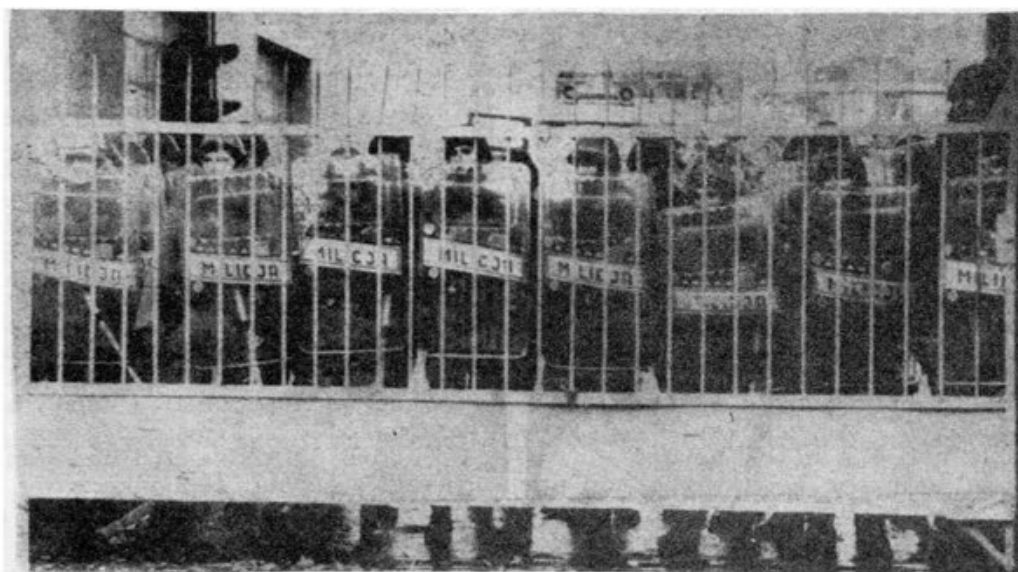
Είναι τόσο περισσότερο άποφασισμένοι όσο, αντίθετα, τό μαζικό κίνημα τείνει, αυτές τίς τελευταίες βδομάδες, νά διευρύνει και νά διαφοροποιήσει τό πεδίο δράσης του.

Τό πρόβλημα τής έξουσίας

"Ο Βαλέσα έχει πολύ δίκιο, δηλώνοντας πώς οι άπεργίες όχι μόνο καταστρέφουν τήν οίκονομία αλλά μάς φθείρουν και ήθικά. Τό σχέδιό του για ένεργητική άπεργία είναι πολύ σωστό, γιατί στό πλαίσιο μιās τέτοιας άπεργίας μπορούμε νά έλέγχουμε τή διανομή κι όλη τή πορεία τής παραγωγής"⁴

βεβαιώνει ό T. Basak, πρόεδρος τής έπιτροπής έργαζόμενων του έργοστασίου φορτηγών FSC, πού είναι μιá άπό τίς τέσσερις βασικές επιχειρήσεις του Loublin. Αύτή τή γνώμη συμμερίζονται και οι έργάτες παραγωγής κώκ του Czechowice, κοντά στό Katowice, πού είχαν άναγγείλει μιá ένεργητική άπεργία για τίς 9 Δεκέμβρη, άν ή διεύθυνση του εργοστασίου δέν ύποχωρούσε άμέσως στις διεκδικήσεις τους. Σέ μιá συνέντευξη στό ραδιόφωνο, δείχνοντας νά έχουν πλήρη έπίγνωση τών δυσκολιών ενός τέτοιου έγχειρήματος, δήλωναν ότι είναι έτοιμοι και πολιτικά και τεχνικά για ένα τέτοιο ένδεχόμενο προσθέτοντας ότι για'αυτούς είναι τό μόνο δυνατό μέσο "για νά κάνουν τά πράγματα νά προχωρήσουν".

Οι έργαζόμενοι του URSUS, του γνωστού εργοστασίου κατασκευής τρακτέρ τής Βαρσοβίας, είναι επίσης έτοιμοι νά προχωρήσουν σ'αύτή τήν κατεύθυνση. Ο καθένας καταλαβαίνει τό τί παίζεται μέ μιá τέτοια προοπτική. Οι έργάτες δέν κρύβουν τό ότι είναι άπροετοίμαστοι για ν'άντιμετωπίσουν τά προβλήματα πού βάζει ή διαχείριση τών επιχειρήσεων και, κυρίως, ό έλεγχος του συνόλου τών οίκονομικών μηχανισμών, άπ'τή στιγμή πού θ'άποφάσιζαν νά πάρουν τά πράγματα στα χέρια τους. Γι'αυτό άποδίδουν μεγάλη ση

Πολωνικά MAT στή σχολή πυροσβεστών

μασία στη δημιουργία επιτροπών δουλειάς, στις οποίες συμμετέχουν διάφοροι έμπειρογνώμονες (μηχανικοί, οικονομολόγοι, νομικοί κτλ), για να μη ριχτούν στη περιπέτεια μι-
 ας έμπειρίας, πού δέ μπορεί παρά να καταλήξει στην άμεση σύγκρουση με την έξουσία.

Άλλά η δηλωμένη αποφασιστικότητα της εργατικής τάξης δέν άφορά μόνον τόν τομέα της παραγωγής. Πολύ περισσότερο, είναι τό σύνολο της κοινωνικής ζωής πού οι εργάτες ζητούν να έλέγχουν. "Αν η συζήτηση για τήν τοπική αυτοδιαχείριση περιορίζεται συχνά στό ζήτημα του τρόπου έκλογής των τοπικών και περιφερειακών συμβουλίων (πώς να καταρτίζονται τά ψηφοδέλτια, πώς να γίνεται ή ψηφοφορία, πώς να γίνεται σεβαστή ή πραγματική δημοκρατία κλπ), πολλές φωνές υψώνονται για να υπογραμμίσουν πώς ή ίδια ή ιδέα της τοπικής αυτοδιαχείρισης δέν θά έχει νόημα παρά μόνο αν αυτή στηρίζεται σε μιά διαδικασία άυτοργάνωσης σ' όλα τά επίπεδα.

"Μέσα σε κάθε ένα από τά όργανα αυτά της αυτοδιαχείρισης, τό πρωταρχικό ζήτημα - πού είναι έξ άλλου θεμελιώδες σ' όλα τά επίπεδα δραστηριότητας - είναι ό βαθμός όργάνωσης του πληθυσμού. "Η καλλίτερα της άυτοργάνωσης, έφ' όσον πρόκειται για μιά εξέλιξη πού ξεκινάει από τή βάση, άυθόρμητη, βασισμένη πάνω στη πεποίθηση ότι, στη σημερινή κατάσταση, ό καθένας από μας πρέπει να παίρνει μέρος στη διαχείριση των συλλογικών άγαθών",

δηλώνει μιά άγωνίστρια της Άλληλεγγύης της περιοχής της Κρακοβίας, συμμετέχοντας στη συζήτηση για τή τοπική αυτοδιαχείριση.⁵

Οι άγωνιστές της Άλληλεγγύης του Pulawy άποφάσισαν να φτιάξουν ένα συναιτηρισμό σε σύνδεση με τό συνδικάτο, με σκοπό ν' άρχίσουν να δίνουν συγκεκριμένες άπαντήσεις στό πρόβλημα της διανομής των τροφίμων, της κατάργησης της μαύρης άγοράς και της "ούρας" (στά μαγαζιά). Αυτό προϋποθέτει να παρθούν μέτρα γι' άλλες στη παραγωγή σ' όλες τις έπιχειρήσεις, όπου αυτό είναι δυνατό, ν' αύξηθει ή παραγωγή ανταλλακτικών και άγροτικών μηχανημάτων, να υπάρχει στενή συνεργασία με τά συνδικάτα των άγροτών, να δημιουργηθεί ένα άποτελεσματικό σύστημα μεταφορών ώστε ν' άποφευχθούν όλες οι σπατάλες, να έξασφαλιστεί ή παράδοση του άπαραίτητου κάρβουνου στην ύπαιθρο, κλπ.

Πρόκειται για ζητήματα πού θά δημιουργήσουν μιά πληθώρα προβλημάτων, πού στην άρχή συχνά θά φαίνονται άλυτα.

Άλλά όπως δήλωσαν αυτοί πού συμμετείχαν στη συγκέντρωση, πού άποφάσισε να προχωρήσουν σ' αυτή τή κατεύθυνση, στις 29 Νοέμβρη στό Pulawy:

"Πρέπει να ξεκινήσουμε άπ' αυτό, πού ήδη υπάρχει. "Αν πετύχει - και πιστεύουμε πώς όλα είναι δυνατά - θά είναι ή καλύτερη προπαγάνδα πού μπορούμε να κάνουμε γι' αυτή τήν ιδέα"⁶

Είναι φανερό ότι τό παράδειγμα είναι ά

ποτελεσματικό, όπως δείχνει ή έμπειρία του Lodz, όσο άφορά τόν έλεγχο της διανομής τροφίμων. Άπέναντι στη μαύρη άγορά δελτίων πού έτεινε να διογκωθεί (καταμετρήθηκαν 200000 δελτία τό πολύ για ένα πληθυσμό λίγο μεγαλύτερο του ενός έκατομμυρίου κατοίκων), ή τοπική ήγεσία της Άλληλεγγύης άποφάσισε τόν περασμένο Οκτώβρη να τυπώσει ή ίδια τέτοια δελτία και ν' άσκήσει έλεγχο στη διανομή τους στό επίπεδο των έπιχειρήσεων και της Διοίκησης.

Ό σκοπός του συνδικάτου, ν' άσκήσει έναν έλεγχο πάνω στό σύνολο της άλυσίδας της διανομής έχει έπιτευχθεί. Κατά τό τοπικό ύπεύθυνο, με τόν όποιο μπόρεσα να μιλήσω, ή μαύρη άγορά κουπονιών έχει εξαφανιστεί, άφοι για τό Νοέμβρη τά δελτία καταμετρήθηκαν κι έγινε δυνατό να καθοριστεί ό άριθμός των άτόμων πού θά έπρεπε να έχουν είδική μεταχείριση (άνάπηροι, ηλικιωμένοι, έγκυες γυναίκες, κλπ). Στο έξής τά καταστήματα θά τους έξυπηρετούν κατά προτεραιότητα τις Τετάρτες, για ν' απαλλάσσονται από τήν άναμονή στις έξαντλητικές ουρές.

Ό έλεγχος της διανομής δελτίων κατέληξε πολύ φυσιολογικά στόν έλεγχο της παραγωγής και των άποθεμάτων των εργοστασίων τροφίμων, πού επέτρεψε να γίνει ένας κατάλογος των τροφίμων στά όποια ύπάρχει έλλειψη και να γίνει μιά σειρά προτάσεων γι' άλλες στη παραγωγή ανάλογα με τις ανάγκες. Τό έπόμενο στάδιο, πού προβλέπεται στις επόμενες βδομάδες, είναι ό έλεγχος των καταστημάτων και των κέντρων διανομής, μέσω της δημιουργίας ομάδων από κατοίκους, πού θά είναι έπιφορτισμένες μ' αυτό τό έργο.

Η ήγεσία του συνδικάτου άνάμεσα στις πιέσεις για συμφιλίωση και τήν εργατική ριζοσπαστικοποίηση

Παρά τους δισταγμούς του και τά πολυάριθμα διφορούμενα, ή ήγεσία της Άλληλεγγύης είναι πολύ εύαισθητη άπέναντι στην άποφασιστικότητα των εργαζόμενων να πάρουν αυτοί οι ίδιοι τά πράγματα στα χέρια τους. Αυτό άντανανκλάται με τόν πιό ξεκάθαρο τρόπο στην άπόφαση πού υιοθετήθηκε από τό προεδρείο της έθνικής Έπιτροπής (KK), σε μιά έκτακτη συνεδρίαση με τους προέδρους των νομών στό Ράντομ, τήν Πέμπτη 4 Δεκέμβρη, τήν έπαύριο των γεγονότων της Βαρσοβίας.

Άφοι άναφέρεται ότι οι άρχές κάνουνε τά πάντα για να παρεμποδίσουν τή σύναψη όποιασδήποτε συμφωνίας με τή κοινωνία, ή άπόφαση διακηρύσσει ότι ή "έπίδειξη δύναμης" πού έκανε ή έξουσία στη περίπτωση της άπεργίας των πυροσβεστών, καθώς και ή άπειλή παραχώρησης "έκτακτων έξουσιών" στη κυβέρνηση, άποδείχνουν ότι οι άρχές "δέν είναι ικανές να κυβερνήσουν παρά μόνο με τή τρομοκρατία(...)" Στην περίπτωση πού τό Κοινοβούλιο υιοθετήσει μιά άπόφαση πού θά δίνει τέτοιου είδους έξουσίες στην έκτελεστική έξουσία, τό συνδικάτο δηλώνει ότι θά καλέσει άμέσως σε είκοσιτετράωρη γενική άπεργία διαμαρτυρίας. "Αν έπιπλέον, ή κυβέρνηση, χρησιμοποιώντας τις έξουσίες πού θά της δώσει ή Δίαιτα, πάρει έκτακτα μέτρα, όλες οι

οργανώσεις του συνδικάτου και όλοι οι έργα ζόμενοι θα κατεβούν σε γενική άπεργία".

Η απόφαση απορρίπτει το σχέδιο μεταρρύθμισης που προτάθηκε από τη κυβέρνηση "τόσο το πρακτικά διαιωνίζει το παλιό σύστημα οικονομικής κυριαρχίας ρίχνοντας πάνω στις επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους την ύλη και εύθνη αποφάσεων που παραμένουν στα χέρια των κεντρικών οργάνων".

Απορρίπτει επίσης κάθε προοπτική ενός "Μετώπου έθνικης συνεννόησης" που θα έδενε τα χέρια του συνδικάτου και που δέ θα ήταν παρά μια νέα πρόσοψη της παλιάς κρατικής έξουσίας. Οι απαιτήσεις που διατυπώνονται στο κείμενο αυτό είναι αρκετά ξεκάθαρες ώστε να ξεσηκωθεί όλος ο έπίσημος τύπος, κατηγορώντας την 'Αλληλεγγύη για "τρομοκρατία" και ότι έπίδιώκει με κάθε τρόπο τη σύγκρουση...

Μετά τη σύνοδο του Ράντομ, τα περιφερειακά ήγετικά στελέχη του συνδικάτου ανέλαβαν την άποστολή να οργανώσουν μια συστηματική έρευνα ανάμεσα στους εργαζόμενους για να βεβαιωθούν για την ύποστήριξη όλου του πληθυσμού σε περίπτωση σύγκρουσης, και κυρίως να έντείνουν την αυτο-οργάνωση σ' όλα τα επίπεδα.

"Αν η έξουσία μας αναγκάσει να κατέβουμε σε μια άπεργία ή όποια, τό ξέρουμε, δέ θα λύσει κανένα πρόβλημα, ή άπεργία αυτή πρέπει να στηρίζεται σε μια νέα φάση οργάνωσης της κοινωνίας",

υπογράμισε ο Ζάν Μπαρτσάκ, πρόεδρος της 'Αλληλεγγύης του Λούμπλιν, σε μια συνεδρίαση των αντιπροσώπων των κυριότερων έπιχειρήσεων της περιοχής την έπαύριο της συνόδου του Ράντομ. Και πρόσθεσε:

"Πρέπει αυτή ή άπεργία να είναι σε βάρος τους και όχι σε βάρος δικό μας. Πρέπει, λοιπόν, να έπιλέξουμε προσεκτικά τη μέθοδο και τους τομείς που άφορα κατά προτεραιότητα ή δράση αυτή. Πρέπει στις δυό έπόμενες βδομάδες, να οργανώσουμε ομάδες από αγωνιστές που θα γυρίσουν όλο τό νομό για να έξηγήσουν τους στόχους μας στους εργαζόμενους και τόν πληθυσμό γενικά. Αν θα κατεβούμε σε άπεργία, πρέπει να βγούμε με ομάδες πολιτών, έτοιμοι να δώσουμε τη μάχη των έκλογών στο τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Πρέπει να προετοιμαστούμε για δράση σε στενή συνεργασία με τους συμμάχους μας: τους άγρότες, τους φοιτητές, τους διανοούμενους".

Παρά τη μαχητικότητα αυτού του περιφερειακού ήγετικού στελέχους, οι άδυναμίες της έθνικης 'Επιτροπής της 'Αλληλεγγύης ήταν φανερές. Μέχρι τώρα δέν έχει υιοθετήσει ακόμα κάποια ξεκάθαρη θέση άέναντι στην ύπαρξη της έθνικης 'Ομοσπονδίας αυτοδιαχείρισης και άέναντι στο σχέδιο δημοψηφίσματος για την αυτοδιαχείριση. Πολλά από τά μέλη της είναι έξαιρετικά διστακτικά - για να μή πούμε και τίποτα περισσότερο - όσο άφορα τό σχέδιο της ένεργητικής άπεργίας. Σε σημείο που ο Μπρόνισλαβ Γκέ-

ρεμεκ, ένας από τους έμπειρογνώμονες που έχει όλη την έμπιστοσύνη του Λέχ Βαλέσα, σε μια δημόσια συγκέντρωση στο Λούμπλιν, στις 4 Δεκέμβρη, να έπιτεθεί σ'αυτή τη προοπτική "σάν μια ιδέα που ρίχτηκε από τους άριστους και τους τροτσικιστές, σάν μια λέξη που άκούγεται άραϊα, αλλά που κανείς δέ ξέρει τί ακριβώς σημαίνει". Πράγμα που άλωστε προκάλεσε την τσουχτερή άπάντηση των παρισταμένων εργατών, οι όποιοι σοκαρίστηκαν άκούγοντάς τον να θεωρεί ήλίθιους αυτούς που συζητούσαν συγκεκριμένα τό τρόπο οργάνωσης ένεργητικής άπεργίας στο εργοστάσιο τους...

Οι εργαζόμενοι αυτοί έμειναν, επίσης, πολύ λίγο ικανοποιημένοι άπ'τίς άπαντήσεις που δόθηκαν σχετικά με τό πρόβλημα της αυτοάμυνας. Ένώ ο Μπρόνισλαβ Γκέρεμεκ ύποστήριξε ότι ή λήψη τέτοιων μέτρων θα φαινόταν σάν άμεση πρόκληση άέναντι στην έξουσία, πολλοί εργαζόμενοι διαφώνισαν όλοκληρωτικά.

"Αν ή 'Αλληλεγγύη δέν προετοιμαστεί στον τομέα αυτό, θα αίφνιδιαστούμε και δέ θα μπορέσουμε να άμυνθούμε. Πρέπει όχι μόνο να προετοιμαστούμε για ένεργητική άπεργία, αλλά και να πάρουμε όλα τά μέτρα για να άμυνθούμε έναντια στις έπιθέσεις και τις προκλήσεις της έξουσίας. Αυτό θα είναι τό καλύτερο μέσο για να αναγκάσουμε τις άρχές να ύποχωρήσουν. Γιατί, στη παρτίδα που μήκαμε, όποιος χάσει θα τά χάσει όλα", ύποστήριξε ένας εργάτης.

Στό Λόντζ, στη Βαρσοβία, και σε άλλες πόλεις, εργάτες, αγωνιστές της 'Αλληλεγγύης, που ρωτήθηκαν για τό θέμα αυτό, έξέφρασαν άκριβώς την ίδια άποψη. Έπέμεναν κυρίως στον κίνδυνο από την παρουσία των στρατιωτικών "τμημάτων δράσης" που σταλθήκανε τις τελευταίες μέρες στα εργοστάσια.

"Ήρθαν με τη δικαιολογία ότι θα μας βοηθήσουν να λύσουμε μερικά τεχνικά προβλήματα, αλλά έμεις ξέρουμε πολύ καλά ότι ήρθαν για να δούν πώς λειτουργεί ή έπιχείρηση και για να προετοιμάσουν την έπαναλειτουργία της σε περίπτωση σύγκρουσης. Δέν είμαστε ήλίθιοι... Δέ μπορώ να σάς πω λεπτομέρειες για τά μέτρα που έχουμε άπρει στο εργοστάσιό μου για να άντιμετωπίσουμε μια τέτοια πιθανότητα, αλλά μπορώ να σάς διαβεβαιώσω ότι στις περισσότερες έπιχειρήσεις έχει γίνει τό ίδιο",

μου είπε ο ύπεύθυνος του εργατικού συμβούλιου ένός εργοστασίου μέσου μεγέθους.

Όπως και σε πολυάριθμες περιπτώσεις στο παρελθόν, βλέπουμε ότι ή βάση του συνδικάτου όχι μόνον είναι ριζοσπαστικότερη αλλά και πιο ξεκαθαρισμένη από ένα μεγάλο μέρος της ήγεσίας, ή όποια, κάτω από την έπιρροή της καθολικής ίεραρχίας και μιας πτέρυγας της διανόησης, έξακολουθεί να προσαθεί να "διατηρήσει την ίσορροπία" με κάθε θυσία. Βέβαια, οι δηλώσεις του πριμάτου της Πολωνίας, του καρδινάλιου Κλέμπ, που έκφράζουν ξεκάθαρα τη διαφωνία του με τις

μεθόδους που χρησιμοποιεί ή έξουσία, φαίνεται σε πολλούς σαν μία βοήθεια στον αγώνα της Άλληλεγγύης - και είναι σε κάποιο βαθμό. Όμως, στηριζόμενη στο αίτημα αυτό ή καθολική ιεραρχία πολλαπλασιάζει τις πιέσεις πάνω στους συνδικαλιστές για να τους κάνει να δεχτούν ένα συμβιβασμό, που θα ήταν στην περίπτωση αυτή ένα πιασίδιο.

Για μία ακόμα φορά, το πρόβλημα δεν είναι να καταγγέλλουμε ότι την τάδε στιγμή γίνεται ένας συμβιβασμός. Το πρόβλημα είναι να ξέρουμε αν ο συμβιβασμός που συζητείται αντιπροσωπεύει μία ανάπαυλα που θα επιτρέψει στο μαζικό κίνημα να πάρει ανάσα για να προχωρήσει καλύτερα μπροστά, ή θα επιφέρει μία αποθάρρυνση και κατά συνέπεια μία άμπωτη στη δράση και στην διαδικασία της αυτο-οργάνωσης.

Και την ώρα αυτή, κανείς δε μπορεί να αμφιβάλλει ότι η δοκιμασία της ώμης βίας προβάλλει σχετικά σε κοντινή απόσταση. Αυτό που κατά συνέπεια έχει σημασία, δεν είναι οι συζητήσεις κορυφής, αλλά η προετοιμασία της ενεργητικής απεργίας και η συστηματική δημιουργία οργάνων αυτόαίμωνας όπως τό προτείνει το προεδρείο της περιοχής του Λόντζ που θα υποβάλει ένα ψήφισμα στην προοπτική αυτή όταν θα γίνει η προσεχής σύνοδος της έθνικης Έπιτροπής.

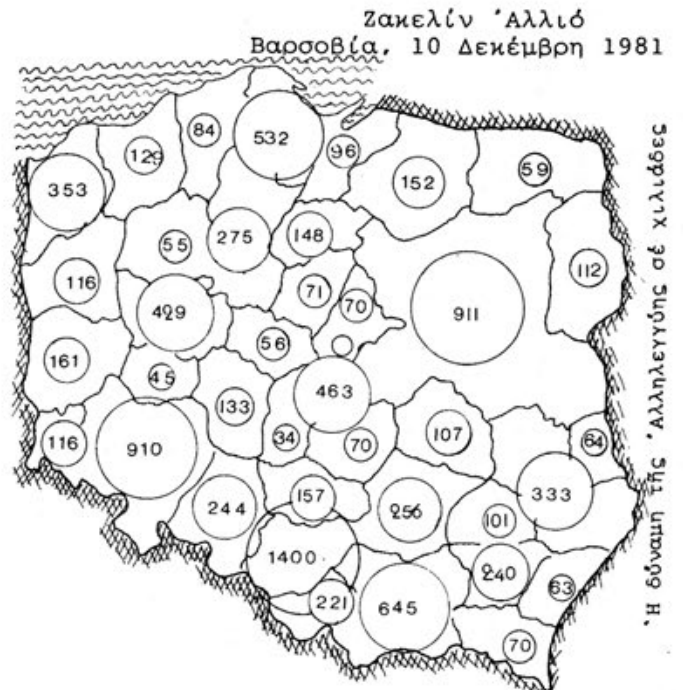
Αυτό που χρειάζεται είναι η εκπόνηση ενός σχεδίου έκτακτης ανάγκης που θα επιτρέψει την αντιμετώπιση των αναγκών του πληθυσμού, που η πρωταρχική είναι ο έφοδιασμός σε τρόφιμα. Και αυτό δε μπορεί παρά να είναι αποτέλεσμα της επέκτασης της διαδικασίας αυτο-οργάνωσης και του συντονισμού όλων των κοινωνικών δυνάμεων, που σήμερα θέτουν το ζήτημα της έξουσίας και είναι έτοιμες να πάρουν τις υποθέσεις τους στα χέρια τους.

Ποιές προοπτικές ;

Το πρόβλημα της ανατροπής της γραφειοκρατίας τίθεται, όχι πλέον σαν ιστορική, αλλά σαν σύγχρονη προοπτική. "Αν ένας αριθμός ηγετών της Άλληλεγγύης έχουν αρνηθεί - κι ορισμένοι εξακολουθούν ν'άρνουνται - να καταλάβουν αυτούς τους τελευταίους μήνες προφανή πράγματα, μερικοί, όπως ο Ζ.Μπούζακ, υποστηρίζουν ξεκάθαρα ότι "πρέπει ν'αντιταχθούμε αποφασιστικά στην τωρινή τακτική των αρχών", τόσο όσο αφορά το ζήτημα της οικονομικής μεταρρύθμισης όσο και το ζήτημα των εκλογών:

"Πράγμα που συνεπάγεται μία σύγκρουση με την έξουσία, σχεδόν την έσχατη σύγκρουση, μία σύγκρουση του μεγέθους των γεγονότων του Μπυνκτότζ, αλλά αυτή τη φορά χωρίς υποχωρήσεις. "Αν χάσουμε, η κατάσταση δε θα είναι καθόλου διαφορετική απ'ότι είναι σήμερα, αλλά θα βρισκόμαστε σε καλύτερη θέση παρά αν κάνουμε υποχωρήσεις. Γιατί, τό να διαλέξουμε αυτό τό δρόμο, αυτό θα σήμαινε να παραιτηθούμε (όπως προτείνει ένα μεγάλο μέρος των μελών της έθνικης Έπιτροπής) από τό ν'άμυνθούμε αποφασιστικά, αυτό θα σήμαινε ν'ά

ναδιπλωθούμε σε θέσεις αύστηρά συνδικαλιστικές. Μία τέτοια τακτική δε μπορεί παρά να επιφέρει τον περιορισμό της δυνατότητας επίρροης πάνω στις αλλαγές που διαδραματίζονται στη χώρα μας".

Σημειώσεις:

1. Βλ. "Τό μέτωπο έθνικης ένότητας διχάζει την γραφειοκρατία", στη ρεπορτάζ της Ζακελίν Άλλιο από την Πολωνία, Inprescor, αριθ. 114, 7 Δεκέμβρη 1981.
2. Σύμφωνα με ένα νόμο του 1949, οι μόνιμοι των πολιτικών και κοινωνικών οργανώσεων μέσα στην επιχείρηση, πληρώνονται από την ίδια την επιχείρηση, με αντιστοιχία ένας μόνιμος για 250 εργαζόμενους. Η πλειοψηφία των αγωνιστών της Άλληλεγγύης είναι αντίθετοι με τό μέτρο αυτό, ακόμα και για τό συνδικάτο, προτείνοντας οι μισθοί των μονίμων να πληρώνονται από την οργάνωση στην οποία ανήκουν. Ένας νέος νόμος μ'αυτό τό σκεπτικό θα υποβληθεί στο Κοινοβούλιο την προσεχή άνοιξη.
3. Τριμπιούνα Λούντου, 5-6 Δεκέμβρη 1981
4. Πληροφοριακό Δελτίο, Λούμπλιν, 30 Νοέμβρη 1981. Πρέπει να διευκρινήσουμε ότι ο Τ.Μπάσκα κάνει λάθος ν'αποδίδει στον Λέχ Βαλέσα την ιδέα της ενεργητικής απεργίας. "Αν ο Βαλέσα είχε μερικά διφορούμενα λόγια για τό θέμα αυτό τό καλοκαίρι, ενώ η συζήτηση δεν είχε καλά-καλά αρχίσει, φαίνεται ότι από τότε και μετά άκολουθει τούς συμβούλους του, όπως ο Μπρόνισλαβ Γκέρεμεκ, που άπορρίπτουν αυτή τη προοπτική στο όνομα της "περιπλοκότητας αυτής της ιδέας".
5. Gopiec, δελτίο της περιοχής της Κρακοβίας, αριθ. 50.
6. Informator Solidarnosc, Λούμπλιν, αριθ. 140, 1 Δεκέμβρη 1981.

Ἡ χώρα μας ὀδηγεῖται σέ κρίσιμη κατάσταση

Ἡ χώρα μας ὀδηγήθηκε ἀπό τίς ἀρχές σέ μιὰ κρίσιμη κατάσταση. Τά βασικά τρόφιμα, τά φάρμακα, τά εἶδη ὑγιεινῆς, ἔχουν ἔξαφανιστῆ. Οἱ ἀρχές εἶναι ἀνίκανες νά ἀντιμετωπίσουν τήν κρίση. Ἐμεῖς οἱ ἐργαζόμενοι, πού ἔχουμε ὄψει παραδείγματα πατριωτικῆς στάσης τόν Ἰούνιο τοῦ 1976, τόν Δεκέμβριο τοῦ 1970 καί τόν Αὐγουστο τοῦ 1980, καί πού οἱ θέσεις μας ἔχουν ὑποχρεώσει πολλές φορές τίς ἀρχές νά ἀλλάξουν τήν ἐσωτερική τους πολιτική, αἰσθανόμεστε ὑποχρεωμένοι - γιά μιὰ ἀκόμα φορά - νά τονίσουμε στήν ἐξουσία ὅτι ἡ ἀνθρώπινη ὑπομονή ἔχει καί τὰ ὅριά της.

Ἰσχυρίζεστε ὅτι εἴστε οἱ ἐκπρόσωποί μας, ὅμως τό ξεχνάτε εὐκολα καί παίρνετε ἀποφάσεις ἀντίθετες μέ τά αἰτήματά μας. Δέν ἔδωκε νά γίνονται διαπραγματεύσεις ἀνάμεσα στήν ἐξουσία καί τούς ἐργάτες. Οἱ ἀρχές πρέπει νά θέτουν σέ ἐφαρμογή αὐτά πού θέλουν οἱ ἐργάτες, γιατί βρισκόμαστε σέ μιὰ σοσιαλιστική χώρα στήν ὁποία ἡ ἐξουσία ἀνήκει στόν ἐργαζόμενο λαό τῆς πόλης καί τοῦ χωριοῦ.

Ἐμεῖς, οἱ ἐργαζόμενοι, στά ναυπηγεῖα καί οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἄλλων ἐπιχειρήσεων τῶν ἀκτῶν τῆς Βαλτικῆς, στό ὄνομα ὅλων τῶν ἐργαζομένων τῆς Πολωνίας, ζητᾶμε:

- δημοκρατικές ἐκλογές γιά τή Δίαιτα
- τόν σχηματισμό ἀπό τή Δίαιτα - πού στό ἔξῃς θά εἶναι ὁ πραγματικός ἐκπρόσωπος τοῦ ἔθνους - μιᾶς Κυβέρνησης ἱκανῆς νά σώσει μαζί μας τή Πολωνία ἀπό τό μαρasmus
- τό ἀμεσο σταμάτημα τῶν ἐξαγωγῶν φαρμάκων, τροφίμων καί κάρβουνου, καί τή διάθεσή τους πρός ὄφελος τῶν οἰ-

κογενειῶν μας

- τήν ἀμεση πρόσβαση στά μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης

Ζητᾶμε τήν συμπαράστασή σας γιά τίς πρωτοβουλίες τοῦ συνδικάτου, πού ἀποβλέπουν στό νά ἐξασφαλισθοῦν γιά τήν κοινωνία οἱ μίνιμουμ συνθήκες δουλειᾶς καί ζωῆς. Ἡ δημιουργία ἐνός Συμβουλίου ἐθνικῆς οἰκονομίας εἶναι μιὰ πράξη αὐτοάμυνας τῆς κοινωνίας ἀπέναντι στήν ἀνικανότητα τῶν ἀρχῶν καί στούς κινδύνους πού ἀπειλοῦν τήν ἔθνη τῆν ἐπιβίωση τοῦ ἔθνους μας.

Ἐπενθυμίζουμε τήν ἀπόφασή μας τῆς 7ης Ὀκτώβρη 1981, σύμφωνα μέ τήν ὁποία σέ περίπτωση ἀποτυχίας τῶν συνομιλιῶν μέ τή κυβέρνηση, θά ἀρχίσουμε τίς ἐνέργειες διαμαρτυρίας.

Ὅλη τήν εὐθύνη γιά τή μὴ ἱκανοποίηση αὐτῶν τῶν διεκδικήσεών μας, καί κατά συνέπεια καί γιά τήν κοινωνική ἀναταραχή πού θά ἀκολουθήσει, τήν ἔχει ἡ κυβέρνηση, ἡ ὁποία κινδυνεύει νά γραφτῆ στή μαύρη βίβλο τῆς ἱστορίας μας.

Wiadomosci Dnia (Καθημερινά Νέα) καθημερινό δελτίο τοῦ Κέντρου Κοινωνικῶν Ἐρευνῶν καί τοῦ Γραφείου πληροφόρησης τῆς Ἀλληλεγγύης τῆς περιοχῆς Βαρσοβίας -- ἀρ. 218, 23 Ὀκτώβρη 1981.

Βιβλιο-αρθρογραφία

Στίς σελίδες πού ἀκολουθοῦν προσπαθήσαμε νά καταγράψουμε καί νά ταξινομήσουμε ἀνά θέμα τά ἀρθρα καί τά βιβλία πού κυκλοφοροῦν στήν Ἑλλάδα καί πού ἀναφέρονται στά "πολωνικά". Βέβαια ἔχουν γραφεῖ χιλιάδες τέτοια κι ἕνας κατάλογος γιά ὅλα αὐτά θ' ἀποτελοῦσε ὀλόκληρο τόμο. Μέ τήν ἐπιλογή, ὅμως, πού κάναμε περιλάβαμε δύο κατηγορίες κειμένων: τά αὐθεντικά, αὐτά δηλαδή πού προέρχονται ἀπό τούς ἴδιους τούς πολωνούς, καί ὅσα ἀπ'τά ἑλληνικά κείμενα παρουσιάζουν κάποιο μόνιμο ἐνδιαφέρον. Αὐτό σημαίνει πῶς στόν παρακάτω κατάλογο δέν ὑπάρχουν ἀρθρα εἰδησιογραφικά ἐνῶ ὑπάρχουν πολιτικές καί κοινωνικές ἀναλύσεις. Εἰδικά γιά μέτα τό πραξικόπημα προσπαθήσαμε νά συμπεριλάβουμε ὅσο τό δυνατόν περισσότερα κείμενα.

Στήν προσπάθειά μας αὐτή θά πρέπει νά παραδεχτοῦμε πῶς οἱ προσωπικές μας ἀπόψεις ἔχουν παίξει κάποιο ρόλο στήν ἐπιλογή (πού ὅμως προσπαθήσαμε συνειδητά νά τόν ἐκμηδενίσουμε). Τέλος, εἶναι βέβαιο πῶς ἔχουν δημοσιευτεῖ κείμενα πού ἐκπληρώνουν τούς δύο περιορισμούς-κριτήρια πού βάλαμε καί πού ὅμως λόγω ὑποκειμενικῶν ἀδυναμιῶν δέν μπορέσαμε νά βροῦμε. Θάταν χαρά γιά μᾶς ἀν οἱ ἀναγνώστες μᾶς ἐνημέρωναν γιά τέτοιες ἐλλείψεις, ἔτσι ὥστε νά ὑπάρξει ἕνας πληρέστερος κατάλογος τῆς ἑλληνικῆς ἀρθρογραφίας.

I. ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ, ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ, ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, ΚΡΙΤΙΚΗΣ

- *Η εργατική τάξη-τάξη για τον εαυτό της (Ρήξη 5)
- Τριάντα χρόνια αντιγραφειοκρατικού αγώνα (*Εργ. Πολιτική 3)
- Καί μετά; (Πολωνία της εξέγερσης)
- *Ετος 2ο της πολωνικής επανάστασης (Μαρξιστικό Δελτίο 11)
- Τό φάντασμα ξαναπλανιέται πάνω απ'τήν Εύρώπη (Πολωνία της εξέγερσης)
- *Η μοναδικότητα της πολωνικής επανάστασης (ANTI 195)
- Οι μηχανισμοί λειτουργίας της εξουσίας στη ρίζα της πολωνικής τραγωδίας (*Αλληλ. στην *Αλληλεγγύη)
- Διαμάντια και στάχτες (*Αλληλ. στην *Αλληλεγγύη)
- *Η αυτοοργάνωση των εργατών δια μέσου των ξεγεράσεων (Πολωνία της εξέγερσης)
- Μπορούν να μεταρρυθμίσουν τό κόμμα; (Πολωνία της εξέγερσης)
- Τό εργατικό κίνημα στη Πολωνία (Έκδοση Κάλβος)
- ICO, ή πάλη των τάξεων στη Πολωνία (Έκδοση *Ελεύθερος Τύπος)
- Για τόν παράνομο τύπο στη Πολωνία (ANTI 180)
- *Η άποψη μιας αντιεξουσίας, από τή Monde Diplomatique (Μαρξ. Δελτίο 11)
- *Η έκρηξη στη Πολωνία, του Kyryl Smuga (*Εργατ. Πάλη 30)
- *Ο δρόμος για τή νίκη των πολωνών εργατών (*Εργ. Πάλη 38)
- *Ο αγώνας των εργατών δυναμώνει (*Εργατική Πρωτοπορία 37)
- Προβλήματα σχεδιασμού ή πάλη των τάξεων (*Αγώνας 12)
- *Ένας μεγάλος σταθμός (*Αντιθέσεις 2)
- Πού βαδίζει ή Πολωνία (*Εργ. Πρωτοπορία 40)
- Ποιός θά πληρώσει τή κρίση, του Kyryl Smuga (Μαρξ. Δελτίο 10)
- Πολωνία'80 (*Επαν. Πρό(σ)κληση 3)

II. ΧΡΟΝΙΚΑ

- Τό χρονικό της κρίσης, *Ιούλης'80 - Δεκέμβρης'81 (ANTI 195)
- Χρονικό της εργατικής *Αλληλεγγύης (Πολωνία της εξέγερσης)
- Χρονικό από 1956 - Δεκέμβρη'81 (*Αλληλ. στην *Αλληλεγγύη)
- Χρονικό από 12-23 Δεκέμβρη'81 (*Αλληλ. στην *Αλληλεγγύη)
- Τό χρονικό των γεγονότων (Για μιά *Αριστ. Πολιτική 29)

III. ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

- *Αποστολή στην Πολωνία (ANTI 160)
- *Η Πολωνία της εξέγερσης (*Εργ. Πρωτοπορία 40)
- *Η ανακωχή είναι δύσκολο πράγμα (*Εργ. Πρωτοπορία 40)
- Ευζήτηση στο "Χούτα Βαρσάβα" (*Εργ. Πρωτοπορία 40)
- *Αποστολή στη Πολωνία (ANTI 181)
- Στην Πολωνία της *Αλληλεγγύης (*Εργ. Πάλη 48)
- Ευζήτηση στο έργοστάσιο URSUS (*Εργ. Πάλη 50)

IV. ΠΟΛΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

- *Ο κρατικός καπιταλισμός σέ κρίση (Πολωνία της εξέγερσης)
- Σημείωση για τήν πολωνική οικονομία (Ρήξη 2)
- *Η οικονομική χρεωκοπία του ύπαρκτου σοσιαλισμού στην Πολωνία (*Αλληλ. στην *Αλληλεγγύη)

V. ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

- *Επίσκοποι και γραφειοκράτες (Πολωνία της εξέγερσης)
- Τό "παράδοξο" της θρησκευτικότητας των πολωνών (*Αλληλ. στην *Αλληλεγγύη)
- *Η εκκλησία στην Πολωνία (*Εργ. Πρωτοπορία 40)

VI. ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

- Τό κίνημα για τήν κοινωνικοποίηση της εργασίας, Καβέτσκι (Μαρξ. Δελτίο 11)
- Τό πολωνικό έργοστάσιο (*Αντιθέσεις 2)

VII. ΓΙΑ ΤΟ ΠEEK

- Τό κόμμα: ψέμματα και αλήθειες (*Αντιθέσεις 2)
- *Οργανώνεται ή αντιπολίτευση στο ΠEEK (Μαρξ. Δελτίο 11 και *Εργ. Πάλη 47)
- Συνέντευξη μέ τόν *Ιβάνωφ (*Εργ. Πάλη 48)
- Τό σύστημα του ενός κόμματος είναι αντίθετο προς τήν μαρξιστική διδασκαλία (Μαρξ. Δελτίο 11)
- *Η πιό αντισοσιαλιστική ομάδα είναι τό Π.Γ. του ΠEEK (Μαρξ. Δελτίο 11)
- *Η πολωνική νομενκλατούρα (*Αλληλ. στην *Αλληλεγγύη)

VIII. ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

- *Απόφαση πάνω στους σκοπούς του συνδικάτου (Μαρξ. Δελτίο 11)
- Περί της τακτικής της έντασης απεργίας (Μαρξιστ. Δελτίο 11)
- Δήλωση της σύνταξης (Πολωνία της εξέγερσης)
- Διάγραμμα των άρχων του συνδικάτου (Πολωνία της εξέγερσης και *Εργ. Πάλη 33)
- Οι εργατικοί στόχοι ύστερα από τίσ συμφωνίες του Αύγουστου (Πολωνία της εξέγερσης)

IX. ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

- Ποιά ένδετη-Ποιά ένδετη (Μαρξ. Δελτίο 11)
- Πρόγραμμα άμεσης δράσης για τά εργατικά συμβούλια (Μαρξ. Δελτίο 11)
- Οι 10 έντολές για τά εργατικά συμβούλια (Μαρξ. Δελτίο 11 και *Αριστ. Πολιτική 29)
- Γένεση και ανάπτυξη της αυτοδιαχείρισης (Μαρξιστ. Δελτίο 11)
- Ρεύματα και τάσεις πριν τό πραξικόπημα (ANTI 195)
- Συνέντευξη μέ τόν Mavrus Vilks (*Εργ. Πάλη 51)

X. ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

- *Αποφάσεις (Μαρξ. Δελτίο 11, *Αρ. Πολιτική 15-29, ANTI 195, Πολωνία της εξέγερσης, *Εργ. Πρωτ. 41)
- Μιά μέρα στο Γκντάνσκ, στο συνέδριο της *Αλληλεγγύης (*Αλληλ. στην *Αλληλεγγύη)
- Τό συνέδριο της *Αλληλεγγύης (*Εργ. Πρωτ. 41)
- Σχέδιο προγράμματος (*Εργ. Πάλη 52 και 53)

XI. ΑΓΡΟΤΕΣ

- Τό αγροτικό κίνημα (Πολωνία της εξέγερσης)
- Μέχρι τόν πάτο του πηγαδιού (*Αντιθέσεις 2)
- Τό μανιφέστο των αγροτών (Ρήξη 5)
- Οι χωρικοί ακολουθούν τό παράδειγμα των εργατών (*Εργ. Πάλη 39)

Συνέντευξη με τον Λιτίνσκι ('Αριστ. Πολιτική 25 και 'Εργ. Πρωτοπορία 40)
 Συνέντευξη με τον Ε.Μπαλούκα ('Εργ. Πάλη 50)
 'Ανοιχτή επιστολή στο ΠΕΕΚ, Κουρόν-Μοτζελέφσκι (Έκδοση 'Εξάντας, 1975)
 Συνέντευξη με τον Σιολάρ ('Εργ. Πρωτοπορία 36)
 Συνέντευξη με τον Κοντζάι ('Αριστ. Πολιτική 24)
 'Ο Ε.Μπαλούκα στη Πολωνία ('Εργ. Πολιτική 4)
 'Η διάλυση της KOR (Μαρξ. Δελτίο 11)
 'Η φωνή της εργατικής αντιπολίτευσης (Ρήξη 2)
 Οί πολιτικές οργανώσεις (Ρήξη 2)
 'Η σημερινή κατάσταση και το πρόγραμμα της αντιπολίτευσης, Κουρόν (Πολωνία της Έξέγερσης)
 Κάλεσμα της έφημερίδας Robotnik (Πολωνία της Έξέγερσης)
 'Η γραφειοκρατική έξουσία, Κουρόν ('Αντιθέσεις 2)
 Κάλεσμα στη κοινωνία του KOR (Ρήξη 2)
 Τό Πολωνικό Σοσιαλιστικό 'Εργατικό Κόμμα ('Εργατ. Πολιτική 4, Σοσιαλιστής 22)
 Γιά την αυτόδιαχείριση, Κουρόν (ΑΝΤΙ 159)
 Συζήτηση Λιτίνσκι, Κουρόν, Μιλέφσκι, Μπούζακ (Βαβέλ 11)
 Βαλέσα: η γέννηση και η κρίση από τά mass-media ενός θρόλου (Βαβέλ 11)

XIII. ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Συνέντευξη με πολωνούς φοιτητές ('Εργ. Πολιτική 4)
 'Η 'Αλληλεγγύη στα πανεπιστήμια ('Εργ. Πρωτ. 40)
 Μέ τους φοιτητές της Σιλεσίας ('Εργ. Πάλη 51)
 Σειρά άρθρων στην Αύγη την άνοιξη του '81

XIV. ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΕΙΛΗ ΠΡΑΞΙΚΟΠΗΜΑΤΟΣ

'Η οργάνωση της γενικής απεργίας (Μαρξ. Δελτίο 11 και 'Αριστ. Πολιτική 29)
 'Η πολωνική κοινωνία και η κατάσταση έκτακτης ανάγκης (Μαρξ. Δελτίο 11)

'Ανοιχτή επιστολή του Γκβιάζντα στον Βαλέσα ('Εργ. Πρωτοπορία 40)
 'Απάντηση του Βαλέσα ('Εργ. Πρωτοπορία 40)
 Μερικοί έμπειρογνώμονες της 'Αλληλεγγύης δέν έχουν συναίσθηση των συμφερόντων των εργατών (Μαρξ. Δελτίο 11)

XVI. ΛΑΙΚΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

Τό κινητό πανεπιστήμιο (Ρήξη 2)
 Τά λαϊκά πανεπιστήμια στους χώρους εργασίας (Μαρξ. Δελτίο 11 και 'Αριστ. Πολιτική 29)

XVII. ΜΕΤΑ ΤΟ ΠΡΑΞΙΚΟΠΗΜΑ

Περιοδικό "'Αλληλεγγύη στην 'Αλληλεγγύη" 1 'Εργατική Πρωτοπορία 43
 Πελώριο στρατόπεδο εργασίας ή Πολωνία ('Αριστ. Πολιτική 29)
 Δήλωση νομιμοφόρων ('Αρ. Πολιτ. 31 και ΑΝΤΙ 198)

XVIII. ΠΟΙΗΣΗ

Τό τραγούδι των ελεύθερων συνδικάτων, Κρακοβιά-κρεα (Ρήξη 5)
 Γιά μιά γυναίκα, Τό 22ο αίτημα, Συνταγή αλά Πολωνές (Πολωνία της Έξέγερσης)
 Φόβος ('Αλληλ. στην 'Αλληλεγγύη)
 Καταγγελία κάποιων άγνωστων, Φυλακή, Τρόπος, 'Ανακοίνωση, 'Αναφορά, Σίγουρα όχι, Προσωπικοί περιορισμοί, 'Αϋπνία No 1 (Βαβέλ 11)

**Μόλις κυκλοφόρησε
 ΠΟΛΩΝΙΑ**

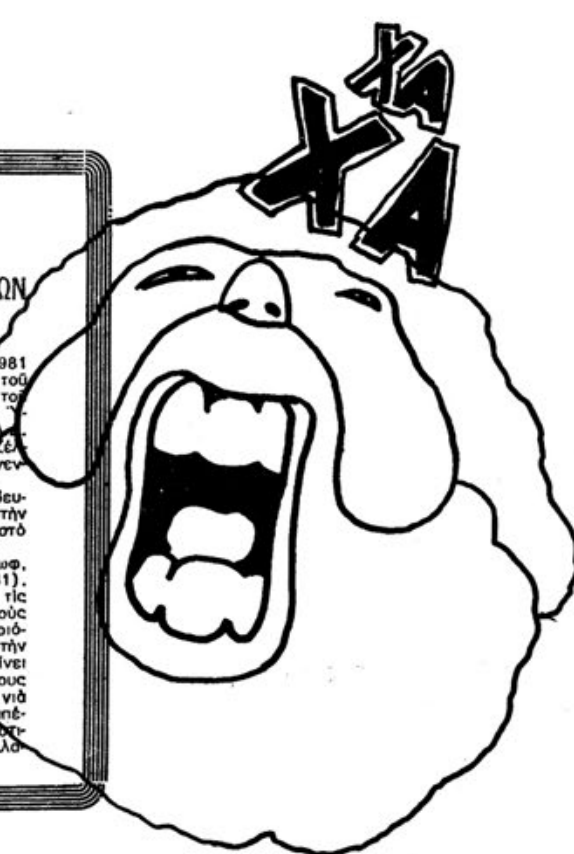
**ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΕΡΕΩΣΗ ΤΩΝ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΚΤΗΣΕΩΝ
 ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΩΝ ΘΕΤΙΚΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ**

Τό διάγγελμα της 13.12.1981 πρὸς τὸν πολωνικὸ λαὸν τοῦ Πρώτου Γραμματέα τῆς ΚΕ τοῦ ΠΕΕΚ καὶ Προέδρου τοῦ 'Εργατικοῦ Συμβουλίου τῆς Λ. Πολωνίας, Β. Γερουλένσκι, καθὼς καὶ τὸ χριστιανικὸ μὴνυμὸ του.

'Η συνέντευξη τοῦ πρέσβευ-τῆ τῆς Α.Δ. τῆς Πολωνίας στὴν Ἑλλάδα, Γ. Λεβαντόφσκι, στὸ «Ριζοσπάστη» (30.12.81).

'Αρθρο, τοῦ Β. Μπολάσκωφ, στὴν «Πρόβλεψη» (15.12.81). 'Ἐνα βιβλίο πού ερεσκεάζει τίς μεθόδους καὶ τοὺς μηχανισμοὺς τῆς ὀπνομευτικῆς δραστηριότητος τῶν ἰμπεριαλιστῶν στὴν Πολωνία, καὶ ταυτόχρονα δίνει τίς προοπτικὲς, τοὺς δρόμους πού ἀκολουθεῖ ἤδη ἡ Α.Δ. γιὰ τὴν ἐδραίωση καὶ τὴν περαιτέρω σπέρωση τῶν σοσιαλιστικῶν κατακτήσεων. Διευρύνοντας ταυτόχρονα κάθε θετικὴ ἀλλαγὴ πού ἔχει πραγματοποιηθεῖ στὰ τελευταῖα χρόνια.

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ

(Ἡ συνέντευξη δημοσιεύτηκε στό περιοδικό Rivista Anarchika, ἀριθ. 68, Ὀκτώβρης 1978 καί στό περιοδικό Autogestions ἀριθ. 6, 1981)

Ἄναρχικοί ἀκόμα καί στήν Γιουγκοσλαβία; Φαίνεται πώς ναί. Ἀκόμα κι ἂν τούς θεωροῦν τρελλούς στήν πατρίδα τοῦ ὑπαρκτοῦ σοσιαλισμοῦ, οἱ ἀναρχικοί προτείνουν καί πάλι τίς θέσεις τους γιά ἀμεση δράση. Ἡ γιουγκοσλαβική ἐξουσία τούς ἀντιμετώπισε ὑπερβολικά βίαια. Πρῶτα ἀπ' ὅλα, στή Γιουγκοσλαβία τό Κόμμα ἔχει διαλυθεῖ καί τό Κράτος ἔχει ἀπονεκρωθεῖ. Μή γελάτε, αὐτό ὑποστηρίζει ἡ επίσημη προπαγάνδα. Ἡ ἔνωση τῶν κομμουνιστῶν δέν εἶναι Κόμμα καί τό Κράτος βαπτίστηκε κοινωνία.

Ἔχουμε πάρει συνέντευξη ἀπό μερικούς γιουγκοσλάβους καταλήψεις, ἀνάμεσα στούς ὁποίους πολλοί ἦταν ἀναρχικοί, πού εἶχαν καταλάβει ἕνα μεγάλο σπίτι. Οἱ καταλήψεις σπιτιῶν στή Γιουγκοσλαβία εἶναι ἕνα φαινόμενο κάποιας σημασίας, ἔστω κι ἂν τά μαζικά μέσα ἐπικοινωνίας προσπαθοῦν νά τό ἐξορκίσουν, ἀποσιωπώντας το.

Καταλήψεις κτιρίων στή Σλοβενία

- Τί γίνεται μέ τίς καταλήψεις σπιτιῶν στή Γιουγκοσλαβία;

Θά ἔλεγα ὅτι τό φαινόμενο τῆς κατάληψης σπιτιῶν παρουσιάζεται σέ δύο επίπεδα: - στό πρῶτο ἐπίπεδο πρόκειται γιά ἕνα φαινόμενο αὐστηρά προσωπικό καί ἀτομικό: μιά οἰκογένεια χωρίς σπίτι μαθαίνει ὅτι κάπου ὑπάρχει ἕνα ἄδειο διαμέρισμα καί πάει καί τό καταλαμβάνει. Ὁ τύπος αὐτός κατάληψης εἶναι ἐξαιρετικά συχνός στή Γιουγκοσλαβία καί προφανῶς εἶναι παράνομος.

Στή δεύτερη περίπτωση πρόκειται γιά ἕνα φαινόμενο περισσότερο πολιτικό καί συλλογικό. Γιά παράδειγμα στή Δημοκρατία τῆς Σλοβακίας ὅπου μένω, μιά ομάδα 25 περίπου ἀτόμων κατέλαβε ἕνα μεγάλο σπίτι. Ἡ πλειοψηφία τῶν ἀτόμων αὐτῶν δέν εἶχε προσωπικά ἀνάγκη κατοικίας (οἱ πιά πολλοί ἦταν φοιτητές) ἀλλά ἔκαναν τήν κατάληψη, θεωρώντας τήν σάν παραδειγματική πράξη, γιά νά ὠθήσουν τούς ἀνθρώπους καί τίς ἐφημερίδες νά μιλήσουν γιά τίς καταλήψεις πού γίνονται συνεχῶς στό προσωπικό ἐπίπεδο καί γιά τίς ὁποῖες, δέ μιλάει κανείς. Μιλᾶνε ἀσταμάτητα γιά τό πρόβλημα τῆς κατοικίας γενικά, γιά τή ἔλλειψη στέγης, γιά τήν ἀνάγκη νά

χτίζονται περισσότερα σπίτια, ἀλλά γιά τό φαινόμενο τῶν καταλήψεων δέν λένε λέξη. Ὅπως δέν λένε τίποτα καί γιά τούς ἑφτά μέ δέκα χιλιάδες φοιτητές πού στή Λουμπλιάνα, κατά κάποιο τρόπο παράνομα, μένουν σέ σπίτια χωρίς νά ἔχουν δηλωθεῖ καί τούς ἐκμεταλλεύονται οἱ ἰδιοκτῆτες τους ζητώντας ὑπέρογκα ἐνοίκια.

- Σέ ποιούς ἀνήκουν τά σπίτια πού καταλαμβάνονται;

Κατ'ἀρχήν πρόκειται συνήθως γιά "συλλογική ἰδιοκτησία", ὄχι ἐπειδὴ δέν ὑπάρχουν σπίτια πού ἀνήκουν σέ ἰδιῶτες, ἀλλά ἐπειδὴ ἡ κατάληψή τους συνεπάγεται σκληρότερη καταστολή. Θεωρητικά στήν χώρα μας γίνεται προσπάθεια νά στηριχθεῖ ἡ κοινωνική ὀργάνωση ὄχι στήν ἀτομική ἰδιοκτησία ὅπως στήν Δύση, καί γενικά στίς καπιταλιστικές χώρες οὔτε στήν κρατική ἰδιοκτησία ὅπως στή Ρωσία, ἀλλά στή συλλογική ἰδιοκτησία. Λέω θεωρητικά γιατί στήν πραγματικότητα ὑπάρχει ἀτομική ἰδιοκτησία καί στούς ἀνθρώπους ἐξακολουθεῖ νά ὑπάρχει ριζωμένο τό αἶσθημα τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας.

- Κάτι πήγατε νά πεΐτε γιά σπίτια άλλη λεγγύης. Πώς κτίζονται αυτά τά σπίτια;

Ἡ πρωτοβουλία ξεκινάει συνήθως ἀπό τίς ἐργοστασιακές ὀργανώσεις. Οἱ ἐργαζόμενοι δίνουν ἕνα μικρό ποσοστό τοῦ μισθοῦ τους γιά τήν κατασκευή νέων σπιτιῶν, τά χρήματα συγκεντρώνονται ὥσπου νά μαζευτεῖ ἕνα ποσό ἀρκετά μεγάλο γιά τήν κατασκευή αὐτῶν τῶν σπιτιῶν "ἀλληλεγγύης". Ἐπίσης, μερικές φορές τέτοιες πρωτοβουλίες ξεκινοῦν ἀπό τίς κοινότητες.

- Ποιός διαχειρίζεται αὐτά τά λεφτά;

Τό ἐργοστασιακό συμβούλιο (πού εἶναι τό σπουδαιότερο ὄργανο τῶν ἐπιχειρήσεων κι ἐκλέγεται ἀπό τοὺς ἐργαζόμενους) ἐκλέγει μερικούς ἀντιπροσώπους ἀπό τά μέλη του. Φυσικά, μέ τόν τρόπο αὐτό τό πραγματικό πρόβλημα ἐναποτίθεται σ' ἕνα μικρό ἀριθμό ἀτόμων.

- Πώς γίνεται ἡ διανομή τῶν κατοικιῶν;

Στή βάση ἐνός ἀριθμοῦ μορίων ἀνάλογα μέ τά χρόνια ἐργασίας, τόν ἀριθμό τῶν παιδιῶν, τά άτομα πού ζοῦν σ' ἕνα δωμάτιο, κλπ.

- Ἄς γυρίσουμε στή συλλογική κατάληψη γιά τήν ὁποία μᾶς μιλήσατε στήν ἀρχή. Πώς ἀντέδρασαν οἱ ἄνθρωποι καί οἱ ἐφημερίδες;

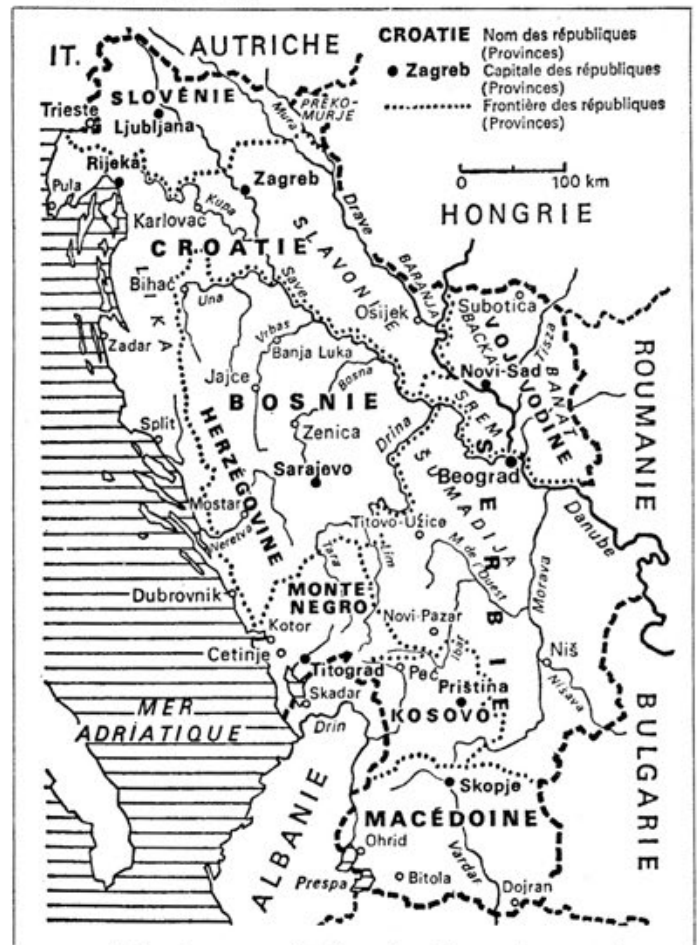
Πρὶν ἀπ' ὅλα πρέπει νά ποῦμε ὅτι τά περισσότερα μέλη τῆς ὁμάδας ἦταν φοιτητές, ἀλλά ὑπῆρχαν καί ἐργαζόμενοι, μιά τῶς πόρνη κι ἕνας περιθωριακός πού ἔχει μπεῖ πολλές φορές στή φυλακή. Ἀπό τό γεγονός αὐτό ἀρχισαν νά κυκλοφοροῦν φήμες ὅτι εἴμαστε κακοποιά στοιχεῖα, ἀλήτες, κλπ. Οἱ ἐφημερίδες πῆραν πολύ ἀρνητική στάση ἀπέναντι στή κατάληψη. Ἀκόμα καί ὁ ραδιοφωνικός σταθμός τῶν φοιτητῶν (κάτι σάν ἐλεύθερο ραδιόφωνο) καί ἡ φοιτητική ἐφημερίδα στήν ἀρχή ἀποσιώπησαν τό γεγονός, μετά κράτησαν οὐδέτερη στάση, καί μετά, κάτω ἀπό τήν πίεση τῶν πολιτικῶν ὀργανώσεων ὅπως ἡ Ἐνωση τῶν Κομμουνιστῶν, καταδίκασαν τήν κατάληψη λέγοντας ὅτι τό πρόβλημα μπορεῖ νά λυθεῖ μέσα στίς ἐπίσημες δομές. Στή Γιουγκοσλαβία μιλάνε πολύ γιά αὐτοδιαχείριση εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ καθένας μπορεῖ νά μιλήσει γιά τά προβλήματά του, ἀλλά εἶναι ἐπίσης ἀλήθεια ὅτι ἡ λύση τῶν προβλημάτων ἀργεῖ πολύ στή πλάσια τῶν σημερινῶν δομῶν καί τά λόγια δέ βοηθᾶνε σέ τίποτα ὅταν δέν ἔχεις ποῦ νά μείνεις, ὅταν ξέρεις ὅτι ὑπάρχουν τόσα ἀκατοκῆτα σπίτια. Γιατί λοιπόν νά μή κάνεις μιά κατάληψη;

- Ποιοί κάνουν καταλήψεις σπιτιῶν σέ προσωπικό ἐπίπεδο;

Φυσικά, εἶναι ὅλοι τους ἐργαζόμενοι, ιδιαίτερα πρόκειται γιά χαμηλόμισθους, νέους καί μετανάστες ἀπό τή Νότια Γιουγκοσλαβία, γιατί στή χώρα μᾶς ὑπάρχει μιά κατάσταση παρόμοια μέ τῆς Ἰταλίας. Στή Δημοκρατία μᾶς (πού βρίσκεται σέ μιά φάση μεγάλης οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης) ἐρχονται πολλοί ἐργαζόμενοι ἀπό τίς νότιες Δημοκρατίες σέ ἀναζήτηση δουλειᾶς καί μιᾶς καλύτερης ζωῆς.

- Πώς τελείωσε ἡ κατάληψη καί πόσες μέρες κράτησε;

Κράτησε περίπου δύο βδομάδες. Τό σπίτι ἀνήκε σέ τρεῖς ἰδιοκτῆτες ἀνάμεσα στοὺς ὁποίους ἦταν καί ἡ Τράπεζα τῆς Λουμπλιάνα. Ἡ Τράπεζα μᾶς ἔκανε μήνυση, τό Δικαστήριο μᾶς καταδίκασε κι ἔστειλε τήν ἀστυνομία νά μᾶς πετάξει ἔξω μέ τό καλό ἢ μέ τή βία. Στό σημεῖο αὐτό στήν ὁμάδα ὑπῆρχαν δυό διαφορετικές ἀπόψεις: μερικοί ἤθελαν νά μείνουμε μέσα ὥσπου νά μᾶς βγάλουν μέ τή βία γιά νά δώσουμε μεγαλύτερη ἔκταση στό γεγονός, ἐνῶ οἱ περισσότεροι ἤθελαν νά φύγουμε μόνοι μᾶς. Τελικά ἐπικράτησε ἡ ἀποψη τῆς πλειοψηφίας καί ὅταν ἦρθε ἡ ἀστυνομία φύγαμε τραγουδώντας τή Διεθνή.

- Τί κάνατε αὐτές τίς δεκαπέντε μέρες τῆς κατάληψης;

Στό σπίτι πού καταλάβαμε δημιουργήθη κε αὐθόρμητα ἕνα κέντρο κοινωνικῆς καί πολιτικῆς ζωῆς. Κάθε μέρα δινόταν κονσερτά, θεατρικές παραστάσεις, διαβάσαμε λογοτεχνία, τραγουδοῦσαμε. Καθημερινά ἐρχόταν δεκάδες ἄνθρωποι, περίπου διακόσιοι, γιά τό νέο τῆς κατάληψης εἶχε γίνει γνωστό σέ ὅλη τή Δημοκρατία. Ἐπίσης συντάξαμε ἕνα μανιφέστο πού δημοσιεύτηκε στίς ἐφημερίδες μέ μιά σκληρή κριτική γιά τήν Γιουγκοσλαβική "αὐτοδιαχείριση".

- Νομίζετε ὅτι ὁ τύπος αὐτός ἀγῶνα μπορεῖ νά συνεχιστεῖ στή Γιουγκοσλαβία; Ὁχι, δέν νομίζω.

ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Δημοσιεύουμε τό άρθρο αυτό τοῦ Ἑρνέστ Μαντέλ γιατί πιστεύουμε πώς εἶναι ἀρκετά πληροφοριακό τόσο γιά τήν οἰκονομική κρίση πού μαστίζει τή Ρουμανία ὅσο καί γιά τίς ἐργατικές κινητοποιήσεις στή χώρα αὐτή. Αὐτό ὅμως μέ δύο ἐπιφυλάξεις. Πρῶτα - πρῶτα τή μεγάλη ἔκταση τῆς οἰκονομικῆς ἀνάλυσης πού εἶναι σίγουρο πώς θά κουράσει τοὺς "ἀμύητους", ἀλλά πού ὅμως πιστεύουμε πώς εἶναι ἀπαραίτητη γιατί δέν ὑπάρχει ἄλλη στά ἑλληνικά. Δεύτερή μας ἐπιφύλαξη εἶναι ἡ ἀντίληψη τοῦ συγγραφέα γιά τή φύση τῶν ἀνατολικῶν χωρῶν σάν "γραφειοκρατικοποιημένα ἐργατικά κράτη". Θά πρέπει ἐδῶ νά διευκρινήσουμε πώς ἀνεξάρτητα ἀπό τό ἂν ὅλοι μας ἢ κάποιοι ἀπό μᾶς συμφωνοῦν μέ τήν α' ἢ τήν β' ἀντίληψη γιά τόν χαρακτήρα τῶν χωρῶν αὐτῶν, τό περιοδικό εἶναι ἀνοιχτό σ' ὅλες τίς ἀπόψεις, μέ τήν προϋπόθεση πώς τά ἀρθρα στά ὁποῖα αὐτές ἐκφράζονται ἔχουν κάποιο πληροφοριακό ἢ θεωρητικό ἐνδιαφέρον.

Οἰκονομική κρίση καί ἐργατικό κίνημα

Σύμφωνα μέ ἀξιόπιστες πληροφορίες, ἀπεργίες ξέσπασαν στίς 17 τοῦ Ὀκτώβρη τοῦ 1981 στά ἀνθρακωρυχεῖα τῆς Ρουμανίας, στό Lendra, Lupoaia καί Horasti. Δύο μέρες ἀργότερα, στά βόρεια τῆς πόλης Motru, ξέσπασε ἀπεργία στόν θερμοηλεκτρικό σταθμό τοῦ Rogojelu. Σποραδικές διαδηλώσεις ἐγίναν ἐπίσης στή Motru, ὅπου καταλήφθηκε καί ἡ ἔδρα τοῦ κόμματος. Τόν ἀρχηγό τοῦ κόμματος καί τῆς κυβέρνησης, Νικολάι Τσαουσέσκου, πού πῆγε στή Motru στίς ἀρχές Νοέμβρη, οἱ ἀνθρακωρύχοι τόν ὑποδέχτηκαν μέ πέτρες, καί τόν ὑποχρέωσαν νά φύγει βιαστικά μέ τό ἑλικόπτερό του. Ἐπίσης, στίς ἀρχές Νοέμβρη ἐγίναν ἐξεγέρσεις στό Giurgiu στά νότια τοῦ Βουκουρεστίου. Τά γεγονότα αὐτά εἶχαν σάν συνέπεια τή λήψη καταπιεστικῶν μέτρων.

Σέ ποῖο οἰκονομικό, κοινωνικό καί πολιτικό πλαίσιο ἐντάσσεται ἡ δράση αὐτή τῆς ἐργατικῆς τάξης, ἡ σημαντικότερη στήν Ἀνατολική Εὐρώπη στή διάρκεια τοῦ 1981, ἂν ἐξαιρέσουμε τήν Πολωνία; Σ' αὐτό τό ἐρώτημα θά προσπαθήσουμε νά ἀπαντήσουμε στό ἀρθρο πού ἀκολουθεῖ.

Γιά πολλά χρόνια ἡ Ρουμανία καυχιόταν ὅτι εἶχε τό ὑψηλότερο ποσοστό οἰκονομικῆς αὐξησης τῆς Εὐρώπης. Ὅμως, ἀπό τό δεύτερο ἕξάμηνο τοῦ 1979, ἡ κατάσταση ἀρχισε νά χειροτερεύει μέ γρήγορο ρυθμό. Τό 1980, τό ἐθνικό εἰσόδημα δέν αὐξήθηκε παρά μόνο 2,5%, ἔναντι τοῦ ποσοστοῦ 8,8% πού εἶχε προβλεφθεῖ, καί ἡ γεωργική παραγωγή μειώθηκε κατά 5%.

Γιά τό 1981 εἶχε ἀναγγελθεῖ αὐξηση κατὰ 7% ὥστε νά πραγματοποιηθοῦν - ἔστω καί μέ ἕνα χρόνο καθυστέρηση - οἱ στόχοι τοῦ

πενταετοῦς Σχεδίου 1976-1980. Ὡστόσο, μιά ἀναθεώρηση, πρὸς τά κάτω, τῶν στόχων τοῦ πενταετοῦς Σχεδίου 1981-1985, σέ σχέση μέ τίς "ντιρεκτίβες" πού εἶχαν δημοσιευτεῖ δεκαοχτώ μῆνες νωρίτερα (1), μᾶς ἐπιτρέπει νά ὑποθέσουμε ὅτι τό ποσοστό αὐξησης πού προβλέπεται γιά τό 1981 δέν θά ἐπιτευχθεῖ ἐπίσης.

Πρόκειται, κατά κύριο λόγο, γιά τή βιομηχανία κατασκευῆς μηχανῶν - ἐργαλείων, γιά τή βιομηχανία χημικῶν λιπασμάτων καί, προφανῶς, γιά τά συλλιστήρια πετρελαίου.

Μιά οικονομική ανάπτυξη άνιση και ασύμμετρη

Γιά τήν γεωργική παραγωγή ή διαφορά είναι ιδιαίτερα μεγάλη. Τό Σχέδιο προέβλεπε παραγωγή 23,7 εκατομμυρίων τόννων δημητριακών, τό 1981. Όμως ή πραγματική παραγωγή τοῦ 1980 δέν ξεπέρασε τά 20 εκατομμύρια τόννους καί ή συγκομιδή τοῦ 1981 κρίθη κε από τίς άρχές "είλικρινά άσχημη". Είναι λοιπόν, άπίθανο νά αύξηθηκε κατά 18%.

Η γραφειοκρατία τοῦ Νικολάι Τσαουσέσκου έχει μπει σέ μιá διαδικασία υπερβολικής έκβιομηχάνισης, μέ κεντρικό άξονα τήν βαριά βιομηχανία, γιά νά πραγματοποιήσει τό "στρατηγικό στόχο", νά μετασχηματίσει τή Ρουμανία από άναπτυσσόμενη, σέ μεσαιά βιομηχανική χώρα. Θεαματικά σχέδια πού τά χαρακτηρίζει ό γιγαντισμός, συμβολίζουν τήν πολιτική αύτή: δημιουργία μιáς βιομηχανίας κατασκευής μηχανών - έργαλείων από τίς σημαντικώτερες τοῦ κόσμου, πού καλύπτει μόνη της τό ένα τρίτο τής συνολικής βιομηχανικής παραγωγής τής χώρας· δημιουργία μιáς ίσχυρης σιδηρουργίας πού ήδη κάνει τή Ρουμανία νά είναι έβδομη χώρα τοῦ κόσμου όσο άφορά τήν παραγωγή χάλυβα ανά άτομο· ανάπτυξη σημαντικής βιομηχανίας дуίλισης καί επεξεργασίας πετρελαίου, μέ τό γνωστό τεράστιο πετροχημικό συγκρότημα τοῦ Teleaján καί τό дуίλιστήριο τοῦ Midia.

Ό γιγαντισμός αύτῶν τῶν σχεδίων - όπως καί τοῦ Γκιέρεκ στή Πολωνία - μεταφράζεται από τή μιá μεριά σέ όλοένα καί μεγαλύτερες καί πιό επικίνδυνες δυσαναλογίες, πού άργά ή γρήγορα θά ύποσκάψουν τήν αύξηση, καί από τήν άλλη μεριά, σέ μιá επικίνδυνη έξάρτηση από τήν παγκόσμια καπιταλιστική οίκονομία, καί στόν τομέα τῶν πιστώσεων καί στόν τομέα τοῦ έξωτερικοῦ έμπορίου. Από όλα τά γραφειοκρατικοποιημένα εργατικά κράτη, ή Ρουμανία κατέχει τό ρεκόρ τόσο όσο άφορά τίς εισαγωγές όσο καί τίς έξαγωγές πρὸς τίς καπιταλιστικές χώρες. Τό ποσοστό τῶν χωρῶν τής ΚΟΜΕΚΟΝ στό ρουμανικό έξωτερικό έμπόριο έχει πέσει από 73% τό 1960 σέ 56% τό 1970 καί σέ 33% τό 1980. Άλλωστε ή Ρουμανία, έδῶ καί πολλά χρόνια, είναι μέλος τοῦ Διεθνούς Νομισματικοῦ Ταμείου, χωρίς νά σκοντάψει στό βέτο τής σοβιετικής γραφειοκρατίας.

Παρά τήν έν μέρος θεαματική βιομηχανική πρόοδο, ή Ρουμανία έχει μείνει - μαζί μέ τήν Άλβανία - ή φτωχότερη χώρα τής Εύρώπης όσο άφορά τό επίπεδο ζωής μέ μέτρο τήν κατά κεφαλή κατανάλωση. Αύτή ή αντίθεση πρίν άπ'όλα προέρχεται από τήν άνιση ανάπτυξη άνάμεσα στή βιομηχανία καί τή γεωργία, καθώς καί από τήν άνιση ανάπτυξη άνάμεσα στή βαριά καί τήν έλαφριά βιομηχανία.

Άλλωστε ή πορεία πρὸς γιγαντιαία σχέδια έξακολουθεῖ ὡς τά σήμερα. Ένώ ή κρίση τής σιδηρουργίας στίς καπιταλιστικές χώρες άναστάωσε σέ σοβαρό βαθμό όλα τά ρουμανικά σχέδια, πού στηρίζονταν στίς έξαγωγές

χάλυβα στή Δύση, τό νέο πενταετές Σχέδιο προβλέπει μιá αύξηση τής παραγωγής από 13 εκατομμύρια τόννους τό 1980 σέ 20 εκατομμύρια τόννους τό 1981. Πυρηνικοί σταθμοί έχουν παραγγελθεῖ στόν Καναδά, τήν Άταλία καί τή Γαλλία, πού άπορροφούν δισεκατομμύρια δολλάρια σέ συνάλλαγμα.

Ό γιγαντισμός τῶν σχεδίων τοῦ Νικολάι Τσαουσέσκου γίνεται φανερός μέ τόν πιό ξεκάθαρο τρόπο στόν τομέα τοῦ πετρελαίου. Ένώ ή Ρουμανία είναι πετρελαιοπαραγωγός χώρα καί, έδῶ καί δεκαετίες, κάνει καί έξαγωγές, τά φιλόδοξα σχέδια дуίλιστηρίων πετρελαίου καί πετροχημικῶν συγκροτημάτων τήν ύποχρεώνουν σήμερα νά εἰσάγει τή μιá ποσότητα άπ' όση χρειάζεται γιά τίς άνάγκες της σέ ύπερβολικά ύψηλές τιμές (οἱ συμπληρωματικές ποσότητες πού ζητοῦνται από τήν ΕΕΣΔ οἱ όποίες δέν συμπεριλαμβάνονται στά σχέδια τής ΚΟΜΕΚΟΝ, πληρώνονται στίς τιμές τής παγκόσμιας άγορᾶς....)

Τό χρέος τής χώρας, έτσι, έχει αύξηθεῖ ύπερβολικά στή διάρκεια τής περιόδου 1980-1981. Τό συνολικό χρέος πρὸς τή Δύση ξεπερνά τά δέκα δισεκατομμύρια δολλάρια. Τό 1981 θά πρέπει νά επιστραφοῦν περισσότερα από δύο εκατομμύρια δολλάρια, χωρίς νά ύπολογίζουμε τούς τόκους, πού γίνονται όλοένα καί πιό δυσβάσταχτοι. Τό έλλειμα τοῦ ρουμανικοῦ ίσοζυγίου πληρωμῶν ξεπερνάει τά 1,2 δισεκατομμύρια δολλάρια τό 1981, παρά τούς άύστηρους περιορισμούς πού έπιβλήθηκαν στίς εισαγωγές καί τό τουριστικό συνάλλαγμα πού είναι πολύ σημαντικότερο άπ' ότι π.χ. στήν Πολωνία.

Παρά τίς επίσημες διαβεβαιώσεις γιά τό αντίθετο, ή Ρουμανία είναι χωρίς άμφιβολία ή δεύτερη "σοσιαλιστική χώρα" τής Εύρώπης (2), μετά τή Πολωνία, πού έχει δηλώσει ότι βρίσκεται "σέ προσωρινή άδυναμία νά πληρώσει τά χρέη της" (3). Διεξάγονται διαπραγματεύσεις μέ τό Διεθνές Νομισματικό Ταμείο καί τίς δυτικές Τράπεζες γιά συμπληρωματικές πιστώσεις. Άλλά στήν περίπτωση αύτή οἱ πιστώσεις είναι βραχυπρόθεσμες καί ό τόκος πολύ ύψηλότερος άπ'ότι στά μακροπρόθεσμα δάνεια. Έτσι έπιβαρύνεται άκόμα περισσότερο ή ήδη παραπαίουσα οίκονομία τής χώρας.

Άγροτική οίκονομία στή Ρουμανία

Η καταστροφική διαχείριση της οικονομίας

Η πρωταρχική αίτια της υπανάπτυξης της γεωργίας είναι το δυσανάλογο μεγάλο ποσοστό των κρατικών επενδύσεων που κατευθύνεται στη βαριά βιομηχανία. Άλλά, από το 1976, ο Νικολάι Τσαουσέσκου διακήρυξε την αναγκαιότητα μιας "αγροτικής επανάστασης" θεμελιωμένης σε μαζικές επενδύσεις για γεωργικά μηχανήματα, άρδευτικά έργα και για συνθετικά λιπάσματα. Οι επενδύσεις αυτές πραγματικά έγιναν. Άλλά τα αποτελέσματα ήταν περισσότερο από απογοητευτικά.

Ένώ το έδαφος της Ρουμανίας είναι άπό τά πιό εύφορα της Εύρώπης, και ένώ σήμερα τό ποσοστό των άρδευομένων χωραφιών όπου καλλιεργείται σιτάρι και καλαμπόκι είναι μεγαλύτερο άπό τό αντίστοιχο ποσοστό στην Ίταλία και τήν Δυτική Γερμανία, ή άπόδοση σε σιτάρι φτάνει στό μισό τής άπόδοσης στις δύο αυτές χώρες. Κατά τόν ίδιο τρόπο, σήμερα στην Ρουμανία υπάρχει ένα τρακτέρ άνά 68 έκτάρια άρδσιμης γής, άριθμός ίσος μέ τόν αντίστοιχο του Καναδά, και ένα τρακτέρ άνά 168 έκτάρια σπαρμένα μέ δημητριακά έναντι ενός τρακτέρ άνά 167 έκτάρια σπαρμένα μέ δημητριακά στην Ίταλία. Παρ' όλα αυτά, ή διαφορά στην άπόδοση έξακολουθεί νά υπάρχει.

Οι λόγοι είναι πασίγνωστοι στις σοσιαλιστικοποιημένες οικονομίες: άμέλειες και άδιαφορία του διοικητικού μηχανισμού που διορίζεται άπό τά πάνω, άπουσία αυτοδιαχείρισης. Έτσι, ή άπόδοση των επενδύσεων είναι πολύ κατώτερη άπό τήν αντίστοιχη άπόδοση στις καπιταλιστικές χώρες. Σύμφωνα μέ ένα έπίσημο έκπρόσωπο, τόν Orgea Parpala (4), στην Ρουμανία πρέπει νά χρησιμοποιηθεί 2,3 φορές περισσότερο λίπασμα άπ' ό,τι στην

Ο Τσαουσέσκου στους άγρούς

Δυτική Εύρώπη για νά αύξηθει ή παραγωγή κα τά μιά μονάδα, και τούτο παρά τό γεγονός ό τι τό έδαφος της είναι πιό εύφορο.

Οι χωρικοί, οι όποιοι άπασχολούνται στα συνεταιριστικά άγροκτήματα δουλεύουν μέ τή σειρά τους χωρίς προθυμία. Τό αποτέλεσμα είναι μιά παραγωγικότητα έξαιρετικά χαμηλή. Ένώ ή άπόδοση κατά μονάδα έπιφανείας είναι μόνον ή μισή τής αντίστοιχης στην Δυτική Εύρώπη, τά 3,5 έκατομμύρια έργα ζόμενοι που δουλεύουν στην γεωργία αντιπροσωπεύουν πενταπλάσιους παραγωγούς άνά έκτάριο σε σχέση μέ τήν καπιταλιστική Εύρώπη. Αυτό ξεκάθαρα σημαίνει ότι, ή παραγωγικότητα της άγροτικής εργασίας φτάνει μόνον τό 10% τής αντίστοιχης στην Δυτική Εύρώπη.

Μιά γενικευμένη άπάτη

Η περίπτωση της γεωργίας δέν είναι παρά μιά ιδιαίτερη πλευρά της γενικής 'σπατάλης μιας γραφειοκρατικής διαχείρισης που χαρακτηρίζεται άπό γενικευμένη άνικανότητα άπάτη και διαφθορά.

Τά παραδείγματα αυτής της άπατεωνίας άφθονούν. Τό 1980, οι υπεύθυνοι του άλιευτικού στόλου παρουσίασαν ένα κατάλογο μέ 8.605 έξαρτήματα, άπαραίτητα για τή συντήρηση των σκαφών. Η ρουμανική βιομηχανία δήλωσε ότι δέν ήταν σε θέση νά παραδώσει παρά μόνο 133 έξαρτήματα, δηλαδή μόλις τό 1,5% τής παραγγελίας. Τά σκάφη, έτσι, τελικά έπισκευάστηκαν στό λιμάνι του Λάς Πάλμας, στις Καναρίους νήσους (Ίσπανία). Όμως μέ μεγάλη έκπληξη οι πλοίαρχοι άνακάλυψαν μέσα στις άποθήκες των ναυπηγείων, κάσες μέ τήν έπιγραφή "Made in Romania", που περιείχαν τά έξαρτήματα που είχαν παραγγελθεί στην ρουμανική βιομηχανία.

Άποτέλεσμα: ό έμπορικός στόλος υποχρεώθηκε νά πληρώσει και τά έξαρτήματα και τις εργασίες σε συνάλλαγμα, όσο για τή βιομηχανία "κατάφερε νά εκπληρώσει τό πλάνο των έξαγωγών", πράγμα που επέτρεψε στους γραφειοκράτες νά τσεπώσουν παχυλά πρίμ (συνήθως, τά έτήσια πρίμ των εργατών μόλις που φτάνουν τά 200 ή 300 λέι - τά 100 λέι είναι περίπου 950 δρχ - τά πρίμ των γραφειοκρατών εύκολα φτάνουν τις 45000 λέι). Όμως ό άπολογισμός, για τή ρουμανική βιομηχανία στό σύνολό της είναι προφανώς άρνητικός: τελικά ξεδεύτηκε περισσότερο συνάλλαγμα για τήν έπισκευή των πλοίων στό έξωτερικό, άπ' όσο θά χανόταν αν δέν γινόταν είδικά αυτές οι έξαγωγές και τά πλοία έπισκευάζοταν στην Ρουμανία. Αυτό που τίθεται σε άμφισβήτηση είναι τά ίδια "τά ύλικά συμφέροντα" της γραφειοκρατίας, καθώς και ή οικονομική άυτόνομία των έπιχειρήσεων. Και όλα αυτά παρά τόν υπερ-συγκεντρωτικό σχεδιασμό, ξεκάθαρα σταλινικής μορφής.

Η διαφθορά είναι γενική. Στις άρχές του 1981, ό ρουμανικός τύπος άποκάλυψε μιά σειρά άπό περιπτώσεις διαφθοράς γραφειοκρατών που κατείχαν ύψηλές θέσεις (5). Ένας διευθυντής άνθρακωρυχείων είχε πάρει έκα-

τοντάδες χιλιάδες λεί σαν πρίμ παρουσιάζοντας ψεύτικα στοιχεία για τό ύψος τής παραγωγής (ο μέσος μηνιαίος μισθός στή Ρουμανία μόλις φτάνει τά 2500 λεί). Ο επίκεφαλής μιās επιχείρησης κατασκευής χημικών προϊόντων είχε δώσει έφτά είδικά πρίμ στον οδηγό του, καθώς και διάφορα χρηματικά πλεονεκτήματα στό γαμπρό του και στον θετό γιό του. Ένας άλλος γραφειοκράτης είχε ιδιοποιηθεί παράνομα τρόφιμα αξίας πολλών χιλιάδων λεί.

Αυτό πού σκανδάλισε ιδιαίτερα τίς λαϊκές μάζες είναι ότι οι γραφειοκράτες αυτοί ακόμα κι όταν καταγγέλθηκαν δημόσια δέν τιμωρήθηκαν παρά μόνο μέ έλαφρές ποινές. Ένας από τούς προαναφερθέντες γραφειοκράτες ούτε καν διαγράφηκε από τό κόμμα. Κανένας τους δέν φυλακίστηκε, ενώ ένας άπλός εργάτης άρπάζει τρία χρόνια φυλακή για μερικές μικροκλοπές και ο Νικολάι Τσαουσέσκου άπειλει τούς άγρότες μέ δικαστικές διώξεις μέ τήν κατηγορία του σαμποτάζ, άν κάνουν φύρα στή διάρκεια τής συγκομιδής (6).

Είναι σημαντικό νά άναφερθεί ότι πρόσφατα έπιβλήθηκε ένας είδικός φόρος για τίς "έξωτερικές άποδείξεις πλούτου", σύμφωνα μέ τόν όποιο φορολογούνται τά αυτοκίνητα, οι βίλλες, τά γιώτ, τά άλογα κούρσας. Εύκολα μπορούμε νά φανταστούμε πώς άντιδρούν οι εργαζόμενοι και οι νοικοκυρές άπέναντι στήν κυνική και ξεδιάντροπη πολυτέλεια τής γραφειοκρατίας, ενώ οι ούρές μπροστά στά καταστήματα τροφίμων μεγαλώνουν κι έπιβάλλεται τό δελτίο.

Η κρίση του άνεφοδιασμού

Όπως και στη Πολωνία, αυτό πού ξεσήκωσε τόν κόσμο, στή Ρουμανία, είναι ο προοδευτικός έκφυλισμός του συστήματος έφοδιασμού του πληθυσμού μέ είδη πρώτης ανάγκης. Από τόν χειμώνα του 1980-1981, η κατάσταση χειροτέρευσε ποιοτικά. Η κυβέρνηση πολλαπλασίασε τίς έκλήσεις στους άγρότες νά αύξησουν τήν γεωργική παραγωγή.

Από τό Σεπτέμβρη του 1981, ο δυτικός τύπος έπισήμανε ότι οι ούρές στά καταστήματα τροφίμων προκαλούσαν τή λαϊκή δυσαρέσκεια, μιās και στή Ρουμανία αυτό τό φαινόμενο είχε νά παρουσιαστεί έδώ και δεκάξι χρόνια (7). Η προπαγάνδα έξακολούθησε νά θριαμβολογεί στή διάρκεια μιās δλόκληρης μεταβατικής περιόδου, πράγμα πού έρέθισε και δυσαρέστησε ακόμα περισσότερο τούς εργαζόμενους. Έτσι, η τηλεόραση έδειξε τόν Νικολάι Τσαουσέσκου νά έπισκέπτεται μιá αγορά του Βουκουρεστίου κατάμεστη άπ' όλων τών ειδών τά προϊόντα, ενώ τήν ίδια μέρα οι κάτοικοι τής πρωτεύουσας έπρεπε νά περιμένουν ώρες δλόκληρες στήν ούρά στά μαγαζιά για νά μπορέσουν νά αγοράσουν ποιός ξέρι τί λουκάνικα και λάδι.

Έπειδή η άπόσταση άνάμεσα στους μύθους πού προσπαθεί νά διαιωνίσει η γραφειοκρατία και τήν πραγματικότητα πού ζει καθημερινά ο λαός, άρχισε νά γίνεται υπερβολικά μεγάλη, τό καθεστώς του Νικολάι Τσαου

σέσκου έκανε μιá άπότομη στροφή στά μέσα Σεπτέμβρη του 1981. Στίς 19 του μήνα, άντικαταστάθηκε ο ύπουργός Γεωργίας. Στίς 9 του Οκτώβρη τό Συμβούλιο του Κράτους δημοσίευσε ένα νόμο ενάντια στήν άποθήκευση άγαθών πού προέβλεπε πωές ως πέντε χρόνια φυλακή για όλους όσους κρατούσαν στά σπίτια τους μεγαλύτερες ποσότητες λαδιού, ζάχαρης, ρυζιού, καφέ, άλευριού, κτλ. άπ' όσες άντιστοιχούσαν στήν κατανάλωση ενός μήνα. Τώρα άναγνωρίζεται ότι παρά τά θριαμβευτικά άνακοινωθέντα για τή γεωργική παραγωγή, ύπάρχει γενική έλλειψη, αλλά η εύθύνη φορτώθηκε στους καταναλωτές (8). Οι άπειλές αυτές άπευθύνονται, έπίσης, στό προσωπικό τών καταστημάτων και τών συνεταιρισμών παραγωγής πού πουλούν "ύπερβολικά μεγάλες" ποσότητες άγαθών άνά νοικοκυριό....

Στίς 17 Οκτώβρη, άνακοινώθηκε ένας ακόμα νόμος του Συμβουλίου του Κράτους πού έπέβαλε άυστηρούς περιορισμούς στήν πώληση ψωμιού και άλευριού. Οι άγροτικές περιοχές κηρύχθηκαν άυτάρχεις, δηλαδή έπαψαν νά έφοδιάζονται μέ ψωμί και σιτάρι άπό τά κεν

τρικά κυβερνητικά άποθέματα. Κάθε άτομο δέν έχει δικαίωμα νά αγοράσει ψωμί παρά μόνο άπό τήν κοινότητα όπου είναι γραμμένος σε ένα δακτυλογραφημένο κατάλογο πού μοιράζεται σε όλα τά άρτοποιεία. Τό σύστημα αυτό κρίθηκε προτιμότερο - άπό πολιτική άποψη - άπό τήν άπλή και ξεκάθαρη έπιβολή δελτίου, πού θά μεγάλωνε τόν πανικό και πού θά δημιουργούσε, έπιπλέον, τόν κίνδυνο νά ύπάρξει άδυναμία παράδοσης τής καθορισμένης ποσότητας (όπως έγινε στή Πολωνία).

Μιά παράδοση

εργατικών κινητοποιήσεων

Σε μικρότερη κλίμακα άπ' ότι στή Πολωνία, οι ρουμάνοι εργαζόμενοι έχουν άποκτήσει μιá παράδοση άμεσης δράσης στήν εκδήλωση τής δυσαρέσκειάς τους άπέναντι στά οίκο-

νομικά μέτρα που είναι αντίθετα με τα συμφέροντά τους. Πρίν από τό άπεργιακό κύμα του 'Οκτώβρη - Νοέμβρη 1981, είχαν προηγηθεί παρόμοιες καταστάσεις τρεις φορές: τό 1972, τό 1977 και τό 1980.

Τό 1977, οι άνθρακωρύχοι τής κοιλάδας του Jiu, όχι μακριά από τά σύνορα με τήν Γιουγκοσλαβία, σταμάτησαν νά δουλεύουν μετά τήν 1η Αύγούστου. 'Η άπεργία τους ήταν κατά κύριο λόγο έναντίον ενός καινούργιου νόμου για τίς συντάξεις που ήταν αντίθετος με τά συμφέροντά τους. "Όμως στίς διεκδικήσεις τους συμπεριλαμβανόταν επίσημη ή εργάσιμη μέρα των Έξη ώρων για τούς άνθρακωρύχους που δουλεύουν στόν πάτο των στοών, δωρεάν τά ρούχα τής δουλειάς, ή άντικατάσταση των διευθυντών, ή κατάργηση τής αναγκαστικής εργασίας και ή έπάνοδος στη προοδευτική νομοθεσία που είχε κατακτηθεί στό 1955, 1956 και 1957 από τούς άνθρακωρύχους (9). Μετά από τριήμερες φασαρίες, ο Νικολάι Τσαουσέσκου ήρθε ο ίδιος επί τόπου και άρχισε διάλογο με τούς άπεργούς, όπως είχε κάνει και ο Γκιέρεκ με τούς εργάτες των ναυπηγείων του Sczeczyn τό 1971. "Όμως μετά άπ'αυτόν τον διάλογο και τήν ύπόσχεση μεταρρυθμίσεων, πάρθηκαν μιά σειρά σκληρών καταπιεστικών μέτρων έναντίον των άνθρακωρύχων (10).

"Άλλωστε δέν ήταν ή πρώτη φορά που οι άνθρακωρύχοι ανέπτυσαν αντιγραφειοκρατική δράση. Τό Σεπτέμβρη του 1972, είχαν γίνει σοβαρά έπεισόδια στην ίδια περιοχή του Jiu με αίτία τήν έπιβολή δελτίου, τήν κρίση κατωικίας και τή μονόπλευρη αύξηση τής νόρμας παραγωγής.

Στή διάρκεια του 'Ιούνη, του 'Ιούλη και στίς άρχές του Αύγούστου, άπεργίες ξέσπασαν σε διάφορες περιοχές τής χώρας (στίς άνθρακωφόρες περιοχές του Jiu και του Kovinari, στά εργοστάσια σιδηρουργίας του Galati και του Tingoniste, στά εργοστάσια μηχανοκατασκευών του Βοθκουρεστίου) έναντία στίς άσχημες συνθήκες εργασίας, τον κακό έπισιτισμό και τήν έπιτάχυνση του ρυθμού εργασίας. "Όπως και τό 1977, οι εργαζόμενοι παραμέρισαν τά έπίσημα "συνδικάτα" και έξέλεξαν άπεργιακές έπιτροπές. Τό εργοστάσιο "23 Αύγούστου" στό Βουκουρέστι καταλήφθηκε για τέσσερις μέρες από τούς άπεργούς. 'Ο Νικολάι Τσαουσέσκου πήγε άυτόπρωσώπως στό εργοστάσιο αυτό και ικανοποίησε όλους τίς εργατικές διεκδικήσεις (11).

'Η διαφορά ανάμεσα στη κατάσταση στη Ρουμανία και στη κατάσταση στη Πολωνία είναι ή έξής: τό ρουμανικό καθεστώς, τό πιο σταλινικό τής 'Ανατολικής Εύρώπης, είναι πολύ πιο καταπιεστικό από τό πολωνικό καθεστώς· δέν υπάρχουν περιθώρια δράσης για μιά μισο-νόμιμη αντιπολίτευση όπως στη Πολωνία ανάμεσα στό 1976 και στό 1980· στην Ρουμανία υπάρχουν μικρότερη παράδοση εργατικής οργάνωσης και λιγότερα έμπειρα εργατικά στελέχη άπ' ότι στην Πολωνία· οι διαφωνούντες διανοούμενοι είναι περισσότερο ξεκομμένοι από τήν εργατική δυσαρέσκεια άπ' ότι στην Πολωνία.

"Όστόσο, πρέπει νά ύπογραμίσουμε ότι ένα έλεύθερο Συνδικάτο του εργαζόμενου λαού τής Ρουμανίας (SLOMR) δημιουργήθηκε τό

Φλεβάρη του 1979, με βάση ένα μικρό πυρήνα στό Βουκουρέστι και στη βιομηχανική πόλη Turnu Severin. 'Η οργάνωση αυτή δέ φαίνεται νά έχει μπορέσει νά πετύχει κάποια σημαντική συσπείρωση εργαζομένων έξαιτίας τής καταστολής, έκτός από τήν περιοχή τής ούγγρικης μειοψηφίας, όπου 2500 εργαζόμενοι έγιναν μέλη. "Άλλά και κεί ή άστυνομία πήρε σκληρά μέτρα.

Στίς νέες συνθήκες που δημιουργήθηκαν από τήν τωρινή οικονομική κρίση και τήν λαϊκή όργή, τό άπολιθωμένο σταλινικό καθεστώς του Νικολάι Τσαουσέσκου κινδυνεύει νά προκαλέσει βίαιες εκρήξεις, έξ αίτίας τής έλλειψης όποιοδήποτε μεσολαβητικού παράγοντα που θά επέτρεπε νά καναλιζαριστεί ή δυσαρέσκεια προς κάποιες ρεφορμιστικές έλπίδες. Μήπως πρόκειται νά έμφανιστεί μιά "φιλελεύθερη" πτέρυγα τής γραφειοκρατίας που θά προετοιμάσει τό δρόμο για αυτή τή λύση τής έναλλαγής από τό βοναπαρτιστικό καθεστώς του Νικολάι Τσαουσέσκου; Είναι ακόμα πολύ νωρίς για νά άπαντήσουμε σ' αυτά τά έρωτήματα. "Όμως ή αυτόνομη δράση των Ρουμάνων εργαζομένων και ή αντιγραφειοκρατική επανάσταση στη Πολωνία φέρνει τή σοβιετική και ρουμανική γραφειοκρατία αντιμέτωπη με ιδιαίτερα έπώδυνες έπιλογές.

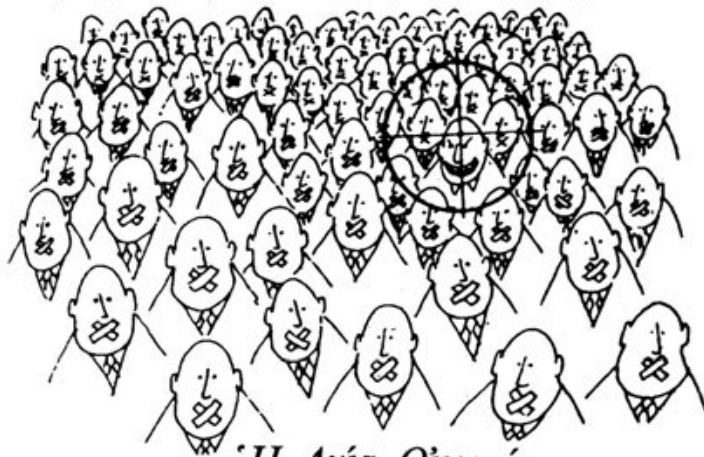
'Ερνέστ Μαντέλ
20 Νοέμβρη 1981

"Έναν όχι και τόσο πρωτότυπο τρόπο άρχισε νά χρησιμοποιεί ή ρουμανική γραφειοκρατία για τή τρομοκράτηση των διαφωνούντων: τά παγιδευμένα δέματα. Τόν Φλεβάρη του '81 τρεις άπ'αυτούς, οι Πάουλ Γκόμα, Νικολάε Πενέσκου και ο μηχανικός 'Οράσκου δέχτηκαν τέτοια δέματα, και οι δύο άπ'αυτούς τραυματίστηκαν. 'Ο πρώτος άπ'αυτούς είχε προειδοποιηθεί τό Νοέμβρη του '77 από τον ύφυπουργό έσωτερικών, Πλεσίτα: "άν δέν κάτσετε ήσυχια, τό μακρύ χέρι τής επανάστασης θά σάς πλήξει όπωσδήποτε", του είχε πεί.

Σημειώσεις

1. Scienteia, 25 'Ιούνη 1981, 20 Νοέμβρη 1979.
2. 'Υπενθυμίζουμε ότι ένα τρίτο γραφειοκρατικοποιημένο έργατικό κράτος, η Βόρεια Κορέα, είχε σταματήσει τις πληρωμές στους ξένους δανειστές της πρίν μερικά χρόνια. 'Η κατάσταση έπανορθώθηκε από τότε.
3. Financial Times, 21 Σεπτεμβρη 1981. Σύμφωνα με την Wirtschaftswoche της 30 'Οκτώβρη 1981 ένα τραπεζικό κονσόρτσιουμ άρνήθηκε στιγμιαία να δώσει ένα νέο δάνειο ύψους 80 εκατομμυρίων δολλαρίων στη Ρουμανία. Σύμφωνα με τό Spiegel της 16 Νοέμβρη του 1981, η Ρουμανία είχε πάρει 1,2 δισεκατομμύρια δολλάρια δάνειο από τό Διεθνές Νομισματικό Ταμείο.
4. Oprea Parpala, Era Socialista, άριθ. 3, 1981.
5. Scienteia, 12 Φλεβάρη 1981, 26 Φλεβάρη 1981, 5 Μάρτη 1981.
6. Scienteia, 16 Γενάρη 1981.
7. Financial Times, 29 Σεπτέμβρη 1981.
8. 'Ο Νικολάι Τσαουσέσκου δέ δίστασε να διαβεβαιώσει ότι η έπισιτιστική κρίση όφειλόταν στό ότι οι Ρουμάνοι "τρώνε ύπερβολικά πολύ καί άσχημα". Γενικά, στη Ρουμανία ύπάρχει η πεποίθηση ότι η έλλειψη αγαθών όφείλεται στις μαζικές έξαγωγές.
9. Labour Focus on Eastern Europe, τομ. 1, άριθ. 5, Νοέμβρης - Δεκέμβρης 1977.
10. Για την ευρύτητα καί τή σκληρότητα της καταπίεσης, βλ. στό "Έκθεση για τή Ρουμανία, πού δημοσιεύτηκε από τή Διεθνή 'Αμνηστία, στις 30 'Ιούνη 1980. Κατά κύριο λόγο, χιλιάδες άνθρακωρύχοι έκτοπίστηκαν.
11. L' Alternative, άριθ. 8, Γενάρης - Φλεβάρης 1981.

‘Η Αγία Οικογένεια

*Ένα από τά κυριώτερα χαρακτηριστικά της ρουμανικής γραφειοκρατίας είναι η οίκογενειοκρατία. Στόν κατάλογο πού άκολουθεί περιλαμβάνονται οι άνώτατες θέσεις πού κατέχουν μέλη της οίκογένειας Τσαουσέσκου:-

- Νικολάι Τσαουσέσκου: άρχηγός του Κόμματος καί της Κυβέρνησης.
- Η γυναίκα του, 'Ελενα: άντιπρόεδρος της Κυβέρνησης, μέλος του έκτελεστικού γραφείου της Κεντρικής 'Επιτροπής του Κόμματος.
- Ο γιός τους, Νίκου, μέλος της Κεντρικής 'Επιτροπής του Κόμματος, γραμματέας του Κοινοβουλίου.
- Ο υιοθετημένος γιός τους, Βαλεντίν, διευθύνει ένα κέντρο πυρηνικών έρευνών.
- Ο δεύτερος άντρας της μητέρας αυτού του τελευταίου, είναι επίσης άντιπρόεδρος της Κυβέρνησης.
- Ο άδελφός του Νικολάι, 'Ιλίε, είναι άρχηγός του στρατού καί πρόεδρος της 'Επιτροπής 'Εθνικής 'Αμυνας του Κοινοβουλίου.
- Ένας άλλος άδελφός του, ό 'Ιόν, είναι ύφυπουργός Γεωργίας.
- Ο τρίτος άδελφός, ό Φλόρεα, διευθύνει τήν κεντρική σχολή του Κόμματος.
- Ο τέταρτος, ό Μαρίν, είναι έμπορικός άκόλουθος στη Ρουμανική Πρεσβεία της Βιέννης.
- Ο άντρας της άδελφής της 'Ελενας, είναι άντιπρόεδρος της 'Επιτροπής Γεωργίας του Κοινοβουλίου
- Ο Γκιόργκι Πετρέσκου, άδελφός της 'Ελενας, είναι γραμματέας του Κράτους στό 'Υπουργείο Μηχανικών Κατασκευών.
- Ο Κορνέλ Βουρτίκα, άνηψιός του Νικολάι, είναι άντιπρόεδρος της Κυβέρνησης.

Σημειώνουμε ότι ύπάρχουν συνολικά τρεις άντιπρόεδροι στην Ρουμανία* καί οι τρεις συμπεριλαμβάνονται στόν κατάλογο πού μόλις διαβάσατε.....

ΡΩΣΣΙΑ

Οι μόνες έσωτερικές αντιδράσεις ενάντια στο ρώσικο καθεστώς προέρχονται από κάποιες πεφωτισμένες προσωπικότητες ;

Τουλάχιστον κάτι τέτιο θέλει ο τύπος, δίνοντας τήν έντύπωση ότι νεκρική ήσυχία κυριαρχεί στην χώρα. Καί όμως : διαδηλώσεις, στάσεις εργασίας, απεργίες αλλά και προσπάθειες δημιουργίας ανεξάρτητων συνδικάτων και έκδοσης αντιπολιτευόμενων έντύπων συμβαίνουν πραγματικά στη Ρωσία. Έδώ δημοσιεύουμε τέσσερεις ειδήσεις για απεργίες και διαδηλώσεις στις πόλεις Τολιάτιγκραντ και Γκόρκυ (από τήν Έπαναστατική Πρό(σ)κληση 3), διαδηλώσεις στην Έσθονία (από τήν Έργατική Πολιτική 3), στάσεις εργασίας στην Ούκρανία (από Socialist Worker 5 Ιουλίου 1981) και για τίς πολύ πρόσφατες διαδηλώσεις στον Καύκασο (από Socialist Worker 5 Δεκεμβρίου 1981) καθώς και ένα κείμενο γύρω από τήν Μουσουλμανική μειονότητα (από Socialist Review Μάρτης 80) πού έκτός από τήν ύπαρξη ταραχών, δείχνει και τόν ρατσισμό και τόν ρώσικο έθνικισμό του καθεστώτος. Τέλος, δημοσιεύουμε μία ειδηση γύρω από τήν δίκη των συντακτών τής έκδοσης Poiski (από τό Inprecor), ένω στο μέλλον σκοπεύουμε νά δημοσιεύσουμε αύθεντικά κείμενα τής Poiski, του Έλεύθερου Συνδικάτου και του φεμινιστικού Almanak.

Απεργίες στην αυτοκινητοβιομηχανία

Οι μήνες Μάης και Ιούνης 1980 βρήκαν εκατοντάδες χιλιάδες σοβιετικούς εργάτες νά απεργούν και πολλές φορές νά διαδηλώνουν έξω από τό εργοστάσιο στη πρώτη τόσο μαζική δράση στη βιομηχανία από τή δεκαετία του '20.

Στίς 6 Μάη απεργούν οι 170000 εργάτες στην βιομηχανία αυτοκινήτων Τολιάτι. Η καινούργια κωμόπολη του Τολιάτιγκραντ είναι χτισμένη γύρω από τό εργοστάσιο. Σχεδόν όλοι οι 500000 κάτοικοί της είναι έξαρτημένοι με τόν ένα ή τόν άλλο τρόπο από αυτό. Παράγει 600000 αυτοκίνητα τόν χρόνο του γνωστού ρώσικου μοντέλου τής FIAT, του Λάντα. Οι εργάτες απέργησαν σέ συμπαράσταση για τούς οδηγούς και είσπραχτες των λεωφορείων τής πόλης, μπροστά στην καταναγκαστική απαίτηση τής κυβέρνησης νά τούς έπιβάλλει περισσότερες ώρες εργασίας χωρίς αύξηση στο μισθό. Η απεργία πέτυχε με τήν ανάκληση τής κυβερνητικής απόφασης μετά από άγωνα δύο μερών.

Στίς 8 και 9 Μάη οι 200000 εργάτες τής τεράστιας αυτοβιομηχανίας στη πόλη Γκόρκυ, απέργησαν διαμαρτυρόμενοι για τήν έλλειψη κρέατος και γενικά καταναλωτικών αγαθών στα τοπικά μαγαζιά (αίτημα πού ήταν και των απεργών του Τολιάτιγκραντ). Για πρώτη

φορά απεργία στη Ρωσία οργανώθηκε με τό μοίρασμα 2500 περίπου χειρόγραφων προκηρύξεων, πού καλούσαν για τήν μεγαλύτερη διαδήλωση εργατών έξω από εργοστάσιο πού αναφέρθηκε ποτέ στη χώρα. Η απεργία τέλειωσε με τήν σύλληψη τεσσάρων ηγετών των εργατών.

Υπάρχουν ένδείξεις ότι οι παραπάνω απεργίες δέν είναι οι μόνες άναταραχές πού σημειώθηκαν στη ρωσική αυτοκινητοβιομηχανία τούς τελευταίους μήνες. Στίς 14 και 15 Ιούνη π.χ. τό σκληρό καρύδι τής Κεντρικής Έπιτροπής Κυριλένκο, πήγε στο νέο γιγαντιαίο εργοστάσιο παραγωγής φορτηγών στο ποταμό Κάμα για μία σειρά "ύψιστης σημασίας" συναντήσεις με τήν διεύθυνση και τά συνδικάτα.

Τό παραπάνω ξέσπασμα είναι τό τρίτο, και πιθανώς τό πιο σημαντικό κύμα απεργιών στη νεώτερη Ρωσική ιστορία. Τό πρώτο έγινε επί Κρούτσεφ τό 1962, όταν ο διπλασιασμός των τιμών προκάλεσε μαζικές διαδηλώσεις ολόκληρη τή Ρωσία. Η πιο βίαια εξέγερση έγινε στο Νοβοσερκάσκ, στην Ούκρανία, όπου η αύξηση των τιμών συνδυάστηκε με μία μείωση κατά 30% στο ποσοστό παραγωγής. Η κυβέρνηση πανικοβλήθηκε κι έστειλε στρατό σέ μία εργατική διαδήλωση πού διαλύθηκε μόνον μετά τή χρήση πυροβόλων όπλων.

Τό δεύτερο κύμα άπεργιών σημειώθηκε τά πρώτα χρόνια τής δεκαετίας του '70 τήν ίδια στιγμή πού οι Πολωνοί εργάτες διαδηλώναν γιά τροφές. Οι σοβιετικές άρχές άνησύχησαν τόσο πολύ λόγω τής όμοιότητας μέ τήν Πολωνία, πού άποφάσισαν άμέσως ν'άποσύρουν τό πεντάχρονο πλάνο (γιά πρώτη φορά) καί ύποσχέθηκαν ταχύτερη άνάπτυξη τής βιομηχανίας καταναλωτικών αγαθών σέ σχέση μέ τήν βαρειά βιομηχανία.

Τό νέο άπεργιακό κύμα, όπως τά προηγούμενα δυό, ξεπήδησε άπό τίς προσπάθειες τής κυβέρνησης ν'αύξησει τίς νόρμες παραγωγής (δηλ. νά μειώσει τούς μισθούς) καί πάνω άπ'όλα άπό τήν έλλειψη τροφών. 'Εργάτες

Ουρές στή Μόσχα

έργοστασίων στήν Τούλα τό 1977 άρνήθηκαν νά πάρουν τά τσέκ πληρωμής τους γιά δυό συνεχείς μήνες. Στους έπίσημους εΐπαν "δέν έχουμε άνάγκη άπό λεφτά γιατί δέν ύπάρχει τίποτα γιά ν'άγοράσει κανείς μ'αυτά". 'Αμέσως κατέφτασε ό Μπρέσνιεφ δηλώνοντας ότι ή Τούλα είναι μιá "ήρωική πόλη" λόγω τής προσφοράς της στόν άγώνα έναντίον τών Γερμανών. Στή Ρωσία οι "ήρωικές πόλεις" άνήκουν σέ μιá είδική πλεονεχτική κατηγορία πόλεων καί αυτόματα παίρνουν καλύτερες προμήθειες τροφών.

Τό καλοκαίρι του 1978 τό κρέας έξαφανίστηκε άπό τό Λένινγκραντ, μιá πόλη πού συνήθως έχει άρκετό στόκ τροφίμων. Διαδόθηκαν άμέσως φήμες ότι τό Λένινγκραντ ύποβιβάστηκε σέ πόλη δευτέρας κατηγορίας. Τελικά, οι εργάτες τής σημαντικότητας βιομηχανίας Κύρωφ (ή γνωστή Πουτίλωφ του 1917) σταμάτησαν τά μηχανήματα καί δήλωσαν ότι άρνούνται νά δουλέψουν μέ βάση μιá δίαιτα μόνον μέ λαχανικά. Μέσα σέ μιáμισυ ώρα έφτασε ένα μέλος του Πολιτικού Γραφείου καί τρία τέταρτα άργότερα φορτηγά φορτωμένα μέ κρέας σταμάτησαν έξω άπό τήν πόρτα του έργοστασίου.

Μέχρι τώρα ή αντίδραση τής κυβέρνησης Μπρέσνιεφ, σ'άντίθεση μέ κείνη του Κρούτσεφ ήταν νά ήσυχάζει τούς εργάτες μέ έξτρα προσφορές τροφών όπου γινόνταν φασαρία. 'Αλλά πόσο μπορεί νά κρατήσει αυτό;

Τό κρέας καί τά είδη πρώτης άνάγκης λείπουν άπό πολύ παλιά άπό τίς ρωσικές άγο-

ρές. 'Αλλά ή έλλειψη αυτή έφτασε σέ κρίσιμο σημείο μετά τό φοβερό λιμό του 1975. Πολύς μικρές πόλεις δέν έχουν δεΐ σχεδόν τό κρέας άπό κείνη τήν έποχή. π.χ. στό Τσεμπόσκαρι (400 μίλια άνατολικά τής Μόσχας) άπό τό 1976 ή 1977 άντιστοιχοϋν τό πολύ ένα κιλό κρέας τό μήνα σέ κάθε ένήλικα.

Παρά τίς μαζικές επενδύσεις στή γεωργία, ή σοδειά τών σιτηρών τό 1979 ήταν έλάχιστη. 'Η κοιλάδα του Βόλγα, άνατολικά τής Μόσχας χτυπήθηκε περισσότερο άπό κάθε άλλη φορά. Τό σισίτιο κρέατος άρχισε νά εφαρμόζεται στό Γκόρκυ, λίγο πριν τήν άπεργία. Σισίτιο είσήχθηκε καί στό Ούράλια, όπου οι εργάτες άρχισαν στάσεις εργασίας. 'Αλλά καί στή Μόσχα, τό κρέας καί τά είδη πρώτης άνάγκης βρίσκονται μόλις καί μετά βίας στό μαγαζιά. 'Η κατάσταση δέν δείχνει νά έχει προοπτικές καλύτερευσης - ό πληθυσμός τών πόλεων αύξάνεται τρεις φορές πιο γρήγορα άπ'ότι οι προμήθειες τροφίμων.

Στή βιομηχανία, καθώς καί στή γεωργία, τό 1979 ήταν άπό τίς χειρότερες χρονιές μετά τον Β'παγκόσμιο πόλεμο. 'Η ρωσική βιομηχανία έχει παραλύσει άπό τήν φοβερή γραφειοκρατία, τήν άνικανότητά της, τήν διαφθορά καί τίς κομπινοδουλειές. Στίς 28/11/79 ό Μπρέσνιεφ μίλησε δημόσια γιά τά παραπάνω καί τά "κατακεραύνωσε". Φυσικά ή λύση πού πρότεινε ήταν άπλά "τό δυνάμωμα τής αυτοπειθαρχίας" δηλ. ή διαρκής ένταση στίς νόρμες παραγωγής, τό ρίξιμο τής κρίσης στίς πλάτες τών εργατών.

"Ένα ψήφισμα γιά... πουθενά

'Ανταποκρινόμενοι σ'αυτά, γιά πρώτη φορά μετά τή δεκαετία του '20, οι σοβιετικοί εργάτες άρχίζουν νά αισθάνονται τήν άνάγκη γιά δικιές τους άνεξάρτητες συνδικαλιστικές όργανώσεις. 'Η έλλειψη αυτών τών όργανώσεων είχε σαν συνέπεια τό ότι μέχρι προσφατα οι άπεργίες ήταν τελείως άθόρητες καί πολύ σύντομες.

'Η χρησιμοποίηση προκηρύξεων στό Γκόρκυ δείχνει ότι τά πράγματα άρχίζουν ν'άλλάζουν. Πυροδοτημένοι άπό τή φλόγα του 'Ελεύθερου Συνδικάτου (του όποίου, παρεπιπτόντως, δλά του τά μέλη βρίσκονται στή φυλακή ή τά ψυχιατρεία) οι σοβιετικοί εργάτες άρχίζουν ν'άπαιτούν τά συνδικάτα τους νά μήν αποτελούνται άπό μέλη τής διοίκησης καί του κόμματος. Μιά ομάδα εργατών καί εργατριών άπό τό έργοστάσιο παραγωγής γάλατος του Τολιάτιγκραντ, κυκλοφόρησε ένα κείμενο μέ τόν τίτλο: "Ψήφισμα γιά Πουθενά". 'Εκεΐ γράφουν:-

Είναι γνωστό ότι ύπάρχει άνεργία σέ άλλες χώρες. Αυτό είναι κακό καί λυπηρό. 'Αλλά ύπάρχει κάτι άλλο πού πολλές φορές είναι χειρότερο καί λυπηρότερο. Καί αυτό είναι ή κατάσταση όπου, έμεις, οι εργάτες μετατρέπόμεστε σέ σιωπηλά άντικείμενα χωρίς προσωπικότητα, ζωντανά έξαρτήματα τών μηχανών, ρομπότ πού δέν τούς επιτρέπεται νά έχουν δικιά τους

γνώμη. Έκεῖ μακρῶς, στή Δύση, δέν ξέρουμε, ἴσως ὑπάρχουν συνδικάτα πού εἶναι, ἢ τουλάχιστον μποροῦν νά γίνουν, ἐκφραστῆς τῶν ἐργατῶν πού τά ἀποτελοῦν. Ἀπό τή στιγμή πού οἱ ἐργάτες ἔχουν τέτοια σωματεῖα δέν εἶναι πιά ρομπότ! Ἀλλά ἐδῶ;!..... Δέν εἶναι ἀπλά τό πρόβλημα ὅτι ἔχουμε μιά κακιά πρόεδρο στήν Ἐργοστασιακή Ἐπιτροπή καί δέν ἔχουμε τό δικαίωμα νά τήν ἀνακαλέσουμε. Τό πραγματικό πρόβλημα εἶναι ὅτι ὁ κάθε καρεκλάκιος στήν Ἐπιτροπή διορίζεται ἀπό τόν διευθυντή καί τήν

κομματική ὀργάνωση... Ἡ προπαγάνδα μας ἀσύστολα..... δηλώνει ὅτι ἐμεῖς, οἱ ἐργάτες τῆς ΕΣΣΔ, ἔχουμε τά δικά μας ἐργατικά ὄργανα, τά συνδικάτα. Ψέμματα!!!

Σύμφωνα μέ ὅλες τίς ἐνδείξεις, ἡ Σοβιετική Ἐνωση μπαίνει σέ μιά νέα ἐποχή ἀναταραχῶν στή βιομηχανία τῆς. Τό πού θά καταλήξουν αὐτές οἰδιμαχίες, ὁ μόνος πού μπορεῖ νά τό δείξει εἶναι ὁ χρόνος. Τό σημαντικό πάντως εἶναι τό ὅτι ὄχι σίγουρα καί δέν θά εἶναι εὐκολο γιά τήν γραφειοκρατία νά τούς τσακίσει.....

Διαδηλώσεις στήν Ἐσθονία

Στίς 22 Σεπτέμβρη στή Ταλίν (πρωτεύουσα τῆς Δημοκρατίας τῆς Ἐσθονίας), 10.000 νέοι ἀποθέωσαν ἕνα συγκρότημα λαϊκῆς ἐσθονικῆς μουσικῆς, τούς "Πρόπελερ". Ἡ ἀστυνομία, πού ἦταν παρούσα καί πού ἐπιβλέπει ἡ μεγαλορῶσικη πολιτιστική καί γλωσσική κυριαρχία νά μήν ἀμφισβητεῖται, δέν μποροῦσε νά ἀνεχθεῖ τό θέαμα τοῦ μαζικοῦ ἐνθουσιασμοῦ σέ μιά ἐσθονική πολιτιστική ἐκδήλωση. Ἐπενέβηκε βίαια γιά νά ἐπιβάλλει τή σιωπή στούς τραγουδιστές καί συνέλαβε 200 νέους.

Τήν ἐπαύριο, αὐτοί πού εἶχαν χαρακτηριθεῖ σάν "ὄχλαγωγοί" διώχονται ἀπό τά σχολεῖα τους. Οἱ νέοι ἀποφασίζουν ν' ἀντιδράσουν. Στίς 1 Ὀκτώβρη καί στή συνέχεια στίς 3, μιά πορεία διαμαρτυρίας συγκεντρώνει πάνω ἀπό 2.000 νέους στούς δρόμους τῆς Ταλίν πού φωνάζουν: "Ὄχι στήν σοβιετική κατοχή!", "Ἐλευθερία γιά τήν Ἐσθονία!". 150 νέοι συλλαμβάνονται. Αὐτοί χαρακτηρίσθηκαν σάν "ὀποκινητές καί συνωμότες" τῶν διαδηλώσεων καί σάν "χούλιγκαν" (ἀλήτες) καί θά περάσουν ἀπό δίκη. Τίς ἐπόμενες μέρες οἱ πράκτορες τῆς Γκέ-Πέ-Οῦ πηγαίνουν στά σχολεῖα καί προβάλλουν φιλμ πού εἶχαν γυριστεῖ στή διάρκεια τῶν διαδηλώσεων καί συλλαμβάνουν τούς μαθητές πού ἀναγνώρισαν ἀπό αὐτά τά φιλμ. Ὅλοι αὐτοί οἱ νέοι κατηγοροῦνται γιά "χουλιγκανισμό" καί κινδυνεύουν νά καταδικασθοῦν σέ 5 χρόνια φυλακή.

Στίς 7 καί 8 Ὀκτώβρη καινούριες διαδηλώσεις κλονίζουν τήν Ταλίν μέ συνθήματα: "Ἐλευθερώστε τούς συντρόφους μας!", "Ἐλευθερή Ἐσθονία!", "Ἐξω οἱ Ρῶσοι!". Τό κίνημα ξαπλώνεται καί σ' ἄλλες πόλεις τῆς Ἐσθονίας. Ἐτσι στίς 10 Ὀκτώβρη, τό Ταρτού (δεύτερη πόλη τῆς δημοκρατίας) εἶναι τό θέατρο μιᾶς διαδήλωσης νέων, πού καταγγέλλουν "τήν ἐπιτάχυνση τοῦ προτσές ἐκρωσιζμοῦ τῆς δημοκρατίας" καί ἀπαιτοῦν "τό τέλος τῆς σοβιετικῆς κατοχῆς στήν Ἐσθονία".

Ἀλλά ἡ κινητοποίηση δέν περιορίζεται στή νεολαία. Στίς 1 καί 2 Ὀκτώβρη, χίλιοι ἐργάτες τοῦ ἐργοστασίου ἀγροτικῶν ὕλικῶν "Ταρτού Κατσερεμοντιτεχάς" στό Ταρτού κατεβαίνουν σέ ἀπεργία γιά νά διαμαρτυρηθοῦν

ἐνάντια στήν αὔξηση τῶν μεριδίων παραγωγῆς πού ἀπαιτοῦν ἀπό κάθε ἐργάτη καί ἐνάντια στή μή πληρωμή τῶν πρίμ παραγωγῆς. Ἦταν μιά νικηφόρα ἀπεργία, ὅπου οἱ ἐργάτες πέτυχαν τήν πληρωμή τῶν ὀφειλόμενων πρίμ καί τή διατήρηση τῶν ρυθμῶν παραγωγῆς στό προηγούμενο ἐπίπεδό τους.

Ὅπως καί στή Πολωνία, ἡ γραφειοκρατία στήν Ἐσθονία ὑποχρεώθηκε νά ὑποχωρήσει μπροστά στή θέληση τῶν ἐργαζομένων. Ὁ συνδυασμός τοῦ ἐργατικοῦ ἀγῶνα καί τῶν κινητοποιήσεων τῆς νεολαίας, ὁ συγχρονισμός τῶν οἰκονομικῶν, πολιτιστικῶν καί πολιτικῶν διεκδικήσεων εἶναι ἡ ἐκφραση τῆς γρήγορης ὀρίμανσης τῆς κατάστασης στήν Ἐσθονία καί πέρα ἀπ' αὐτή στή Σοβιετική Ἐνωση.

Στάσεις εργασίας στο Κίεβο

Τό περασμένο καλοκαίρι έγιναν στο Κίεβο τής Ούκρανίας μιά σειρά πετυχημένες στάσεις εργασίας σέ διάφορα έργοστάσια καί έπιχειρήσεις. Οί στάσεις έγιναν ένάντια στή έντατικοποίηση τής εργασίας πού προσπαθήθηκε νά έπιβληθεί από τίς διευθύνσεις, γιά τό χαμηλό βιοτικό επίπεδο τών κατοίκων τής περιοχής.

Ή πρώτη άπεργία είχε άναφορά τήν έντατικοποίηση στό μεγάλο έργοστάσιο κατασκευής μηχανημάτων του Ίνστιτούτου Κτηνοτροφίας καί κερδίσθηκε μετά από δύο μέρες άγώνα. Οί άρχές άνακάλεσαν τίς νόρμες δου-

λειάς πού είχαν προσπαθήσει νά έπιβάλλουν.

Μιά δεύτερη άπεργία έγινε σέ ένδειξη διαμαρτυρίας γιά τήν έλλειψη νερού στίς συγκεκριμένες συνοικίες τής πόλης πού ή συντριπτική πλειοψηφία του πληθυσμού είναι εργάτες. Καί έδώ μετά από δύο μέρες άπεργίας τό σύστημα τροφοδότησης νερού έπιδιορθώθηκε καί οί στάσεις εργασίας σταμάτησαν. Οί άπεργοί πάντως σέ έκκλησή τους δήλωναν ότι τά προβλήματα στίς καθαρά εργατικές συνοικίες είναι πολύ περισσότερα άπ'ότι στήν ύπόλοιπη πόλη.

Ταραχές στόν Καύκασο

Ή Ρωσία είδε τίς μεγαλύτερες, έδώ καί 25 χρόνια, διαδηλώσεις, τόν τελευταίο Οκτώβρη, όταν χιλιάδες εργάτες έδωσαν μιά τριήμερη μάχη μέ τήν άστυνομία καί τό στρατό στό Ουζζκονικίδζε, έπαρχιακή πρωτεύουσα του βόρειου Καύκασου. Οί διαδηλώσεις άρχισαν στίς 23 Οκτώβρη, όταν ή οίκογένεια ένός δολοφονημένου έφερε τό φέρετρό του στά τοπικά γραφεία του Κομμουνιστικού Κόμματος άπαιτώντας μιά συνάντηση μέ τούς τοπικούς κομματικούς ήγέτες γιά νά διαμαρτυρηθεί γιά τήν άνικανότητα τής άστυνομίας στήν έρευνα τής ύπόθεσης.

Όταν οί έπίσημοι άρνήθηκαν νά συναντηθούν μέ τήν οίκογένεια, ένα όργισμένο πλήθος συγκεντρώθηκε έξω από τά κομματικά γραφεία, όπου χτυπήθηκε από δυνάμεις τής άστυνομίας. Άφου άπομακρύνθηκαν από τό τετράγωνο οί διαδηλωτές, δπλίστηκαν μέ τουβλά καί ξύλα καί έπέστρεψαν γιά νά έπιτε-

θούν στήν άστυνομία.

Μόλις διαδόθηκαν τά νέα μέσα στήν πόλη, χιλιάδες εργάτες ένώθηκαν μέ τούς διαδηλωτές άπαιτώντας έρευνες γιά τήν διαφθορά του τοπικού τμήματος του κόμματος καί τήν άστυνομική βία.

Στίς 25 Οκτώβρη ή κυβέρνηση έστειλε τάνκς μέσα στή πόλη γιά νά καταπνίξουν τήν έξέγερση. Πυροβολούσαν μέ άσφαιρα βλήματα καί έριχναν δακρυγόνα γιά νά διαλύσουν τό πλήθος πού πέταγε πέτρες καί τουβλά στά τάνκς καί τούς στρατιώτες. Τήν έπόμενη μέρα οί διαδηλώσεις δώσαν τήν θέση τους σέ μαζικές άπεργίες, πράγμα πού έκανε ένα ανταποκριτή τών Financial Times, νά μεταδώσει: "Πολλοί άπ'αύτους πού έπαιρναν μέρος, φαίνόταν συνειδητά νά μιμοϋνται σκηνές άπό ταινίες γύρω άπό τήν ρώσικη έπανάσταση, πού είναι γνώριμες σέ κάθε σοβιετικό πολίτη".

"Προλετάριοι όλων τών χωρών ένωθείτε...άλλιώς πυροβολώ" (Σκίτσο Τεχοσλοβάκου)

Ἡ καταπίεση τῆς μουσουλμανικῆς μειονότητας

Ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τῶν μουσουλμάνων ζεῖ στίς πέντε νοτιώτερες δημοκρατίες καί ὑπολογίζονται ὅτι εἶναι 40-50 ἑκατομμύρια. Ὑπολογίζεται ὅτι γύρω στό 2000 θά φτάσουν τά 100 ἑκατομμύρια. Ἐνῶ ἡ Σοβιετικὴ κυβέρνησις προσπαθεῖ νά πείσει τίς Ρωσίδες γυναῖκες νά μένουν στά σπίτια τους, σ' ἕνα λόγο του στό Μπακού τό 1979 ὁ Μπρέσνιεφ προσπάθησε νά πείσει τίς μουσουλμάνες νά στραφῶν στή δουλειά ἔξω ἀπό τό σπίτι σά μέτρο περιορισμοῦ τῆς ὑπεργεννητικότητας.

Τό 1944 οἱ μικρές μουσουλμανικῆς ἐθνότητες τῆς Μαύρης Θάλασσας ἀναγκάστηκαν μέ τή βία νά ἐγκαταλείψουν τά σπίτια τους καί νά "μεταναστεύσουν" στή Κεντρικὴ Ἀσία. Τό ἀρθρο αὐτό γράφτηκε μέ τή βοήθεια τῆς Ἀϊσέ Σεϋτματούροβα, πού τήν ἐποχὴ τῆς "μετανάστευσης" ἦταν ἐφτά χρονῶν καί σήμερα ἔχει διαφυγεί στή Δύση. (Ἀνήκει στήν ἐθνότητα τῶν Τατάρων τῆς Κριμαίας) Ἀπό τούς 238500 πού ξεκίνησαν, στό Οὗζμπεκιστάν ἔφτασαν μόνο 138288, πού ἀναγκάστηκαν νά πιάσουν ἀμέσως δουλειά στά ὄρυχεῖα.

Τό πόλο τοῦ κινήματος γιά "ἐπιστροφή στή πατρίδα" αὐτῶν τῶν μειονοτήτων, ἀποτελοῦν σήμερα οἱ Τάταροι τῆς Κριμαίας, οἱ Μεσκέτιοι Τοῦρκοι, μαζί μέ τούς μή-μουσουλμάνους Γερμανούς τοῦ Βόλγα.

Ἀϊσέ Σεϋτματούροβα

Οἱ Τάταροι τῆς Κριμαίας εἶναι οἱ πῶς ὀργανωμένοι καί τό 1964 ἔστειλαν ἕνα ψήφισμα μέ 130000 ὑπογραφές στή Κ.Ε. τοῦ ΚΚΣΦ. Ἀνάμεσα στό 1964 καί τό 1968 ὀργάνωσαν μαζικές διαδηλώσεις στό Οὗζμπεκιστάν. Ἡ μεγαλύτερη, στίς 21 Ἀπριλίου 1968, στό Κιρ-

κούκ διαλύθηκε βίαια ἀπό τό στρατό.

Ὁ Ἰσλαμισμός ἐπιβιώνει στή Ρωσία πού ἔχει περισσότερο ἀπό τό Χριστιανισμό. Σύμφωνα μέ στατιστικές στή περιοχή τοῦ Καύκασου τό 1974, 53% τῶν Τσετσένων καί 46% τῶν Ντατζεστάνων (Μουσουλμάνοι) πίστευαν στό θεό, ἐνῶ τό ἀντίστοιχο ποσοστό γιά τούς Ρώσους ἦταν 12%.

Πρῖν τό 1917 ὑπῆρχαν στή Σοβιετικὴ ἔθνος 25000 τζαμί. Τώρα οἱ ἐπίσημες ἀνακωνώσεις τ'ἀνεβάζουν σέ 300. Τό Μπακού μέ πληθυσμό 1600000 ἔχει μόνο δύο. Ἐπίσημα ὑπάρχουν μόνο 2000 μουλάδες. Ἡ ἀνεπίσημη, ὁμως, πραγματικότης εἶναι διαφορετικὴ. Θρησκευτικῆς γιορτῆς γίνονται ἀκόμα καί κρυφά στά σπίτια. Τόν Ἀπρίλη τοῦ 1973 ὁ γραμματέας τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος στό Τατζικιστάν, Μ.Γκαπούρωφ, παραδέχτηκε ὅτι: "ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνθρώπων πού παρακολουθοῦν θρησκευτικῆς τελετῆς στή περιοχή μας αὐξάνεται μέ τρομακτικὸ ρυθμό".

Τό Ἰσλάμ, ὁμως, εἶναι περισσότερο κοινωνικὸς παρά θρησκευτικὸς παράγοντας. Ὁ πληθυσμὸς εἶναι περισσότερο ἀγροτικὸς (Τό 1970, 90% τῶν Κιρκίσιων, 80% τῶν Τατζίκων καί 75% τῶν Τουρκομάνων καί Οὗζμπεκων ἦταν ἀγρότες). Ἡ παραδόσιακὴ κουλτούρα ἐπιβιώνει. Οἱ Μουσουλμάνοι τῆς ΕΣΣΔ δέν τρώνε χοιρινό, δέν πίνουν, κάθονται στά χαλιά, κλπ. Οἱ γυναῖκες δέν κάθονται οὔτε στό τραπέζι μαζί μέ τούς ἀνδρες. Τά κορίτσια παντρεύονται 13 χρονῶν, ὁ γαμπρός πληρώνει γιά ν'ἀγοράσει τή νύφη. Ἡ τιμὴ τῆς νύφης σύμφωνα μέ στοιχεῖα τοῦ Κ.Κ. Οὗζμπεκιστάν ἦταν στό μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ '60, "500 ρούβλια, 200 κιλά ἀλεύρι, 8 κιλά ρύζι, δύο πρόβατα καί ἑννέα φορέματα".

Μέσα στό πλαίσιο τῆς προσπάθειας γιά οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη στίς περιοχὲς αὐτῆς μεταφέρθηκαν πολλοὶ Ρῶσοι, Οὐκρανοὶ καί Μπελорῶσοι. Γιά τούς Μουσουλμάνους οἱ Ρῶσοι εἶναι ἀποικοί, κατακτητῆς. Σύμφωνα μέ τήν Ἀϊσέ Σεϋτματούροβα τὰ φυσικὰ ἀέρια τοῦ Οὗζμπεκιστάν "πᾶνε μέσω δύο γιγαντιαίων ἀγωγῶν κατευθεῖαν στό Οὐράλια καί τή Μόσχα, ἐνῶ ὑπάρχουν χωριά στό Οὗζμπεκιστάν πού δέ ξέρουν τί εἶναι φωταέριο".

Ἡ περιοχή προμηθεύει ὄλο σχεδόν τό βαμβάκι τῆς ΕΣΣΔ, ἀπαγορεύεται, ὁμως, ἡ ἱδρυση κλωστοῦφαντουργιῶν μεγάλου μεγέθους ἀπό τούς Ρῶσους. π.χ. τό Οὗζμπεκιστάν παράγει τό 67,7% τῶν ἀποθεμάτων βαμβακιῶν τῆς ΕΣΣΔ, ἀντιπροσωπεύει, ὁμως, τό 2,8% σέ κλωστοῦφαντουργίες. Οἱ βιομηχανίες δέν ἐπανδρῶνονται ἀπό τούς ντόπιους. Στή βιομηχανικὴ ζώνη "Ἀλμα-Ἀτα" τό 87,5% τῶν κατοίκων εἶναι μή-Μουσουλμάνοι. Ἡ ἐπίσημη γλῶσσα στό ἐργοστάσιο εἶναι τὰ Ρωσικά.

Ταυτόχρονα ἔχει ἐπιβληθεῖ καί ἕνας πολιτικὸς ἔλεγχος. Τό 1971 ἔξη στό ἔντεκα μέλη τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ. Οὗζμπεκιστάν ἦταν Ρῶσοι.

Ἡ κοινωνική ἐπαφή καί οἱ γάμοι ἀνάμεσά σέ ντόπιους καί Ρώσους εἶναι σπάνιοι. Μόνο 16% τῶν Μουσουλμάνων μιλοῦν Ρωσικά, ἐνῶ οἱ Ρῶσοι στέλνουν τά παιδιά τους σέ εἰδικά σχολεῖα. Τό καλύτερο παράδειγμα Ρωσικοῦ σωβινισμού φάνηκε τό 1969 σ' ἕνα ποδοσφαιρικό ἀγῶνα ἀνάμεσα στή Ρωσική Τορπέντο καί τήν Ούζμπεκική Παχτακόρ. Ὄταν οἱ Ούζμπεκοί ἔβαλαν γκόλ οἱ Ρῶσοι φώναζαν: "Τά γουρούνια ἔμαθαν μπάλλα". Πετάρηκε κάποια μπουκάλα καί τό ὄλο θέμα ἐξελίχθηκε σέ γενική ἐξέγερση τῶν 10000 Ούζμπεκῶν πού παρακολούθησαν τό μάτς. Ἡ πόλη γέμισε ὀδοφράγματα, πυρπολήθηκαν αὐτοκίνητα τῆς ἀστυνομίας καί οἱ τοῖχοι γέμισαν μέ συνθήματα: "Ἐξέω οἱ Ρῶσοι ἀπ' τό Ούζμπεκιστάν". Οἱ ταραχές συνεχίστηκαν γιά βδομάδες παρά τή ἐπέμβαση τοῦ στρατοῦ.

Στή Κεντρική Ἀσία μετά ἀπό ἕνα κύμα ἀστυφιλίας ἀναπτύχθηκε ἕνα στρώμα στίς πό-

λεις καί μιὰ ἰντελιγκέντσια, πού ἀν καί τρέφεται ἀπό τά γεγονότα στό Ἰράν δέν εἶναι τόσο βαθιά βουτηγμένη στό θρησκευτικό φανατισμό. Ἡ ἀνεργία εἶναι ἐντονη σ' ὅλες τίς Μουσουλμανικές Δημοκρατίες ἐκτός ἀπό τό Καζακιστάν. Στή κοιλάδα Φεργκάνα οἱ ἀνεργοί εἶναι χιλιάδες καί θ' αὐξηθοῦν μέ τήν ἐκμηχάνηση τῆς γεωργίας. Οἱ ντόπιοι θεωροῦν ὅτι οἱ Ρῶσοι "ἔποικοι" εἶναι αἰτία τῆς ἀνεργίας γιά τούς ντόπιους. Ἐνα κίνημα τοῦ τύπου "Ρῶσοι στά σπίτια σας" δέν εἶναι ἀπίθανο νά ξεσπάσει. Ἡ ἀποτυχία τῆς κεντρικῆς κυβέρνησης νά "ἐκ-ρωσίσει" τούς Μουσουλμάνους σημαίνει ὅτι τό μέλλον κρύβει πολλά προβλήματα γιά τήν κεντρική γραφειοκρατία.

Βίκτωρ Χέϊνς

Διώξεις τῶν ὑποστηρικτῶν τῆς ἐπιθεώρησης Poiski

Τό κύμα καταστολῆς στήν ΕΣΣΔ, πού ὀνομάστηκε "προ-ολυμπιακό", συνεχίζεται πολλούς μῆνες μετά τό τέλος τῶν Ἀγῶνων τῆς Μόσχας. Πολλές πρόσφατες καταδικές καί ἐπικείμενες δίκες μαρτυροῦν τή θέληση τῶν ἀρχῶν τοῦ Κρεμλίνου νά καταδικάσουν σέ διαρκή σιωπή ὅλα τά άτομα ἢ τό κίνημα πού σκοπεύουν νά ὑπερασπίσουν τά δημοκρατικά δικαιώματα στήν ΕΣΣΔ.

Στό τέλος τοῦς Σεπτέμβρη, ὁ Viatcheslav Bakhmine, ἕνας ἀπό τούς ἰδρυτές τῆς Ἐπιτροπῆς Ἔργασίας πάνω στή χρησιμοποίηση τῆς ψυχιατρικῆς γιά πολιτικούς σκοπούς, καταδικάστηκε σέ 3 χρόνια κλεισίματος σέ στρατόπεδο. Τήν ἴδια ἡμερομηνία, ὁ Lev Regelson, κατηγορούμενος γιά ἀντισοβιετική προπαγάνδα, καταδικάστηκε σέ 5 χρόνια σέ στρατόπεδο μέ ἀναστολή. Ὁ Lev Regelson ἐπικυρώθηκε ἀπ' αὐτή τήν ἀναστολή, ἀφοῦ ὁμολόγησε τά "σφάλματά" του, ἔχοντας μετανοήσει πού "ἐπέφερε βλάβες στήν διεθνή ἀκτινοβολία τῆς ΕΣΣΔ".

Ἀπό τήν ἄλλη πλευρά, ἐτοιμάζεται τό ἀνοιγμα τῶν δικῶν τῶν τεσσάρων συντακτῶν τῆς ἐπιθεώρησης "Poiski" - Valeri Abramkine, Vladimir Sorokine, Iouri Grimm καί Victor Sokirko. Οἱ Abramkine, Grimm καί Sokirko εἶναι φυλακισμένοι ἐδῶ καί 10 μῆνες στή φυλακή Βουτγκκα στή Μόσχα καί εἶναι καί οἱ τρεῖς κατηγορούμενοι γιά "διασπορά ψεύτικων εἰδήσεων καί γραπτά ψεύτικα καί δυσφημιστικά γιά τό κράτος καί τό σοβιετικό κοινωνικό σύστημα". Ὁ Iouri Grimm εἶναι ἀγωνιστής τοῦ ἐλεύθερου συνδικάτου SMOT. Ὑπάρχει πληροφορία μεταγενέστερη πῶς ὁ Victor Sokirko ἀφέθηκε ἐλεύθερος προσωρινά ἀφοῦ διακήρυξε ὅτι εἶναι ἔτοιμος νά ἀναγνωρίσει τά "σφάλματά" του. Ἴσως ἔκανε κάτι τέτοιο ὕστερα ἀπό μιὰ σοβαρή κακομεταχείριση.

Οἱ σοβιετικές ἀρχές θέλουν μ' αὐτές τίς δίκες νά κάνουν νά σπαράξει μιὰ ἐπιθεώρηση πού καταξιώθηκε σάν ἕνας κῶρος πλουραλιστικοῦ ἀγῶνα, σάν ἕνα ὄργανο σοβαρῆς ἀνάλυσης. Ἐξ' ἄλλου εἶναι σημαντικό ὅτι οἱ δικαστικές ἀρχές ζήτησαν ἀπό τούς ἐπίσημους ἱστορικούς μιὰ ἐκθεση πραγματογνωμοσύνης πού νά καταγγέλει τίς "παραποιήσεις" πού προκαλοῦσαν τά ἀρθρα τοῦ "Poiski".

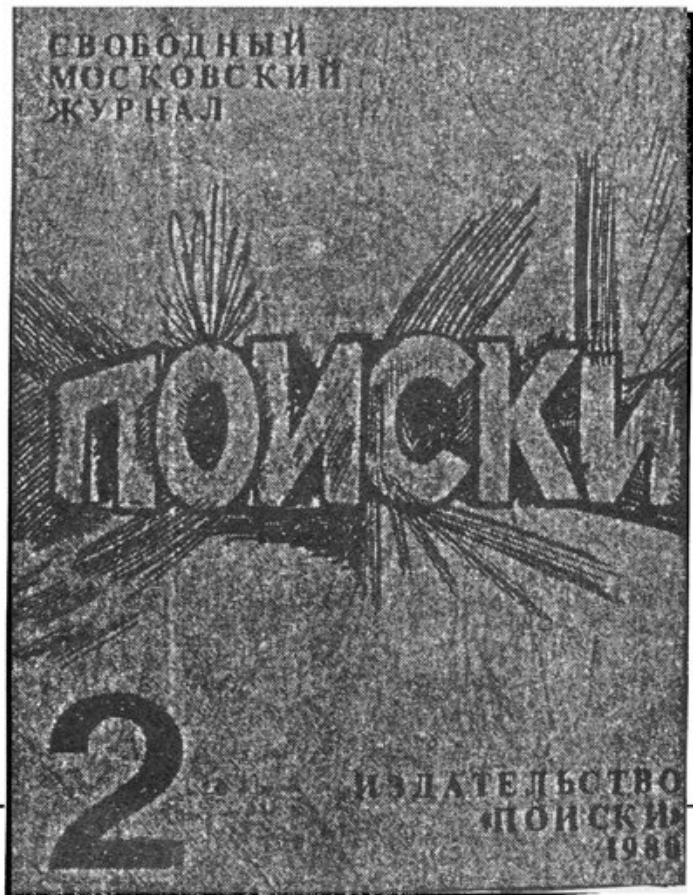
Στά ἐπόμενα τεύχη τῆς "Ἀλληλεγγύης" θά δημοσιεύσουμε ἀναλυτικότερα κείμενα γιά τήν ἐπιθεώρηση "Poiski".

Διευθύνσεις:

Σύλλογος Φίλων τής "Poiski"
 Michel Bouret, 59, rue du
 Faubourg-du-Temple, 75010
 P A R I S

Υλική Βοήθεια
 Poiski Recherches, Compte
 50831 495, Societé Générale,
 Agence 04043, 64 rue Boussicaut,
 92260 Fontenay-aux-Roses

Piotr Markovitch
 (ιδρυτής τής Poiski)
 Mozartstrasse 23,
 Pension Westfalia, 8000
 München 2, ALLEMAGNE FEDERALE

Τό έξώφυλλο τής POISKI

Στό μεταστάντα

ΜΟΣΧΑ, 30. - "Κοιμήσου ήσυχα αγαπητέ μας φίλε και σύντροφε. Έζησες μιά μακρά κι ένδοξη ζωή. Έκανε πολλά για τό Κόμμα και τό λαό και θά διατηρήσουν λαμπρή τή μνήμη σου". Μ'αυτό τώ λόγια και μέ συγκινημένη φωνή άπυχαίρητσε ό Σοβιετικός ήγέτης κ.Λεονίντ Μπρέσνιεφ τόν Μιχαήλ Σουσλώφ, πού ένταφιάστηκε χτές (ώρα Ελλάδος 12.08) στή Κόκκινη Πλατεία, δίπλα στον τάφο τού Ίωσήφ Στάλιν.

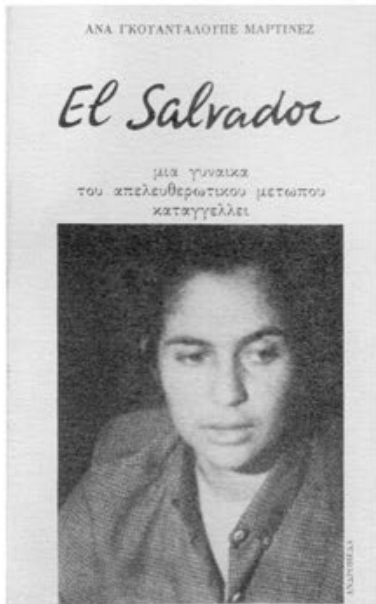
(Έλευθεροτυπία 31/1/81)

Πέθανες - κι ξγινες και σύ: ό καλός
 Ό λαμπρός άνθρωπος, ό οίκογενειάρχης, ό πατριώτης.
 Τριάντα έξη στέφανα σέ συνοδέψανε, τρεις λόγοι άντιπροέδρων
 Έφτά ψηφίσματα για τίς ύπέροχες ύπηρεσίες πού προσέφερες.

Ά, ρέ Λαυρέντη, έγώ πού μόνο τδξερα τί κάθαμα ήσουν,
 Τί κάλπικος παρās, μιά όλόκληρη ζωή μέσα στό ψέμα
 Κοιμού έν ειρήνη, δέν θαρθώ τήν ήσυχία σου νά ταραξω
 (Έγώ, μιά όλόκληρη ζωή μέσ στή σιωπή θά τήν έξαγοράσω
 Πολύ ακριβά κι όχι μέ τίμημα τό θλιβερό σου τό σαρκίο).
 Κοιμού έν ειρήνη. Ός ήσουν πάντα στή ζωή: ό καλός,
 Ό λαμπρός άνθρωπος, ό οίκογενειάρχης, ό πατριώτης.

Δέ θάσαι ό πρώτος ούτε δά κι ό τελευταίος.

Μανώλης Άναγνωστάκης
 (άπό τά 18 κείμενα, 1970,
 Κέδρος)

ΚΑΡΟΛΟΣ ΦΟΥΡΙΕ
Πρός την ελευθερία στόν έρωτα

ΛΕΟΝ ΤΡΟΤΣΚΙ
Προβλήματα τής καθημερινής ζωής

ΑΝΤΡΕ ΜΠΡΕΤΟΝ
Ή πολιτική θέση του σουρρεαλισμού

ΕΡΝΕΣΤ ΜΑΝΤΕΛ
Φοιτητές, διανοούμενοι και
πάλη των τάξεων

ΕΡΝΕΣΤ ΜΑΝΤΕΛ
Απάντηση στόν Άλτουσερ
καί τόν Έλλενστέιν

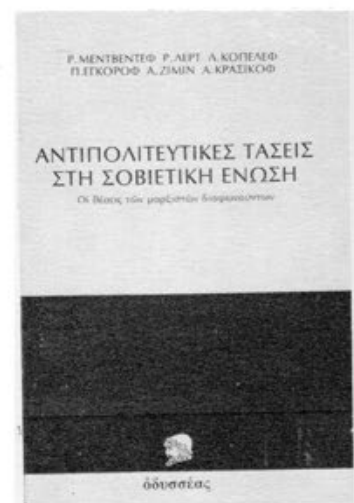
ΟΛΓΑ ΣΕΜΙΟΝΟΒΑ
ΒΙΚΤΟΡ ΧΕΪΝΕΣ
Συνδικαλισμός και ελευθερίες
στή Σοβιετική Ένωση

ΝΤΕΝΙΣ ΑΛΤΜΑΝ
Όμοφυλοφιλία,
Καταπίεση και άπελευθέρωση

ZAN - ΜΑΡΙ ΜΠΡΟΜ κ. ά.
Άθλητισμός, κουλτούρα και καταπίεση

ΙΣΑΑΚ ΝΤΟΥΪΤΣΕΡ
Στάλιν

Έκδόσεις ΟΥΤΟΠΙΑ
Νικηταρά 8-10, τηλ. 3638696

Περιεχόμενα

Λίγα λόγια απ'τή σύνταξη	3
✱ ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑ	5
Πέντε χρόνια Χάρτας '77	5
*Η αντιπολίτευση απειλείται μ'έξαφάνιση	7
Δέκα χρόνια άγριου κυνηγητού ρόκ συγκροτημάτων	8
Τά 100 σημεία(τραγουόδι)	9
✱ ΠΟΛΩΝΙΑ	11
<u>Μετά τό πραξικόπημα</u>	12
*Η αντίσταση τών εργατών δυναμώνει	12
*Η αλληλεγγύη αντιμετώπη με τή κατάσταση πολιορκίας	13
<u>Προβοκάτσιες</u>	24
Νά διαδώσουμε τίς πιό παράλογες φήμες	24
Οί περιπτώσεις Βροκλάβ και Κατόβιτσε	26
*Ο χαρακτήρας τής *Αλληλεγγύης	27
<u>Jednosc: Ένα πετυχημένο εργατικό έντυπο</u>	27
Ποιός είναι ποιός.	28
*Αλληλεγγύη και σοσιαλισμός	29
Προκήρυξη για τίς εκλογές του συνδικάτου	32
*Η μάχη για τά ελεύθερα Σάββατα	33
*Αλληλεγγύη, τ'όνομα του συνδικάτου μας δέν είναι μιά κούφια λέξη	33
*Η αντιπολίτευση μέσα στο ΠΕΕΚ	35
Ένας "δυναμικός" αντιπολιτευόμενος	37
<u>Τό πρόβλημα του έπισιτισμού</u>	38
*Η λογική του παράλογου	38
Πρόταση για ένα σχέδιο έκτακτης ανάγκης	39
Πώς ζούν οι γραφεικράτες	40
*Αστυνομία, στρατός: πρώτες κινήσεις	41
*Αστυνομικοί παλεύουν για ανεξάρτητο συνδικάτο	41
Δέν θά χτυπήσουμε τ'αδέλφια μας	42
<u>Τό 10 *Εθνικό Συνέδριο τής *Αλληλεγγύης</u>	43
1 ^η απόφαση για τήν αυτοδιαχείριση	44
Κάλεσμα στους εργάτες τής *Ανατολικής Εύρώπης	45
2 ^η απόφαση για τήν αυτοδιαχείριση	46
Τελική δήλωση	46
Γιούρτσικ, Ρουλέφσκι, Γκβιάζντα	47
*Απόψεις μέσα στο πολωνικό κίνημα	49
Κουρόν: ή καλύτερη λέξη για τό τι συμβαίνει είναι επανάσταση	50
*Αλληλεγγύη και KOR: μιά συζήτηση στο Γκντάνσκ	53
Συνομοσπονδία *Ανεξάρτητης Πολωνίας	56
*Απ'τή μεριά τών γυναικών	57
<u>Ήλιανε οι εργάτριες του Ζιραντόφ</u>	57
Φεμινιστική ομάδα φοιτητριών Παν/μιου Βαρσοβίας	58
<u>Πρίν τό πραξικόπημα</u>	60
<u>Παραμονές πραξικοπήματος</u>	60
*Η χώρα μας οδηγείται σέ κρίσιμη κατάσταση	65
<u>Βιβλιο-αρθρογραφία</u>	65
✱ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ	68
Καταλήψεις κτιρίων στη Σλοβενία	68
✱ ΡΟΥΜΑΝΙΑ	70
Οικονομική κρίση κι εργατικό κίνημα	70
*Η *Άγία Οικογένεια	75
✱ ΡΩΣΙΑ	76
*Απεργίες στην αυτοκινητοβιομηχανία	76
Διαδηλώσεις στην *Εσθονία	78
Στάσεις εργασίας στο Κλεβο	79
Ταραχές στον Καύκασο	79
*Η καταπίεση τής *Μουσουλμανικής μειονότητας	80
Διώξεις τών ύποστηρικτών τής επιθεώρησης ΡΟΪΣΚΙ	81
Στο μεταστάντα...	82